

สัญญาเลขที่ R2561B062

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ความพันแปรโครงการสร้างกายภาพระบบฝนจากข้อมูลดาวเทียม TRMM

บริเวณอินโดจีนตอนกลาง

โดย

ดร.นัฐพล มหาวิค

ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

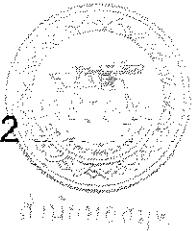
คณะเกษตรศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้า

กรกฎาคม พ.ศ. 2562

สัญญาเลขที่ R2561B062

รายงานวิจัยสนับสนุนบริการ

ความผันแปรโครงสร้างภัยภาระบนฟันจากข้อมูลดาวเทียม TRMM

บริเวณอินโดจีนตอนกลาง

คณะผู้วิจัย

- ดร.นัฐพล มหาวิค มหาวิทยาลัยนเรศวร
- นายสุรพันธ์ อินแก้ว กรมชลประทาน
- นางสาวกชกร กานตารัมภ์ กรมพัฒนาที่ดิน

วันที่ออกเอกสาร ๒๖๐๙๒๕
เวลา ๑๔.๓๐ น.
ผู้รับ ๑๐๓๘๕๕๔
หน่วยงาน ๑ TL
จังหวัด ๑ จ.เชียงใหม่
.MU
๖๓๙๒๑
๒๖๑

สนับสนุนโดย

งบประมาณแผ่นดินมหาวิทยาลัยนเรศวร

ประจำปี พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

โครงการความผันแปรโครงการสร้างภัยภาพระบบฝนจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีนตอนกลาง ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ผ่านการจัดสรรโดยมหาวิทยาลัยนเรศวร รหัสโครงการ R2561B062 โดยสามารถตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานข้อมูลระดับนานาชาติได้ 2 ฉบับและงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ 1ฉบับ ผู้วิจัยขอบขอคุณสำนักงานการวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยนเรศวรที่พิจารณาจัดสรรทุนในการศึกษาครั้งนี้ องค์กร NASA ที่สร้างโครงการ TRMM เพื่อให้นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกได้เข้าถึงข้อมูลงานวิจัยในการค้นหาความจริงจากธรรมชาติในเรื่องบรรยากาศ Prof. CHUNTAO LIU ภาควิชา Atmospheric Sciences มหาวิทยาลัย Utah ที่ให้การสนับสนุนเรื่องข้อมูล TRMM PFs กรมอุตุนิยมวิทยาและภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ให้การสนับสนุนทั้งข้อมูลและเครื่องมือในการทำวิจัยเป็นอย่างดี

นัญพล มหาวิค

คำนำ

โครงการความผันแปรโครงการสร้างภาระบบนจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีนตอนกลาง เป็นโครงการต้นแบบในการสร้างศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจด้วยดาวเทียมเพื่อศึกษาสภาพฝนในภูมิภาคอินโดจีนตอนกลาง ในงานวิจัยครั้งนี้ทุกกระบวนการได้พัฒนาจากภาษาไทยซึ่งนักศึกษาจะได้อธิบายความรู้ของภาระบบน้ำแล้ว ยังสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษารวมทั้งสามารถนำไปสร้างเป็นแบบเรียนให้กับนิสิตที่สนใจในรายวิชาภูมิศาสตร์วิทยาและบรรยายศาสตร์วิทยาได้อีกด้วย อันจะเป็นการสร้างบุคลากรของประเทศไทยมีองค์ความรู้ที่พร้อมนำไปปรับใช้กับหน่วยงานจริงของประเทศไทยหลังจากได้จบการศึกษาแล้ว นอกจากนั้นคณฑ์ผู้วิจัยยังได้นำข้อมูลเดкарต์ตรวจจากอากาศที่นั่นมาวิเคราะห์ภัยภัยของเมืองในช่วงพายุอันสามารถเป็นต้นแบบในการเฝ้าระวังและติดตามพายุฝนที่รุนแรงในช่วงมรสุมที่อาจสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้เนื่องจากคณฑ์ผู้วิจัยได้พัฒนาได้ต้นแบบทั้งกระบวนการจนสามารถนำมาปรับใช้กับข้อมูลภาระบบน้ำที่ทุกสถานีของกรมอุตุนิยมวิทยา อันจะเป็นการเปิดแนวทางการศึกษาใหม่เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านภัยภัยน้ำฝนให้กับประเทศต่อไป

นฤทธิ์ มหาวิค

บทคัดย่อ

โครงการสร้างทางกายภาพและคุณลักษณะของเมฆฝนนั้นเป็นองค์ความรู้ที่จำเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาแบบจำลองเพื่อใช้ในการขยายรถในทุกระดับ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการเปรียบเทียบกับแบบจำลอง จำเป็นต้องมีการพัฒนาศึกษาองค์ความรู้นี้ งานวิจัยทางด้านกายภาพฝนนี้พับไม่มากนักในที่นี่ที่อินโดจีนเนื่องจากขาดเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บข้อมูล ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้คณาจารย์ได้ใช้ข้อมูลดาวเทียม TRMM ที่ได้ทำการสำรวจโดยองค์กร NASA และถูกพัฒนาต่ออยู่จนเป็นฐานข้อมูลระบบฝน หรือ TRMM Precipitation Features Database ซึ่งมีข้อมูลเซ็นเซอร์ทั้งเรดาร์ ไมโครเวฟ ตามมองเห็นรวมถึงการตรวจวัดข้อมูลฟ้าแลบ นอกจากนั้นยังได้ทำการใช้ข้อมูลเรดาร์จากการอุตุนิยมวิทยาเพื่อวิเคราะห์ลักษณะฝนที่เกิดจากพายุ Sonca ในปี พศ.2560 ด้วยการพัฒนาระบวนการพัฒนาฐานข้อมูลรวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในภาษาไพธอนทั้งหมด ผลการศึกษาโครงการสร้างทางกายภาพและคุณลักษณะเมฆฝนพบว่าเมื่อเปรียบเทียบในแต่ละช่วงเวลาในรอบปีโดยใช้ข้อมูล 16 ปีจะพบว่าความรุนแรงของเมฆฝน convective ในช่วงก่อนฤดูร้อนจะมีความรุนแรงมากกว่าฤดูหนาว อีก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลฟ้าแลบโดยความถี่ที่สูงพบในพื้นที่ภูเขา ส่วนการศึกษาพายุ Sonca ด้วยข้อมูลเรดาร์ตรวจสอบภาคอากาศภาคที่น้ำดินพบว่า ขนาดพื้นที่และจำนวนของเมฆที่สกัดได้ในช่วงพายุมีมากกว่าช่วงก่อนการเกิดพายุอย่างชัดเจน และยังพบว่าพื้นด้านหน้าเข้าและเชิงเขามีค่าความถี่ของเมฆฝนที่สูงกว่าบริเวณ

นัฐพล มหาวิค

สารบัญ

	หน้า
กิจกรรมประจำ	ก
คำนำ	ข
บทตัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย	1-2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย	1-2
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	1-3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1-4
1.6 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย	1-5
บทที่ 2 วรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง	2-1
2.1 ข้อมูลดาวเทียม TRMM	2-1
2.2 ฐานข้อมูล TRMM Precipitation Features	2-5
2.3 การประยุกต์ใช้ฐานข้อมูล TRMM PFs ในด้านการวิจัย	2-7
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	3-1
3.1 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนด้วยข้อมูลเซ็นเซอร์จากข้อมูลดาวเทียม TRMM	3-1
3.2 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนแบบ convective ด้วยเรดาร์ตรวจอากาศ	3-6
บทที่ 4 ผลการศึกษา	4-1
4.1 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนด้วยดาวเทียม	4-1
4.2 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนด้วยเรดาร์	4-18
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	5-1
5.1 สรุปผลการศึกษา	5-1
5.2 ข้อเสนอแนะ	5-3
เอกสารอ้างอิง	6-1
ภาคผนวก ก, ข, ค, ง, จ, ฉ, ช	
ภาคผนวก ช	
ภาคผนวก ค	
ภาคผนวก ง	
ภาคผนวก จ	
ภาคผนวก ฉ	
ภาคผนวก ช	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 สถิติช่วงฤดูกาลในรอบปีจากการใช้ข้อมูล TRMM ในช่วงปี คศ. 1998 ถึง 2013	4-3
ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสถิติการจำแนก PFs	4-5
ตารางที่ 4.3 ค่ามัธยฐานของตัวแปรที่ฝน $\text{rain}85\text{pct}$ ความสูงเมฆที่ 30dBZ ความสูงเมฆที่ 6กม.	4-8
ตารางที่ 4.4 สถิติอัตราฟ้าแลนเนื้อพื้นดินภูมิภาคอินโดจีน	4-13
ตารางที่ 4.5 จำนวนอัตราฟ้าแลนเนื้อพื้นดินภูมิภาคอินโดจีนตามการจำแนกกลุ่มฝน	4-13

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 พื้นที่ศึกษาบริเวณตอนกลางของอินโดจีนแบ่งออกเป็น 4 พื้นที่	1-3
ภาพที่ 2.1 รูปจำลองของเรขาคณิตในการบันทึกข้อมูลน้ำฝนจากดาวเทียม TRMM	2-1
ภาพที่ 2.2 对照检查แกรมและผลการปรับแก้พารามิเตอร์เพื่อให้ข้อมูล TMI กับข้อมูล PR	2-5
ภาพที่ 2.3 ประโยชน์ความถี่ของค่าการสะท้อนสูงสุดในแต่ละระดับความสูงเนื้อพื้นดิน	2-6
ภาพที่ 2.4 ประโยชน์แนวตั้งของค่าการสะท้อนสูงสุดของเรดาร์ที่ตรวจวัด MCSs	2-7
ภาพที่ 2.5 ตำแหน่งของ PFs เปรียบเทียบกับตำแหน่งฟ้าผ่าจำแนกตามความถี่ในแต่ละช่วงเวลา	2-8
ภาพที่ 3.1 พื้นที่ศึกษาโครงสร้างฝนด้วยดาวเทียม TRMM	3-2
ภาพที่ 3.2 โปรแกรม HDEview	3-3
ภาพที่ 3.3 พื้นที่ศึกษาครอบคลุมพื้นที่สังเกตการณ์เรดาร์ตรวจสอบพื้นที่ขนาดใหญ่โดย	3-6
ภาพที่ 3.4 คลังข้อมูลภาพเรดาร์	3-7
ภาพที่ 3.5 กรอบแนวคิดในการจัดค่า Radar flare	3-8
ภาพที่ 3.6 โปรแกรม Anaconda	3-9
ภาพที่ 3.7 โปรแกรม Spyder	3-10
ภาพที่ 3.8 เวปสอน OpenCV	3-10
ภาพที่ 3.9 การพัฒนาโปรแกรมไฟรอโนโดยเรียกใช้ OpenCV	3-11
ภาพที่ 3.10 กระบวนการ Morphology ของ OpenCV	3-12
ภาพที่ 3.11 ฟังก์ชัน fitEllipse	3-13
ภาพที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยฝนรายปีจากข้อมูล TRMM3B42	4-1
ภาพที่ 4.2 การหาช่วงเวลาในฤดูกาล	4-2
ภาพที่ 4.3 โค้ดในการหาวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุม	4-4
ภาพที่ 4.4 การจำแนกช่วงฤดูมรสุม	4-5
ภาพที่ 4.5 โค้ดคำนวนความถี่ในการจำแนก PFs	4-6
ภาพที่ 4.6 แผนที่ความถี่ของการจำแนก PFs	4-7
ภาพที่ 4.7 CDF เปรียบเทียบระหว่างการใช้กลุ่มฝนทั้งหมดกับกลุ่มฝนแบบ MCSs	4-10
ภาพที่ 4.8 ค่าความสูงในแนวตั้งใช้ค่าเบอร์ชน์ไฟล์	4-12
ภาพที่ 4.9 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของความสูงเมษะ convective โดยการจำแนกประเภทกลุ่มฝน	4-14
ภาพที่ 4.10 ค่าความสูงเฉลี่ยของเมษะ convective โดยการจำแนกประเภทกลุ่มฝน	4-15
ภาพที่ 4.11 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของค่า minimum 85-GHZ PCT	4-16
ภาพที่ 4.12 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของอัตราส่วนฟ้าแลบ	4-17
ภาพที่ 4.13 การสกัดและการสะท้อนจากเรดาร์ตรวจสอบภาคที่น้ำดินสถานีพื้นที่ขนาดใหญ่โดย	4-18
ภาพที่ 4.14 โค้ดการสกัดค่าการสะท้อนของเรดาร์จากมุมยกแรก	4-19
ภาพที่ 4.15 ภาพค่าการสะท้อนเรดาร์ที่ใช้ในการสกัดข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มฝน	4-20
ภาพที่ 4.16 โค้ดไฟรอโนในการตรวจพื้นที่ radar flare	4-21
ภาพที่ 4.17 ผลการตรวจพบก้อนเมษะ convective	4-22

ภาพที่ 4.18 โค้ดไฟรอนในการการหาเมฆฝน convective	4-23
ภาพที่ 4.19 สถิติรายวันในช่วงก่อนและระหว่างเหตุการณ์พายุ Sonca	4-25
ภาพที่ 4.20 การกระจายศักยภาพพื้นที่ของความถี่ในการเกิดเมฆ convective	4-26

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหางานวิจัย

ชั้นบรรยากาศได้รับพลังงานความร้อน 3 ใน 4 ส่วนในรูปของความร้อนแฟกกระวนการกลั่นตัวภายในเป็นหยาดน้ำฟ้า โดยที่ 2 ใน 3 ส่วนของหยาดน้ำฟ้านี้ได้ตกลงมาในเขตต้อน ทำให้ฟอนในถุดมรสมุน เขตต้อนถือว่าเป็นแหล่งพลังงานความร้อนที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการหมุนเวียนของชั้นบรรยากาศโลก (Ose 1998) ดังนั้น การศึกษาลักษณะภัยภัยในเขตต้อนจึงมีประโยชน์ต่อภาพรวมของการทำความเข้าใจกลไกภัยภัยของภาระเคลื่อนย้ายระดับภาคโลก อันจะนำไปสู่การสร้างแบบจำลองภูมิอากาศที่มีความถูกต้องทั้งเชิงที่นี่และเวลา ซึ่งระบบลมรสมุนของทวีปเอเชียถือว่าเป็นระบบลมรสมุนขนาดใหญ่ เนื่องจากมีแผ่นที่นี่ที่ทวีปที่กว้างใหญ่ที่สุดในโลกกว่าทวีปอื่น มีแหล่งพลังงานความร้อนขนาดใหญ่คือที่ราบสูงทิเบต รวมทั้งยังมีแหล่งความชื้นจากสองมหาสมุทรที่ขบวนสองข้างของภูมิภาคอินโดจีนนั่นคือ มหาสมุทรอินเดียและแปซิฟิก ภูมิภาคอินโดจีนถือว่าเป็นภูมิภาคที่อยู่ในแนวรอยต่อของระบบลมรสมุน (Transition zone) หลักสองระบบนั้นคือ ลมมรสมุนตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย และลมมรสมุนจากมหาสมุทรแปซิฟิก (Wang 2002) และยังประกอบไปด้วยภูมิประเทศที่เป็นภูเขาแคนบ้าสลับกับที่ราบลุ่มแม่น้ำ (Xie et al. 2006) ท้าให้เกิดความแตกต่างระหว่างลักษณะภัยภัยของน้ำฝนอย่างมาก เพราะมีการหมุนเวียนของลักษณะลมท้องถิ่นเข้ามาเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน อย่างภายใต้อิทธิพลของระบบลมรสมุนทั้งสองเป็นหลัก ตอนต้นของถุดมรสมุนหลังจากการเริ่มต้นของถุดมุนที่เกิดขึ้นทางตอนบนของภูมิภาคก่อนในช่วงกลางเดือนพฤษภาคม (e.g. Matsumoto 1997) จะได้รับอิทธิพลจากลมรสมุนตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย โดยในตอนปลายของถุดมุนนั้นจะพบว่ามีความแปรปรวนของอากาศที่เคลื่อนที่มาในรูปพายุโซนร้อนที่นำเอาความชื้นจากมหาสมุทรแปซิฟิกเข้ามาบังภูมิภาค (e.g. Matsumoto 1997; Takahashi and Yasunari 2006) ทำให้ระบบฝนในภูมิภาคมีความชื้นช้อน ซึ่งยังไม่ค่อยมีการศึกษาถึงการกระจายตัวของระบบฝนเชิงภัยภัยอย่างเป็นระบบในภาพรวมของตอนกลางภูมิภาคการทำความเข้าใจในเรื่องการกระจายตัวของฝนเชิงพื้นที่ และห้วงเวลาในช่วงมรสมุน จะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจความผันแปรทางด้านปริมาณอย่างมาก ซึ่งหากมีการศึกษาที่เจาะลึกลงไปสู่เรื่องไมโครฟิสิกส์ (Microphysics) ของระบบฝน และเทอร์โมไนโอดามิกส์ (Thermodynamics) ของระบบฝนจะช่วยให้เกิดองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อวงการวิทยาศาสตร์มากขึ้น โดยที่ฝนที่ก่อตัวในแนวตั้ง (Convective rain) เป็นฝนที่พบได้ทั่วไปในภูมิภาคอินโดจีนตอนกลาง (e.g. Satomura 2000; Ohsawa et al. 2000; Okumura et al. 2003; Satomura et al. 2011) แต่ยังไม่มีการศึกษาความผันแปรและความแตกต่างในเชิงลักษณะภัยภัย

ของพื้นที่ที่ต่างกันที่เจาะลึกฝนที่ก่อตัวในแนวตั้งเมื่อพิจารณาข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น พบว่าข้อมูลตามพื้นที่ TRMM (Tropical Rainfall Measuring Mission) ซึ่งเป็นดาวเทียมที่ถูกปล่อยไปสู่ห้วงอากาศในเดือนพฤษภาคม 2540 นับเป็นเวลา 19 ปีจนถึงปัจจุบัน ถือว่าเป็นดาวเทียมดวงแรกที่มีการนำเซนเซอร์เรดาร์ขึ้นไปติดตั้งท้าให้สามารถศึกษาลักษณะprocorgสร้างทางภายนอกของระบบฝนได้เป็นอย่างดี (Kummerow et al. 1998) เช่น ความสูง ความแรงของฝน ภาคตัดขวางของตัวprocorgทางภายนอกของระบบฝน เป็นต้น โดยระบบฝนในภูมิภาคอินโดจีนตอนกลางยังไม่ได้ถูกศึกษาลักษณะโดยภาพดังที่กล่าวมาให้ชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่นของโลก ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จะมุ่ง อธิบายลักษณะprocorgสร้างภายนอกของระบบฝนในด้านพื้นที่และเวลา ในช่วงฤดูฝนของภูมิภาคอินโดจีนตอนกลาง ด้วยการใช้ข้อมูล TRMM เป็นข้อมูลหลัก

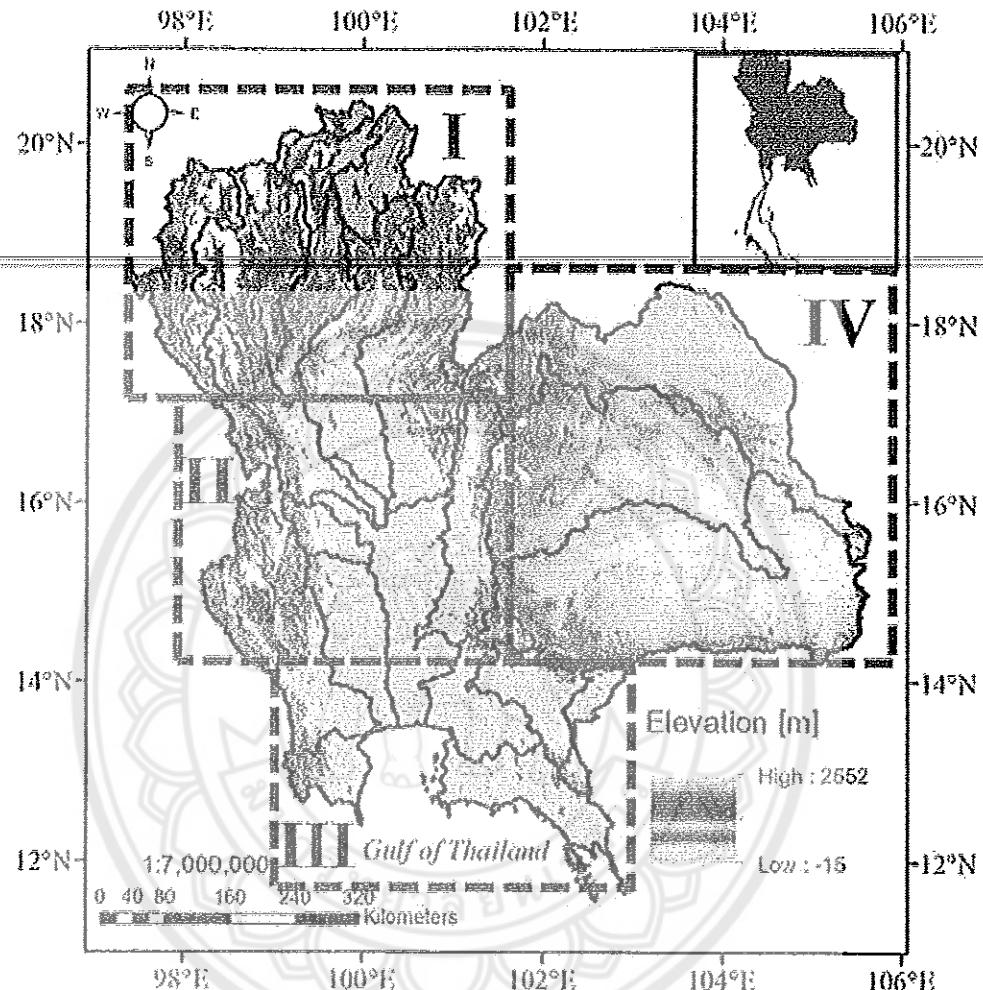
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. วิเคราะห์ความผันแปรของลักษณะprocorgสร้างฝนที่ก่อตัวในแนวตั้งเชิงพื้นที่และเวลา
2. วิเคราะห์ความผันแปรของภายนอกของระบบฝนในฤดูร้อน (Intraseasonal variation) เปรียบเทียบ ระหว่างช่วงต้นฤดูร้อน (กลางพฤษภาคม-ปลายมิถุนายน) กับ ช่วงกรกฎาคม-ปลายกันยายนในแต่ละพื้นที่อย่างของพื้นที่ศึกษา

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในช่วงฤดูร้อนตั้งแต่ปี 2541-2556 รวม 16 ปี จากข้อมูลดาวเทียม TRMM โดยจะครอบคลุมพื้นที่ศึกษา บริเวณตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนดังภาพที่ 1-1 โดยจะแบ่งพื้นที่ออกเป็นดังนี้คือ

1. พื้นที่ภูเขาทางภาคเหนือของประเทศไทย
2. พื้นที่ราบภาคกลางและภาคตะวันตกของประเทศไทย
3. พื้นที่ชายฝั่งรวมไปถึงอ่าวไทย
4. พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณที่ราบสูงโคราชและบางส่วนของลุ่มน้ำโขงที่เป็นเขตติดต่อของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิรัฐ寮

ภาพที่ 1-1 พื้นที่ศึกษาบริเวณตอนกลางของอินโดจีนแบ่งออกเป็น 4 พื้นที่

1.4 ระเบียบวิธีวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลน้ำฝนที่ได้จากการเที่ยม TRMM
3. ประมวลผลข้อมูล TRMM PR
4. ประมวลผลข้อมูล TRMM TMI

5. ประมวลผลข้อมูล TRMM, LIS, VIRs
6. วิเคราะห์ความผันแปรของโครงสร้างฟอน
7. จัดอบรมสัมมนาเผยแพร่องค์ความรู้

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

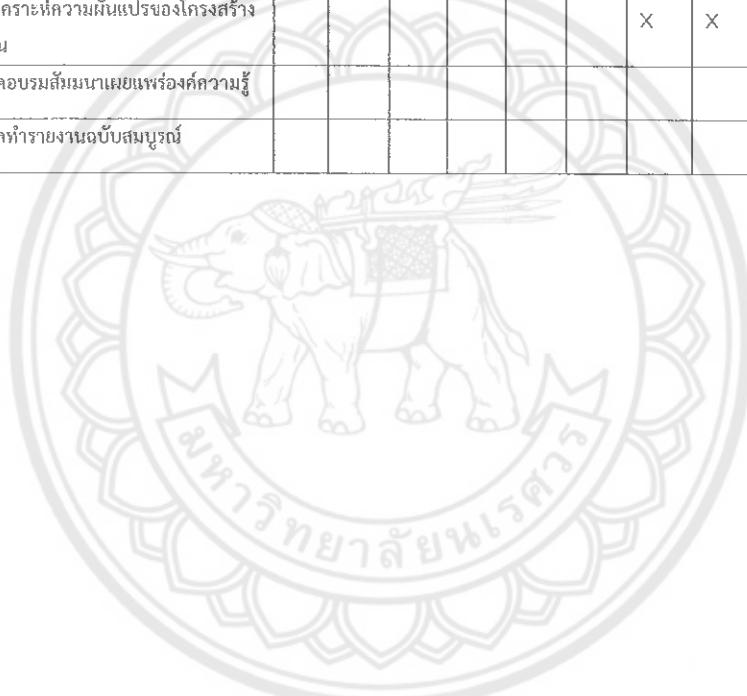
โครงการวิจัยนี้มีเป้าประสงค์เพื่อสร้างองค์ความรู้ด้านกายภาพของโครงสร้างเมฆฟอนในตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนซึ่งครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศไทยอันมีความน่าทึ่งสำหรับทางด้านเศรษฐกิจต่อประเทศอยู่ นำข้อมูลที่ได้จากเซ็นเซอร์ของดาวเทียม TRMM ซึ่งเป็นดาวเทียมอุตุนิยมวิทยาสำรวจข้อมูลเรื่องความผันแปรของเมฆฟอนในเขตต้อน ซึ่งคณะผู้วิจัยมีความตั้งใจจะน้ององค์ความรู้ที่ได้มาขยายผลเพื่อสร้างความเข้าใจโดยมีพื้นฐานมาจากวิทยาศาสตร์เชิงระบบ ผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์โดยตรงนั้นจะเป็นนักวิชาการ นักวิจัย เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐที่ใช้ข้อมูลและองค์ความรู้เรื่องความผันแปรของบริมาณน้ำฝนเชิงพื้นที่ในการปฏิบัติงานพัฒนาประเทศ เช่น กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น ซึ่งคาดว่าองค์ความรู้ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้จะเป็นจุดหลักดันจุดหนึ่งให้รัฐบาลมุ่งให้ความสนใจเกี่ยวกับข้อมูลความผันแปรของบริมาณน้ำฝนเพื่อสนับสนุนการวางแผนนโยบายเพื่อพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป โดยกำหนดเป้าประสงค์ที่วัดได้ต่อไปนี้ การติดตามพัฒนาความวิจัยในสารวิชาการระดับนานาชาติจำนวน 1 บทความ

- การนำเสนอบทความวิชาการในการประชุมทางวิชาการในประเทศไทย 1 ครั้ง
- การพัฒนาบทความวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นการพัฒนางานวิจัยต่อยอดของหัวหน้าโครงการในการท้าความเข้าใจภัยภาพของน้ำฝนในภูมิภาคอินโดจีนตอนกลาง ซึ่งจะร่วมงานวิจัยกับนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในกรมชลประทานและกรมพัฒนาที่ดินที่จะศึกษาและอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ตรงกับภาคปฏิบัติอันจะนำไปสู่การเรียนรู้ร่วมกันในการน้ององค์ความรู้ไปปฏิบัติใช้จริงในหน่วยงานของผู้ร่วมวิจัยได้ การพัฒนานิสิตทั้งระดับปริญญาตรีและโทในฐานะผู้ช่วยวิจัย เพื่อเรียนรู้กระบวนการวิจัยด้านความผันแปรของกายภาพน้ำฝนด้วยเทคโนโลยีการประมวลผลข้อมูลดาวเทียมอุตุนิยมวิทยา
- การสังเคราะห์งานวิจัยให้เป็นกรณีศึกษา เพื่อนำไปเป็นหนึ่งในบทเรียนของตำราวิชานภูมิศาสตร์วิทยาในระดับมหาวิทยาลัยมีหลายหน่วยงานในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงพื้นที่ของบริมาณน้ำฝน แต่ยังมีหน่วยงานไม่มากนักที่จะศึกษาองค์ความรู้ทางกายภาพของระบบฝนเชิงพื้นที่ อีกทั้งยังขาดทักษะในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลดาวเทียมน้ำฝนที่มีประโยชน์อย่างมากที่จะเชื่อมโยงกับระบบภูมิสารสนเทศที่หน่วยงานส่วนใหญ่ใช้ในการวางแผนนโยบาย ดังนั้นผลลัพธ์จากการวิจัยเช่นนี้จะไปช่วยเติมเต็มองค์ความรู้ภายในภัยภาพของระบบฝนให้กับหน่วยงานรัฐบาลเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการ

พัฒนาประเทศ อาทิเช่น กรมชลประทาน กรมอุตุนิยมวิทยา กรมป่าไม้ กรมพัฒนาที่ดิน กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น

1.6 ระยะเวลาดำเนินการวิจัย

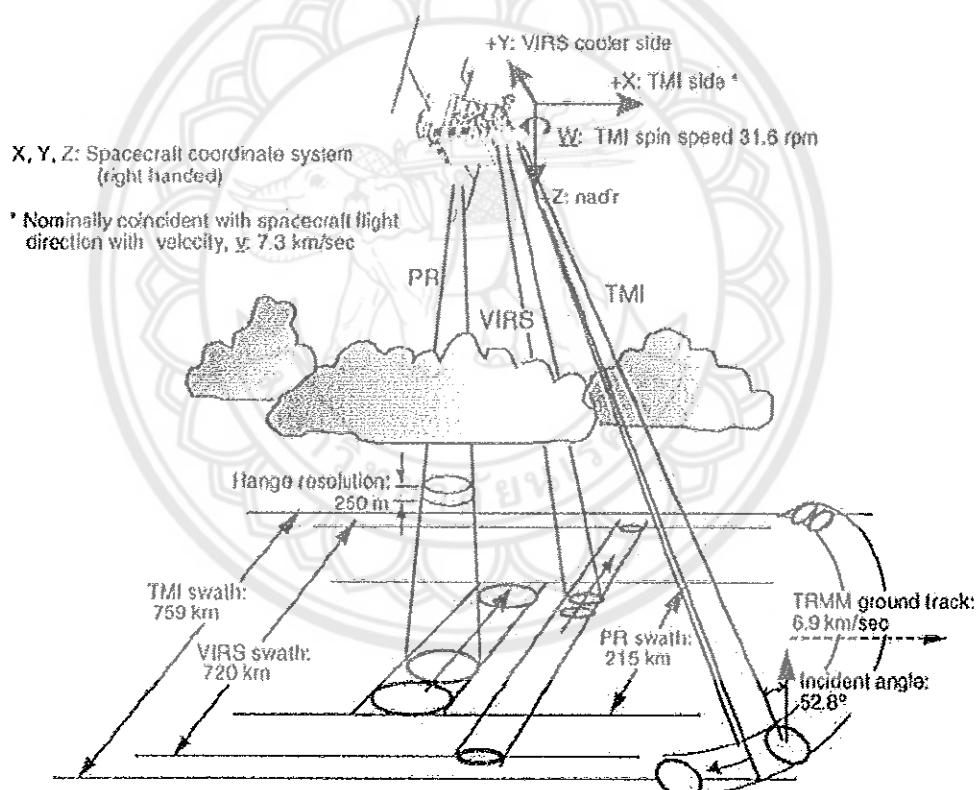
ปี	กิจกรรม	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
2560	หอบหน่วยรวมที่เกี่ยวข้อง	X	X	X									
2560	รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลน้ำฝนที่ได้ จากดาวเทียม TRMM	X	X	X	X	X							
2561	ประมาณผลข้อมูล TRMM PR				X	X	X						
2561	ประมาณผลข้อมูล TRMM TMI				X	X	X	X	X				
2561	ประมาณผลข้อมูล TRMM, LIS, VIRs						X	X	X				
2561	วิเคราะห์ความผันแปรของโครงสร้าง ฝน						X	X	X	X			
2561	จัดอบรมสัมมนาเผยแพร่เรื่องค์ความรู้											X	
2561	จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์												X

บทที่ 2 วรรณกรรม/สารสนเทศ (Information) ที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลดาวเทียม TRMM

การวิเคราะห์ข้อมูลระบบฝนเพื่อให้ทราบความผันแปรทางกายภาพนั้นจะใช้ข้อมูล 4 เช่นเชอร์จากดาวเทียม TRMM จะถูกนำมาใช้ในการวิเคราะห์ระบบฝน อันได้แก่ ฟอนจากรีดาร์ (Precipitation Radar: PR) ฟอนจากรีดามิครอเวฟ (TRMM Microwave Imager: TMI) เช่นเชอร์ตรวจฟ้าฟ่า (Lightning Image Sensor: LIS) และเช่นเชอร์ในระบบช่วงคลื่นตามมองเห็นและอินฟราเรด (Visible and Infrared Scanner: VIRS) ดังแสดงในภาพที่ 2.1 โดยข้อมูลทั้งหมดได้ถูกจัดให้เป็นระบบในรูปแบบของข้อมูลกลุ่มฝน (Precipitation Features: PFs) ซึ่งถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของเซิร์ฟเวอร์มหาวิทยาลัยย่าห์ (Liu et al. 2008)

ภาพที่ 2.1 รูปจำลองของเรขาคณิตในการบันทึกข้อมูลน้ำฝนจากดาวเทียม TRMM ด้วย 3 เช่นเชอร์หลัก คือ TMI, PR, and VIRS (Kummerow et al. 1998)

ซึ่งข้อมูลที่จะนำมาใช้นั้นมีการหาฝนไกล์ผิวพื้นจากข้อมูลของ PR เพื่อหาพื้นที่ฝนที่ต่อเนื่องกัน จากนั้นจะสักด้าข้อมูลฝนจากเซนเซอร์ที่เหลือที่ตรงกับพื้นที่ฝนทั้งที่กล่าวมา ยังไงได้แก่ ข้อมูลค่าการสะท้อนของกลุ่มฝนของเรดาร์ในระบบ 3 มิติ ข้อมูลค่าการกระจัดกระจายตัวของน้ำแข็งในระบบฝนจาก TMI ข้อมูลอินฟราเรดที่วัดอุณหภูมิยอดเมฆจาก VIRS ซึ่งจะถูกจัดให้อยู่ในระบบฝนเดียวกัน ของแต่ละ PFs ข้อมูลจะถูกจัดเก็บตั้งแต่ปี 2540-ปัจจุบัน เพื่อนำมาจำแนกวิเคราะห์ในเรื่องของ ความผันแปรของฝนเชิงพื้นที่และเวลา โดยมุ่งดักจับ�性ของฝนที่ก่อตัวในแนวตั้ง (Convective properties) โดยใช้แนวคิดดังต่อไปนี้

1. ความสูงของกลุ่มฝนที่รุนแรง แบ่งเป็นความสูงของการสะท้อนในระดับความสูงที่มากสุดที่ได้ จำกค่าสังเกตการณ์ของ TRMM PR (echo top)
2. ฝนที่รุนแรงตามระดับค่าการสะท้อนของเรดาร์ PR
3. อุณหภูมิยอดเมฆที่ได้จาก VIRs แบ่งเป็นสามระดับคือ
4. ค่าการกระจัดกระจายของน้ำแข็งในระบบฝนที่ได้จาก TMI
5. อัตราความถี่ในการเกิดฟ้าผ่าจาก LIS

ความร้อนแห่งที่ถูกปลดปล่อยออกมายากกระบวนการกลั่นตัวเป็นหยาดน้ำที่ในก้อนเมฆนั้น คิดเป็น สัดส่วนที่สูงในบดคลุกของพลังงานความร้อนโดยเดียวเป็นติ๊ก ซึ่งทำให้ชั้นบรรยากาศมีการตอบสนอง ของความร้อนแห่งนี้ โดยการหมุนเวียนพลังงานความร้อนที่ได้รับไปยังส่วนต่างๆ ของโลก (Global circulation) (e.g. Hartmann et al. 1984) ทำให้การสังเกตการณ์ข้อมูลฝนที่ก่อตัวในแนวตั้งมี ประโยชน์เป็นอย่างมากต่อการสร้างองค์ความรู้ที่จะนำไปตรวจสอบแบบจำลองทางด้านภูมิอากาศที่ ปัจจุบันพบว่าบังมีความไม่แน่นอนค่อนข้างสูง (e.g. Sperber and Yasunari 2006) เนื่องจาก เทคนิคและวิธีการในการได้มาซึ่งข้อมูลระบบฝนยังไม่เที่ยงตรงและครอบคลุมพื้นที่ของโลก จนเมื่อ ดาวเทียม TRMM ได้ถูกปล่อยขึ้นไปในวงโคจรของชั้นบรรยากาศโลกในปี 1997 ด้วยการนำเซนเซอร์ ที่วัดปริมาณฝนและโครงสร้างทางกายภาพติดตั้งบนตัวดาวเทียมไปด้วย (Kummerow et al. 1998) ท้าให้วิทยาศาสตร์ได้รับข้อมูลกายภาพของฝนอย่างเที่ยงตรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีพื้นที่ครอบคลุม ระหว่างละติจูด 35°N ถึง 35°S ฝนที่ก่อตัวในแนวตั้งในเขตร้อน (Tropical convection) ถูกแบ่ง ออกเป็น 3 กลุ่มคือ ฝนภาคพื้นที่วีป ฝนลมร้อนและฝนในมหาสมุทร (e.g. Xu and Zipser 2012) โดยที่ฝนภาคพื้นที่ทวีปมีความรุนแรงของความถี่ของฟ้าผ่าที่มีอัตราสูง และมีการปะปนกันของสาร หลาภยสถานะ (mixed-phase) ในขณะที่เกิดการยกตัวขึ้นของมวลอากาศที่ไม่มีเสถียรภาพ (Updraft) และมีไมโครฟิสิกส์ (Microphysics) ของระบบฝนมากกว่า ในเรื่องของความสูงของเมฆและน้ำแข็งใน ก้อนเมฆ ซึ่งลักษณะที่กล่าวมานี้จะผันแปรไปตามพื้นที่ ขึ้นอยู่กับปัจจัยสภาพบรรยากาศที่ควบคุม

ระบบฝนน้ำไว้ นำไปสู่ความแตกต่างของคุณสมบัติและโครงสร้างของระบบฝนน้ำด้วย (e.g. Peterson and Rutledge 2001; Xu and Zipser 2012; Xu et al. 2009) ลักษณะภูมิประเทศเป็นปัจจัยสำคัญต่อความหนาแน่นของลักษณะภัยภารของเมฆฝนที่ก่อตัวในแนวตั้ง เนื่องจากจะเป็นปัจจัยที่ควบคุมให้เกิดการไหลเรียนของสภาพบรรยายอากาศส่งผลต่อความรุนแรงของระบบฝนตามไปด้วย (e.g. Rasmusson and Houze 2011; Houze et al. 2007) ในพื้นที่เชิงเขาทิศตะวันออกของเทือกเขาแอนดีสทวีปอเมริกาใต้พบว่ามีความหนาแน่น (Hotspot of extreme convective systems) ของฝนที่ก่อตัวในแนวตั้งที่รุนแรง หรือ ในบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ของเทือกเขามาลابีในเอเชียใต้ที่สังกัดจากข้อมูล TRMM (e.g. Houze et al. 2007; Medina et al. 2010; Romatschke and Houze 2010) ซึ่งมีกระบวนการรับรู้ความหนาแน่นของเมฆระดับต่ำที่พัฒนาขึ้นในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะถูกกดทับด้วยแผ่นหินอ่อนที่มีลักษณะแห้งที่กำลังยกตัวขึ้นไปในชั้นบรรยากาศเบื้องบนซึ่งเป็นสภาวะที่มีการหักกลับของอุณหภูมิในชั้นบรรยากาศก่อให้เกิดความไม่เสถียรภาพของมวลอากาศก่อตัวในแนวตั้ง (Carlson et al. 1983; Garreaud and Wallace, 1998; Houze et al. 2007) งานวิจัยลักษณะที่ก่อตัวมาข้างต้นนั้นพบว่ามีไม่นานและไม่ได้ใจสึกในพื้นที่อินโดจีนตอนกลาง ทำให้ขาดองค์ความรู้ในการทำความเข้าใจกับความผันแปรของกลุ่มฝนในแนวตั้งที่เกี่ยวกับเชิงพื้นที่และเวลา แม้ว่าจะมีกลุ่มวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบฝนเพื่อศึกษาความผันแปรของฝนที่ก่อตัวในแนวตั้ง รวมทั้งมีงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบทกโลหงฟโนเคลื่อนที่ในตอนกลางของอินโดจีนด้วยการจำลองโดยใช้แบบจำลองอุตุนิยมวิทยา (e.g. Satomura 2000; Ohsawa et al. 2001; Okumura et al. 2003; Satomura et al. 2011) แต่ก็ยังไม่ได้มีการอธิบายลักษณะภัยภารของโครงสร้างระบบฝนที่ก่อตัวในพื้นที่สัมพันธ์กับพื้นที่ในภาพรวม การน้ำเรเดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินมาศึกษาขนาดพื้นที่ทาง ความรุนแรงของระบบฝนในทิศตะวันตกและตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนด้วยเรดาร์ตรวจอากาศนั้นเพิ่มเติมองค์ความรู้ของระบบฝนในภูมิภาคนี้ขึ้นมา แต่ก็ยังไม่เห็นความแตกต่างที่เป็นภาพต่อเนื่อง เพราะเป็นเรดาร์ตรวจอากาศเพียงตัวเดียวที่ตั้งอยู่ที่远离กันมาก แต่ก็เป็นตั้งอยู่ที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (eg. Ohsawa et al. 2001; Mahavik et al. 2014; Satomura et al. 2011) จนต่อมา Mahavik(2015) ได้จะมีการนำเรดาร์ตรวจอากาศของสามสถานีคือ ลำพูน เพชรบูรณ์และเรดาร์เวียงจันทร์มาทำการโมเดลเป็นชุดข้อมูลแผนที่เดียวกันเพื่อวิเคราะห์การเคลื่อนที่ของระบบฝนในพื้นที่อินโดจีนแล้วได้พบการเคลื่อนที่ของระบบฝนในช่วงเช้ามืดของแต่ละพื้นที่ลุ่มน้ำโขง แต่ก็เป็นเพียงข้อมูล 3 เดือนของช่วงฤดูฝนในปี 2553 และก็ยังไม่ได้อธิบายโครงสร้างทางภัยภารของระบบฝนแม้ว่าจะมีการยืนยันถึงปริมาณความชื้นที่เพียงพอในแต่ละช่วงเวลาของรอบวันที่ทำให้เกิดฝนก็ตาม ลักษณะฝนในช่วงฤดูร้อนของตอนกลางอินโดจีนนั้นจะถูกแบ่งออกเป็นสองช่วง (e.g. Matsumoto

1997; Takahashi et al. 2006) นั้นคือฤดูฝนจะเริ่มตอนกลางฤดูภาระจนถึงปลายเดือนมิถุนายน ต่อจากนั้นจะเป็นช่วงที่ฝนทึ่งช่วงแล้วกลับมาใหม่ อีกครั้งจนถึงปลายเดือนกันยายนจนกระทั่ง กลางเดือนตุลาคมในบางปี โดยในช่วงแรกจะได้รับอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จาก มหาสมุทรอินเดีย ส่วนช่วงหลังของฤดูฝนจะได้รับอิทธิพลของพายุโซนร้อนที่มีแหล่งกำเนิดจาก มหาสมุทรแปซิฟิกตะวันตก (Fudeyasu et al. 2006; Takahashi and Yasunari 2006) โดยเสริม เข้ามากับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นที่คาดได้ว่าระบบฝนที่เกิดในสองช่วงระหว่างฤดูมรสุมนี้น่า ที่จะมีความแตกต่างหรือลักษณะทางโครงสร้างภัยภarenที่แตกต่างกัน ดังที่ Xu (2013) ได้ ทำการศึกษาระบบฝนในเอเชียตะวันออกและพบว่า ภัยภarenทางโครงสร้างของระบบฝนระหว่างทั้ง ฤดูร้อนกับกลางฤดูร้อนที่สัมพันธ์กับแถบฝน (rain band) ที่เกิดจากแนวประเทศไทยเมยุ (Meiyu front) ในช่วงต้นฤดูร้อนนั้น มีความผันแปรตามลักษณะภูมิประเทศของที่นั่นที่ศึกษา โดยแบ่งเป็นที่ ราบสูงที่เบตไปจนถึงทะเลจีนใต้ พบร่องบริเวณทะเลจีนใต้มีความรุนแรงมากกว่าบริเวณอื่นๆในทาง ภัยภaren ซึ่งงานวิจัยเพื่อห้องค์ความรู้ทางภัยภarenของน้ำฝนลักษณะนี้ยังไม่ได้มีการศึกษาอย่างถ่องแท้ในภูมิภาคอินโดจีนตอนกลาง ดังนั้นงานวิจัยครั้งนี้วิจัยมุ่งหวังที่จะอธิบายลักษณะภัยภarenของ ระบบฝนเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับความแตกต่างของสภาพภูมิประเทศในเขตอินโดจีนตอนกลาง

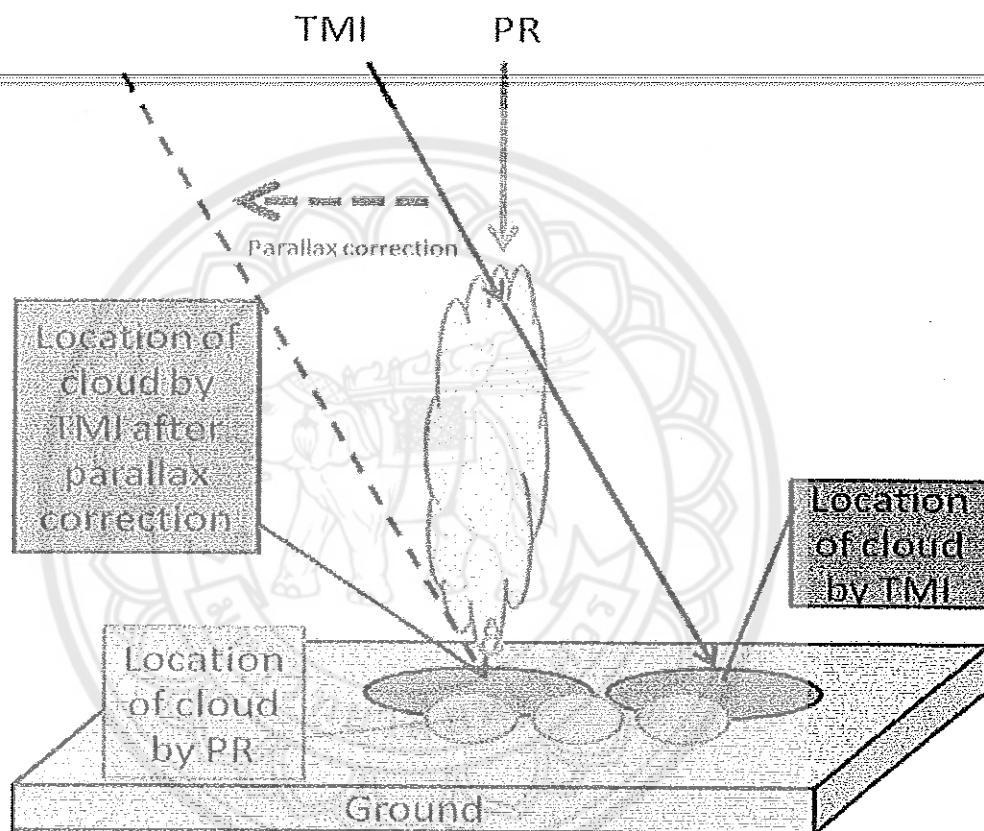

1038554

2.2 ฐานข้อมูล TRMM Precipitation Features

ในปัจจุบันข้อมูลฝนและเมฆที่สังเกตการณ์ด้วยเซ็นเซอร์ที่ติดอยู่บนดาวเทียมมีจำนวนมากที่เพียงพอ ต่อการนำมารวเคราะห์แก่นักวิทยาศาสตร์ด้านบรรยายอากาศศาสตร์ ข้อมูลที่จำเป็นเหล่านี้ถูกจัดเก็บในระบบคอมพิวเตอร์ในลักษณะข้อมูลกริดของแต่ละวงศ์จริงทำให้ยากต่อการสืบค้น เรียกใช้ข้อมูลสำหรับจุดประสงค์ที่มุ่งศึกษารายเหตุการณ์ฝน เนื่องจากข้อมูลในลักษณะวงโคจร มีขนาดใหญ่และยังไม่ได้มีการจัดหมวดหมู่ในระดับเหตุการณ์

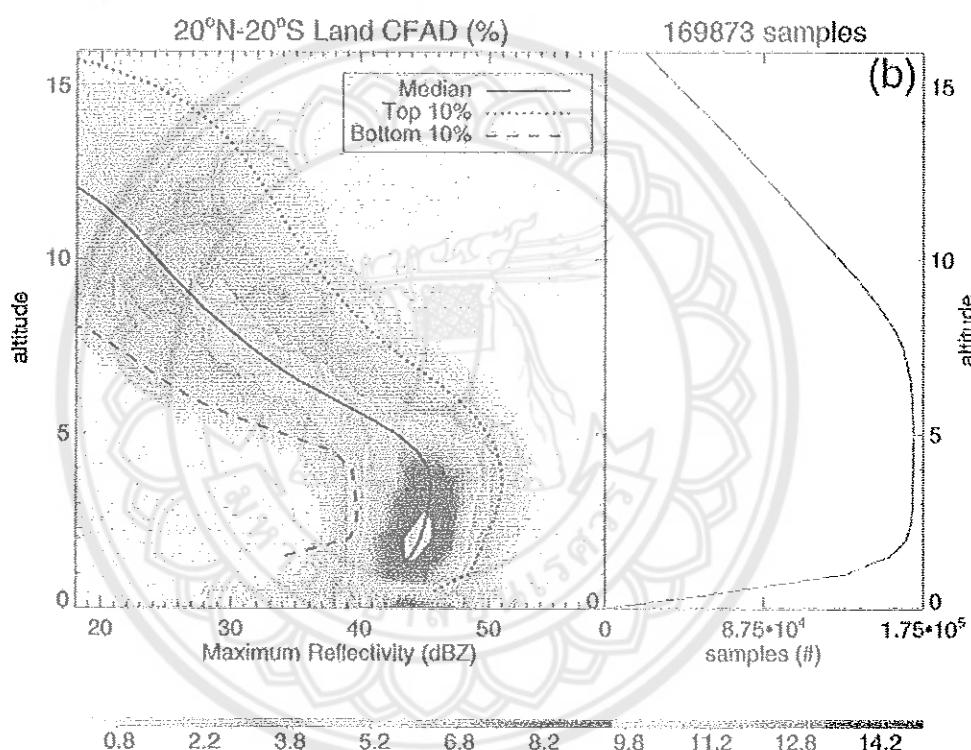
TL
กศน.
กทภ.
นภ.
กสทช.
กสทช.

ภาพที่ 2.2 ไดอะแกรมแสดงการปรับแก้ค่าพาราเลลลิกซ์เพื่อให้ข้อมูล TMI กับข้อมูล PR มีค่าตรงกัน เนื่องจากมุมเอียงของ TMI เช่นเชอร์ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนเชิงตำแหน่งหลังจากการตรวจวัดข้อมูล เพื่อที่จะจัดความผิดเพี้ยนนี้จำเป็นต้องปรับแก้พิกัดของ TMI ให้เลื่อนไปอยู่ด้านหลังของพิกัดจริง (หรือปรับแก้ไปอยู่ด้านหน้าขึ้นอยู่กับการเคลื่อนที่ของดาวเทียม) (Liu et al. 2008)

ดังนั้น Liu et al. (2008) ทำการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้อมูลระบบฝนรายเหตุการณ์ด้วยการรวมข้อมูล เช่นเชอร์เข้ามาไว้ในเหตุการณ์นั้นจากข้อมูลตั้งต้นจากดาวเทียม Tropical Rainfall Measuring

Mission (TRMM) ซึ่งประกอบไปด้วยเซนเซอร์ Precipitation Radar (PR) Microwave Imager (TMI) Visible and Infrared Scanner (VIRS) และ Lightning Imaging System (LIS) หลักการของการรวมข้อมูลเหตุการณ์ฝนนั้นเริ่มจากการหาคุณภาพที่ต่อเนื่องกันภายใต้ข้อกำหนดที่ตั้งไว้จากตัวแปรฝนภาคพื้นดินและค่าอุณหภูมิส่องสว่างที่ได้จาก TMI ในตำแหน่งที่ตรงกันดังภาพที่ 2.2 ข้อมูลนี้ให้บริการแก่สาธารณะชนในชื่อ TRMM cloud and Precipitation database โดยมหาวิทยาลัยยูทาห์สามารถดาวน์โหลดได้จาก <http://atmos.tamu.edu/trmm/data.html>

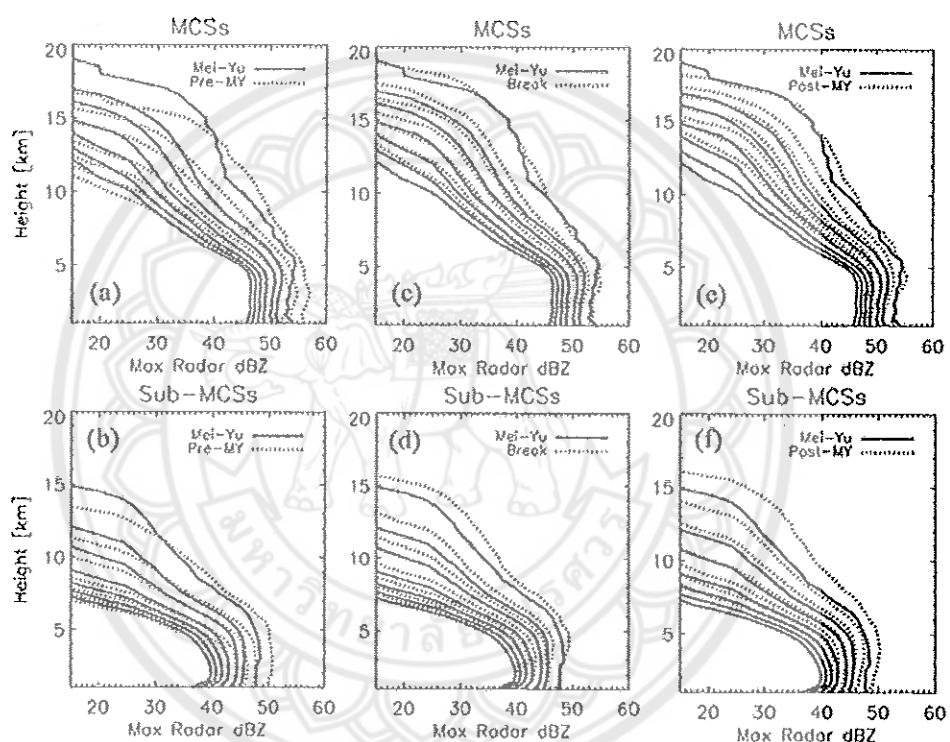
ภาพที่ 2.3 ໂປຣໄຟລ์ຄວາມຄືຂອງຄ່າກາຮສະຫຼອນສູງສຸດໃນແຕ່ລະຮະດັບຄວາມສູງເທົ່ານີ້ອໍານືນດິນຂໍອມລົບປຶກ. 1998 ປຶ້ງ 2005 ໃນລະຕິຈຸດທີ 20°N ປຶ້ງ 20°S(Liu et al. 2008)

ຂໍອມຈາກຫຼາຍຂໍອມລຸດນີ້ສາມາດນຳມາຕົວແປຣທີ່ສຽນມາໄດ້ນັ້ນນຳມາປະນາລຸດເພື່ອວັດຄ່າພາຮາມີເຕົກ່າ
ຂອງຝາໄນແຕ່ລະກຸມີກາຂອງໂລກໄດ້ ອັນຈະເປັນປະໂຍໜ໌ຕ່ອງກາເທີບຄ່າທີ່ໄດ້ຈາກການທຽບຈາກຂໍອມລຸດ
ດາວເທິມນີ້ຮັມກັບແບບຈຳລອງສກາພບຮຽກາສຂອງໂລກອັນຈະນຳໄປສູ່ກາປັບປຸງເທີບຄ່າເພື່ອໃຫ້
ແບບຈຳລອງທີ່ນີ້ມີຄວາມຄຸກຕ້ອງສູງຍິ່ງເຊື້ນ ຈຶ່ງຈະເປັນປະໂຍໜ໌ຕ່ອງໄປໃນດ້ານບຮຽກາສແລະກຸມີອາກາສ
ວິທາຍເຊັ່ນ ກາຮສຶກຂາແລະຈຳລອງອຸນຫຼວມຂອງໂລກໃນອາຄາດໄທມີຄວາມຄຸກຕ້ອງນັກຍິ່ງເຊື້ນ ດັ່ງຕ້ວອຍ່າງ
ກາພທີ 2.3 ເປັນການນຳມາຕົວກາຮສະຫຼອນສູງສຸດຂອງຄ່າເຮດາວໃນແຕ່ລະຮະດັບຄວາມສູງນຳມາສ້າງເປັນໂປຣໄຟລ໌

เพื่อให้เข้าใจถึงโครงสร้างของฝนบนพื้นดินทำให้ทราบถึงความถี่สูงสุดของค่าการสะท้อนของเมฆฝนในแต่ละระดับความสูง สถิติเหล่านี้จะช่วยในการเปรียบเทียบกับแบบจำลอง Mesoscale Convective Systems (MCSs) ที่นักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกกำลังพัฒนาปรับปรุงให้มีความถูกต้องมากขึ้นในแต่ละภูมิภาคของโลก

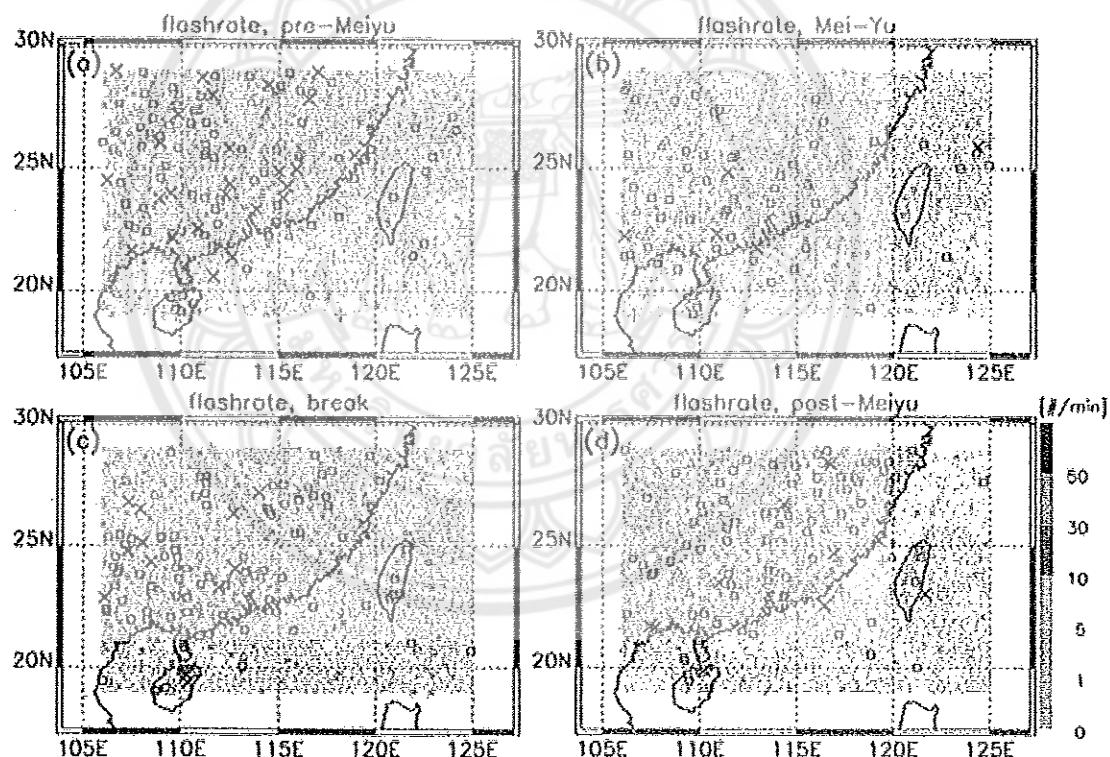
2.3 การประยุกต์ใช้ฐานข้อมูล TRMM PFs ในด้านการวิจัย

ฐานข้อมูลระบบฝนจาก TRMM ของ Liu et al. (2008) ถูกนำมาใช้ในด้านการวิจัยเพื่อทำความเข้าใจลักษณะฝนและคุณสมบัติของเมฆฝน convective ในแต่ละภูมิภาค ดังภาพที่ 2.4

ภาพที่ 2.4 ໂປຣໄຟລ໌ແນວດີງຂອງค່າກ່າວສະຫຼັບທຸນສູງສຸດຂອງເຮດາ່າທີ່ຕ່າງໆຈົດ MCSs (ຈາກຄ່າເປົ້ອງເຊັນໄທ໌ 50th, 60th, 70th, 80th, 90th, 95th, and 99th) ແນວໜີ້ພື້ນດິນໃນແຕ່ລະຫວ່າງເວລາ (a),(b) pre-mei-yu; (c),(d) break; and (e),(f) post-mei-yu. (Xu et al. 2009)

Xu et al. (2009) ได้นำฐานข้อมูลฝนจาก TRMM มาศึกษาเรื่องลักษณะของฝนและคุณสมบัติของเมฆ convective ในช่วงฤดู Mei-Yu ของจีนเหนือที่ทางใต้ของจีน ให้หัวมันและทะเลขึ้นได้ โดยใช้ข้อมูลทั้งหมด 10 ปีตั้งแต่ คศ. 1998 ถึง 2007 พบว่าในแต่ละฤดูกาลโดยเฉพาะที่เหนือพื้นดินจะมีความแตกต่างของโครงสร้างเมฆฝน convective ด้วยการใช้ข้อมูลโปรไฟล์แนวตั้งหรือ Vertical Profile of Radar Reflectivity (VPRR) ที่จำนำค่าการสะท้อนสูงสุดของ雷达ในแต่ละระดับความสูงของแต่ละการตรวจวัดเก็บเป็นสถิติเพื่อหาค่าเบอร์เซนไทล์ของพื้นที่ที่ต้องการศึกษา ส่วนข้อมูลที่แสดงถึงจำนวนฟ้าแลบบนหน่วยความสอดคล้องกับตำแหน่งของเมฆ convective มาจาก ส่วนช่วงฤดู ก่อน Mei-Yu จะเป็นช่วงที่มีความถี่ของการเกิดจำนวนฟ้าแลบที่มีความถี่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงฤดูกาลอื่นๆ ดังภาพ

ภาพที่ 2.5 ตำแหน่งของ PFs เปรียบเทียบกับตำแหน่งฟ้าผ่าจำแนกตามความถี่ในแต่ละช่วงเวลา (a) pre-mei-yu, (b) mei-yu, (c) break, and (d) post-mei-yu. (Xu et al. 2009)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

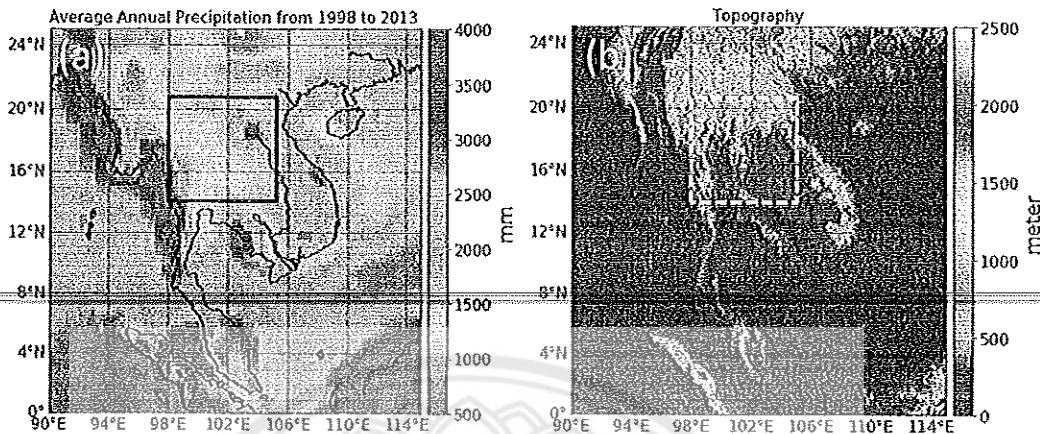
ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาทั้งหมดโดยแบ่งเป็นสองส่วนได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลในแบบ convective ที่จะมุ่งศึกษาพื้นที่ต้นกลางของอินโดจีนที่มีพื้นที่ระดับ mesoscale โดยใช้ข้อมูลจาก เครื่องตรวจอากาศในช่วงมรสุมที่จะเป็นแนวทางเชื่อมไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างฝนในระดับภูมิภาค อินโดจีนตอนกลางโดยใช้ข้อมูลจากห้องวิเคราะห์จากข้อมูลเซนเซอร์บนดาวเทียม TRMM

3.1 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนด้วยข้อมูลเซนเซอร์จากข้อมูลดาวเทียม TRMM

งานวิจัยในส่วนนี้เป็นส่วนหลักของงานวิจัยที่มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาเบรียบเทียบโครงสร้างของระบบ ฝนที่ได้จากการตรวจวัดจากเซนเซอร์บนดาวเทียม TRMM

3.1.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษานั้นครอบคลุมภูมิภาคอินโดจีนดังภาพที่ 3.1 ที่แสดงฝนค่าเฉลี่ยของฝนรายปีจำนวน 16 ปี ตั้งแต่ คศ.1998 ถึง 2013 รวม 16 ปี จากผลิตภัณฑ์ TRMM 3b42 จะพบว่าในภาพ 3.1a นั้นปริมาณ ฝนสะสมรายปีในพื้นที่ชายฝั่งจะมีปริมาณฝนที่สูงกว่าพื้นที่ต้นกลางภูมิภาคตามกรอบสีขาวประใน ภาพ 3.1b จะพบว่าในตอนในของภูมิภาคอินโดจีนจะมีภูเขาสลับกับที่ราบลุ่มแม่น้ำ โดยที่อุษาจะ เป็นตัววางกันความชื้นที่หอบมาจากการพัดผ่านมหาสมุทรอินเดียทางทิศตะวันตกและมหาสมุทรแป ซิฟิกทางทิศตะวันออก

ภาพที่ 3.1 พื้นที่ศึกษาprocorgสร้างฝนด้วยดาวเทียมTRMM (a) ค่าเฉลี่ยของฝนสะสมรายปีระหว่างปี 1998 ถึง 2013 จากข้อมูล TRMM3B42TMPA. พื้นที่ในกรอบสีดำแสดงถึงพื้นที่ในการวิเคราะห์คุณลักษณะและprocorgสร้างฝนแบบ convective (b) ลักษณะภูมิประเทศในพื้นภูมิภาคอินโดจีนและบริเวณที่ครอบคลุม โดยตัวเลขแสดงถึง 1) Tenasserim mountain range, 2) Chao Phra Ya basin, 3) Phetchabun range, 4) Khorat basin, 5) Annamite mountain Range.

3.1.2 ข้อมูล TRMM

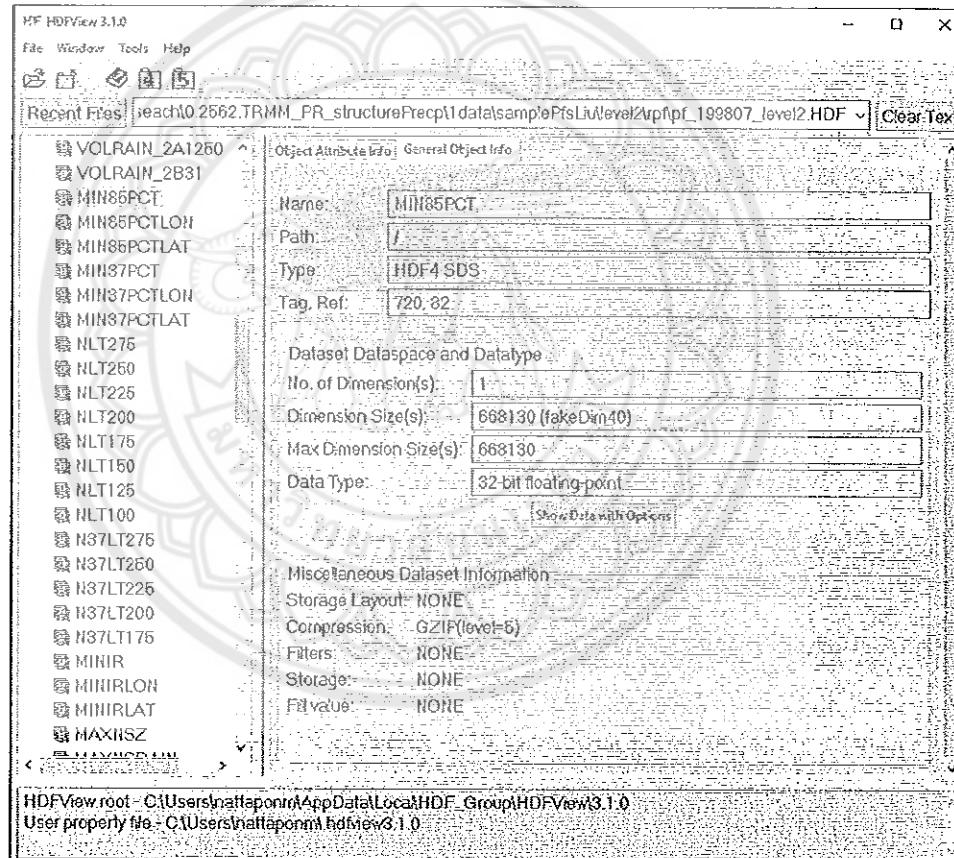
ข้อมูล TRMM เวอร์ชัน 7 ฝนรายวัน 3b42

ข้อมูลตั้งต้นแบบฝนรายวันถูกใช้เพื่อหาคุณภาพในการวิเคราะห์procorgสร้างฝน โดยผลิตภัณฑ์ 3b42 นี้ได้มาจาก TRMM Multisatellite Precipitation Analysis (TMPA; Huffman et al. 2007) เป็นการรวมข้อมูลฝนประมาณค่าที่ได้จากฝนสะสมสามชั่วโมงที่มีความละเอียดเชิงจุดภาพที่ 0.25° ครอบคลุมพื้นที่ 50° เหนือถึง 50° ใต้ มีข้อมูลที่ได้จากการ TRMM นี้ครอบคลุมช่วงเวลาตั้งแต่ปี คศ. 1998 ปี 2014 หลังจากนั้นถึงปีปัจจุบันคือ 2019 ได้ใช้การประมาณค่าฝนแบบจากโครงการ global precipitation measurement (GPM) แหล่งข้อมูลที่ฐานในผลิตภัณฑ์ที่ใช้นี้ได้มาจาก เช่นเซอร์วิสฟาราเดจากดาวเทียมประเภทค้างฟ้าเที่ยบเคียงค่าจากเซนเซอร์ microwave ที่มีทั้ง TMI และ PR ที่อยู่บนดาวเทียม TRMM

ฐานข้อมูลลักษณะฝนหรือ Precipitation Feature database (PFs)

ในการศึกษาร่องน้ำได้ใช้ข้อมูล TRMM ที่ผ่านการประมวลผลโดยถูกจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัย Utah ในสหรัฐอเมริกาที่ชื่อ PFs database (Liu, 2013) ใช้ข้อมูลทั้งหมด 16 ปีจากฐานข้อมูลนี้ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่พัฒนาโดย Liu et al. (2008) โดยมีต้นแบบจากอัลกอริทึมที่พัฒนาโดย Nebitt et al. (2000) ในปี 2008 ฐานข้อมูลชุดนี้ได้ถูกพัฒนาด้วยการรวมระหว่าง PFs กับ

ข้อมูลเมฆเย็นจากการวิจัยของ (Liu et al. 2007) เพื่อที่จะรวมฝนที่เกิดจากเมฆอุ่นภายในเดือนกุมภาพันธ์ในประเทศไทย ข้อมูลเรดาร์ถูกนำมาใช้เพื่อตรวจหา PF ด้วยการรวมเป็นข้อมูลรายเดือน เพื่อให้ง่ายต่อการสร้างข้อมูลทางด้านสถิติ เนื่องจากข้อมูลถึงต้นนี้เป็นข้อมูลลักษณะ orbit ทำให้การใช้งานนั้นยากเนื่องจากต้องนำข้อมูลแต่ละ orbit มาสกัด ข้อมูลมีความหลากหลายมากที่บรรจุอยู่ ในฐานข้อมูลของ PF เช่นข้อมูล 2A25 ข้อมูลค่าการสะท้อนของเซนเซอร์เรดาร์แบบสามมิติ ข้อมูลค่า อุณหภูมิการส่งส่วนจากเซนเซอร์ไมโครเวฟ เป็นต้น อัลกอริทึมที่ใช้ในการรวมข้อมูลเหล่านี้ไว้ ด้วยกันนั้นได้มาจากการรวมพื้นที่ฝนที่ต่อเนื่องในได้จากการตรวจวัดจาก Precipitation Radar (PR) และ Microwave Imager (TMI) เข้าด้วยกัน ดังนั้นจึงสามารถสกัดข้อมูลฝนด้วยเพื่อนำมาศึกษา convective ในด้านขนาด ปริมาตรฝน และความแร่ฝนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ฐานข้อมูล PF นี้ สามารถเปิดเพื่อตรวจสอบโครงสร้างข้อมูลด้วยโปรแกรม HDFView ดังภาพที่ 3.2

ภาพที่ 3.2 โปรแกรม HDFview

3.1.3 การเลือกและจำแนก PFs

ข้อมูล PFs แบ่งเป็นสองกลุ่มพื้นที่เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ พื้นที่แรกนั้นครอบคลุมพื้นที่ตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนตามกรอบภาพที่ 3.1a (14° - 21° N, 98° - 105° E) ซึ่งจะศึกษาลักษณะคุณสมบัติและโครงสร้าง ส่วนพื้นที่ที่สองนั้นคือกรอบคลุมพื้นที่บริเวณกว้างครอบคลุมพื้นที่ดินแดนและน้ำโดยรอบภูมิภาคอินโดจีนเพื่อทำการวิเคราะห์ลักษณะการกระจายตัวของ PFs โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นห้วงเวลาคือ ช่วงก่อนฤดูมรสุม (Premonsoon season) ฤดูมรสุม (monsoon) และหลังฤดูมรสุม (Postmonsoon season) ได้ทำการจำแนก PFs ออกเป็น Mesoscale Convective Systems (MCSs), intense MCSs, sub-MCSs, or nonconvective systems (NCs) ตามงานวิจัยของ Xu et al. (2009) ซึ่งมีการใช้แนวคิดของ Houze (1993) ในการหาพื้นที่ MCSs นั้นคือต้องมีพื้นที่ PFs อย่างน้อย 1,000 ตร.กม. และมีจำนวน convective อย่างน้อย 1 จุดภายใน 100 km² สำหรับ intense MCSs เพื่อจะทำให้แยกออกจาก MCSs เนื่องไปว่าต้องมีคุณสมบัติเข้มเดียวกับ MCSs นอกเหนือความสูงของค่า 30 dBZ ต้องสูงกว่าระดับ 8 กม. ส่วน sub-MCSs นั้นจะต้องมีพื้นที่ PFs ที่น้อยกว่า 1,000 ตร.กม. และมีจำนวน convective อย่างน้อย 1 จุดภายใน 50 km² สำหรับ NCs คือระบบฝนที่ไม่มีจำนวน convective เลยในกลุ่มฝนนี้ซึ่งเป็นการแสดงถึงการสลายตัวของกลุ่มฝนแบบ convective หรือ stratiform

3.1.4 การหาช่วงฤดูมรสุม

การหาช่วงฤดูมรสุมนั้นจำเป็นต้องหาวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุมจากการคำนวณค่าฝนเฉลี่ยราย 5 วัน หรือ 5-day mean หรือ pentad ตามวิธีการของ Matsumoto (1997) ค่าฝนเฉลี่ยราย 5 วันที่คำนวณได้จะนำไปเทียบกับค่าฝนเฉลี่ยราย 5 วันของปีนั้นๆ ที่มาจากการคำนวณค่าฝนเฉลี่ยราย 5 วันของ pentad แรกและสุดท้ายของฤดูมรสุมเพื่อกำหนดวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายนั้น ต้องพิจารณาว่า pentad แรกหรือสุดท้ายที่มีค่าฝนเฉลี่ยมากกว่าหรือน้อยกว่าค่าฝนเฉลี่ยราย 5 วันของรอบปีนั้นๆ เป็นเวลาสาม pentad ให้ถือว่าวันที่อยู่ตรงกลาง pentad เป็นวันเริ่มหรือวันสุดท้ายของฤดูฝนของเขตนั้นๆ โดยข้อมูลฝนที่ใช้ในการคำนวณนี้คือใช้ค่าฝนเฉลี่ยรายวันเชิงพื้นที่ในกรอบตามภาพ 3.1a ดังนั้นช่วงฤดูมรสุมคือวันที่เริ่มต้นฤดูฝนจนกระทั่งถึงวันสุดท้ายของฤดูฝน ส่วนช่วงก่อนมรสุมในการศึกษาครั้งนี้ใช้วันที่ 1 กุมภาพันธ์ของทุกปีจนถึงวันเริ่มต้นของฤดูฝน และช่วงหลังมรสุมคือวันสุดท้ายของฤดูฝนจนถึงวันที่ 30 พฤษภาคม ของทุกปี ดังนั้นช่วงเวลาทั้งสามของแต่ละปี

3.1.5 การแปลผลตัวแปร PFs

ค่าการสะท้อนเรดาร์

ค่าที่ได้จากการวิเคราะห์คุณสมบัติและโครงสร้างของ convective น้ำได้มาจากการตรวจวัดจากเซนเซอร์ PR, TMI และ LIS โดย PR นั้นมีหลายค่าที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ พื้นที่ของ PFs(area coverage of PFs), ค่าการสะท้อนสูงสุดของค่าเรดาร์ (maximum radar reflectivity), ระดับสูงสุดของค่าการสะท้อนที่ระดับ 30 เดซิเบล (maximum height of 30-dBZ), และค่าการสะท้อนสูงสุดที่ระดับความสูง 6 กม. (maximum radar echo at the height of 6km) ถ้าหากพบว่ามีค่าการสะท้อนที่สูงเหนือระดับ freezing level และให้เห็นว่ามีเม็ดฝนที่เย็นยิงยาด (supercooled liquid raindrops) หรือน้ำแข็งขนาดใหญ่อยู่ในอากาศทันที ล้วนค่า maximum height of 30-dBZ จะบ่งบอกระดับการถูกยกตัวของเม็ดฝนที่เย็นยิงยาดหรือก้อนน้ำแข็งขนาดใหญ่ที่สามารถจะมีได้ที่ระดับความสูงนั้นๆ (DeMott and Rutledge 1998). ค่าการสะท้อนสูงสุดที่ระดับความสูง 6 กม. สามารถจะนำมาบ่งชี้ถึงปฏิกิริยาไฟฟ้าเมื่อมีการพาดค่าการสะท้อนที่อยู่ในช่วง 35-40 dBZ ในระดับความสูงนี้ซึ่งเป็นระดับที่มีส่วนประกอบของน้ำแข็งและน้ำแข็งหรือที่เรียกว่า mixed-phase region ที่พบได้ในช่วงอุณหภูมิ $0^{\circ}\text{C} \geq T \geq -40^{\circ}\text{C}$ (Dye et al. 1989; Williams et al. 1992; Peterson et al. 1996, 1999) โครงสร้างฝนในแนวตั้งที่ได้จากการสะท้อนของเรดาร์ หรือ Vertical profiles of radar reflectivity (VPRR; Donaldson 1961; Zipser and Lutz 1994; Xu et al. 2009) ถูกนำมาใช้เพื่อศึกษาโครงสร้างของแกนกลาง convective ของ PFs ด้วยการใช้ค่าการสะท้อนสูงสุดในแต่ละชั้นของค่าการสะท้อนเรดาร์นั้นๆ

อุณหภูมิส่องสว่างของเซนเซอร์ในโคโรเวฟ

ค่ารานบสัญญาณในแนวอนและแนวตั้งที่ความถี่ 85 GHz จากเซนเซอร์ TMI ถูกแปลงเป็น polarization corrected temperature (PCT) เพื่อทำการจัดค่าการปนเปื้อนระหว่างค่าอุณหภูมิที่แพร่รังสีมาจากพื้นผิวที่มีความสามารถในการแพร่รังสีต่ำกับค่า ice scattering (Spencer et al. 1989) ซึ่งเป็นค่าที่ได้มาจากการวัดจากข้อมูล PFs โดยค่า 85-GHz PCT จะมีความสัมพันธ์กับค่าการกระเจิงของ การแพร่รังสีที่มาจากการก้อนน้ำแข็งที่ถูกยกตัวขึ้นมาในกลุ่มฝนนั้นๆ ซึ่งจะเป็นค่าที่มีนัยยะบ่งชี้ถึงปริมาณ ice water content หรือ ice water path (IWP; Vivekanandan et al. 1991) โดยจะพบว่าค่า 85-GHz PCT ต่ำ ค่า IWP จะมีสูงมากแสดงให้เห็นถึงเม็ดฝน convective ที่รุนแรง (Mohr and Zipser 1996; Cecil and Zipser 1999; Zipser et al. 2006)

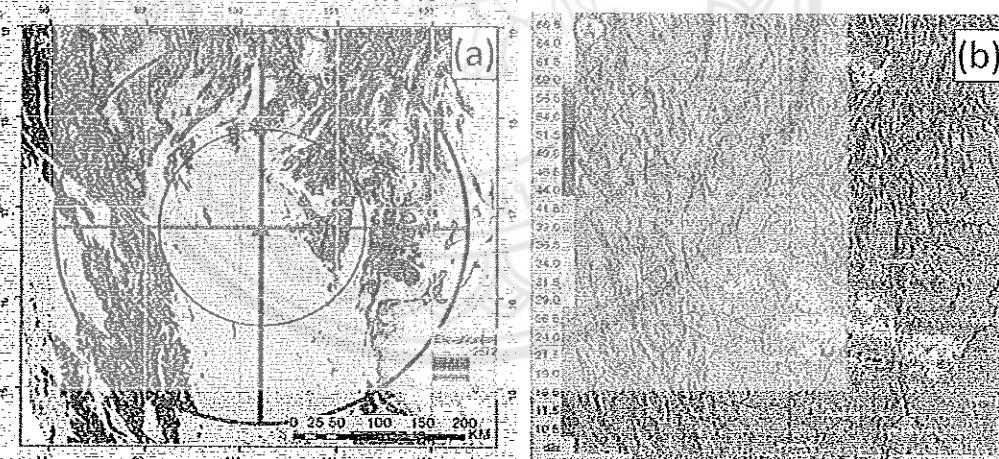
เซนเซอร์ตรวจวัดสายฟ้า

การให้ผลขั้นของการแสดงอาการที่รุนแรงสามารถสร้างเม็ดฝนที่เย็นยิ่งยาดและก้อนน้ำแข็งในชั้น mixed-phase region ได้ (William 1989) การชนกันของก้อนน้ำแข็งขนาดเล็กกับ graupel จะส่งผลให้เกิดเม็ดฝนที่เย็นยิ่งยาด รวมถึงการแยกกันของประจุไฟฟ้าส่งผลให้เกิดสายฟ้าขึ้น

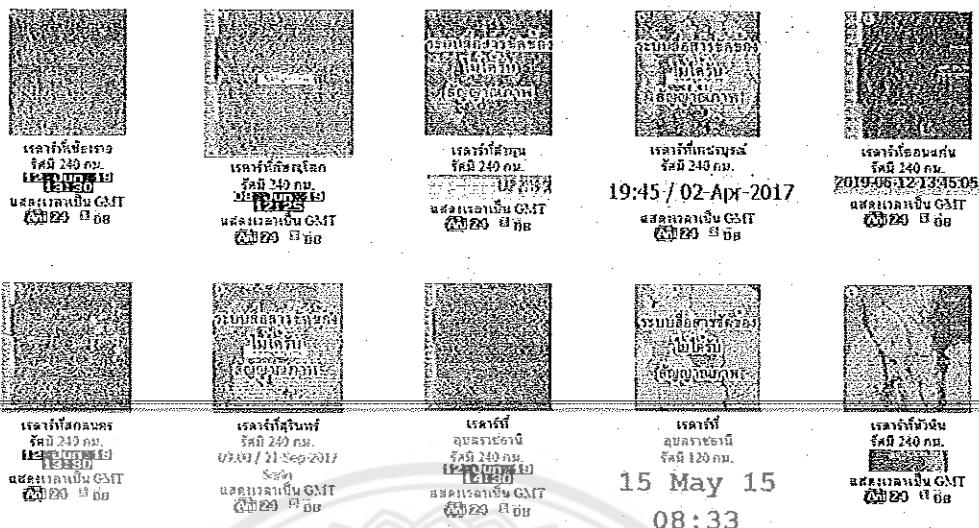
3.2. การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนแบบ convective ด้วยเรดาร์ตรวจอากาศ

ข้อมูลเรดาร์ตรวจอากาศนี้มีจุดเด่นเรื่องความละเอียดเชิงเวลาและพื้นที่ในการสังเกตการณ์ เนื่องจากข้อมูลเรดาร์นี้ได้มีการเก็บข้อมูลทุกๆ 4 ครั้งต่อชั่วโมง และยังมี 4 มุมยก อย่างไรก็ตามกรรมอุตุนิยมวิทยาได้เผยแพร่ภาพเรดาร์เพียงแค่一幕ยกแรกให้แก่ประชาชนผู้สนใจติดตามข้อมูลสภาพอากาศ ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะเสนอแนวคิดและวิธีการในการใช้ข้อมูลเรดาร์ที่เปิดเผยให้แก่สาธารณะเพื่อสักดิ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาเมฆฝน convective ในช่วงที่พายุ Sonca ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนในปี 2560

3.2.1. พื้นที่ศึกษาและข้อมูล

ภาพที่ 3.3 พื้นที่ศึกษารอบคลุ่มพื้นที่สังเกตการณ์เรดาร์ตรวจอากาศพิษณุโลก (a) พื้นที่ศึกษาสีแดงคือรัศมี 240 กิโลเมตรจากตำแหน่งสถานีเรดาร์แสดงเป็นสัญลักษณ์สามเหลี่ยม (b) ภาพตัวอย่างเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นที่นิสนสถานีเรดาร์พิษณุโลก พื้นที่ศึกษารอบคลุ่มพื้นที่ตอนกลางของประเทศไทยและเป็นตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนดังภาพที่ 3.3

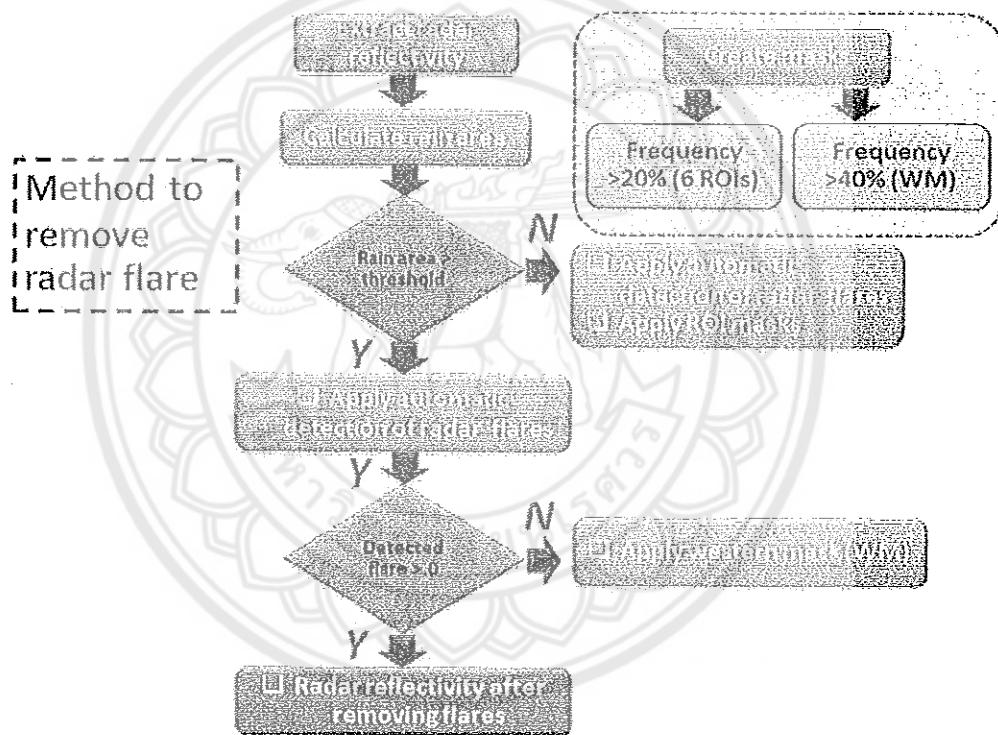

ภาพที่ 3.4 กลังข้อมูลภาพเรเดาร์ตรวจวัดโดยกรมอุตุนิยมวิทยาและจัดเก็บโดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำองค์การมหาชน <http://www.thaiwater.net/web/index.php/hydroinfo.html>

ข้อมูลที่นำมาใช้เป็นข้อมูลภาพเรเดาร์ที่จัดเก็บโดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำองค์การมหาชน ความถี่ 1 ชั่วโมงต่อ 1 ภาพ ซึ่งเป็นภาพในมุมยิกแรกที่แสดงค่าการสะท้อนของสัญญาณเรเดาร์ สามารถดาวน์โหลดมาใช้ในการศึกษาข้อมูลฝนในอดีตได้ทุกสถานีเรเดาร์ดังภาพที่ 3.4 ในการศึกษาครั้งนี้ใช้ภาพเรเดาร์ในอดีตของเรเดาร์ทิเบนูโลก

3.2.2 วิธีการศึกษา

ในการศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนแบบ convective ด้วยเครื่องตรวจอากาศในส่วนนี้จะใช้ข้อมูลภาพ雷达ที่เผยแพร่โดยกรมอุตุนิยมวิทยาในการวิเคราะห์ การประมวลผลข้อมูลก่อนนำไปสู่การวิเคราะห์นั้นใช้หลักการประมวลผลภาพเชิงเลข กระบวนการเริ่มต้นจากการสกัดค่าการสะท้อน การจัดค่าสะท้อนที่ไม่ใช่กลุ่มฝน การตรวจวัดปริมาณและลักษณะเมฆ convective เพื่อสกัดค่าการสะท้อนของ雷达ดังภาพที่ 3.5 กระบวนการทั้งหมดถูกพัฒนาบนภาษาไพธอนโดยใช้ไลบรารี OpenCV ภาพที่ถูกอ่านเข้ามาจะถูกเก็บไว้ในอาร์เรย์ของ Numpy

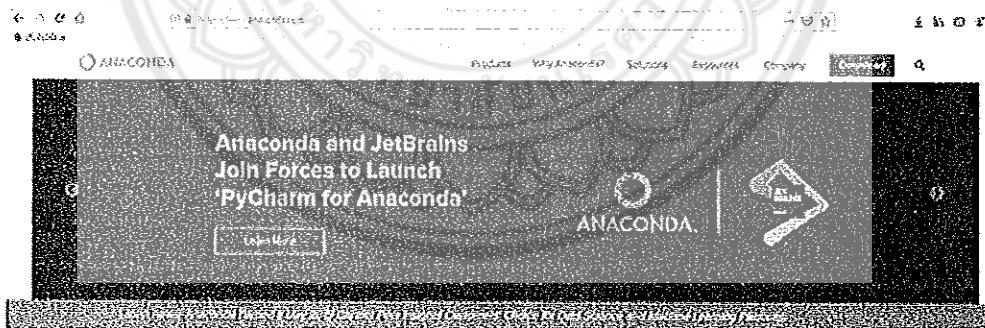
ภาพที่ 3.5 กรอบแนวคิดในการจัดค่า Radar flare

จากนั้นตัดภาพให้เหลือแต่พื้นที่สังเกตการณ์ของเดкарในรัศมี 240 กม. ข้อมูลภาพที่ตัดขอบนี้จะถูกสกัดค่าการสะท้อนตามค่าสีที่ได้ระบุไว้ก่อนแล้ว ซึ่งค่าการสะท้อนนี้จะถูกนำมาคำนวณพื้นที่ฝนเพื่อเป็นปัจจัยกำหนดว่าควรจะใช้กระบวนการใดในการจัดค่าการสะท้อนที่ไม่ใช่กลุ่มฝน ในที่นี้ค่าการสะท้อนที่มีผลต่อการวิเคราะห์คือ Radar flare ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่การสะท้อนรูปสามเหลี่ยมมีทิศทางออกจากตัวสถานีเดкар เกิดจากการแทรกแซงสัญญาณเดкарกับหน่วยงานโทรคมนาคมในช่วงคลื่น C band เมื่อค่าพื้นที่ฝนมากกว่าที่กำหนดในที่นี้ได้ทดลองแล้วพบว่าค่า 15 % ถือเป็นค่าเหมาะสมในการนำมาใช้จึงได้ใช้ mask ที่เกิดจากการรวมค่าความถี่ของ radar flare เป็นตัวกำหนดของเขตของพื้นที่ หากค่าพื้นที่ฝนมีค่าต่ำกว่าที่กำหนดไว้จะอัดกรีที่มีน้ำจะทำการหาพื้นที่ radar flare แบบอัตโนมัตวยกครึ่งลักษณะของ radar flare นี้อัดกรีที่มีน้ำจะทำการใช้ fitEllipse ซึ่งเป็นฟังก์ชันใน OpenCV อย่างไรก็ตามก่อนจะจบขั้นของการหา radar flare นี้อัดกรีที่มีน้ำจะทำการใช้ mask ของ radar flare ที่เกิดขึ้นประจำที่มีตำแหน่งอยู่ทางทิศตะวันตกของสถานีเพื่อทำการขัดค่าการสะท้อนเหล่านี้ออกไป

3.2.3 เครื่องมือ ซอฟต์แวร์

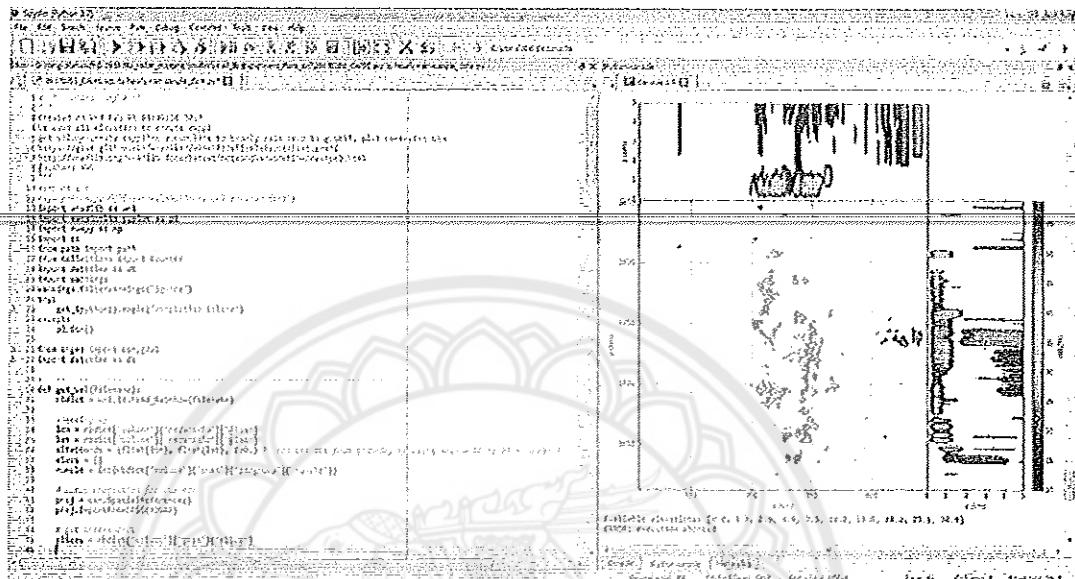
3.3.1 ภาษาคอมพิวเตอร์ไฟรอน

ภาษาไฟรอน V2.7 ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาระบวนการโมเดลเดкар โดยใช้ซอฟต์แวร์ที่ชื่อว่า Anaconda with Python2 32bit for windows ซึ่งจะมีโปรแกรม Spyder ที่สามารถทำการเขียนโค้ดคำสั่งไฟรอน โดยการเรียกใช้ไลบรารีที่เกี่ยวข้องในแต่ละระบบการ

The Enterprise Data Science Platform for...

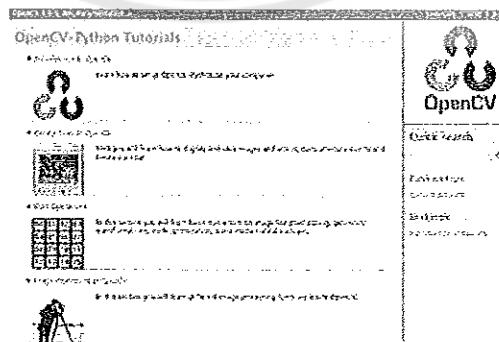
ภาพที่ 3.6 โปรแกรม Anaconda <https://www.anaconda.com/>

ภาพที่ 3.7 โปรแกรม Spyder ที่ใช้ในการเขียนพัฒนาโปรแกรมเพื่อสอนใน Anaconda

3.3.3 ซอฟต์แวร์ OpenCV

OpenCV ไลบรารีมีฟังก์ชันที่มุ่งเน้นการพัฒนาในศาสตร์ของ computer vision ถูกพัฒนาขึ้นมาในภาษา C++ และสามารถที่จะถูกเรียกใช้ด้วยการ binding กับภาษาคอมพิวเตอร์อื่นเช่น ไพธอน จาวา หรือแมทแลป ในการศึกษาครั้งนี้ได้เรียกใช้ OpenCV ในภาษาไพธอน โดยใช้ OpenCV V.2 ในการประมวลผลภาพเรเดาร์

ภาพที่ 3.8 เว็บสอน OpenCV https://docs.opencv.org/3.0-beta/doc/py_tutorials/py_tutorials.html

ทุกกระบวนการในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเลขทั้งหมด ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องใช้แนวคิดของการประมวลผลข้อมูลเชิงเลขที่มีประสิทธิภาพเนื่องจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นข้อมูลขนาดใหญ่มีมิติเชิงพื้นที่และเวลา นอกเหนือจากการสร้างและพัฒนากระบวนการปรับแก้ข้อมูลรวมถึงการหาพื้นที่ฝน convective นั้นจำเป็นต้องประมวลผลบนฐานข้อมูลเชิงเลข ซึ่งเป็นการลดกำลังคุณในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไรก็ตามในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาต้องมีการตรวจสอบ ทวนผลลัพธ์ที่ได้ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาโดย ก่อนนำไปใช้กับข้อมูลทั้งหมด ดังมีรายละเอียดในหัวข้อต่อไปนี้

3.2.4 การประมวลผลข้อมูลภาพเชิงเลข

หลักการประมวลผลข้อมูลภาพเชิงเลข หรือ Digital Image Processing ถูกนำมาใช้ในการประมวลผลข้อมูลภาพเรเดาร์ในทุกขั้นตอนก่อนถูกนำไปใช้วิเคราะห์ โดยภาพໄลบรารี OpenCV ซึ่งผู้ใช้ได้พัฒนาโค้ดเพื่อการอ่านค่าและแปลงฟอร์แมทภาพไปสู่ jpeg ด้วยการเรียกใช้ OpenCV นอกจากนี้ยังได้ใช้ในการสกัดข้อมูลเรดาร์การสะท้อนจากภาพต้นฉบับเพื่อเตรียมเข้าสู่กระบวนการต่อไปในการปรับปรุงคุณภาพข้อมูลที่สกัดมาได้ การปรับปรุงคุณภาพของข้อมูลนั้นยังได้ใช้หลักการ Morphology ทั้งกระบวนการ erosion, dilation, opening และ closing

```

import numpy as np
import cv2
from path import path
import os
from PIL import Image
import sys
#-----
#plot opencv
def plotcv(label,image):
    #to plot image in opencv
    cv2.namedWindow(label, cv2.WINDOW_NORMAL) #resizable window
    cv2.imshow(label,image)
    cv2.waitKey(0)
    cv2.destroyAllWindows()

#-----
def convertGif2Jpg(inpgif_dir,radname):
    print "convert Gif to JPG..."+radname
    #convert gif to jpg
    for f in inpgif_dir.files(pattern='*.gif'):
        head, imfile = os.path.split(f)
        out_fn=imfile[0:16]+'.jpg'
        try:
            Image.open(inpgif_dir+imfile).convert('RGB').save(inpgif_dir+out_fn)
        except Exception:
            sys.exc_clear()
    Image.open(inpgif_dir+imfile).convert('RGB').save(inpgif_dir+out_fn)
    print out_fn

```

ภาพที่ 3.9 การพัฒนาโปรแกรมไฟลอนโดยเรียกใช้ OpenCV

The screenshot shows the OpenCV 3.0.0 dev documentation page for Morphological Transformations. The page has a header with the OpenCV logo and navigation links. The main content includes sections on Goal, Theory, and various morphological operations like Erosion, Dilation, Opening, Closing, etc. A central image shows a handwritten character 'จ' being processed by a 5x5 kernel. Below the image, there's a detailed explanation of Erosion, mentioning it removes the boundaries of foreground objects while keeping the white region. It also notes that the thickness of the foreground object decreases or the white region decreases. An example is given where a 5x5 kernel full of ones is used. The page also includes a Table Of Contents and links to previous and next topics.

ภาพที่ 3.10 กระบวนการ Morphology ของ OpenCV https://docs.opencv.org/3.0-beta/doc/py_tutorials/py_imgproc/py_morphological_ops/py_morphological_ops.html#morphological-ops

นอกจากนี้ยังได้พัฒนาโค้ดในส่วนของการนับจำนวนก้อนเมฆ convective เพื่อให้เข้าใจลักษณะฝนในแต่ละช่วงเวลา รวมถึงการหา Radar flares ที่เป็นค่าสัญญาณเรดาร์ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกลุ่มฝน เพื่อให้เข้าใจคุณภาพของข้อมูลในแต่ละช่วงเวลา

3.4.2 วิธี Best Fitting Ellipses

ฟังก์ชัน fitEllipse ดังภาพ ใน OpenCV ถูกนำมาใช้ในการหาเมฆ convective และหา Radar flares ด้วยการสร้างอัลกอริทึมในการกำหนดเกณฑ์ตามงานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้อง ฟังก์ชันนี้ถูกเรียกใช้ในภาษาไพธอนเพื่อสร้างวงรีครอบพื้นที่ที่กำหนด

fitEllipse

Fits an ellipse around a set of 2D points.

C++: `RotatedRect fitEllipse(InputArray points)`

Python: `cv2.fitEllipse(points) → retval`

C: `CvBox2D cvFitEllipse2(InputArray const points)`

Python: `cv.FitEllipse2(points) → Box2D`

Parameters: `points` –

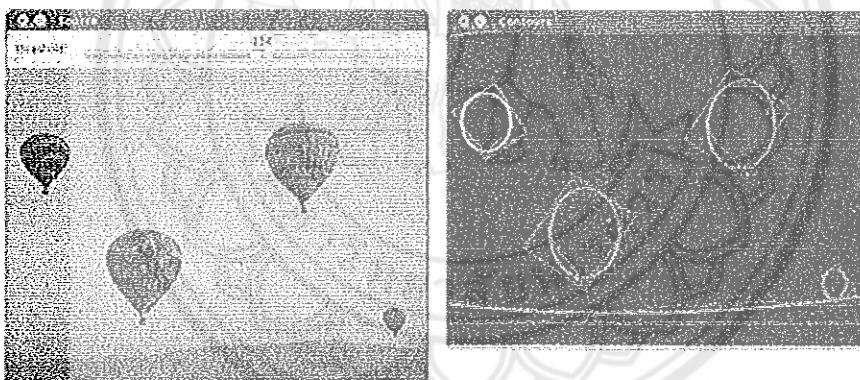
Input 2D point set, stored in:

- `std::vector<Point>` or `Mat` (C++ Interface)
- `cv::Vec` or `cv::Point` (C Interface)
- `Nx2 numpy array` (Python Interface)

ภาพที่ 3.11 ฟังก์ชัน fitEllipse

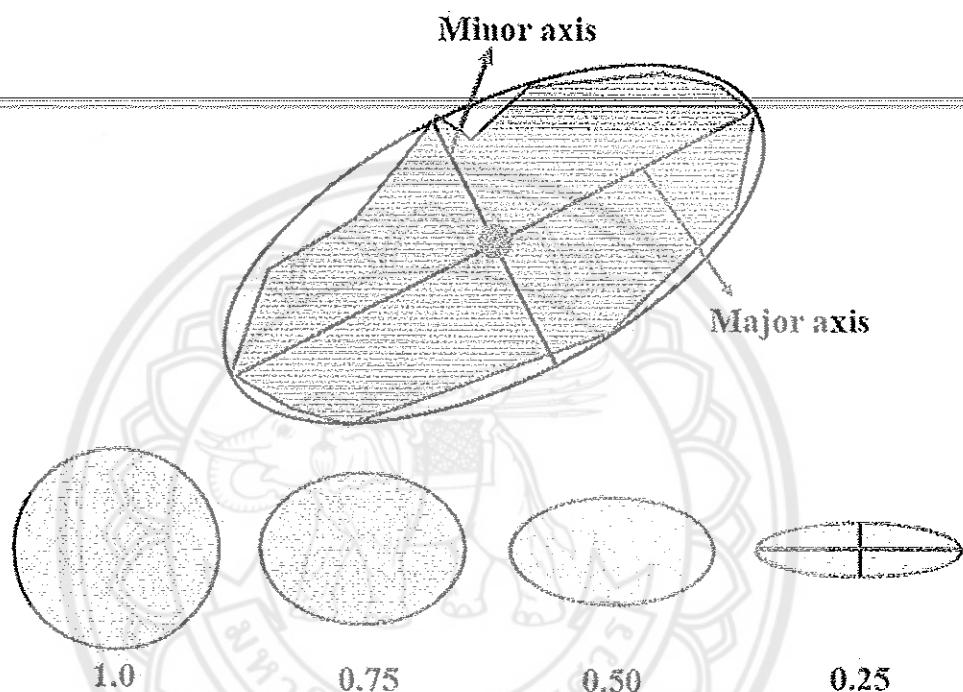
https://docs.opencv.org/2.4/modules/imgproc/doc/structural_analysis_and_shape_descriptors.html?highlight=fitellipse#fitellipse

วิธีที่ต้องพอดีมากที่สุดจะถูกสร้างขึ้น围绕着ทุก ๆ กลุ่มจุดที่สนใจดังภาพ

ภาพที่ 3.12 ตัวอย่างการประยุกต์ใช้ฟังก์ชัน fitEllipse

https://docs.opencv.org/2.4/doc/tutorials/imgproc/shapedescriptors/bounding_rotate_d_ellipses/bounding_rotated_ellipses.html

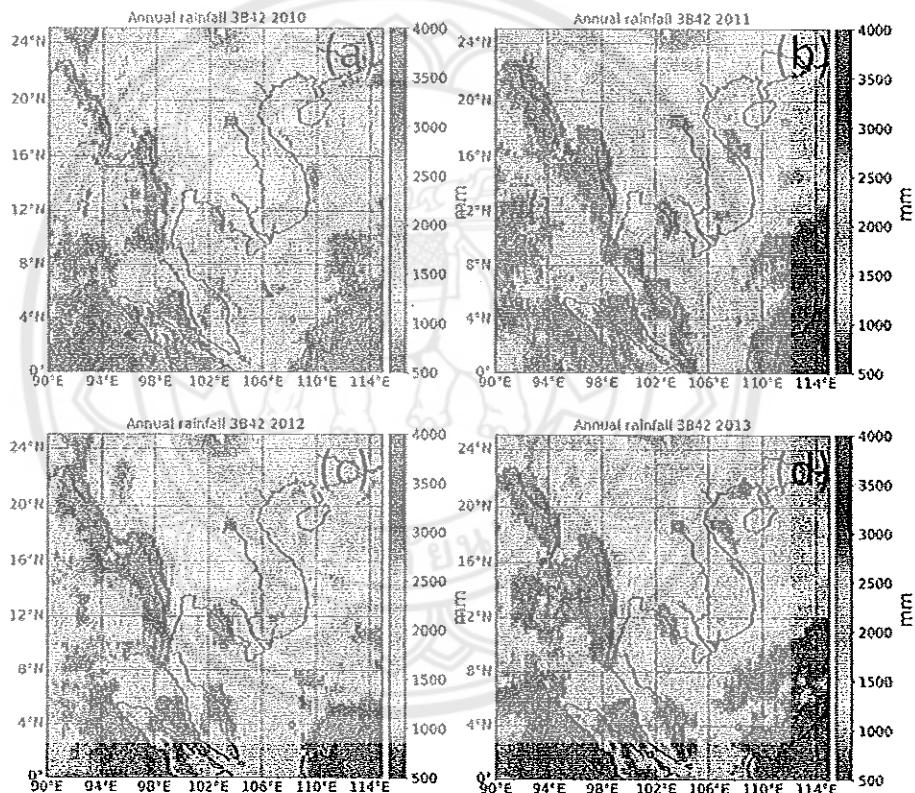
ภาพที่ 3.13 แนวคิด fitEllipse ตัวเลขสีแดงแสดงค่าสัดส่วนแกนสั้นต่อแกนยาวของวงรี

ผู้วิจัยได้ดัดแปลงโค้ดด้วยการเรียกข้อมูลให้พร้อมด้วยการจัดพื้นหลังของภาพ雷达ออกไป เหลือไว้แต่ข้อมูลค่าการสะท้อนที่ต้องการ และจึงทำการปรับปรุงข้อมูลด้วยหลักการ Morphology เฉพาะค่าฝนที่รุนแรงที่แสดงเป็นสีส้มและแดงในค่าการสะท้อน จากนั้นเรียกใช้ fitEllipse เพื่อให้หาตำแหน่งของเมฆที่สนใจ โดยค่าพารามิเตอร์ที่ได้จากฟังก์ชัน fitEllipse นั้นได้แก่ ค่าความยาวของแกนวงรีทั้งด้านสั้นและด้านยาว ที่นี่ที่ว่างรี การอธิบายตัวของแกนยาวรี จากนั้นทำการคำนวณค่าสัดส่วนความยาวด้านสั้นต่อด้านยาวของวงรี ถ้าด้านสั้นและด้านยาวมีขนาดใกล้กันจะมีค่าสัดส่วนที่เข้าใกล้ 1.0 ซึ่งสามารถนำไปเป็นเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นเพื่อกรองเมฆ convective และ radar flare

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลการศึกษาทั้งหมดโดยแบ่งเป็นสองส่วนได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลฝนแบบ convective ที่จะมุ่งศึกษาพื้นที่ต้นกลางของอินโดจีนที่มีพื้นที่ระดับ mesoscale โดยใช้ข้อมูลจาก เครื่องตรวจอากาศในช่วงมรสุมที่จะเป็นแนวทางเชื่อมไปสู่การวิเคราะห์โครงสร้างฝนในระดับภูมิภาค อินโดจีนตอนกลางโดยใช้ข้อมูลจากห้องวิเคราะห์จากข้อมูลเซนเซอร์บนดาวเทียม TRMM

4.1 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนด้วยข้อมูลเซนเซอร์จากข้อมูลดาวเทียม TRMM งานวิจัยในส่วนนี้เป็นส่วนหลักของงานวิจัยที่มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบ ฝนที่ได้จากการตรวจวัดจากเซนเซอร์บนดาวเทียม TRMM

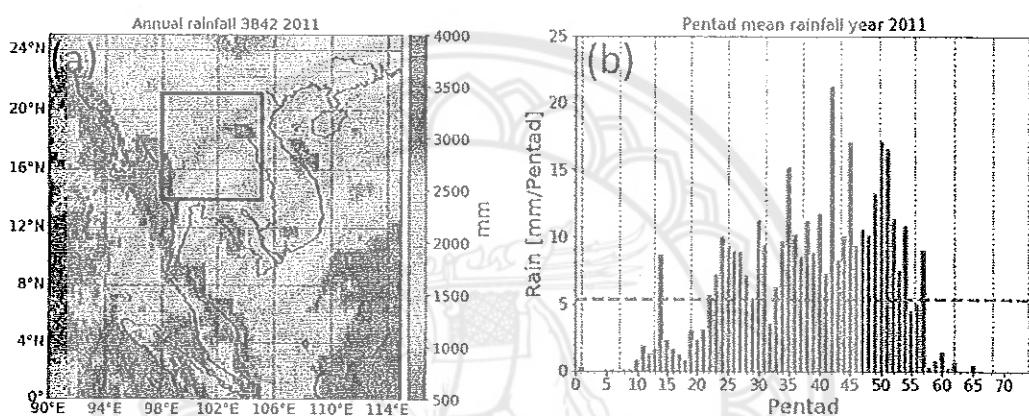

ภาพที่ 4.1 ค่าเฉลี่ยฝนรายปีจากข้อมูล TRMM3B42 (a, b, c, d) ปี 2010, 2011, 2012, 2013

ปริมาณฝนรายปีที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลฝน TRMM 3B42 daily จะพบว่ามีรูปแบบที่แตกต่าง กันไปในแต่ละปีที่ตั้งภาพที่ 4.1 อย่างไรก็ตามรูปแบบหลักๆ ยังเหมือนเดิมนั่นคือ พื้นที่ใกล้ชายฝั่งจะ มีปริมาณฝนที่มาก ดังเช่นด้านตะวันตกของภูมิภาคอินโดจีนและอินโด네เซีย ส่วนภูมิภาคตอนกลาง

ปริมาณฝนจะลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับพื้นที่ชายฝั่ง 3 ทางด้านตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาค ที่เป็นฝนฤดูหนาวหรือ orographic rainfall ซึ่งแตกต่างกับพื้นที่ภูมิภาคอินโดจีนที่มีฤดูเข้าข้างกัน ทั้งทางด้านตะวันตกและตะวันออกของภูมิภาค

4.1.1 การหาความผันแปรของฤดูกาล

ภาพที่ 4.2. การหาช่วงเวลาในฤดูกาล (a) ฝนสะสมรายปี คศ. 2011 (b) ฝนเฉลี่ยราย 5 วัน คศ. 2011 เส้นสีแดงแสดงถึงค่าฝนเฉลี่ยจากฝนราย 5 วันในรอบปี

การหัวน้ำเริ่มต้นและวันสุดท้ายในฤดูมรสุมของแต่ละปีนั้นจะใช้ข้อมูลฝนรายวันที่อยู่ในพื้นที่กรอบสี ดำในภาพ 4.2a ซึ่งจะประมาณผลเพื่อหัวน้ำดังกล่าวตามวิธีการของ Matsumoto (1997) โดย คำนวณเป็นเวลา 16 ปี ทำให้สามารถระบุช่วงเวลา ก่อนฤดูมรสุม มรสุม และหลังฤดูมรสุมได้ในแต่ละปี โดยจะพบว่าช่วงเวลาในแต่ละฤดูที่ก่อความเสียหายจะมีความยาวนานไม่เท่ากัน วันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของ ฤดูมรสุมจะแสดงถึงความชุ่มชื้นและแห้งแล้งในปีนั้นๆ กล่าวคือหากมีช่วงมรสุมที่ยาวนานหมายความ ว่า มีวันเริ่มต้นของฤดูมรสุมเกิดขึ้นก่อนกว่าปีอื่น แล้วมีวันสุดท้ายของฤดูมรสุมล่าช้ากว่าปีอื่นแสดงว่า มีช่วงเวลาที่ปริมาณฝนอยู่เหนือค่าเฉลี่ยฝนในรอบปีนั้นหลายวัน บ่งชี้ถึงความชุ่มชื้นของปีนั้นตามไป ด้วย หากวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุมเกิดขึ้นช้าและเร็วตามลำดับ แสดงว่าปีนั้นมีจำนวน วันที่ได้รับฝนน้อย โอกาสที่จะได้รับความชุ่มชื้นก็น้อยตามไปด้วย อย่างไรก็ตามการวิจัยในครั้งนี้ไม่ได้ พิจารณาจำนวนวันหรือช่วงเวลาที่แห้งแล้งหรือ dry spell เนื่องจากไม่ได้อยู่ขอบเขตการวิจัย ตั้งภาพที่ 4.2 แสดงตัวอย่างของการหัวน้ำดังกล่าวในปี 2011 ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยประสบปัญหาน้ำ ท่วมใหญ่ สร้างความเสียหายแก่สภาคูดและเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างมหาศาล จะพบว่าปริมาณฝนในปีนี้

มีมากกว่าค่าฝนเฉลี่ยราย 16 ปีอย่างชัดเจน การหาช่วงวันดังกล่าววนรอบวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายอยู่ใน pentad ที่ 21 และ 58 ตามเกณฑ์วิธีการที่นำมาใช้ ภาพที่ 4.2b จะพบรูปแบบฝนในภูมิภาคนี้ที่ได้รับอิทธิพลจากทั้งร่องมรสุมและความชื้นจากพายุในมหาสมุทรแปซิฟิครามถึงมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดความชื้นเข้ามาจากมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งจะพบช่วงเวลาของฝนแบ่งออกเป็นสองช่วงในฤดูมรสุมโดยมีช่วงที่ฝนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยในช่วง pentad ที่ 32 หรือราตรีต้นเดือนมิถุนายน นั้นคือมีการเลื่อนขึ้นไปของร่องมรสุมในตอนเหนือของประเทศไทย ทำให้เกิดฝนทึ่งช่วงเป็นระยะเวลาสั้นๆ ในปี 2011

ตารางที่ 4.1 สถิติช่วงฤดูกาลในรอบปีจากการใช้ข้อมูล TRMM ในช่วงปี คศ. 1998 ถึง 2013

Year	mean rain (mm)	Onset PT	Withdrawal PT	Num Pre-MS Dates	Num MS Dates	Num Post-MS Dates
1998	3.7	25	58	97	166	44
1999	4.9	19	61	67	211	29
2000	4.9	21	56	77	176	55
2001	4.7	23	60	87	186	34
2002	5.0	23	61	87	191	29
2003	4.1	24	58	92	171	44
2004	4.3	22	53	82	156	70
2005	4.5	24	56	92	161	54
2006	4.8	19	57	67	191	49
2007	4.4	23	57	87	171	49
2008	5.0	21	56	77	176	55
2009	4.2	24	59	92	176	39
2010	4.4	26	59	102	166	39
2011	5.3	21	58	77	186	44
2012	4.5	22	56	82	171	55
2013	4.7	23	59	87	181	39

เมื่อทำการหาช่วงดังกล่าวแล้วจะสามารถกำหนดช่วงเวลาทั้งสามช่วงได้ในรอบปี ทำให้สามารถหาช่วงเวลาดังกล่าวในแต่ละปีในท้ายที่สุด ดังตารางที่ 1 แสดงค่าสถิติของแต่ละปี ยกตัวอย่างปีที่มีการเริ่มต้นของฤดูมรสุมที่เร็วคือปี คศ. 1999 และ คศ. 2006 เริ่มใน pentad ที่ 19 ทั้งสองปีนั้นคือกลางเดือนเมษายน และยังพบว่าในปี 1999 เป็นปีที่มีช่วงเวลาของฤดูมรสุมที่ยาวนานเนื่องจากวันสุดท้ายของฤดูมรสุมตกอยู่ใน pentad ที่ 61 นั้นคือปลายเดือนตุลาคม ค่าเฉลี่ยของฝนราย pentad นั้นพบว่ามีความผันแปรกันไปในแต่ละปีโดยปี 2011 มีค่าเฉลี่ยที่สูงกว่าปีอื่น

```

#-create array to store pr=precip mean
for filename in os.listdir(path):
    if filename.endswith(".nc4"):
        print 'file: ', filename
        #-read 3b42
        nc = Dataset(filename)
        pc = nc.variables[DATAFIELD_NAME][:,:].astype(np.float64)
        #-clip 3b42 file
        PcSub = nc.variables['precipitation'][lonli:lonui, latli:latui] #-here
        p_avg=np.mean(PcSub)
        print 'file: ', c, ' area average: ', p_avg

    # if cp<5:
    p_sum += p_avg
    cp +=1
    if cp>=5:
        p_avg=p_sum/5.0
        if p_avg>p_mean: pm_all[pi]=1 #-area average rain exceeding oneval
        if p_avg<p_mean: pm_all[pi]=2 #-area average rain below amount pent
        pc_all[pi]=p_avg
        print 'area average rain in pentad ',pi,' = ',p_avg,' cp=',cp

    cp=0; p_sum=0;
    pi+=1

    c += 1
    if pi>=73: break
print '2.number of read file: ', c

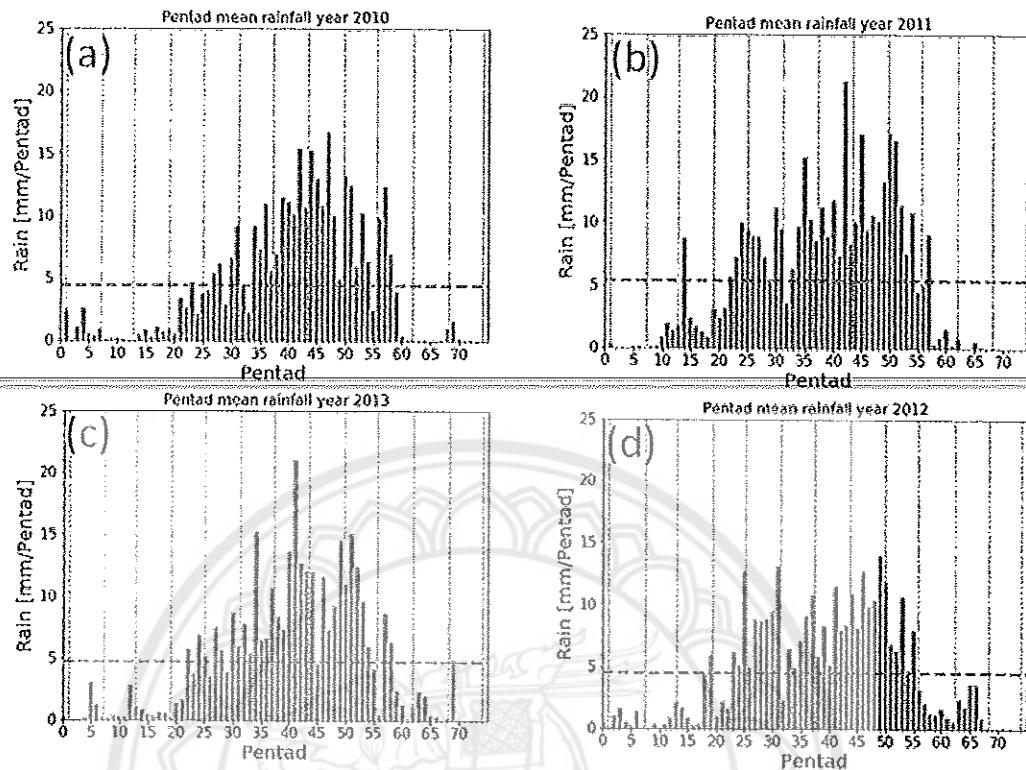
#-find onset pentad
ct=0
for i in pm_all:
    # print i
    if ((i==2) and (pm_all[ct+1]==1 and pm_all[ct+2]==1 and pm_all[ct+3]==1)):
        pt_os=ct
        print "pentad: ", pt_os+1, " is onset"
        break
    ct += 1

#-find withdraw pentad
ct=0
for i in pm_all:
    # print i
    if ((i==2) and (pm_all[ct+1]==2 and pm_all[ct+2]==2) and ct > 30):
        pt_wd=ct
        print "pentad: ", pt_wd+1, " is withdraw"
        break
    ct += 1

```

ภาพที่ 4.3 โค้ดในการหาวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุม

เนื่องจากไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปที่จะนำมาใช้กับข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อทำการหาวันเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุมตามวิธีการของ Matsumoto (1997) ผู้วิจัยจึงได้ทำการพัฒนาโค้ดในภาษาไฟรอนเพื่อให้การประมวลมีประสิทธิภาพและสามารถตรวจสอบถึงแก้ไขข้อผิดพลาดได้อย่างเป็นระบบ ตามโค้ดภาพที่ 4.3 ที่สามารถกำหนดค่าที่มากหรือน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของฝนและมีความต่อเนื่องจำนวน 3 pentad

ภาพที่ 4.4 การจำแนกช่วงฤดูร้อนของปี (a, b, c, d) ปี 2010, 2011, 2012, 2013

เมื่อนำโค้ดที่พัฒนาได้ในภาพที่ 4.3 มาประยุกต์ใช้กับข้อมูลทั้ง 16 ปีจะสามารถคำนวณช่วงเวลาโดยอัตโนมัติซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ในรูปของกราฟดังตัวอย่างในภาพที่ 4.4 จะพบว่ามีช่วงเวลาดังกล่าวไม่เหมือนกัน และช่วงเวลาที่ฝนทึบตันทั้งช่วงในแต่ละปีไม่ตรงกันในแต่ละปี

4.1.2 การจำแนกระบบทัน

ในส่วนนี้อธิบายและเปรียบเทียบถึงผลลักษณะของเมฆ convective ในช่วงเวลาแตกต่างกันที่ต้องการของอินโดจีน ด้วยการใช้ข้อมูลที่เมฆที่ได้จากฐานข้อมูลทั้ง 16 ปี ได้แก่ สัญญาณการระเจิงที่ได้จากน้ำแข็ง โครงสร้างฝนในแนวตั้ง และความถี่ของสายฟ้า

4.1.2.1 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของระบบฝน

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลสถิติการจำแนก PFs

Period/type	Tot PFs No.	NCs		Sub-MCSs		MCSs		Intense MCSs	
		No.	%	No.	%	No.	%	No.	%
Pre-MS	2296	30.6		4838	64.5	154	2.1	205	2.7
Monsoon	17884	26.5		46356	68.8	1954	2.9	1079	1.6
Post-MS	991	13.9		5951	83.4	128	1.8	59	0.8
Tot	21171	23.7		57145	72.2	2236	2.3	1343	1.7

จากการวิเคราะห์โดยจำแนกประเภทของกลุ่มฝนแบ่งตามช่วงเวลาตามตารางที่ 2 จะพบว่า MCSs มีบทบาทอย่างมากต่อรูปแบบฝนในพื้นที่ศึกษาตอนกลางของอินโดจีน พบว่า sub-MCSs ซึ่งถือว่าจัดอยู่ในกลุ่ม MCSs นั้นมีสัดส่วนมากถึง 72.2 % โดยมี NCs ซึ่งเป็นฝนที่ไม่มี convective อยู่ในพื้นที่มีสัดส่วน 23.7% ซึ่งอาจเป็นฝน stratiform ที่เป็นส่วนหนึ่งของ MCSs หรือ อาจเป็นการถลายตัวของ MCSs ส่วนสัดส่วนเมื่อพิจารณาเป็นฤดูกาลจะพบว่าในช่วงก่อนฤดูมรสุมและฤดูมรสุมมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันของกลุ่มฝนสีประกาย แต่หลังฤดูมรสุมจะพบว่าสัดส่วนของ sub-MCSs มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างมากถึง 83%

กลุ่มตัวอย่างของ PFs ในฤดูมรสุมคิดเป็นสัดส่วนที่มากที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากการถลวยของการเกิดฝนที่มากกว่ารวมทั้งจำนวนวันที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ค่าสถิติมีจำนวนมากกว่า

```
#-----#
#-find frequency mcs combined
print '---->','calculate frequency map of mcs combined'
lons=np.array(range(88,122,1))
lats=np.array(range(-2,26,1))
freq=np.zeros((len(lats),len(lons)),dtype = "float")
for i in range(0,len(mcs_com[:,0])):
    if (mcs_com[i,0]>-2) & (mcs_com[i,0]<26.0) & (mcs_com[i,1]>88.0) & (mcs_com[i,1]<122.0):
        lat_idx = geo_idx(mcs_com[i,0], lats)
        lon_idx = geo_idx(mcs_com[i,1], lons)
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
    if pfs[i,8]>0:
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
print lats[lat_idx],',',lons[lon_idx]

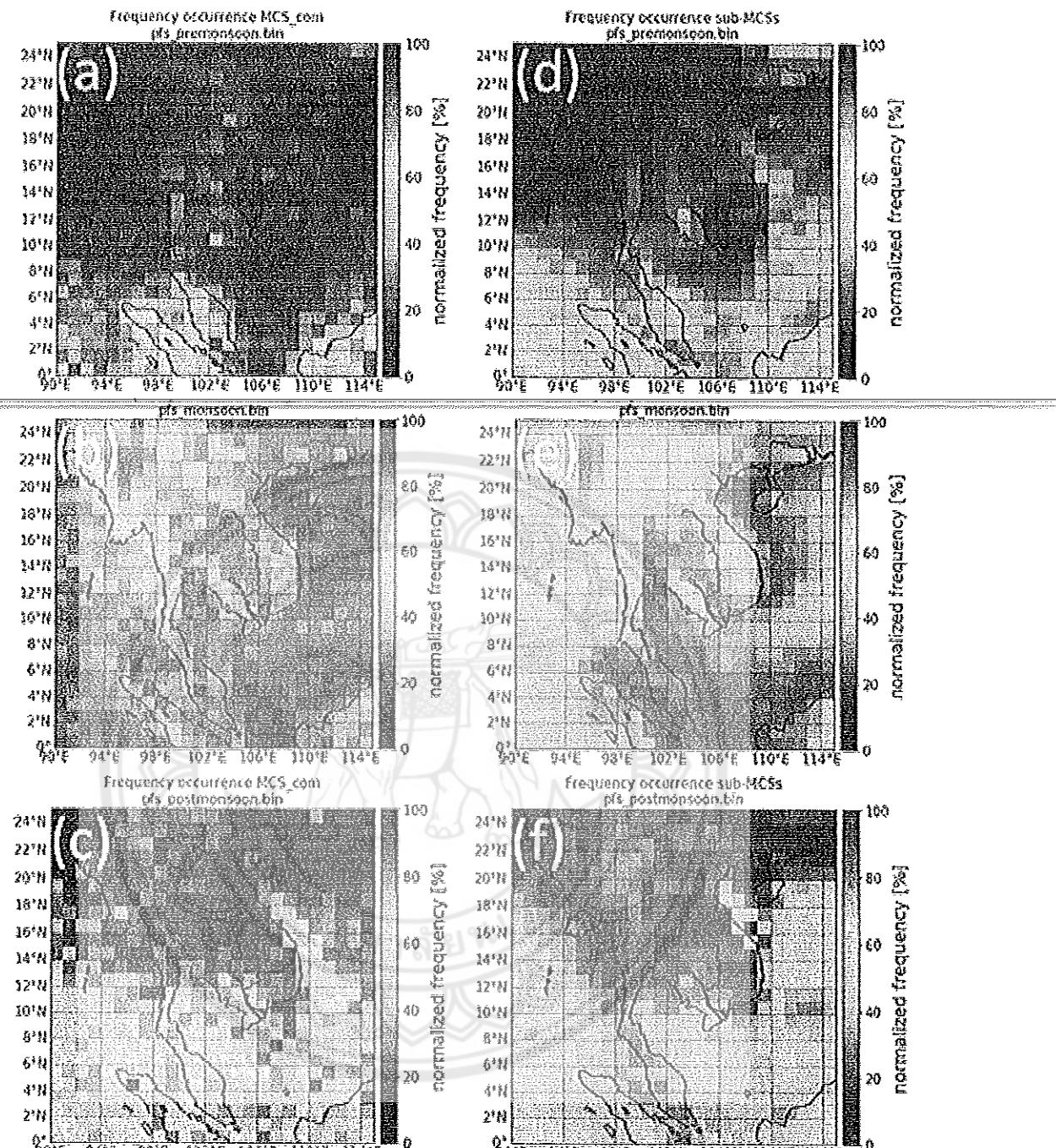
nn_freq_mcs_com=freq/np.max(freq)*100.0 # normalized frequency

#-----#
#-find frequency mcs combined
print '---->','calculate frequency map of sub-mcs combined'
lons=np.array(range(88,122,1))
lats=np.array(range(-2,26,1))
freq=np.zeros((len(lats),len(lons)),dtype = "float")
for i in range(0,len(sub_mcs[:,0])):
    if (sub_mcs[i,0]>-2) & (sub_mcs[i,0]<26.0) & (sub_mcs[i,1]>88.0) & (sub_mcs[i,1]<122.0):
        lat_idx = geo_idx(sub_mcs[i,0], lats)
        lon_idx = geo_idx(sub_mcs[i,1], lons)
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
    if pfs[i,8]>0:
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
print lats[lat_idx],',',lons[lon_idx]

nn_freq_sub_mcs=freq/np.max(freq)*100.0 # normalized frequency
#-----#
```

ภาพที่ 4.5 โค้ดคำนวณความถันในการจำแนก PFs

ในการวิเคราะห์เชิงพื้นที่ของกลุ่มฝนที่จำแนกออกเป็น MCSs กับ Sub-MCSs นั้นจำเป็นต้องพัฒนาโค้ดใหม่เพื่อคำนวณในแต่ละกริดที่ต้องการดังภาพที่ 4.5 ซึ่งสามารถใช้ฟังก์ชันด้านบนทำการสร้างแผนที่ดังภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 แผนที่ความถี่ของการจำแนก PFs ในช่วงก่อนฤดูมรสุม ฤดูมรสุมและหลังฤดูมรสุม (a), (b), (c) for MCSs (d), (e), (f) for sub-MCSs.

ความถี่ของการเกิด MCSs และ sub-MCSs ในแต่ละช่วงเวลา มีความแตกต่างกันดังภาพที่ 4.6 จะพบว่าในช่วงก่อนมรสุม ภาพ 4.6a และ 4.6d ทั้ง MCSs และ sub-MCSs ตามลำดับ มีสัดส่วนที่ต่ำในตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีน หากตีข่องอินโดจีนมีสัดส่วนที่สูง ส่วนในช่วงมรสุมภาพ 4.6b และ 4.6e จะพบว่า MCSs และ sub-MCSs ตามลำดับมีสัดส่วนที่สูงกว่าทั้งสามช่วงเวลา โดยเฉพาะ sub-MCSs นั้นมีอิทธิพลมากในช่วงมรสุม ส่วน MCSs จะมีพื้นสัดส่วนที่สูงในแนวเทือกเขานนองชัย ต้นนาครีทางทิศตะวันตกของประเทศไทยในสัดส่วนที่สูงมาก เมื่อพิจารณาในช่วงหลังฤดูมรสุม ภาพ 4.6c และ 4.6f ทั้ง MCSs และ sub-MCSs ตามลำดับ จะพบว่าสัดส่วนที่สูงจะอยู่ทางชายฝั่ง ทะเลจีนใต้และทางใต้ของอินโดจีน เนื่องจากมีการเลื่อนลงของร่องมรสุม จะพบว่าชายฝั่งตอนกลางของเวียดนามมีสัดส่วนที่สูงของ MCSs และ sub-MCSs

4.1.2.2 คุณสมบัติของพายุฝนในพื้นที่ตอนกลางภูมิภาคอินโดจีน

คุณลักษณะของของพายุฝนในตอนกลางภูมิภาคอินโดจีนได้ถูกวิเคราะห์โดยใช้ค่าตัวแปรจากฐานข้อมูล PFs ได้แก่ พื้นที่ฝน minimum 85 GHz PCT ค่าสูงสุดของการสะท้อนระดับ 30 dBZ ค่าการสะท้อนสูงสุดในระดับ 6 กม. ผลที่ได้ดังตารางที่ 3 ด้วยการนำแนวโน้มวิเคราะห์ค่ามัธยฐานของตัวแปรข้างต้น

ตารางที่ 4.3 ค่ามัธยฐานของตัวแปรพื้นที่ฝน min85pct ความสูงเมฆที่ 30dBZ ความสูงเมฆที่ 6 กม.

Period	Type	Area	Min85pct	Maxht30	Maxdbz6
Pre-MS	Tot PFs	26.0	276.6	5.0	22.5
	MCSs	617.4	244.0	6.0	33.3
	IMCScs	1300.5	168.3	11.3	48.0
Monsoon	Tot PFs	26.0	277.7	4.8	22.0
	MCSs	494.2	238.1	6.0	33.6
	IMCScs	1248.5	164.4	10.0	45.0
Post-MS	Tot PFs	26.0	279.6	4.3	21.6
	MCSs	598.2	248.3	5.6	31.7
	IMCScs	1196.5	173.0	10.0	43.2

1) โครงสร้างพื้นที่ (Area structure)

ระบบฝนในแต่ละช่วงฤดูกาลไม่ได้มีความแตกต่างในเรื่องของขนาดมากนักเมื่อเปรียบเทียบชนิดของฝนในกลุ่มเดียวกันดังตารางที่ 3 และภาพ 4.6a พบร้าเกือบ 95 % นั้นเป็นกลุ่มฝนขนาดที่เล็กกว่า 1,000 ตร.กม. แต่เมื่อพิจารณากลุ่มฝนแบบ MCSs จะพบว่ามีความแตกต่างของโครงสร้างด้านพื้นที่ในแต่ละฤดูกาล พบร้าในช่วงก่อนฤดูมรสุม MCSs จะมีขนาดใหญ่ที่สุดเทียบ

ได้กับช่วงหลังฤดูฝน ส่วน IMCSs มีขนาดใหญ่สุดในช่วงก่อนฤดูมรสุมซึ่งมีขนาดใกล้เคียงกับช่วงฤดูมรสุม ส่วน IMCSs ในช่วงหลังฤดูมรสุมนั้นมีขนาดเล็กที่สุดเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่น

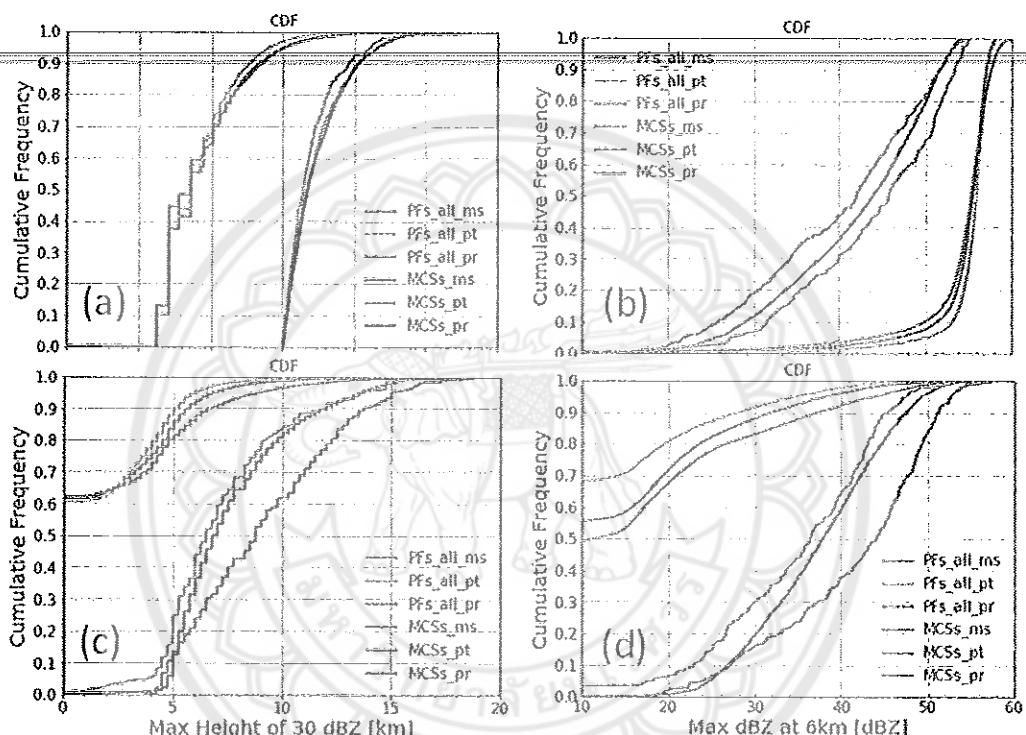
2) สัตติความรุนแรงของ convection ผ่านตัวแปร

ตามตารางที่ 3 พบว่าค่าเม็ดขั้นฐานของ IMCSs ในช่วงหลังฤดูมรสุมมีค่าที่รุนแรงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาอื่นยกเว้นตัวแปร Min85PCT ที่มีความรุนแรงในช่วงมรสุม เมฆที่สูงและแรงที่ได้จากค่า Maxht30 และ Maxdbz6 หรือ ค่าการสะท้อนสูงสุดในระดับ 30 dBZ กับค่าการสะท้อนสูงสุดในระดับความสูงที่ 6 กม. ตามลำดับที่ได้จากการตรวจวัดเซนเซอร์ PR บนดาวเทียม TRMM แสดงให้เห็นว่าเม็ดขั้นฐานที่สูงในหนึ่งเดือนอินโดจีนตอนกลางของกลุ่มฝนประกอบ IMCSs ภาพที่ 4.7

แสดงถึง cumulative density function (CDF) ของค่าพารามิเตอร์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ความรุนแรงเปรียบเทียบระหว่างการใช้ข้อมูลทั้งหมดในแต่ละช่วงฤดูกาลกับข้อมูลกลุ่มฝน MCSs โดยในที่นี้คือการพิจารณาร่วมกันระหว่าง MCSs และ IMCSs เพื่อหาสัดส่วนในแต่ละค่าของ CDF เมื่อนำข้อมูลมาพิจารณาทั้งหมดแต่จำแนกเป็นช่วงเวลาจะพบว่าข้อมูลส่วนใหญ่ที่ใช้ min85pct จะมีสัดส่วนของกลุ่มฝนที่มีการกระเจิงของน้ำแข็งค่อนข้างน้อยเนื่องจากมีค่า PCT ที่สูงดังภาพ 4.7b จะพบว่ามีสัดส่วนเพียงแค่ 10% เท่านั้นของข้อมูลทั้งหมดที่มีค่าต่ำกว่า 250 เกล วินซึ่งหากค่า min85pct มีค่าต่ำกว่านี้แสดงว่ามีการกระเจิงของกลุ่มน้ำแข็งในกลุ่มฝนนั้น แต่หากมีค่าสูงแสดงว่าเป็นกลุ่มฝนที่ไม่ค่อยรุนแรงเป็นริมฝีน้ำแข็งที่ต้านน้ำคือ มีโอกาสเป็น convective น้อย (Spencer et al. 1989) หรือไม่มีริมฝีน้ำแข็งอย่างเพียงพอเหนือระดับชั้นการเย็นตัว (freezing level) (Nebitt et al. 2000) ซึ่งหลักการนี้ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยของ Xu et al (2009) สำหรับเมฆ convective ที่มีการก่อตัวสูงจะใช้ค่าที่ต่ำกว่า 225 เคลวินตาม McGaughey et al. (1996) พบว่ามีเพียงแค่ 5% ของกลุ่มฝนทั้งหมดที่มีจำนวนอย่างน้อย 1 จุดภาพของข้อมูลกลุ่มฝนที่มีสัญญาณของการกระเจิงก้อนน้ำแข็ง

ภาพที่ 4.7c พบว่ามีมากกว่า 60% ของกลุ่มฝนทั้งหมดที่ไม่พบการกระเจิงตัวของกลุ่มน้ำในอากาศที่มีขนาดใหญ่ในแต่ละชั้นความสูงที่ตรวจวัดจากค่าตัวแปรการสะท้อนของเรดาร์ในระดับ 30 dBZ ส่วนภาพที่ 4.7d พบว่า 50% ของกลุ่มฝนทั้งหมดอยู่ในระดับความสูงที่ต่ำกว่า 6 กม. แต่เมื่อพิจารณาเพียง MCSs จะพบว่ามีสัดส่วนมากกว่า 90% ของกลุ่มฝนชนิดนี้ที่มีค่าความสูงมากกว่า 15 กม. โดยในจำนวนนี้มีค่าการสะท้อนจากเรดาร์แรงมากกว่า 50 dBZ ที่ระดับความสูง 6 กม. ความแรงของ MCSs นั้นเรียงลำดับจากรุนแรงไปน้อยในช่วงก่อนมรสุม มรสุมและหลังมรสุมตามลำดับจากการใช้ข้อมูล min85pct maxht30 maxdbz6 ดังภาพ 4.7b, 4.7c และ 4.7d โดยในช่วงก่อนฤดูมรสุมจะพบว่า 40% และ 60% สำหรับตัวแปร maxht30 และ

maxdbz6 ที่มีความสูงของเมฆที่ระดับ 10 กิโลเมตรและความแรงของค่าการสะท้อนเรดาร์ 40 dBZ ตามลำดับแสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของเมฆในช่วงเวลาหนึ่ง ค่าที่พบรอบนี้บ่งบอกถึงการมีอยู่ของหยดน้ำเย็นตัวอย่างยิ่งยะวด หรือ ก้อนน้ำแข็งในชั้น mixed-phase region ซึ่งมีค่าที่สูงกว่าที่พบในการศึกษาในพื้นที่ตอนใต้ของประเทศไทย ได้ทั่วไป และทางเลื่อนใต้ของ Xu et al. (2009)

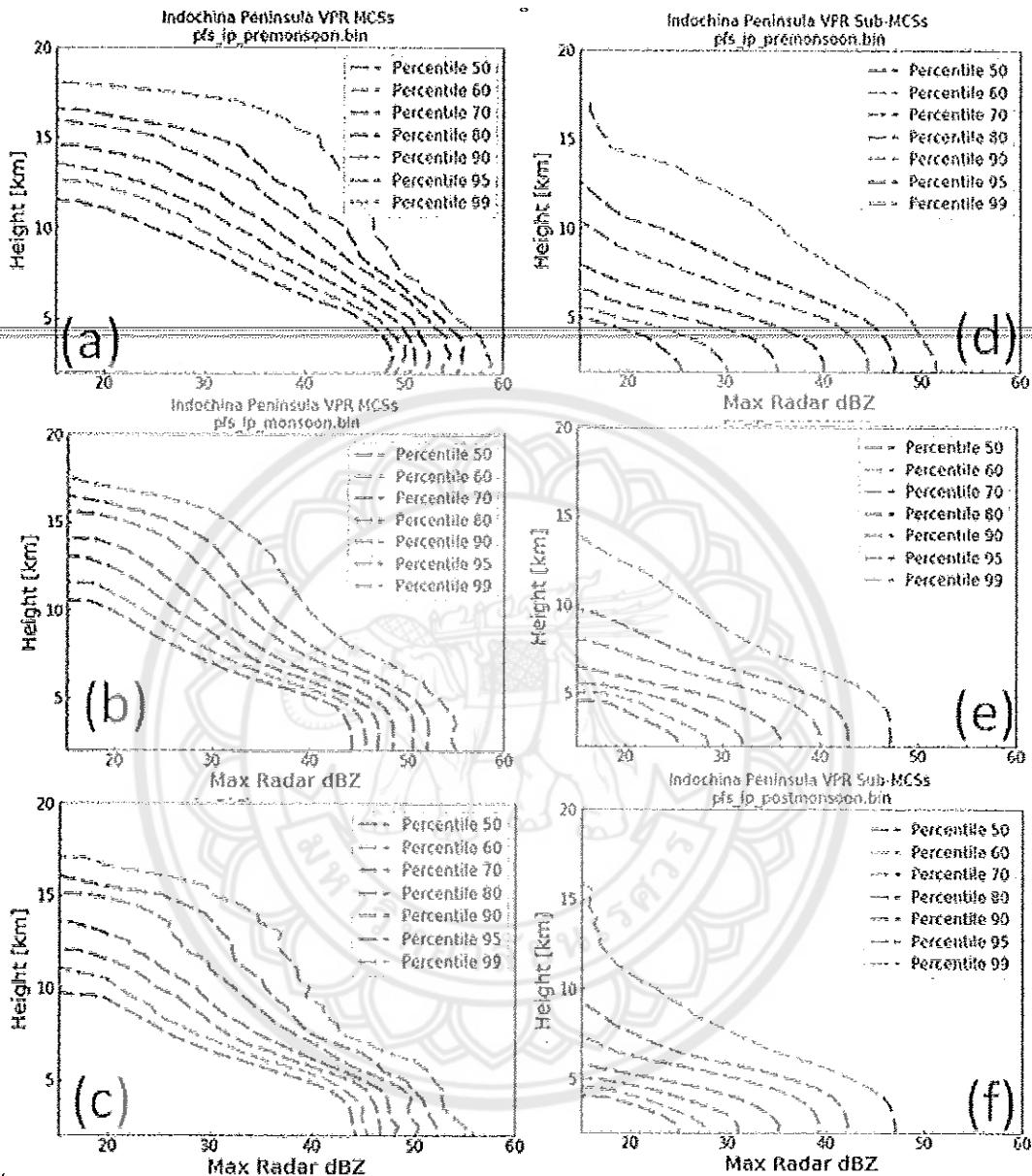
ภาพที่ 4.7 CDF เปรียบเทียบระหว่างการใช้กลุ่มฝนทั้งหมดกับกลุ่มฝนแบบ MCSs ในช่วง ก้อนรสมูนรสมูน และหลังคุมรสมูนในพื้นที่กรอบสี่大方ที่ 1 บริเวณตอนกลางของอินโดจีน (a) area, (b) min PCT of 85 GHz, (c) max height of 30 dBZ, และ (d) max dBZ at 6 km

4.1.2.2 โครงสร้างแนวตั้งของค่าการสะท้อนเรดาร์ (Vertical Profile of Radar Reflectivity: VPRR)

วิธีการในการหาค่าการสะท้อนสูงสุดของเซลล์ฝนที่เป็นฟังก์ชันตามระดับความสูงเหนือพื้นภูมิประเทศของ Donalson (1961) ถูกนำมาใช้ในการหาค่าตัวแปร MAXdBZ ในงานของ Xu et al. (2009) ใน การวิเคราะห์ส่วนนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมในไฟรอนเพื่อทำการวิเคราะห์ค่าการสะท้อนตามระดับความสูงหรือที่ VPRR จากข้อมูลเรดาร์ของ TRMM PR ที่มีความละเอียดในการตรวจวัดที่ 0.25 กม. หรือ range bin resolution โดยใช้ข้อมูลค่าการสะท้อนที่ได้จาก PF database ของ Liu (2013) ซึ่ง VPRR นี้จะเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบความรุนแรงของเมฆฝน ยิ่งมีค่าการสะท้อนที่สูงในและเหนือชั้น mixed-phase region มากเท่าไหร่แสดงถึงความรุนแรงของพายุฝนมากเท่านั้น (Szoke and Zipser 1986; Zipser and Lutz 1994; Cecil et al. 2005, Xu et al. 2009)

จากการที่ 4.8 แสดง VPRR ของ MCSs และ sub-MCSs เหนือภาคพื้นอินโดจีนตอนกลางในช่วงฤดูกาลสามช่วงเวลา พบว่า MCSs ทั้งสามช่วงเวลา มีความสูงและความรุนแรงมากกว่า sub-MCSs ในช่วงเวลาเดียวกัน พบว่าค่าสะท้อนเรดาร์สูงสุดสำหรับ MCSs สูงเหนือระดับ 18 กม. จากพื้นดิน สำหรับช่วงก่อนฤดูมรสุม ความรุนแรงของ MCSs ในช่วงก่อนฤดูมรสุมมีค่ามากสุดเมื่อเทียบกับฤดูกาลที่เหลืออีกสองภาค 4.8a ในขณะที่ช่วงฤดูมรสุมกับหลังฤดูมรสุมไม่มีความแตกต่างกันมากดังภาพ 4.8b และ 4.8c บ่งชี้ให้เห็นว่าไม่มีความแตกต่างในด้านโครงสร้างในสองฤดูกาลหลังนี้ ส่วน sub-MCSs ของก่อนฤดูมรสุมกับหลังฤดูมรสุมมีความรุนแรงมากกว่าช่วงฤดูมรสุมโดยมีความสูงของเมฆขึ้นไปถึงระดับความสูงที่ 15 กม. จากระดับพื้นผิวโลกดังภาพ 4.8d, 4.8e และ 4.8f

ในงานวิจัยของ Xu et al. (2009) จะพบว่ามีค่าการสะท้อนที่แรงของเรดาร์ในชั้น mixed-phase region ในช่วงความสูงระหว่าง 5 ถึง 8 กม. หรือที่ช่วงอุณหภูมิ 0° ถึง -20° C ซึ่งในงานวิจัยของ Dye et al. (1989) พบว่าจะพบหยดขึ้นขนาดใหญ่หรือก้อนน้ำแข็งในชั้นอุณหภูมิดังกล่าวซึ่งมีความเป็นไปได้อย่างสูงที่จะมีการแยกตัวของประจุไฟฟ้าเกิดในชั้นดังกล่าว ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่าการสะท้อนเรดาร์จะแรงในช่วงความสูงระดับ 2 ถึง 5 กิโลเมตรในช่วงก่อนฤดูมรสุมสำหรับ MCSs ซึ่งถือว่าสูงกว่าช่วงฤดูกาลอื่น ซึ่งอาจเกิดในชั้น mixed-phase region เมื่อเปรียบเทียบ Sub-MCSs ในงานวิจัยของ Xu et al (2009) ในพื้นที่ south China จะพบว่าค่าการสะท้อนเรดาร์ของงานวิจัยชั้นนี้ มีช่วงการสะท้อนที่กว้างกว่าและมีความสูงของเมฆที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบทุกช่วงฤดูกาล

ภาพที่ 4.8 ค่าความสูงในแนวตั้งใช้ค่าเบอร์เซนไทล์ 50th, 60th, 70th, 80th, 90th, 95th, and 99th ของค่าการสะท้อนสูงสุดของเรดาร์เหนือพื้นดินภาคพื้นอินโดจีนในช่วงก่อนฤดูร้อน ฤดูร้อน และช่วงหลังฤดูร้อน (a),(b),(c) MCSs; (d),(e),(f) sub-MCSs. ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจาก กกริดภัยในกรอบสี่ด้านของภาพที่ 4.1a

ข้อมูลสายฟ้าเป็นข้อมูลที่นำมาเป็นสิ่งบ่งชี้ของการตรวจสอบกิจกรรมของเมฆ convective เป็นที่ทราบกันดีว่าจำนวนฟ้าแลบก่อนช่วงฤดูมรสุมนั้นมีค่าสูงกว่าช่วงอื่น (William et al. 1995; Peterson et al. 2002; Qie et al. 2003; Yuan and Qie 2008; Xu et al. 2009) ในกรณีเคราะห์ส่วนนี้ได้ทำการวิเคราะห์สัดส่วนฟ้าแลบในแต่ละช่วงฤดูกาลบริเวณที่ตั้งสถานีของอินโดจีน ผลที่ได้พบว่า อัตราฟ้าแลบหรือ flash rate ในช่วงก่อนฤดูมรสุมของพื้นที่ศึกษามีค่าร้อยที่สูงถึง 7.5% ของจำนวน PFs ทั้งหมดตั้งแต่ระดับที่ 4 จำนวนอัตราฟ้าแลบนั้นลดลงจำนวน 5 เท่าตัวจากคลาส 10-99 ถึงคลาส 1-9 ในกรณีของฤดูมรสุม ส่วนใหญ่ก่อนมรสุมลดลงเพียงแค่ 4 เท่าทำให้เห็นว่าความรุนแรงและความถี่ของการเกิดฟ้าแลบทองตุกุก่อนมรสุมนั้นมีสูงกว่าฤดูกาลอื่น เมื่อพิจารณาคลาสที่มี flash rate มากกว่า 100 ครั้งจะพบว่า ช่วงก่อนฤดูมรสุมมีจำนวนที่มากกว่าฤดูกาลอื่น เช่น กัน จะพบว่าอัตราฟ้าแลบของงานวิจัยขึ้นปัจจุบันมีค่าใกล้เคียงกับงานของ Xu et al. (2009) ในช่วงก่อนฤดูมรสุม

ตารางที่ 4.4 สถิติอัตราฟ้าแลบเหนือพื้นดินภูมิภาคอินโดจีน

Period/criteria	PFs with flashes		With 1-9 No.	With 10-99 No.	With ≥ 100 No.
	No.	%			
Pre-MS	566	7.5	412	136	18
Monsoon	2093	3.1	1749	338	6
Post-MS	116	1.6	103	13	0

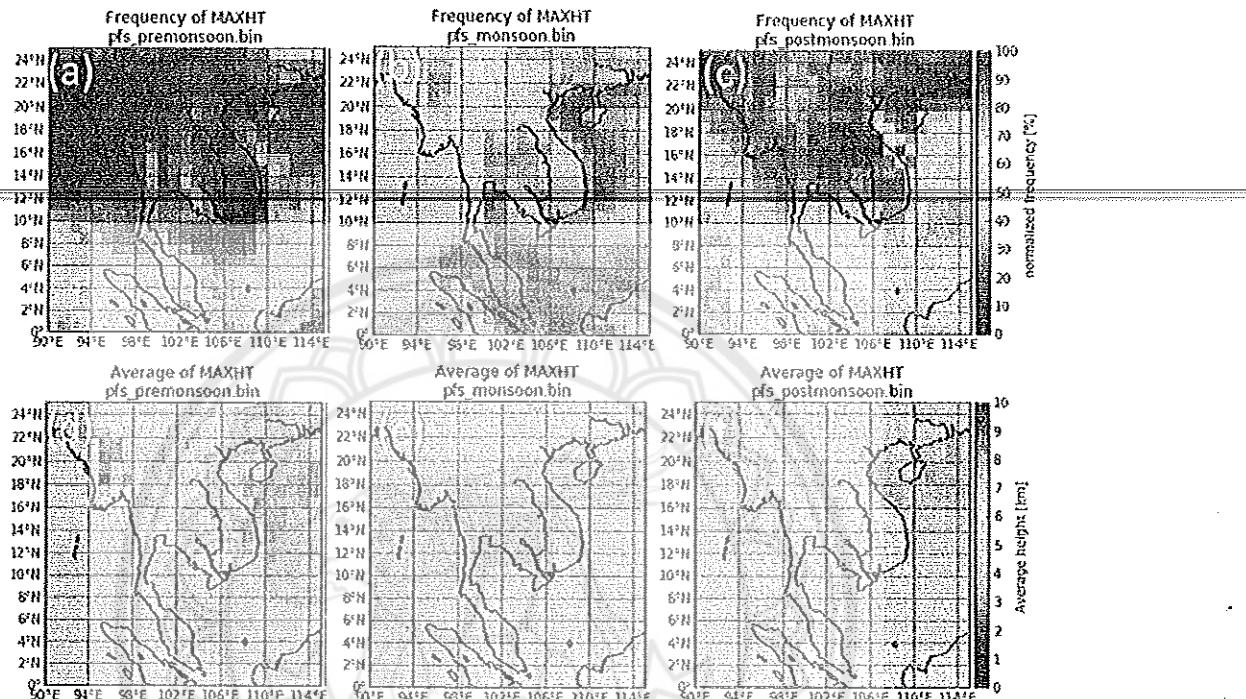
ตารางที่ 4.5 จำนวนอัตราฟ้าแลบเหนือพื้นดินภูมิภาคอินโดจีนตามการจำแนกกลุ่มฝน

Period	PFs Flash No.	NCs Flash No.	Sub-MCSs Flash No.	MCSs Flash No.	IMCSs Flash No.	Rain area	Conv area
						(km ² per flash)	(km ² per flash)
Pre-MS	7638	10	1227	216	6118	205.5	77.8
Monsoon	13669	28	2268	414	10841	653.6	181.9
Post-MS	691	0	107	23	560	366.1	163.0

ตารางที่ 5 เสนอการเปรียบเทียบระหว่างอัตราสายฟ้าของพื้นที่ศึกษาที่ทำการจำแนกประเภทกลุ่มฝน ในแต่ละฤดูกาลทั้งสาม พบว่า IMCSs เป็นกลุ่มฝนที่มีอัตรามากถึง 80% จากจำนวนกลุ่มประชากร ทั้งหมดในทั้งสามช่วง ซึ่ง Sub-MCSs มีสัดส่วนในอัตราฟ้าแลบในลำดับรองลงมาซึ่งสอดคล้องกับพื้นที่ฝนต่ออัตราฟ้าแลบว่าช่วงฤดูมรสุมมีพื้นที่ฝนต่ออัตราฟ้าแลบที่น้อยที่สุด นั่นคือเมื่อไหร่ฟ้าแลบในพื้นที่ขนาดที่เล็ก แสดงถึงความรุนแรง ตามมาด้วยช่วงหลังฤดูมรสุมที่มีพื้นที่เท่ากับ 366 ตร.กม.ต่อจำนวนฟ้าแลบ เมื่อเทียบกับงานวิจัยของ Xu et al (2009) จะพบว่าสัดส่วนพื้นที่ฝนต่อฟ้าแลบของพื้นที่ตั้งสถานีของอินโดจีนมีสัดส่วนที่น้อยกว่าถึง 3 เท่า ซึ่งเป็นไปได้ว่าในงานของ Xu et al (2009) ได้รวมพื้นที่ฝนในพื้นที่ทั่วประเทศเข้าไปด้วยซึ่งทำให้ตัวเลขอัตราส่วนของพื้นที่ฝนต่อฟ้าแลบมีความแตกต่างกันมาก เพราะจากงานวิจัยในอดีตเป็นที่ทราบกันดีว่าจำนวนฟ้าแลบเหนือพื้นที่มหาสมุทรจะมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าเหนือพื้นที่แผ่นดิน

4.1.3 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของคุณสมบัติระบบฝน

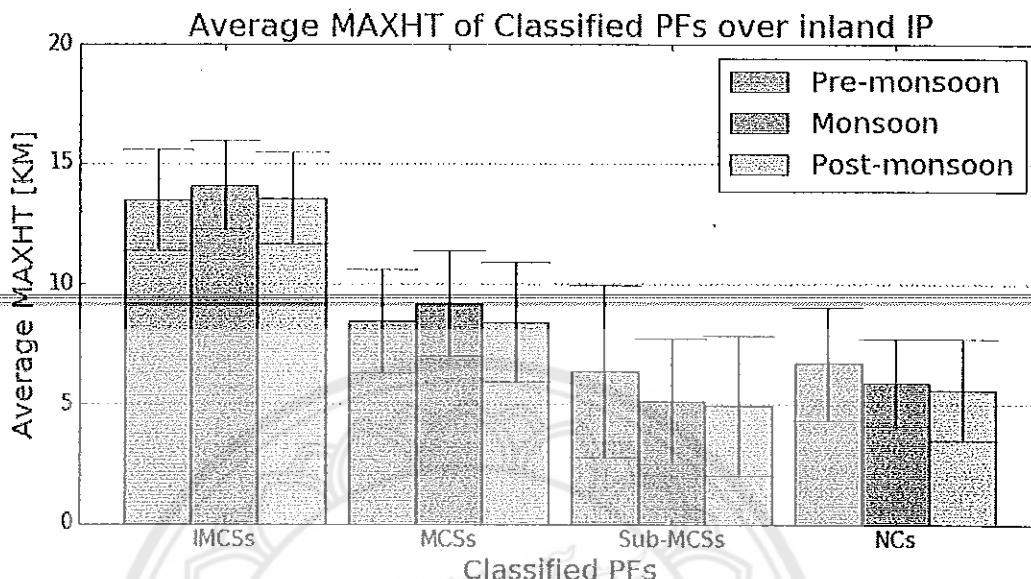
4.1.3.1 ความสูงของระบบฝน PFs

ภาพที่ 4.9 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของความสูงเมฆ convective ฝ่าน้ำตัวแปร MAXHT พื้นที่อินโดจีน และบริเวณโดยรอบในช่วงก่อนฤดูมรสุม ฤดูมรสุมและช่วงหลังฤดูมรสุม (a), (b), (c) frequency occurrences; (d), (e), (f) average. โดยมีรายละเอียดในการคำนวณระยะห่างกริด 1°

ความสูงของยอดเมฆจากตัวแปร MAXHT ในฐานข้อมูล PFs สามารถนำมาเป็นตัวแทนที่จะนำไปศึกษาความรุนแรงของเมฆได้ ดังภาพที่ 4.9 ได้คำนวณความถี่ในการเกิดและค่าเฉลี่ยความสูงของยอดเมฆทั้งสามช่วงเวลา พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในรูปแบบเชิงตำแหน่งของยอดเมฆ พบว่า ช่วงก่อนฤดูมรสุมจะมีความสูงเฉลี่ยของยอดเมฆที่สูงกว่าช่วงเวลาอื่นมากกว่า 8 กม. จากราดับความสูงเหนือพื้นดินดังภาพ 4.9d โดยมีการกระจายในพื้นที่สูงกว่า 6-7 กม. จากราดับความสูงเหนือพื้นดินดังภาพ 4.9a เมื่อเทียบกับช่วงฤดูมรสุมจะพบว่า ความถี่ในตอนกลางของอินโดจีนจะมีสูงกว่าช่วงอื่นดังภาพ 4.9b ส่วนค่าความสูงเฉลี่ยของยอดเมฆจะอยู่ในระดับ 6-7 กม. จากราดับความสูงเหนือพื้นดินดังภาพ 4.9e ส่วนช่วงหลังฤดูมรสุมจะพบว่าความสูงเฉลี่ยของยอดเมฆมีรูปแบบการกระจายตัวคล้ายคลึงกับช่วงฤดูมรสุมดังภาพ 4.9f อย่างไรก็ตาม

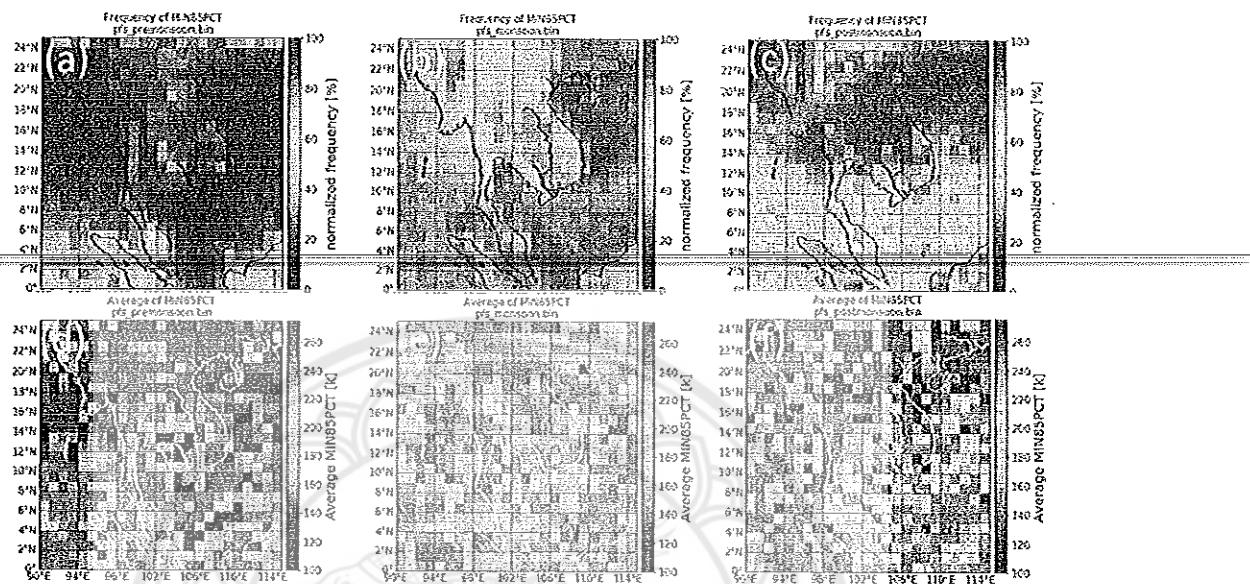
ความถี่ในการเกิดเมฆเหล่านี้ค่อนข้างน้อยมีรูปแบบในตอนกลางของอินโดจีนคล้ายคลึงกับช่วงก่อนฤดูมรสุมดังภาพ 4.9d แต่จะมีความถี่ของเมฆที่สูงในทะเลจีนใต้และมหาสมุทรอินเดีย

ภาพที่ 4.10 ค่าความสูงเฉลี่ยของเมฆ convective โดยการจำแนกประเภทกลุ่มฝนในช่วงก่อนฤดูมรสุม ช่วงฤดูมรสุม ช่วงหลังฤดูมรสุม ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้มาจากวิธีการน้ำทึบในกรอบสี่大方ของภาพที่ 1a

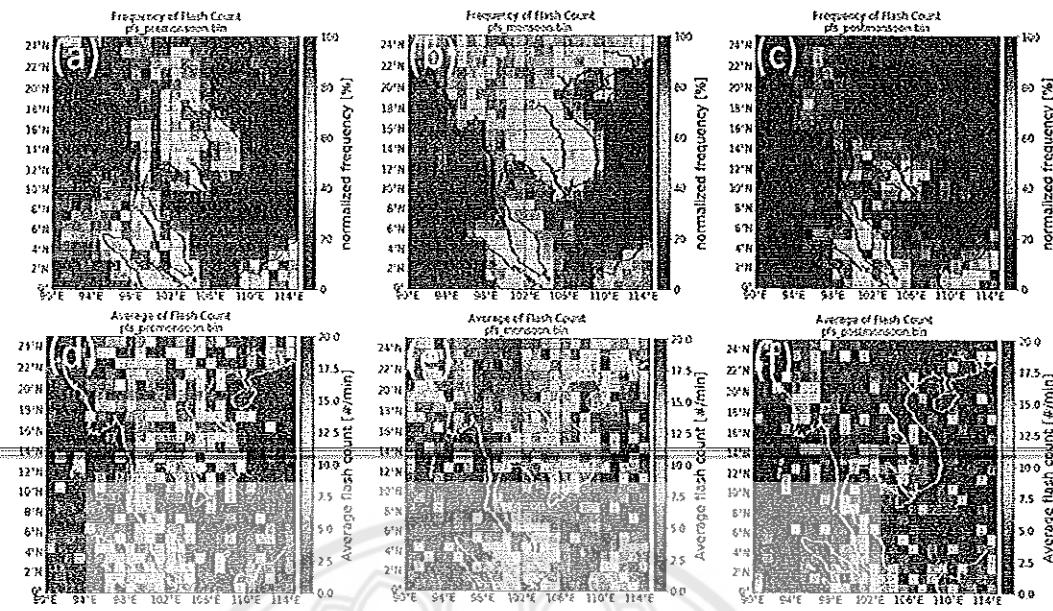
เมื่อนำข้อมูล PFs มาทำการจำแนกตามประเภทกลุ่มฝนและตามช่วงทั้งสามฤดูกาลในพื้นที่ตอนกลางของอินโดจีนทำให้ทราบถึงความผันแปรเชิงทั่วเวลาและชนิดฝนที่เกี่ยวกับโครงสร้างความสูงของเมฆฝน ดังภาพ 4.10 พบร้า IMCs มียอดเมฆที่สูงที่สุดเฉลี่ยอยู่เหนือระดับความสูงที่ 13 กม. นอกจากนี้ยังพบว่าไม่มีความแตกต่างของความสูงเฉลี่ยในแต่ละช่วงเวลาของกลุ่มฝนประเภท MCSs อย่างไรก็ตามพบว่า sub-MCSs กับ NCs มีความผันแปรของความสูงเมฆค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับกลุ่มฝน MCSs นั้นคือ sub_MCSs จะมีความสูงเข้าใกล้ระดับ 10 กม. ในช่วงก่อนฤดูมรสุม

4.2.5.2 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของค่า minimum 85-GHZ PCT และอัตราไฟแลบ

ภาพที่ 4.11 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของค่า minimum 85-GHZ PCT บนในช่วงก่อนฤดูมรสุม ช่วงฤดูมรสุม ช่วงหลังฤดูมรสุม (a), (b), (c) frequency occurrences; (d), (e), (f) average. โดยมีรายละเอียดในการคำนวณระยะห่างกริด 1°

การใช้ข้อมูลค่าการกระจายของสัญญาณไมโครเวฟจากเซนเซอร์ TMI โดยนำ 85PCT มาใช้เพื่อจับค่าสัญญาณของ แกนกลางเมฆ convective ทำให้สามารถระบุรายละเอียดของรูปแบบการกระจายตัวของ convective ผ่านตัวแปรนี้จากฐานข้อมูล PF ดังภาพ 4.11 ในช่วงก่อนฤดูมรสุมภาพที่ 4.11a และ 4.11d จะพบว่ามีการยกตัวที่รุนแรงของอากาศกล้ายเป็นกลุ่มฝนบริเวณเหนือพื้นแผ่นดินของอินโดจีนตอนกลางโดยมีความความหนาแน่นที่ต่ำโดยจะพบค่าที่มี 85PCT ที่ต่ำอยู่บริเวณชายฝั่งในทางตะวันออกของอ่าวไทยและเหนือพื้นที่ทะเลจีนใต้ใกล้กับแหล่งกำเนิดของทางตอนใต้ของทะเลจีนใต้ในช่วงมรสุมจะพบว่าความถี่ของ 85PCT จะมีค่าที่สูงในทางตอนเหนือของอินโดจีน (ภาพ 4.11b) ในขณะที่การยกตัวของเมฆ convective ที่รุนแรงเกิดขึ้นในทางตอนกลางของอินโดจีนที่มีความรุนแรงน้อยกว่าช่วงก่อนฤดูมรสุมและหลังฤดูมรสุมดังภาพ 4.11e ส่วนในช่วงหลังฤดูมรสุมจะพบว่ามีค่าความถี่ของ 85PCT ที่สูงในทางตอนใต้ของอินโดจีน แหลมมลาย เกาะสมุตรา และเกาะอร์เนียว ดังภาพ 4.11c อย่างไรก็ตาม ค่า 85PCT ที่ต่ำมากๆ แสดงถึงความรุนแรงของเมฆที่ยกตัวขึ้นไปในบรรยากาศเกิดขึ้นในตอนกลางและตอนเหนือของอินโดจีนดังภาพ 4.11

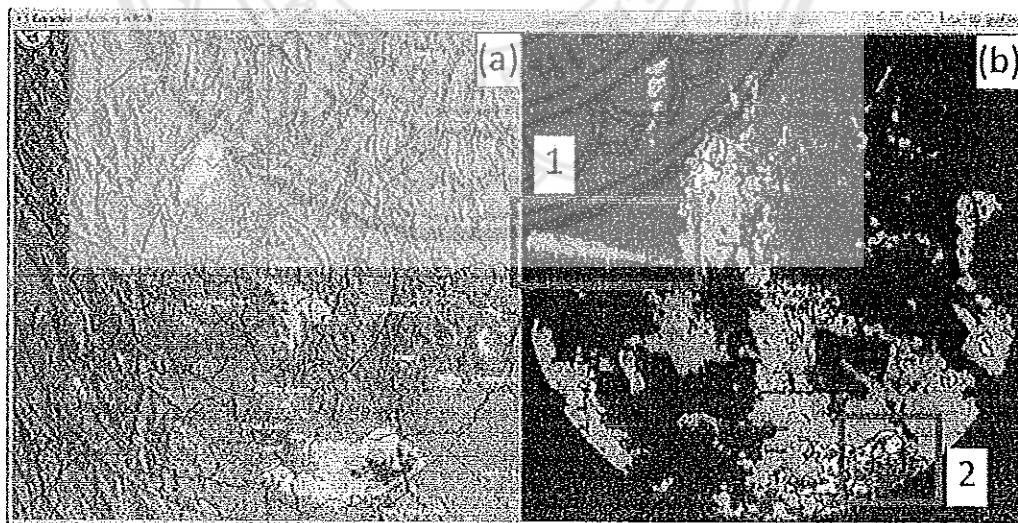
ภาพที่ 4.12 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของอัตราส่วนฟ้าแลบในช่วงก่อนฤดูมรสุม ช่วงฤดูมรสุม ช่วงหลังฤดูมรสุม (a), (b), (c) frequency occurrences; (d), (e), (f) average. โดยมีรายละเอียดในการคำนวณระยะห่างกริด 1°

ความถี่ของจำนวนฟ้าแลบหนึ่งพื้นดินมีค่าที่สูงกว่าเหนือพื้นน้ำในมหาสมุทรดังภาพที่ 4.12 ที่ได้คำนวณจำนวนฟ้าแลบที่มีค่ามากกว่าศูนย์ พบร่วมจำนวนฟ้าแลบในช่วงก่อนฤดูมรสุมมีค่าที่สูงกว่าฤดูกาลอื่นดังภาพ 4.12d โดยมีจำนวนความถี่ที่สูงในตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนดังภาพ 4.12a อย่างไรก็ตามความถี่ในทางตอนใต้บริเวณแหลมมลายู เกาะสุมาตรา มีความถี่สูงกว่าพื้นที่อื่น ส่วนในช่วงฤดูมรสุมจะพบว่าตอนกลางของอินโดจีนมีรูปแบบความถี่ที่ต่อเนื่องทั่วทั้งพื้นที่พบความถี่ฟ้าแลบที่สูงดังภาพ 4.12b อีกทั้งแหลมมลายูยังมีความถี่ที่สูงด้วยแต่ยังน้อยกว่าช่วงก่อนฤดูมรสุม จำนวนฟ้าแลบในช่วงหลังฤดูมรสุมนั้นอยู่กว่าช่วงก่อนฤดูมรสุมอย่างเห็นชัดเจนดังภาพ 4.12e ส่วนความถี่และจำนวนฟ้าแลบในช่วงหลังฤดูมรสุมนั้นมีค่าที่ต่ำเมื่อเทียบกับสองฤดูกาลก่อนหน้าดังภาพ 4.12d และ 4.12f จากผลการวิเคราะห์พบว่ามีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Xu et al. (2009) ที่กล่าวว่าในช่วงก่อนฤดูมรสุมมีจำนวนฟ้าแลบที่สูงซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันกับช่วงก่อนฤดู Mei-Yu ของทางใต้ของประเทศไทย

4.2 การศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างฝนแบบ convective ด้วยเรดาร์ตรวจอากาศ ในส่วนนี้ได้มุ่งศึกษาโครงสร้างฝนอีกลักษณะด้วยการใช้ข้อมูลค่าการสะท้อนของเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินที่ได้กล่าวในบทที่ 3 ที่มีลักษณะการตรวจวัดในมุมยกเดียว อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะไม่ใช่การตรวจวัดแบบสามมิติเช่นการศึกษาในด้วยการใช้ข้อมูลดาวเทียม TRMM โดยใช้เซ็นเซอร์ PR ที่สามารถตรวจวัดอากาศด้วยเรดาร์ภาคพื้นที่ดินมีข้อได้เปรียบข้อมูลดาวเทียมคือ ความถี่การตรวจวัดเชิงตัวเวลาและเชิงพื้นที่ที่มีรายละเอียดสูงกว่า แม้ว่าข้อด้อยคือกรอบคลุมพื้นที่ในบริเวณแคบๆ ตามหากแต่ว่าการศึกษาขั้ยครั้งนี้มุ่งที่จะสร้างต้นแบบการวิเคราะห์และประมาณผลด้วยข้อมูลเรดาร์ที่เป็นลักษณะ opendata นั่นคือข้อมูลที่นำมาใช้สามารถเข้าถึงได้แก่ทุกคน ซึ่งในอนาคตหากมีนโยบายการปล่อยข้อมูลให้กับนักวิชาการหรือนักวิจัยโดยเสรี ก็สามารถนำแนวคิดวิธีการในการหัวข้อนี้ไปประยุกต์ปรับปรุงต่อไปได้ ผลในส่วนนี้เกิดจากการวิเคราะห์ข้อมูลเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินของสถานีพิษณุโลกในช่วงที่พายุ Sonca ได้เคลื่อนที่เข้าสู่ตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีน

4.1 การสกัดข้อมูลค่าการสะท้อนของเรดาร์ตรวจอากาศ

ค่าการสะท้อนเรดาร์ในมุมยกแรกจากภาพต้นฉบับนั้นได้ถูกนำมาสกัดค่าสีที่ต้องการเพื่อนำค่าเหล่านั้นมาใช้กับภาพ convective โดยค่าสีแดงคือค่าสีที่ต้องการเนื่องจากเป็นค่าการสะท้อนที่แสดงถึงกลุ่มฝนที่มีความรุนแรงที่มีแนวโน้มเป็นเมฆที่ก่อตัวในแนวตั้งดังภาพที่ 4.13 ในการสกัดนั้นค่าสีแดงสามารถสกัดได้อย่างสมบูรณ์แบบเนื่องจากมีเฉดสีที่สามารถกำหนดช่วงค่าสีได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 4.13 การสกัดการสะท้อนจากเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินสถานีพิษณุโลก วันที่ 26 กรกฎาคม 2560 เวลา 19.25 น. (a) ค่าการสะท้อนดั้งเดิม (b) ค่าการสะท้อนที่สกัดได้

ในการสกัดค่าด้วยวิธีการที่ได้รับเสนอในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าสามารถนำไปเป็นต้นแบบในการวิเคราะห์เมฆฝนหรือการเฝ้าระวังเพื่อพัฒนาระบบการติดตามเมฆฝนที่รุนแรงได้ในอนาคตต่อไปเนื่องจากไม่มีความซับซ้อน เพราะใช้ข้อมูลที่มีลักษณะเป็น 2 มิติของมุมยกเดียว อย่างไรก็ตามข้อจำกัดของการใช้ข้อมูลมุมยกเดียวันนี้จะไม่สามารถหลีกเลี่ยงการวัดค่าฝนที่ไม่ตรงกับความจริงภาคพื้นดินได้ เนื่องจากข้อมูลอาจมีการวัดที่ต่ำกว่าฐานเมฆหรือสูงกว่ายอดเมฆได้ตามแต่ระยะของรักมีการตรวจวัดและดำเนินการเมฆที่อยู่ในรักมีการตรวจวัดนั้น หากจะให้มีผลการตรวจวัดที่มีคุณภาพทัดเทียมกับประเทศไทยพัฒนาแล้วควรต้องใช้การตรวจวัดแบบ CAPPI และนำมาสกัดหาค่าเมฆที่ต้องการ

```
#-----#
# to extract reflectivity and combined its
#-----#
boundaries = [
    ([0, 0, 102], [51, 51, 255]),#red
    ([0, 204, 204], [102, 255, 255]),#yellow
    ([0, 120, 230], [102, 178, 255]),#orange
    ([0, 153, 0], [102, 255, 102]),#green
    # ([86, 31, 4], [220, 88, 50]),#blue
    # ([25, 146, 190], [62, 174, 250]),
    # ([103, 86, 65], [145, 133, 128])
]

#-create combined img of reflectivity
r,c,b=img.shape
rf=np.zeros((r,c),dtype = "uint8")#-gray
rfc=np.zeros((img.shape),dtype = "uint8")#-color

i=0
# loop over the boundaries
for (lower, upper) in boundaries:
    i +=1
    # create Numpy arrays from the boundaries
    lower = np.array(lower, dtype = "uint8")
    upper = np.array(upper, dtype = "uint8")
    # find the colors within the specified boundaries and apply
    # the mask
    mask = cv2.inRange(img, lower, upper)
    output = cv2.bitwise_and(img, img, mask = mask)
    # store detected color reflectivity to output in color
    rfc += output

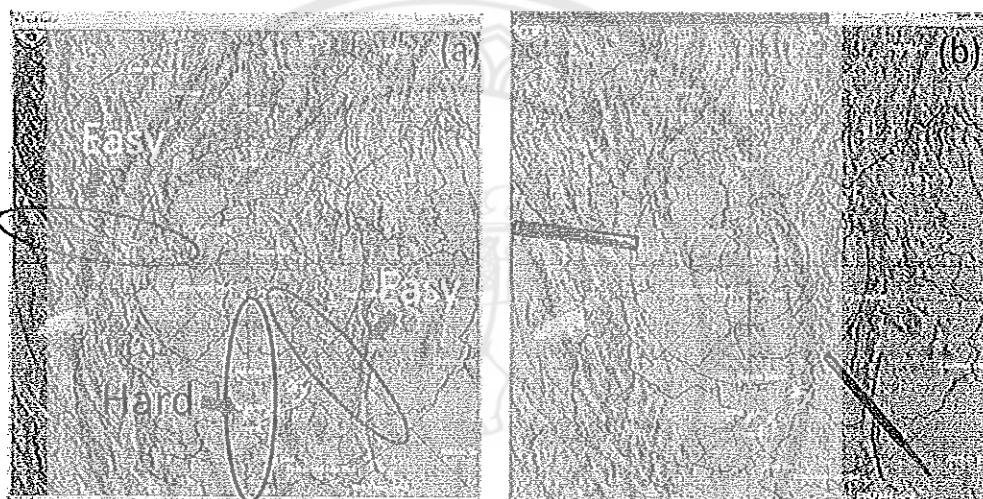
    # store detected color reflectivity to output in gray
    gray=cv2.cvtColor( output, cv2.COLOR_RGB2GRAY ) # -convert rgb to gray
    gray[gray>0]=i
    rf += gray
```

ภาพที่ 4.14 โค้ดการสกัดค่าการสะท้อนของเรดาร์จากมุมยกแรก

ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการในการสกัดค่าการสะท้อนตามค่าสีที่ต้องการจากภาพเรดาร์ดังเดิม ซึ่งเป็นการขัดค่าสีของภาพที่เหลืองที่ไม่เกี่ยวข้องกับกลุ่มออกไประบบขึ้นตอนนี้ได้ใช้ฟังก์ชัน cv2.inRange ของ

OpenCV เพื่อกรองเอาเฉพาะค่าสีที่ต้องการที่ได้กำหนดไว้ในอาร์เรย์ค่าช่วงสี จากนั้นได้เก็บค่าสีที่สกัดได้ในอาร์ย์มดลพธ์ ผลลัพธ์ที่ได้จะถูกเก็บไว้ในรูปแบบค่าสีเทา อย่างไรก็ตามค่าการสะท้อนที่สกัดได้นั้นยังมีจุดภาพที่ไม่ใช่ค่าฝนปะปนอยู่ด้วย ดังจะได้กล่าวถึงผลในหัวข้อถัดไป

4.2 การตรวจสอบค่าการสะท้อนที่ไม่ใช่กลุ่มฝนเกิดจากสัญญาณรบกวนหรือ Radar flares
ผลของการพัฒนาโค้ดในภาษาไฟรอนเพื่อจัดค่าสัญญาณรบกวนที่เรียกว่า Radar flares นั้นได้ทำการยกจัดทั้งที่มีตำแหน่งที่ทราบและไม่ทราบ กล่าวคือ Radar flares ที่การนับจะคงอยู่เสมอในตำแหน่งเดิมซึ่งปรากฏอยู่ทางทิศตะวันตกของภาพ雷达ดังเลข 1 ภาพที่ 4.13 ส่วนที่มีตำแหน่งทราบ

ภาพที่ 4.15 ภาพค่าการสะท้อน雷达ที่ใช้ในการสกัดข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มฝน (a) radar flares (b) การตรวจพบ radar flares

นั้นจะปรากฏเปลี่ยนไปในแต่ละช่วงเวลาการคาดคะเนข้อมูลภาพ雷达 ซึ่งผลที่ได้จากการพัฒนาอัลกอริทึมในส่วนนี้นั้นยังมีข้อด้อยและปัญหาที่ยังแก้ไม่ได้คือ บริเวณ Radar flare ที่มีส่วนซ้อนทับกับกลุ่มฝนจะทำให้อัลกอริทึมนี้ไม่ประสบความสำเร็จในการจัดค่าการสะท้อนเพราะไม่สามารถแยกค่าการสะท้อนระหว่างกลุ่มฝนและไม่ใช่กลุ่มฝนได้เนื่องจากมีตัวแปรการสะท้อนตัวเดียวที่นำมาใช้ หากในอนาคตมีการใช้ค่าตอบแทนของพื้นที่ฝนที่ปกคลุมในระดับ 15% ของพื้นที่การตรวจวัดของ雷达สามารถจัดค่า Radar flare อย่างมีประสิทธิภาพดังภาพที่ 4.15 จะพบว่าภาพเป็นภาพที่กลุ่มฝนน้อยกว่า 15% ของพื้นที่การตรวจวัดของ雷达 ดังนั้นจึงเข้าเงื่อนไขที่สามารถตรวจใช้โค้ดที่พัฒนาด้วยการตรวจวัดหาตัวผู้ซึ่ง fitEllipse ของ OpenCV ทำให้สามารถตรวจพบ radar flare สองพื้นที่คือทางทิศตะวันตกและทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพื้นที่การตรวจวัด雷达 อย่างไรก็ตาม radar flare -tonslang

ของพื้นที่ radar ไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยอัลกอริทึมปัจจุบันเนื่องจากมีกลุ่มฝนเคลื่อนที่ผ่านพอดี ทำให้การขัดตรงบริเวณนี้ยังไม่สำเร็จ

```

max_eccenl=0.1 #-unitless
min_ellipse_h=50.0 #-unit of km
max_ellipse_h=250.0 #-unit of km

ct=0 #-to count number of detected flare
for h,cnt in enumerate(contours):
    if cnt.shape[0]<5: #-prevent number of contour point less than 5
        continue

    #-apply rotated rectangle
    rect = cv2.minAreaRect(cnt) #-need to filter area of rect that more than defined
    box=cv2.boxPoints(rect)
    box = np.int0(box)
    area_rect=rect[1][0]*rect[1][1]

    #-apply fitting ellipse to contour
    ellipse = cv2.fitEllipse(cnt)
    eccentricity=ellipse[1][0]/ellipse[1][1] #-width/height
    ellipse_h=ellipse[1][1]*res #-height of ellipse in km

    #-to find radar flare meet criteria
    if ellipse_h>min_ellipse_h and ellipse_h<max_ellipse_h and eccentricity<max_eccenl: #

        print 'possible flare with area: ', area_rect*res, ' sq.km.'
        print cnt.shape[0], ',',area_rect, ',',eccentricity, ',', ellipse_h
        #-plot possible flare area, rotated rectangle, fitting ellipse
        cv2.drawContours(img,[cnt],0,(255,0,0),-1)

        #-plot rotated box over possible flare area
        cv2.drawContours(img,[box],0,(0,0,0),3)

        #-plot fitting ellipse over possible flare area
        ellipse = cv2.fitEllipse(cnt)
        cv2.ellipse(img,ellipse,(0,0,255),2)
        plot('Original TRMM radar vs detected possible flare bounded by box and ellipse'
              np.concatenate([img_,img], [img])) 

        #-create mask
        roi = np.array([cnt], dtype=np.int32)
        white = (255, 255, 255)

        cv2.fillPoly(mask, roi, 255) #-fill mask by desired color
        plot('mask',mask)

        #-count number of detected flares
        ct +=1

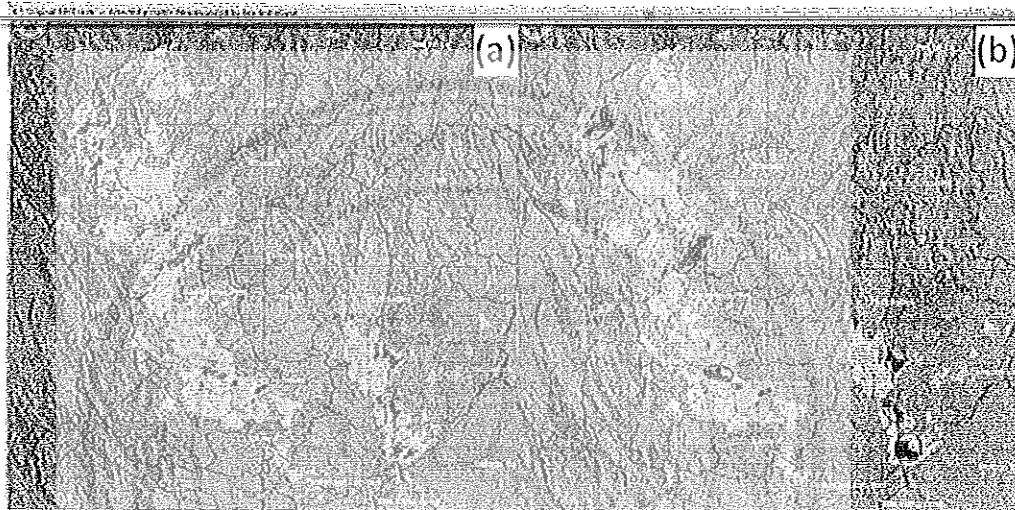
```

ภาพที่ 4.16 โค้ดไฟลอนในการตรวจพื้นที่ radar flare

การตรวจ radar flare ในส่วนนี้จะใช้วิธีในการตรวจกลุ่มค่าการสะท้อนโดยมีค่าความยาวของแกนวงรีและค่า eccentricity ของวงรีเป็นเงื่อนไขในการหากลุ่มค่าการสะท้อนที่ไม่ใช่กลุ่มฝน จากนั้นทำการสร้าง mask เพื่อระบุว่าจุดภัยภาระในบริเวณที่ตรวจพบนั้นเป็นกลุ่มของ radar flare ในอาร์เรย์ผลลัพธ์

4.3 การวิเคราะห์เมฆ

ผู้วิจัยได้พัฒนาวิธีการในการตรวจก้อนเมฆ convective ในภาษาไฟลอน ด้วยการใช้ปัจจัยนำเข้าคือ ค่าเมฆที่มีสีแดงนั่นคือ มีค่าการสะท้อนสูงแสดงถึงฝนตกหนัก เมฆที่ตรวจพบต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 10 ตร.กม. หลักการในการค้นหา ก้อนเมฆจะใช้ห้องพื้นที่ขึ้นต่ำรวมถึงความยาวของแกนยาวรีที่ได้ จากฟังค์ชัน fitEllipse

ภาพที่ 4.17 ผลการตรวจพบก้อนเมฆ convective วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 เวลา 19.25 LST
(a) ค่าการสะท้อนมุมยกแรก (b) ภาพผลการตรวจพบเมฆ convective ด้วย fitEllipse

```

max_area_rect=6000 # unit of number pixels
max_eccen=0.1 # unitless
min_ellipse_h=5.0 # unit of res
max_ellipse_h=500.0 # unit of res
cv_poly = np.zeros(close_im.shape, dtype=np.uint8) # to store roi of cn, will use in spatial analysis
ct=0 # to count number of detected cloud
for h,cnt in enumerate(contours):# loop through all contours
    if cnt.shape[0]<5: # prevent number of contour point less than 5
        continue
    # apply rotated rectangle
    rect = cv2.boundingRect(cnt) # need to filter area of rect that score threshold defined
    box=cv2.boxPoints(rect)
    box = np.int0(box)
    area_rect=rect[1][0]*rect[1][1]*res # unit in sq to
    # apply fitting ellipse to contour
    ellipse = cv2.fitEllipse(cnt)
    eccentricity=ellipse[1][0]/ellipse[1][1] # width/height
    ellipse_h=ellipse[1][1]*res # height of ellipse in res
    # apply criteria to find convective clouds
    # create mask of individual detected cloud
    mask = np.zeros(close_im.shape, dtype=np.uint8)
    if ellipse_h>min_ellipse_h and ellipse_h<max_ellipse_h and eccentricity>max_eccen and area_rect>min_area_rect:
        # plot possible cloud area, rotated rectangle, fitting ellipse
        cv2.drawContours(img,[cnt],0,(255,0,0),1) # by fitting ellipse
        # plot fitting ellipse over possible cloud area
        ellipse = cv2.fitEllipse(cnt)
        cv2.ellipse(img,ellipse,(150,20,255),2) # just show
        # count number of detected convective cloud
        ct +=1
        # create mask to extract convective area
        roi = np.array([cnt], dtype=np.int32)
        cv2.fillPoly(mask, roi, 255) # fill each individual cn to find area
        plot('mask',mask)
        cv2.fillPoly(cv_poly, roi, 255) # fill cn into file
        # calculating geometry of ellipse
        cv_area=mask[mask==255].size*res
        print 'Area of convective cloud no.',ct,' ', cv_area, ' sq.km.' # unit in sq.km.
        print '--major axis length: ',ellipse_h, ' km.' # unit in sq.km.
        # write output file for further analysis of temporal analysis
        src=open(outpath+'stormproperties.txt','r')
        f=f.readline()
        fline=file_name[4:16]+','+str(cv_area)+','+str(ct)+','+str(ellipse_h)+'\n' # problem here
        fline=fline+'#only added dBZ type\n' # preending string
        oline=src.readlines()
        src.close()
        oline[0]=fline+oline[0]
        oline.insert(0,fline)
        src=open(outpath+'stormproperties.txt','w')
        src.writelines(oline)
        src.close()
    # write cv_poly to file for spatial analysis of convective area
    cv2.imwrite(outpath+file_name, cv_poly)

```

ภาพที่ 4.18 โค้ดไฟล์อนในการการหาเมฆฝน convective

โค้ดจากภาพที่ 4.18 ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตรวจหาเมฆ convective จากข้อมูลค่าการสะท้อนที่มีปัจจัยนำเข้าคือค่าการสะท้อนของฝนที่ตกหนักที่แสดงเป็นสีแดง โดยจะทำการหา contour ของค่าการสะท้อนกลุ่มเป้าหมายที่ตรงกับเงื่อนไขกำหนดโดยค่า eccentricity ค่าความยาวของแกนวงรี และพื้นที่ของก้อนเมฆ เมื่อเงื่อนไขอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดจะทำการ mask จุดภาพของก้อนเมฆกลุ่มนี้และทำการบันทึกค่าในอาร์เรย์ผลลัพธ์ โค้ดที่พัฒนาได้สามารถนำไปบันทึกจำนวนก้อนเมฆได้อีกด้วย อย่างไรก็ตามพื้นที่ของเมฆแต่ละก้อนจะขึ้นอยู่กับค่าการสะท้อนที่นำเข้าเพื่อประมวลผล หากมีข้อมูลที่ใช้ข้อมูลค่าการสะท้อนในหน่วยของ dBZ จะสามารถทำให้สร้าง threshold ในการกำหนดค่าเมฆที่แตกต่างออกไปได้ ซึ่งอาจจะทำให้ได้ข้อมูลขนาดและจำนวนก้อนเมฆที่แตกต่างจากการวิจัยชิ้นนี้ อีก

ทั้งหากจะพิจารณา mesoscale convective systems (MCSs) จำเป็นต้องมีการนำเมฆ stratiform เข้ามาเกี่ยวในคำจำกัดความด้วย จำเป็นต้องมีการตัดแปลงโคตให้ตรงกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา

4.4 การวิเคราะห์การเกิดเมฆ convective เชิงพื้นที่และเวลา

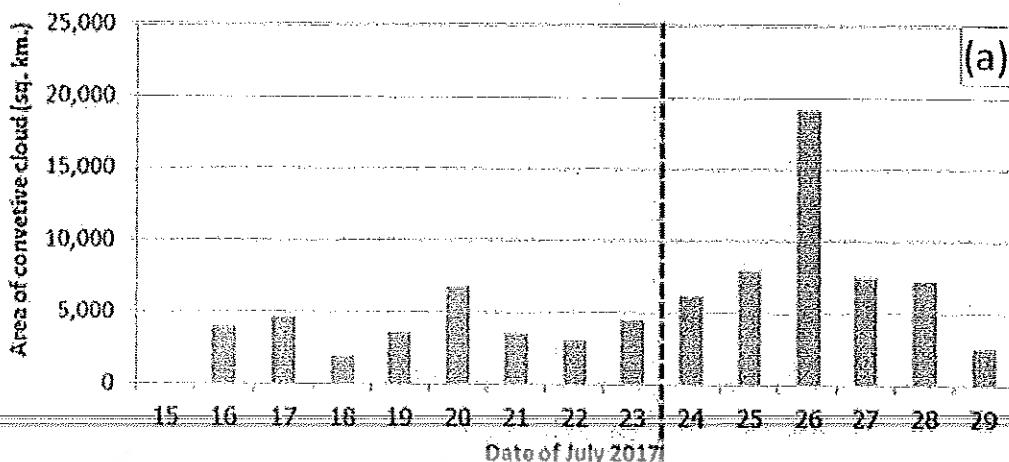
ในส่วนนี้นำข้อมูลแผนที่เรดาร์ convective ที่ได้จากหัวข้อ 4.3 มาวิเคราะห์ในเชิงพื้นที่และเวลาเพื่อ ทำความเข้าใจลักษณะการกระจายตัวและลักษณะความถี่ของเมฆในช่วงแรกในช่วงเหตุการณ์ Sonca ซึ่งแบ่งการเปรียบเทียบเป็นช่วงเวลา 9 วันก่อนพายุเข้ากับระหว่างเหตุการณ์พายุจำนวน 6 วันคือ ช่วงระหว่าง 15-23 กรกฎาคม 2560 กับ ช่วง 24-29 กรกฎาคม 2560 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 สอดคล้องกับตารางที่ 6 แสดงผลการเปรียบเทียบเมฆ convective ก่อนและระหว่างเหตุการณ์พายุ Sonca

	SONCA Period	Before SONCA period
1 Total area (km ²)	50,810.23	31,973.57
2 Average area (km ²)	102.65	91.88
3 S.D. area (km ²)	151.19	120.34
4 Total number of CV	2,651.00	1,112.00
5 Average number of CV	5.36	3.20
6 S.D. number of CV	4.35	2.26
7 Total length of CV (km)	6,754.69	4,737.52
8 Average length of CV (km)	13.65	13.61
9 S.D. length of CV (km)	12.55	11.11

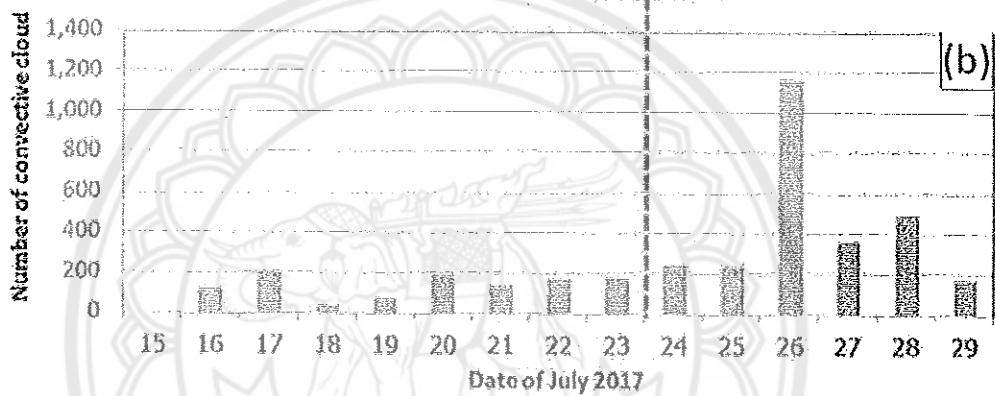
ตารางที่ 6 พบว่าพื้นที่ที่ช่วงที่เกิดพายุ Sonca มีขนาดที่ใหญ่เกือบเป็นสองเท่าตัวกับช่วงฟันก่อนเกิดเหตุการณ์พายุ นอกจากนั้นจำนวนพายุ convective ที่มีมากกว่า 2.5 เท่าเมื่อเทียบกับช่วงก่อนเหตุการณ์ แสดงถึงความรุนแรงของพายุที่สร้างผลกระทบต่อพื้นที่ตอนกลางของอินโดจีน อย่างไรก็ตามรายงานเหตุการณ์ผลกระทบพบว่าจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับผลกระทบอย่างมากจากเหตุการณ์พายุที่เนื่องจากเป็นเส้นทางฝ่ายใต้ของพายุและกำลังของพายุกำลังมีความรุนแรงมากกว่าในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย

Total area of convective cloud

(a)

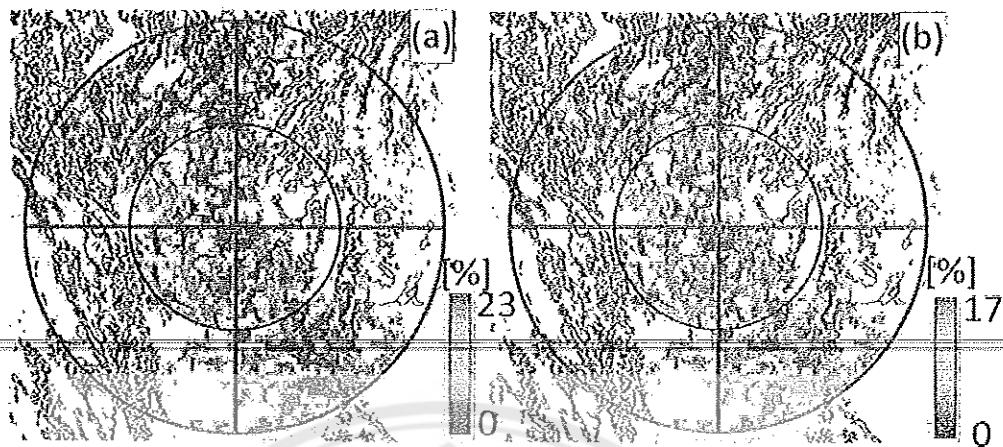
Total number of convective cloud

(b)

ภาพที่ 4.19 สถิติรายวันในช่วงก่อนและระหว่างเหตุการณ์พายุ Sonca (a) พื้นเมฆ convective ที่ห้ามด (b) จำนวนเมฆ เส้นประสีแดงแสดงการแบ่งช่วงเวลา ก่อนและระหว่างเกิดพายุ

สถิติที่พบรหว่างก่อนเกิดพายุและระหว่างเหตุการณ์พายุจะพบว่า ก่อนเกิดพายุมีพื้นที่เมฆ convective ในจำนวนที่น้อยในแต่ละวันดังภาพ 4.19a ส่วนในช่วงระหว่างเหตุการณ์มีการเพิ่มขึ้นของจำนวนเมฆ convective อย่างชัดเจน โดยเฉพาะวันที่ 26 กรกฎาคมนั้นมีพื้นที่สูงเกือบ 20,000 ตร.กม. ส่วนจำนวนก้อนเมฆก็เพิ่มกันดังภาพ 4.19b ในวันที่ 26 กรกฎาคมนั้นพบว่ามีจำนวนเมฆที่สูงถึง 1,200 ก้อนมากกว่าวันอื่นๆ ในช่วงระหว่างเหตุการณ์ซึ่งสัมพันธ์กับขนาดพื้นที่ของเมฆ ข้อมูลที่พบนี้สามารถนำไปเป็นข้อมูลแนวทางที่จะได้รับตามความรุนแรงของพายุเพื่อเตือนภัยให้กับประชาชนในพื้นที่เสี่ยงภัย เช่น ดินถล่ม น้ำท่วมอับพลันบนพื้นที่สูงได้

ภาพที่ 4.20 การกระจายตัวเชิงพื้นที่ของความถี่ในการเกิดเมฆ convective ในช่วง (a) วันที่ 26 กรกฎาคม 2560 (b) ชั่วโมงที่มีพื้นที่ฝนมากที่สุดคือ ชั่วโมงที่ 23, 12 และ 04 ตามเวลาท้องถิ่น

รูปแบบของความถี่ในการเกิดเมฆ convective ของวันที่มีความถี่สูงที่สุดและชั่วโมงที่มีความถี่สูงที่สุด ตามภาพที่ 4.20a และ 4.20b พบว่ามีการวางตัวของแนวเมฆฝนในทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงตะวันออกเฉียงใต้ ภาพที่ 4.20a จะพบว่าความถี่ของเมฆจะเกิดบริเวณที่เป็นหน้าเขากหรือเชิงเขา สอดคล้องกับชั่วโมงที่มีความถี่ของการเกิดเมฆสูงสุด 3 ชั่วโมงตามภาพที่ 4.20b ข้อมูลเชิงพื้นที่นี้เป็นประโยชน์อย่างมากต่อหน่วยงานกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงภัยดินถล่มและน้ำท่วม ฉับพลันในพื้นที่เป้าหมายซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในการเตือนภัยอย่างมาก หากทางราชการได้นำเสนอต่อความเสี่ยงภัยมาใช้ในการเตือนภัยใกล้เวลาจริงร่วมกับข้อมูลเรดารีในช่วงที่เกิดพายุจะช่วยลดผลกระทบจากภัยพิบัติได้อย่างมาก

บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความผันแปรทางโครงสร้างภัยภาระบนจากข้อมูลดาวเทียม TRMM ที่มีการตรวจดูข้อมูลจากเซนเซอร์ไมโครเวฟ เรคาร์ และพื้นาแลบ นอกจากนั้นยังได้นำข้อมูลเรคาร์ตรวจอากาศภาคพื้นที่ดินมาใช้ในการศึกษาเมฆ convective ในช่วงที่พายุ SONCA พัดผ่านตอนกลางของอินโดจีน โดยการศึกษาในครั้งนี้ได้พัฒนากระบวนการวิเคราะห์ในภาคป่าพร่อนทำให้ได้คาดคะเนแบบตั้งมีรายละเอียดตั้งแต่ไปรษณีย์

5.1.1 ความผันแปรโครงสร้างภัยภาระบนจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีน

ตอนกลาง

การศึกษาความผันแปรของโครงสร้างภัยภาระบนจากครั้งนี้แบ่งช่วงการศึกษาเป็นสามฤดูกาลคือช่วงก่อนฤดูมรสุม ฤดูมรสุมและช่วงหลังฤดูมรสุม โดยใช้ข้อมูล TRMM จำนวน 16 ปีตั้งแต่ปี คศ. 1998 ถึง คศ.2013 เนื่องจากน้ำที่ตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีน ในการหัวน้ำเริ่มต้นและวันสุดท้ายของฤดูมรสุมนั้นได้ใช้ข้อมูล TRMM 3b42 daily เพื่อกำหนดช่วงฤดูกาลตามวิธีการของ Matsumoto (1997) ส่วนข้อมูลระบบฝนนั้นได้มาจากการ University of Utah หรือ TRMM Precipitation Features (PFs) database ซึ่งมีตัวแปรที่ถูกสร้างขึ้นจากเซนเซอร์ที่ตรวจดูในระบบวงโคจรแล้วถูกแปลงจัดเก็บในรูปแบบเหตุการณ์ฝนแบบรายเดือน ได้ข้อสรุปของการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- มีความผันแปรในรอบปีและระหว่างปีของความรุนแรงของฝนและช่วงเวลาของฤดูกาลทั้งสามที่แตกต่างกันในแต่ละปีตามวิธีการที่ใช้ พบว่า pentad ของวันเริ่มต้นฤดูมรสุมที่สุดและช้าที่สุดคือ 19 และ 26 ตามลำดับ ส่วนวันสุดท้ายของการสิ้นสุดฤดูมรสุมที่เร็วและช้าที่สุดเกิดขึ้นใน Pentad ที่ 53 และ 61 ตามลำดับ
- ระบบฝนแบบ MCSs มีอิทธิพลอย่างสูงเนื่องจากคิดเป็นสัดส่วนถึง 70% ของเหตุการณ์ฝนทั้งหมด พบว่า sub-MCSs มีอิทธิพลอย่างสูงในช่วงหลังฤดูมรสุมคิดเป็นสัดส่วนถึง 83.4% ในขณะที่ช่วงก่อนมรสุมพบ IMCS 2.7% ซึ่งถือว่าสูงที่สุดเมื่อเทียบกับสามช่วงที่นำมาศึกษา
- รูปแบบกลุ่มฝนที่มีขนาดเล็กมีอิทธิพลต่อลักษณะฝนในพื้นที่ศึกษามากพบว่า มากกว่า 95% จากระบบฝนทั้งหมดที่มีขนาดพื้นที่เล็กกว่า 1,000 ตร.กม. เมื่อพิจารณาเรื่องการกระจายเชิงพื้นที่จะพบว่าในทางตะวันตกและทางเหนือของภูมิภาคอินโดจีนมีอัตราความถี่ของการเกิด sub-MCSs และ MCSs ที่สูงในช่วงฤดูมรสุม ในขณะที่ทางตอนใต้ของภูมิภาคอินโดจีนและ

เนื่องที่น้ำมานาสมุทรช่วงหลังฤดูมรสุมจะพบว่ามีสัดส่วน MCSs และ sub-MCSs ที่สูงตามลำดับ

- เมฆที่มีความรุนแรงและขนาดที่สูงจากตัวแปร Maxht30 และ Maxdbz6 ที่ได้จากเซนเซอร์ PR และผ่านการประมวลผลถูกจัดเก็บไว้ใน PFs database พบว่า IMCSs มีอิทธิพลที่สูงในตอนกลางของภูมิภาคอินโดจีนโดยจะพบว่าสูงในช่วงก่อนฤดูมรสุมซึ่งพบในทางตะวันตกที่เป็นแบบแนวที่ออกเข้าของภูมิภาคอินโดจีน นอกจากนั้นยังพบว่า sub-MCSs ในช่วงฤดูมรสุม มีอิทธิพลสูงมากในทางตอนเหนือของภูมิภาค
- จากการศึกษาลักษณะความรุนแรงของ convective โดยใช้ CDF พบว่ามีความผันแปรในรอบปีตามช่วงเวลาที่ศึกษาทั้งสามช่วง จากผลลัพธ์การวิเคราะห์ที่ได้ค่าที่ได้จากตัวแปร min85pct maxht30 และ maxdbz6 พบว่า MCSs มีความรุนแรงในช่วงก่อนฤดูมรสุม หากเปรียบเทียบระหว่าง MCSs กับ sub-MCSs แล้วจะพบว่า MCSs มีความรุนแรงมากกว่าพบว่าในช่วงก่อนฤดูมรสุมมีความสูงมากกว่า 18 กม. จากรันดิณจากการวิเคราะห์ VPRR
- ค่าการกระจายของสัญญาณไมโครเวฟที่มีต่อแกนกลางของ convective ที่ได้จากตัวแปร 85PCT พบว่าต่ำกว่าของระบบฝน convective มีการกระจายตัวแต่ละพื้นที่แตกต่างกันไปตามช่วงเวลาทั้งสาม จากการใช้ข้อมูลความสูงของเมฆสูงสุดในช่วงก่อนฤดูมรสุมพบว่าความสูงเฉลี่ยของเมฆอยู่ที่ 8 กม. พบมากในทางตะวันตกของภูมิภาคอินโดจีน จากการใช้ข้อมูลพื้นแบบและข้อมูลการกระจายสัญญาณไมโครเวฟพบว่ามีความแตกต่างของโครงสร้างไมโครฟิสิกส์ของเมฆในแต่ละช่วงเวลา
- ความถี่ของฟ้าแลนในพื้นแผ่นดินของภูมิภาคอินโดจีนมีสัดส่วนที่สูงมากกว่าพื้นที่ร่องข้างที่เหนืออ่าวไทย พบว่าความถี่สูงสุดของฟ้าแลนในช่วงก่อนฤดูมรสุมโดยพบในทิศตะวันตก ทิศเหนือบริเวณที่สูงของภูมิภาคอินโดจีนโดยมีจำนวนฟ้าแลน 20 ครั้งต่อหน่วยระบบฝนในทางตอนเหนือของอินโดจีน

5.1.2 การศึกษาคุณสมบัติของเมฆฝน Convective ด้วยการพัฒนากระบวนการสกัดค่าการสะท้อนจากเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินในช่วงพายุฝน Sonca

ข้อมูลภาพ雷达รูปแบบ GIF ของสถานีเรดาร์พิษณุโลกถูกดาวน์โหลดจากเวปสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร (องค์การมาชาน) ซึ่งเป็นข้อมูล雷达ที่ถูกตรวจวัดโดยกรมอุตุนิยมวิทยาที่สามารถเข้าถึงได้อย่างสาธารณะ ผู้วิจัยได้มีการพัฒนากระบวนการสกัดข้อมูลภาพ雷达และกระบวนการตรวจวัดเมฆ convective ในช่วงที่เกิดพายุ Sonca และช่วงก่อนเกิดพายุ โดยใช้ภาษาไพธอน ซึ่งทำให้ได้โค้ดต้นแบบที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างระบบเตือนภัยเมฆฝนที่รุนแรง

ในช่วงพายุที่กับพื้นที่เป้าหมาย จากรผลการศึกษาพบว่าในช่วงที่เกิดพายุโดยเฉพาะวันที่ 26 กรกฎาคม 2560 มีจำนวนพายุและพื้นที่ฝนที่ฝนที่เกิดจาก convective ที่สูงอย่างเด่นชัดกว่าช่วงเวลาอื่น นอกจากนั้นช่วงที่เกิดพายุมีจำนวนเมฆและพื้นที่ฝนที่เกิดจาก convective มากกว่าช่วงก่อนเกิดเหตุ อย่างเด่นชัดเข่นกัน เมื่อนำข้อมูลแผนที่เรดาร์ที่ได้จากการตรวจพบ convective แต่ละช่วงเวลามาหาความถี่ของการเกิดพายุฝนนี้ จะพบว่าสามารถระบุพื้นที่ที่มีความถี่สูงได้ ดังนั้นจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถเป็นแนวทางในการสร้างระบบเตือนภัยแบบใกล้เวลาจริงให้กับพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติเข่น ดินถล่มและน้ำท่วมคลับล้านในช่วงเกิดเหตุการณ์พายุได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. ช่วงเปลี่ยนแปลงฤดูกาลและช่วงฝนทึ่งช่วงเป็นช่วงที่น่าศึกษาในเรื่องของคุณลักษณะและโครงสร้างของระบบฝนเนื่องจากมีความแตกต่างทางด้านไมโครสิลิกซ์ของเมฆ นอกจากนั้นการทำการเปรียบเทียบแบบกและทะเบียนทำให้ทราบถึงความแตกต่างของภัยภัยเมฆได้
2. การใช้ข้อมูลเรดาร์ตรวจสอบอากาศภาคที่นั่นดินร่วมกับฐานข้อมูล TRMM และ GPM จะช่วยให้เข้าใจภัยอากาศวิทยาของเมฆได้มากขึ้นในภูมิภาคอินโดจีน
3. นำเสนอแนวคิดและวิธีการที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้เพื่อสร้างระบบโดยใช้ข้อมูลจากหน่วยงานกรมอุตุนิยมวิทยาเพื่อการเตือนภัยในพื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติของประเทศไทย ซึ่งจะช่วยเฝ้าระวังการตกลงสมของฝนในพื้นที่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- Carlson, T. N., S. G. Benjamin, G. S. Forbes, and Y.-F. Li, 1983: Elevated mixed layers in the regional severe storm environment: Conceptual model and case studies. *Mon. Wea. Rev.*, 111, 1453–1474.
- Cecil, D. J., and E. J. Zipser, 1999: Relationships between tropical cyclone intensity and satellite-based indicators of inner core convection: 85-GHz ice-scattering signature and lightning. *Mon. Wea. Rev.*, 127, 103–123.
- DeMott, C. A., and S. A. Rutledge, 1998: The vertical structure of TOGA COARE convection. Part I: Radar echo distributions. *J. Atmos. Sci.*, 55, 2730–2747.
- Donaldson, R. J., 1961: Radar reflectivity profiles in thunderstorms. *J. Meteor.*, 18, 292–305.
- Dye, J. E., W. P. Winn, J. J. Jones, and D. W. Breed, 1989: The electrification of New Mexico thunderstorms. 1. Relationship between precipitation development and the onset of electrification. *J. Geophys. Res.*, 94, 8643–8656.
- Fudeyasu, H., S. Iizuka, and T. Matsuura, 2006: Impact of ENSO on landfall characteristics of tropical cyclones over the western North Pacific during the summer monsoon season. *Geophys. Res. Lett.*, 33, doi:10.1029/2006GL 027449.
- Garreaud, R. D., and J. M. Wallace, 1998: Summertime incursions of midlatitude air into subtropical and tropical South America. *Mon. Wea. Rev.*, 126, 2713–2733.
- Hartman, D. L., H. H. Hendon, and R. A. Houze Jr., 1984: Some implications of the mesoscale circulations in tropical cloud clusters for large scale dynamics and climate. *J. Atmos. Sci.*, 41, 113–121.
- Houze, R. A., Jr., 1993: *Cloud Dynamics*. Academic Press, San Diego, 573 pp.
- Houze, R. A., Jr., D. C. Wilton, and B. F. Smull, 2007: Monsoon convection in the Himalayan region as seen by the TRMM Precipitation Radar. *Quart. J. Roy. Meteor. Soc.*, 133, 1389–1411.
- Huffman, G. J., and Coauthors, 2007: The TRMM Multisatellite Precipitation Analysis (TMPA): Quasi-global, multiyear, combined-sensor precipitation estimates at fine scales. *J. Hydrometeor.*, 8, 38–55, doi:10.1175/JHM560.1.

- Kummerow, C., W. Barnes, T. Kozu, J. Shiue, and J. Simpson, 1998: The Tropical Rainfall Measuring Mission (TRMM) sensor package. *J. Atmos. Oceanic Technol.*, 15, 809–817.
- Liu, C., 2013: University of Utah TRMM precipitation and cloud feature database description version 2.0, Department of Atmospheric Sciences, University of Utah, 33pp.
- Liu, C., E. J. Zipser, D. J. Cecil, S. W. Nesbitt, and S. Sherwood, 2008: A cloud and precipitation feature database from nine years of TRMM observations. *J. Appl. Meteor. Climatol.*, 47, 2712–2728.
- Mahavik, N., T. Satomura, S. Shige, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2014: Rainfall pattern over the middle of Indochina Peninsula during 2009–2010 summer monsoon. *HRL.*, 8, 57–63.
- Mahavik, N., 2015: Study on rainfall over the middle of the Indo-China Peninsula during summer monsoon by producing gauge-calibrated ground-based radar data, Ph.D. Dissertation, Kyoto University, Japan, 114pp.
- Matsumoto, J., 1997: Seasonal transition of summer rainy season over Indochina and adjacent monsoon region. *Adv. Atmos. Sci.*, 14, 231–245.
- Medina, S., R. A. Houze Jr., A. Kumar, and D. Niyogi, 2010: Summer monsoon convection in the Himalayan region: Terrain and land cover effects. *Quart. J. Roy. Meteor. Soc.*, 136, 593–616.
- Mohr, K. I., and E. J. Zipser, 1996: Mesoscale convective systems defined by their 85-GHz ice scattering signature: Size and intensity comparison over tropical oceans and continents. *Mon. Wea. Rev.*, 124, 2417–2437.
- Nesbitt, S. W., E. J. Zipser, and D. J. Cecil, 2000: A census of precipitation features in the tropics using TRMM: Radar, ice scattering, and lightning observations. *J. Climate*, 13, 4087–4106.
- Nodzu, M.I., Ogino, Y.S., Tachibana, Y., and Yamanaka, M.D. (2006). Climatological description of seasonal variations in lower-tropospheric temperature inversion layers over the Indochina Peninsula. *Clim.J.* 19, 3307–3319.
doi:10.1175/JCLI3792.1

- Ohsawa, T., H. Ueda, T. Hayashi, A. Watanabe, and J. Matsumoto, 2001: Diurnal variations of convectivity and rainfall in tropical Asia. *J. Meteor. Soc. Japan.*, 79, 333–352.
- Okumura, K., T. Satomura, T. Oki, and W. Khantiyanan, 2003: Diurnal variation of precipitation by moving mesoscale systems: radar observations in northern Thailand. *Geophys. Res. Lett.*, 30.
- Ose, T., 1998: Seasonal change of Asian summer monsoon circulation and its heat source. *J. Meteorol. Soc. Jpn.*, 76, 1045–1063.
- Petersen, W. A., and S. A. Rutledge, 2001: Regional variability in tropical convection: Observations from TRMM. *J. Climate*, 14, 3566–3586.
- Petersen, W. A., S. A. Rutledge, and R. E. Orville, 1996: Cloud-to-ground lightning observations from TOGA COARE: Selected results and lightning location algorithms. *Mon. Wea. Rev.*, 124, 602–620.
- Petersen, W. A., R. C. Cifelli, S. A. Rutledge, B. S. Ferrier, and B. F. Smull, 1999: Shipborne dual-Doppler operations during TOGA COARE: Integrated observations of storm kinematics and electrification. *Bull. Amer. Meteor. Soc.*, 80, 81–96.
- Rasmussen, K. L., and R. A. Houze Jr., 2011: Orographic convection in subtropical South America as seen by the TRMM satellite. *Mon. Wea. Rev.*, 139, 2399–2420.
- Romatschke, U., and R. A. Houze Jr., 2010: Extreme summer convection in South America. *J. Climate*, 23, 3761–3791.
- Satomura, T., 2000: Diurnal variation of precipitation over the Indo-China Peninsula: two-dimensional numerical simulation. *J. Meteor. Soc. Japan.*, 78, 461–475.
- Satomura, T., K. Yamamoto, B. Sysouphanthavong, and S. Phonevilay, 2011: Diurnal variation of radar echo area in the middle of Indochina. *J. Meteor. Soc. Japan.*, 89a, 299–305.
- Sperber, K. R., and T. Yasunari, 2006: Workshop on monsoon climate systems: Toward better prediction of the Monsoon. *Bull. Amer. Meteor. Soc.*, 87, 1399–1403.
- Spencer, R. W., H. G. Goodman, and R. E. Hood, 1989: Precipitation retrieval over land and ocean with the SSM/I: Identification and characteristics of the scattering signal. *J. Atmos. Oceanic Technol.*, 6, 254–273.

- Takahashi, H., and T. Yasunari, 2006: A climatological monsoon break in rainfall over Indochina—A singularity in the seasonal march of the Asian summer monsoon. *J. Climate*, 19, 1545–1556.
- Vivekanandan, J., J. Turk, and V. N. Bringi, 1991: Ice water path estimation and characterization using passive microwave radiometry. *J. Appl. Meteor.*, 30, 1407–1421.
- Wang, B., and Lin Ho, (2002). Rainy season of the Asian-Pacific summer monsoon. *Clim.J.* 15, 386–398.doi:10.1175/1520- 0442(2002)015<0386:RSOTAP>2.0.CO;2
- Williams, E. R., S. A. Rutledge, S. G. Geotis, N. Renno, E. Rasmussen, and T. Rickenbach, 1992: A radar and electrical study of tropical “hot towers.” *J. Atmos. Sci.*, 49, 1386–1395.
- Xie, S.-P., H. Xu, N. Saji, and Y. Wang, 2006: Role of narrow mountains in large-scale organization of Asian monsoon convection. *J. Climate*, 19, 3420–3429.
- Xu, W., E. J. Zipser and C. Liu, 2009: Rainfall characteristics and convective properties of mei-yu precipitating systems over South China, Taiwan, and the South China Sea. Part I: TRMM observations. *Mon. Wea. Rev.*, 137, 4261–4275.
- Xu, W., and E. J. Zipser, 2012: Properties of deep convection in tropical continental, monsoon, and oceanic rainfall regimes. *Geophys. Res. Lett.*, 39, L07802, doi:10.1029/2012GL051242.
- Zipser, E. J., D. J. Cecil, C. Liu, S. W. Nesbitt, and D. P. Yorty, 2006: Where are the most intense thunderstorms on Earth? *Bull. Amer. Meteor. Soc.*, 87, 1057–1071.
- Zipser, E. J., and K. R. Lutz, 1994: The vertical profile of radar reflectivity of convective cells: A strong indicator of storm intensity and lightning probability? *Mon. Wea. Rev.*, 122, 1751–1759.


```
# -*- coding: utf-8 -*-
```

```
***
```

Created on Sun Apr 14 18:00:09 2019

#--sub set parameter and study area

Read all PFs for each month and subset for interested parameters by large studyarea
and stack month to each year

Write to pfs file of each year in binary format

output_array:

```
MAXHTLAT;MAXHTLON;MAXHT;NPIXELS_PR;BOOST;LANDOCEAN;MAXHT30;  
NCONV_2A25;FLASHCOUNT;MIN85PCT;YEAR;MONTH;DAY;HOUR;MAXDBZ
```

Next: read and subset for small subset areas [land and sea]

@author: Nattapon Mahavik, Naresuan University, Thailand

```
***
```

```
#self.left = None
```

```
import gc
```

```
gc.collect()
```

```
import os
```

```
import matplotlib as mpl
```

```
import matplotlib.pyplot as plt
```

```
from mpl_toolkits.basemap import Basemap
```

```
import numpy as np
```

```
from pyhdf.SD import SD, SDC
```

```
path='D:/Yang/1Geoinformatic_data/Satellite_Rain_products/TRMM/1PF_liu/RPF_Level2'
```

```
output_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_siructurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_y  
early/'
```

```
os.chdir(path)
```

```
lst_fd_yr=[x[1] for x in os.walk(path)]
```

```
lst_fd_yr=lst_fd_yr[0] #--get sub folder only
```

#-loop through each year PFs

#-loop main folder of all sub year folders here!

#pfs=np.zeros(54) #-for Indochina land

for yrfd in lst_fd_yr:

```

os.chdir(path+yrfd) #-change dir
print "+"
print "+"
print "+"
print "+"
print

+++++
+++++
print "->Find pentad each year to define pre, monsoon and post period in: ",yrfd
print

+++++
FFFFF
#-loop files *nc4 inside sub year
ct=0
pfs=np.zeros(54)
for filename in os.listdir(path+yrfd):
    if filename.endswith(".HDF"):
        print '---',filename
        hdffile = os.path.join(path+yrfd, filename)
        hdf = SD(hdffile, SDC.READ)
        # Read dataset.
        lat = hdf.select('MAXHTLAT') #-0
        lats = lat[:,]
        lon = hdf.select('MAXHTLON') #-1
        lons = lon[:,]
        mht = hdf.select('MAXHT') #-2
        mht= mht[:,]
        npr = hdf.select('NPIXELS_PR') #-3
        npr = npr[:,]
        bot = hdf.select('BOOST') #-4
        bot = bot[:,]
        loc = hdf.select('LANDOCEAN')#-5
        loc = loc[:,]
        m30 = hdf.select('MAXHT30')#-6
        m30 = m30[:,]
        ncv = hdf.select('NCONV_2A25')#-7

```

```

ncv = ncv[:,]
fct = hdf.select('FLASHCOUNT')#-8
fct = fct[:,]
m85 = hdf.select('MIN85PCT')#-9
m85 = m85[:,]
yy = hdf.select('YEAR') #-10
yy = yy[:,]
mm = hdf.select('MONTH')#-11
mm = mm[:,]
dd = hdf.select('DAY')#-12
dd = dd[:,]
hh = hdf.select('HOUR')
hh = hh[:,]
mdz = hdf.select('MAXDBZ') #40 columns
mdz = mdz[:, :]/100.

#-store > all parameters
var=np.zeros((len(lats),54),dtype = "float")
var[:,0]=lats[:,]
var[:,1]=lons[:,]
var[:,2]=mht[:,]
var[:,3]=npr[:,]
var[:,4]=bot[:,]
var[:,5]=loc[:,]
var[:,6]=m30[:,]
var[:,7]=ncv[:,]
var[:,8]=fct[:,]
var[:,9]=m85[:,]
var[:,10]=yy[:,]
var[:,11]=mm[:,]
var[:,12]=dd[:,]
var[:,13]=hh[:,]
var[:,14,:]=mdz[:,,:]

del lats,lons,mht,npr,bot,loc,m30,yy,mm,dd,hh,mdz

```

```

#-----
#-find vertical profiles of maximum radar reflectivity for each PFs
#-pfs over land and sea
tmp_pfs=var[(var[:,0]>-2) & (var[:,0]<26.0) & (var[:,1]>88.0) & (var[:,1]<122.0)]
del var # -clear memory
pfs=np.vstack((pfs,tmp_pfs)) # -append
# ct +=1
# if ct<12:
#     pfs=np.vstack((pfs,tmp_pfs)) # -append
# else:
#     break
# break
#-write array to binary for each year PFs
pfs.astype('float32').tofile(output_path+'pfs'+yrfd+'.bin')
print '--- writing:',output_path+'pfs'+yrfd+'.bin'
del pfs

#-read binary array and reshape
#pfs_read=np.reshape(np.fromfile('pfs.bin',dtype=np.float32),pfs.shape)

```



```
# -*- coding: utf-8 -*-

Created on Sun Apr 14 21:17:27 2019

#-subset seasons by excluding mdz used for VPR
read parametrs from output "20190414PlotGetGmonsoonPentadAllyears.py"
yrfd,p_mean,pt_os,pt_wd,date_onset,date_wtdrw,mno,mnw,leap_year,
num_premns_date, num_posms_date

prm=premonsoon
msn=monsoon
ptm=postmonsoon
output array:
MAXHTLAT;MAXHTLON;MAXHT;NPIXELS_PR;BOOST;LANDOCEAN;MAXHT30;
NCONV_2A25;FLASHCOUNT;MIN85PCT;YEAR;MONTH;DAY;HOUR
 #-next to subset by small areas land and sea
@author: Nattapon Mahavik, Naresuan University, Thailand
***


import gc
gc.collect()
import os
import matplotlib as mpl
import matplotlib.pyplot as plt
from mpl_toolkits.basemap import Basemap
import numpy as np

path_para=r'D:\Yang\1Reseach\0.2562.TRMM_PR_structurePrecp\1results'
os.chdir(path_para)
para = np.loadtxt("1output_monsoon_period.txt", delimiter=" ", unpack=False)

pf_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_yearly'
os.chdir(pf_path)
#pfs_ms=np.zeros(54)
#pfs_prem=np.zeros(54)
#pfs_ptms=np.zeros(54)
```

```

pfs_ms=np.zeros(14)
pfs_prem=np.zeros(14)
pfs_ptms=np.zeros(14)
for i in range(len(para[:,0])):
    # print int(i)

    #-find dates on season
    if para[i,8]==1.0:
        #-premonsoon
        if para[i,6]==4.0:
            dt_endprem=para[i,4]-90+1-1
        if para[i,6]==5.0:
            dt_endprem=para[i,4]-120+1-1

        #-monsoon
        if para[i,7]==9.0:
            dt_endms=para[i,5]-243+1-1
        if para[i,7]==10.0:
            dt_endms=para[i,5]-273+1-1
        if para[i,7]==11.0:
            dt_endms=para[i,5]-305+1-1
        dt_endptms=336+1
    else:
        #-premonsoon
        if para[i,6]==4.0:
            dt_endprem=para[i,4]-90-1
        if para[i,6]==5.0:
            dt_endprem=para[i,4]-120-1

        #-monsoon
        if para[i,7]==9.0:
            dt_endms=para[i,5]-243-1
        if para[i,7]==10.0:
            dt_endms=para[i,5]-273-1
        if para[i,7]==11.0:
            dt_endms=para[i,5]-305-1

```

```

dt_endptms=336
dt_stprem=1
dt_onset=dt_endprem+1
dt_wildw=dt_endms+1

#-screen period of season using finding dates above
pf_file='pfs'+str(int(para[i,0]))+'.bin'
print pf_file
#-read pfs file
pfs=np.fromfile(pf_file,dtype=np.float32)
row=pfs.shape[0]/54 #get number of row by number of col=54
#-set new name by file name year
pfs=np.reshape(pfs,(row,54))
yy_pf=int(pf_file[3:7])
# print yy_pf

#-screen season period #-need to do one by one season due to memory error
#-stack screen data to each period file
#-run one by one season due to memory run out
#-pre_monsoon
prem=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=2) &(pfs[:,11]<=para[i,6]) &
(pfs[:,12]>dt_stprem)&(pfs[:,12]<dt_endprem)]
pfs_prem=np.vstack((pfs_prem,prem[:,14])) #-append not include mdz

# #-monsoon
ms=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=5) &(pfs[:,11]<=para[i,7]) &
(pfs[:,12]>=(dt_endprem+1))&(pfs[:,12]<dt_endptms)]
pfs_ms=np.vstack((pfs_ms,ms[:,14])) #-append not include mdz
# del ms,pfs,yy_pf
# gc.collect()

# #-postmonsoon
ptms=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=para[i,7]) &(pfs[:,11]<=11) &
(pfs[:,12]>=(dt_endms))&(pfs[:,12]<dt_endptms)]
pfs_ptms=np.vstack((pfs_ptms,ptms[:,14])) #-append not include mdz

```

```
#-write to files  
output_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_s  
eason/'  
pfs_prem.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_premonsoon.bin')  
  
output_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_s  
eason/'  
pfs_ms.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_monsoon.bin')  
#  
output_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_s  
eason/'  
pfs_ptms.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_postmonsoon.bin')
```

การตัดชั้นमูลให้อยู่ในดูภาคและพื้นที่ที่ต้องการ

-*- coding: utf-8 -*-

'''

Created on Mon Apr 15 14:03:59 2019

#-subset seasons inland IP by including mdz used for VPR

read parametrs from output "20190414PlotGetGmonsoonPentadAllyears.py"

yrfd,p_mean,pt_os,pt_wd,date_onset,date_wtdrw,mno,mnw,leap_year, num_prem_s_date,

num_monsn_date,num_posms_date

prm=premonsoon

msn=monsoon

ptm=postmonsoon

output array:

MAXHTLAT;MAXHTLON;MAXHT;NPIXELS_PR;BOOST;LANDOCEAN;MAXHT30;

NCONV_2A25;FLASHCOUNT;MIN85PCT;YEAR;MONTH;DAY;HOUR;MAXDBZ

#-next to calculate vpr inland ip

@author: ANS

'''

import gc

gc.collect()

import os

import matplotlib as mpf

import matplotlib.pyplot as plt

from mpl_toolkits.basemap import Basemap

import numpy as np

path_para='D:\Yang\1Reseach\0.2562.TRMM_PR_structurePrecp\1results'

os.chdir(path_para)

para = np.loadtxt("1output_monsoon_period.txt", delimiter=" ", unpack=False)

pf_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_yearl

y'

os.chdir(pf_path)

pfs_ms=np.zeros(54)

pfs_prem=np.zeros(54)

```

pfs_ptms=np.zeros(54)
for i in range(len(para[:,0])):
    # print int(i)

    #-find dates on season
    if para[i,8]==1.0:
        #-premonsoon
        if para[i,6]==4.0:
            dt_endprem= para[i,4]-90+1-1
        if para[i,6]==5.0:
            dt_endprem=para[i,4]-120+1-1

        #-monsoon
        if para[i,7]==9.0:
            dt_endms= para[i,5]-243+1-1
        if para[i,7]==10.0:
            dt_endms=para[i,5]-273+1-1
        if para[i,7]==11.0:
            dt_endms=para[i,5]-305+1-1
        dt_endptms=336+1

    else:
        #-premonsoon
        if para[i,6]==4.0:
            dt_endprem= para[i,4]-90-1
        if para[i,6]==5.0:
            dt_endprem=para[i,4]-120-1

        #-monsoon
        if para[i,7]==9.0:
            dt_endms= para[i,5]-243-1
        if para[i,7]==10.0:
            dt_endms=para[i,5]-273-1
        if para[i,7]==11.0:
            dt_endms=para[i,5]-305-1
        dt_endptms=336

    dt_stprem=1

```

```

dt_onset=dt_endprem+1
dt_wtdw=dt_endms+1

#-screen period of season using finding dates above
pf_file='pfs'+str(int(para[i,0]))+'.bin'
print pf_file
#-read pfs file
pfs=np.fromfile(pf_file,dtype=np.float32)
row=pfs.shape[0]/54 #get number of row by number of col=54
#-set new name by file name year
pfs=np.reshape(pfs,(row,54))
yy_pf=int(pf_file[3:7])
# print yy_pf

#-screen season period #-need to do one by one season due to memory error
#-stack screen data to each period file
#-select boundary
pfs=pfs[(pfs[:,0]>14) & (pfs[:,0]<21.0) & (pfs[:,1]>98.0) & (pfs[:,1]<105.0) & (pfs[:,5]==1)]

#-pre_monsoon
prem=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=2) &(pfs[:,11]<=para[i,6]) &
(pfs[:,12]>dt_stprem)&(pfs[:,12]<dt_endprem)]
pfs_prem=np.vstack((pfs_prem,prem)) #-append

# #-monsoon
ms=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=5) &(pfs[:,11]<=para[i,7]) &
(pfs[:,12]>=(dt_endprem+1))&(pfs[:,12]<dt_endptms)]
pfs_ms=np.vstack((pfs_ms,ms)) #-append
# del ms,pfs,yy_pf
# gc.collect()

# #-postmonsoon
ptms=pfs[(pfs[:,10]==yy_pf)& (pfs[:,11]>=para[i,7]) &(pfs[:,11]<=11) &
(pfs[:,12]>=(dt_endms))&(pfs[:,12]<dt_endptms)]
```

```
pfs_ptms=np.vstack((pfs_ptms,ptms))    #-append

#-write to files
output_path='D:/Yang/1Research/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1IP_inland_se
ason/'

pfs_prem.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_ip_premonsoon.bin')

output_path='D:/Yang/1Research/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1IP_inland_se
ason/'

pfs_ms.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_ip_monsoon.bin')

#
output_path='D:/Yang/1Research/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1IP_inland_se
ason/'

pfs_ptms.astype('float32').tofile(output_path+'pfs_ip_postmonsoon.bin')
```



```
# -*- coding: utf-8 -*-
```

```
***
```

Created on Tue Apr 09 20:08:29 2019

Plot graph VPR of classified PFs

Classify MCSs, intense MCSs, sub-mcss follows Xu et al. (2009)

Rainfall characteristics and convective properties of Mei-Yu Precipitation Systems...

Output:

Plot graph of classified average MCSs MAXHT + std

Data:

```
#https://hdfeos.org/software/pyhdf.php
```

```
#-http://atmos.tamucc.edu/trmm/data/software/
```

```
#-http://atmos.tamucc.edu/trmm/data/trmm/
```

@author: Nattapon Mahavik, Naresuan University, Thailand

```
***
```

```
import os
```

```
import matplotlib as mpl
```

```
import matplotlib.pyplot as plt
```

```
from mpl_toolkits.basemap import Basemap
```

```
import numpy as np
```

```
#path=r'D:\Yang\1Reseach\0.2562.TRMM_PR_structurePrecp\1data\samplePfsLiu\level1'
```

```
path=r'D:\Yang\1Reseach\0.2562.TRMM_PR_structurePrecp\1data\samplePfsLiu\level2\pdf
```

```
os.chdir(path)
```

```
#hdffile = '1Z09.19980705.03455.7.hdf'
```

```
filename = 'pf_199807_level2.hdf'
```

```
#filename = 'pf_199801_level2.hdf'
```

```
hdffile = os.path.join(path, filename)
```

```
from pyhdf.SD import SD, SDC
```

```
hdf = SD(hdffile, SDC.READ)
```

```
# List available SDS datasets.
```

```
#print hdf.datasets()
```

```
# Read dataset.
```

```
lat = hdf.select('MAXHTLAT')
```

```
lats = lat[:]
```

```
lon = hdf.select('MAXHTLON')
```

```
lons = lon[:]
```

```
mht = hdf.select('MAXHT')
```

```
mht= mht[:]
```

```
npr = hdf.select('NPIXELS_PR')
```

```
npr = npr[:]
```

```
bot = hdf.select('BOOST')
```

```
bot = bot[:]
```

```
loc = hdf.select('LANDOCEAN')
```

```
loc = loc[:]
```

```
m30 = hdf.select('MAXHT30')
```

```
m30 = m30[:]
```

```
ncv = hdf.select('NCONV_2A25')
```

```
ncv = ncv[:]
```

```
mdz = hdf.select('MAXDBZ')
```

```
mdz = mdz[:, :]/100.
```

```
#-store > all parameters
```

```
var=np.zeros((len(lats),48),dtype = "float")
```

```
var[:,0]=lats[:]
```

```
var[:,1]=lons[:]
```

```
var[:,2]=mht[:]
```

```
var[:,3]=npr[:]
```

```
var[:,4]=bot[:]
```

```
var[:,5]=loc[:]
```

```
var[:,6]=m30[:]
```

```
var[:,7]=ncv[:]
```

```
var[:,8:]=mdz[:,:]
```

```

#-----  

#-find vertical profiles of maximum radar reflectivity for each PFs  

#-IP land  

pfs=var[(var[:,0]>14) & (var[:,0]<21.0) & (var[:,1]>98.0) & (var[:,1]<105.0) & (var[:,5]==1)]  

mcs_int=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]>8.0)& (pfs[:,7]>=1)]  

mcs_ord=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]<8.0)& (pfs[:,7]>=1)]  

sub_mcs=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)<1000.0) & (pfs[:,7]>=1)]  

ncs=pfs[(pfs[:,7]==0)]  

#-average "MAXDBZ" by height  

#-pfs  

vpr=pfs[:,8:]  

vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan  

ip_avg_pfs=np.nanmean(vpr, axis=0)  

db_range=range(vpr.shape[1])  

#-mcs_int  

vpr=mcs_int[:,8:]  

vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan  

ip_avg_mcs_int=np.nanmean(vpr, axis=0)  

db_range=range(vpr.shape[1])  

#-mcs_ord  

vpr=mcs_ord[:,8:]  

vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan  

ip_avg_mcs_ord=np.nanmean(vpr, axis=0)  

db_range=range(vpr.shape[1])  

#-sub-mcs  

vpr=sub_mcs[:,8:]  

vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan  

ip_avg_sub_mcs=np.nanmean(vpr, axis=0)  

db_range=range(vpr.shape[1])

```

```

#-ncs

vpr=ncs[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_ncs=np.nanmean(vpr, axis=0)
db_range=range(vpr.shape[1])
#plt.plot(ip_avg_ncs, db_range)
#plt.show()

#-plot
#-https://matplotlib.org/gallery/lines_bars_and_markers/line_demo_dash_control.html

fig, ax = plt.subplots()

# Major ticks every 5, minor ticks every 5
major_ticks_x = np.arange(0, 75, 10)
major_ticks_y = np.arange(0, 75, 5)
minor_ticks = np.arange(0, 75, 1)

ax.set_xticks(major_ticks_x)
ax.set_xticks(minor_ticks, minor=True)
ax.set_yticks(major_ticks_y)
ax.set_yticks(minor_ticks, minor=True)
plt.axis([10, 60, 1, 20])

# Using set_dashes() to modify dashing of an existing line
line1, = ax.plot(ip_avg_mcs_int, db_range, label='Intense MCS')
line1.set_dashes([2, 2, 10, 2]) # 2pt line, 2pt break, 10pt line, 2pt break

# Using plot(..., dashes=...) to set the dashing when creating a line
line2, = ax.plot(ip_avg_mcs_ord, db_range, dashes=[6, 2], label='MCS-ORD')
line3, = ax.plot(ip_avg_sub_mcs, db_range, dashes=[6, 2], label='SUB-MCS')
line4, = ax.plot(ip_avg_ncs, db_range, dashes=[6, 2], label='NCS')
line5, = ax.plot(ip_avg_pfs, db_range, dashes=[6, 2], label='PFS all')

plt.xlabel('Max Radar dBZ')
plt.ylabel('Height [km]')
plt.title('Indochina Peninsula PFS')

```

```

ax.legend()
plt.show()

#-----
#-----

#-find vertical profiles of maximum radar reflectivity for each PFs
#-SCS
pfs=var[(var[:,0]>11) & (var[:,0]<17.0) & (var[:,1]>110.0) & (var[:,1]<116.0) & (var[:,5]==0)]
mcs_int=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]>8.0)& (pfs[:,7]>=1)]
mcs_ord=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]<8.0)& (pfs[:,7]>=1)]
sub_mcs=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)<1000.0) & (pfs[:,7]>=1)]
ncs=pfs[(pfs[:,7]==0)]

#-average "MAXDBZ" by height
#-pfs
vpr=pfs[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_pfs=np.nanmean(vpr, axis=0)
db_range=np.arange(0,20,0.5)

#-mcs_int
vpr=mcs_int[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_mcs_int=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-mcs_ord
vpr=mcs_ord[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_mcs_ord=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-sub-mcs
vpr=sub_mcs[:,8:]

```

```

vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_sub_mcs=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-ncs
vpr=ncsf[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_ncs=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-plot
#-https://matplotlib.org/gallery/lines_bars_and_markers/line_demo_dash_control.html
fig, ax = plt.subplots()
# Major ticks every 5, minor ticks every 5
major_ticks_x = np.arange(0, 75, 10)
major_ticks_y = np.arange(0, 75, 5)
minor_ticks = np.arange(0, 75, 1)
ax.set_xticks(major_ticks_x)
ax.set_xticks(minor_ticks, minor=True)
ax.set_yticks(major_ticks_y)
ax.set_yticks(minor_ticks, minor=True)
plt.axis([10, 60, 1, 20])

# Using set_dashes() to modify dashing of an existing line
line1, = ax.plot(ip_avg_mcs_int, db_range, label='Intense MCS')
line1.set_dashes([2, 2, 10, 2]) # 2pt line, 2pt break, 10pt line, 2pt break

# Using plot(..., dashes=...) to set the dashing when creating a line
line2, = ax.plot(ip_avg_mcs_ord, db_range, dashes=[6, 2], label='MCS-ORD')
line3, = ax.plot(ip_avg_sub_mcs, db_range, dashes=[6, 2], label='SUB-MCS')
line4, = ax.plot(ip_avg_ncs, db_range, dashes=[6, 2], label='NCS')
line5, = ax.plot(ip_avg_pfs, db_range, dashes=[6, 2], label='PFs all')

plt.xlabel('Max Radar dBZ')
plt.ylabel('Height [km]')

```

```

plt.title('SCS PFs')

ax.legend()
plt.show()
#-----
#-find vertical profiles of maximum radar reflectivity for each PFs
#-Andamam
pfs=var[(var[:,0]>8.0) & (var[:,0]<14.0) & (var[:,1]>91.0) & (var[:,1]<97.0) & (var[:,5]==0)]
mcs_int=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]>8.0)& (pfs[:,7]>=1)]
mcs_ord=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)>=1000.0) & (pfs[:,6]<8.0)& (pfs[:,7]>=1)]
sub_mcs=pfs[(pfs[:,3]*(4.2**2.0)<1000.0) & (pfs[:,7]>=1)]
ncs=pfs[(pfs[:,7]==0)]

#-average "MAXDBZ" by height
#-pfs
vpr=pfs[:,8:]
vpr[(vpr===-88.88)]=np.nan
ip_avg_pfs=np.nanmean(vpr, axis=0)
db_range=np.arange(0,20,0.5)

#-mcs_int
vpr=mcs_int[:,8:]
vpr[(vpr===-88.88)]=np.nan
ip_avg_mcs_int=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-mcs_ord
vpr=mcs_ord[:,8:]
vpr[(vpr===-88.88)]=np.nan
ip_avg_mcs_ord=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-sub-mcs
vpr=sub_mcs[:,8:]
vpr[(vpr===-88.88)]=np.nan

```

```

ip_avg_sub_mcs=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-ncs
vpr=ncs[:,8:]
vpr[(vpr== -88.88)]=np.nan
ip_avg_ncs=np.nanmean(vpr, axis=0)
#db_range=range(vpr.shape[1])

#-plot
#-https://matplotlib.org/gallery/lines_bars_and_markers/line_demo_dash_control.html
fig, ax = plt.subplots()
# Major ticks every 5, minor ticks every 5
major_ticks_x = np.arange(0, 75, 10)
major_ticks_y = np.arange(0, 75, 5)
minor_ticks = np.arange(0, 75, 1)
ax.set_xticks(major_ticks_x)
ax.set_xticks(minor_ticks, minor=True)
ax.set_yticks(major_ticks_y)
ax.set_yticks(minor_ticks, minor=True)
plt.axis([10, 60, 1, 20])

# Using set_dashes() to modify dashing of an existing line
line1, = ax.plot(ip_avg_mcs_int, db_range, label='Intense MCS')
line1.set_dashes([2, 2, 10, 2]) # 2pt line, 2pt break, 10pt line, 2pt break

# Using plot(..., dashes=...) to set the dashing when creating a line
line2, = ax.plot(ip_avg_mcs_ord, db_range, dashes=[6, 2], label='MCS-ORD')
line3, = ax.plot(ip_avg_sub_mcs, db_range, dashes=[6, 2], label='SUB-MCS')
line4, = ax.plot(ip_avg_ncs, db_range, dashes=[6, 2], label='NCS')
line5, = ax.plot(ip_avg_pfs, db_range, dashes=[6, 2], label='PFS all')

plt.xlabel('Max Radar dBZ')
plt.ylabel('Height [km]')
plt.title('Andaman PFS')

```

```
ax.legend()
```

```
plt.show()
```



```
# -*- coding: utf-8 -*-

...
Created on Mon Apr 01 18:29:35 2019
Created on Mon Apr 01 00:43:02 2019
Find (leap and non leap year)
1. pentad mean following Matsumoto(1997)
2. onset, monsoon, withdrawal pentad

#-subset data in netcdf file
https://stackoverflow.com/questions/29135885/netcdf4-extract-for-subset-of-lat-lon

#-modify codes from
https://github.com/quintusdias/hdfeos\_python\_zoo/blob/master/zoo/gesdisc/trmm/TRMM\_3B42\_prcipitation\_scan0.py
@author: ANS
...
import os
import matplotlib as mpl
import matplotlib.pyplot as plt
from mpl_toolkits.basemap import Basemap
import numpy as np

#path=r'D:\Yang\1Geoinformatic_data\Satellite_Rain_products\TRMM\3B42Daily\2004-2006'
path='D:/Yang/1Geoinformatic_data/Satellite_Rain_products/TRMM/3B42Daily/16yr_forStructurePR/'
#path='D:/Yang/1Research/0.2562.TRMM_PR_structurePrecp/1data/sampleTRMM3b42/3b42TMPA/2014/'
os.chdir(path)

#-inquire bounding box to get dimension of pm
filer = 'sample.nc4'
#filer = '3B42_Daily.20140629.7.nc4.nc4'
DATAFIELD_NAME = 'precipitation'
USE_NETCDF4 = True
if USE_NETCDF4:
```

```
from netCDF4 import Dataset
# Ignore the leading singleton dimension.
nc = Dataset(filer)
pc = nc.variables[DATAFIELD_NAME][:,:].astype(np.float64)

#-----
#-subset defined bounding box
#-https://stackoverflow.com/questions/29135885/netcdf4-extract-for-subset-of-lat-lon
latbounds = [ 14 , 21 ]
lonbounds = [ 98 , 105 ] # degrees east ?
lats = nc.variables['lat'][:,:]
lons = nc.variables['lon'][:]

# latitude lower and upper index
latli = np.argmin( np.abs( lats - latbounds[0] ) )
latui = np.argmin( np.abs( lats - latbounds[1] ) )

# longitude lower and upper index
lonli = np.argmin( np.abs( lons - lonbounds[0] ) )
lonui = np.argmin( np.abs( lons - lonbounds[1] ) )

# Precipitation (latitude, longitude)
PcSub = nc.variables['precipitation'][lonli:lonui, latli:latui]

# The lat and lon should be calculated manually.
# More information can be found at:
# http://disc.sci.gsfc.nasa.gov/additional/faq/precipitation_faq.shtml#lat_lon
#latitude = np.arange(-49.875, 49.875, 0.249375)
#longitude = np.arange(-179.875, 179.876, 0.25)
latPc=nc.variables['lat'][latli:latui]
lonPc=nc.variables['lon'][lonli:lonui]
#-----
#-get folder names and loop all files in sub folder
lst_folder_main=[x[1] for x in os.walk(path)]
lst_folder_main=lst_folder_main[0] #get sub folder only
```

```

output_para=np.zeros(12) #-store output parameters for each year
#-loop main folder of all sub year folders here!
for yrfd in lst_folder_main:
    os.chdir(path+yrfd) #-change dir
    print "+"
    print "+"
    print "+"
    print "+"
    print "+-----"
    print "++++++"
    print "+++++"
    print "->Find pentad each year to define pre, monsoon and post period in: ",yrfd,"-----"
    print "+-----"
    print "#-----"
    #-----#
    # print yrfd

#-----#
#-find pentad mean
pm=np.zeros((latPc.size,lonPc.size),dtype = "float")#-create array of pentad mean
pm_avg=np.zeros((73),dtype = "float")#-create array of pentad mean
c=0 #-counter
cp=0 #-counter day in pentad
p_sum=0
pi=0 #pentad counter
#-create array to store pm=pentad mean
for filename in os.listdir(path+yrfd):
    if filename.endswith(".nc4"):
        #     print 'file: ',filename
        #-read 3b42
        nc = Dataset(filename)
        pc = nc.variables[DATAFIELD_NAME][:,:].astype(np.float64)
        #-clip 3b42 file
        PcSub = nc.variables['precipitation'][lonli:lonui, latli:latui] #-here should be index

```

```

p_avg=np.mean(PcSub)

# if cp<5:
    p_sum += p_avg
    cp +=1
if cp>=5:
    pm_avg[pi]=p_sum/5.0
    cp=0; p_sum=0;
    pi+=1

c += 1
#print '1.number of read file: ', c

#-find pentad mean
p_mean=np.mean(pm_avg)
print "pentad mean: ",p_mean, "mm"

#-----
#-find mean for each pentad
#-calculate either exceed(1) or below (2) pentad annual mean array
#-find onset,1st monsoon, break,2nd monsoon,retreat pentad
pm_all=np.zeros((73),dtype = "uint8")#-create array of pentad mean [1 exceed pentad mean, 2
lower]

pc_all=np.zeros((73),dtype = "float")#-create array of pentad mean in mm.
c=0 #-counter files
cp=0 #-counter day in pentad
p_sum=0
pi=0 #pentad counter
#-create array to store pm=pentad mean
for filename in os.listdir(path+yrfd):
    if filename.endswith(".nc4"):

#     print 'file: ', filename
        #read 3b42
        nc = Dataset(filename)
        pc = nc.variables[DATAFIELD_NAME][:, :].astype(np.float64)
        #clip 3b42 file
        PcSub = nc.variables['precipitation'][lonli:lonui, latli:latui ] #here should be index

```

```

p_avg=np.mean(PcSub)

# print 'file: ', c,' area average: ', p_avg

# if cp<>5:
p_sum += p_avg
cp +=1
if cp>=5:

    p_avg=p_sum/5.0

    if p_avg>p_mean: pm_all[pi]=1 #-area average rain exceeding annual pentad mean
    if p_avg<p_mean: pm_all[pi]=2 #-area average rain below annual pentad mean
    pc_all[pi]=p_avg
    # print 'area averag rain in pentad ',pi,' = ',p_avg,' cp=',cp

    cp=0; p_sum=0;
    pi+=1

    c += 1
    if pi>=73: break

#print '2.number of read file: ', c

#-find onset pentad
ct=0
for i in pm_all:
    # print i
    if ((i==2) and (pm_all[ct+1]==1 and pm_all[ct+2]==1 and pm_all[ct+3]==1)):
        pt_os=ct
        print "pentad: ", pt_os+1, " is onset"
        break
    ct += 1

#-find withdraw pentad
ct=0
for i in pm_all:
    # print i
    if ((i==2) and (pm_all[ct+1]==2 and pm_all[ct+2]==2) and ct > 30): #-ct>30 is date to screen

```

```

pt_wd=ct
print "pentad: ", pt_wd+1, " is withdraw"
break
ct += 1

#-next refine codes
#1.by using 18 years TRMM by looping each folder years
#2.Get list of pentad mean(pc_all), mean anual pentad (pm_mean), marked period (pm_all)
(write to files)
#3.Get premonsoon, monsoon, postmonsoon, onset, withdrawal pentad (same array) (write to
files)

#-find result array
results=np.zeros((73,4),dtype = "float") #[0,1,2,3]=[index,pentad mean,marked period,periods]
for i in range(len(results)):
    if i<pt_os:
        results[i,0]=i
        results[i,1]=pc_all[i]
        results[i,2]=pm_all[i]
        results[i,3]=1 #-premonsoon

    if i==pt_os:
        results[i,0]=i
        results[i,1]=pc_all[i]
        results[i,2]=pm_all[i]
        results[i,3]=2 #-monsoon onset pentad

    if i>pt_os and i <pt_wd:
        results[i,0]=i
        results[i,1]=pc_all[i]
        results[i,2]=pm_all[i]
        results[i,3]=3#-monsoon

    if i==pt_wd:
        results[i,0]=i
        results[i,1]=pc_all[i]

```

```

results[i,2]=pm_all[i]
results[i,3]=4#-withdraw pentad

if i>pt_wd:
    results[i,0]=i
    results[i,1]=pc_all[i]
    results[i,2]=pm_all[i]
results[i,3]=5#-post monsoon

#-next save "results" to file
#-----
#-finding date ranges of premonsoon, monsoon, postmonsoon
ly=np.array([2000,2004,2008,2012]) #leap year 366 days
date_onset=(pt_os*5+3)
date_wtdrw=(pt_wd*5+3)
leap_year=0
if (yrfd=='2000') or (yrfd=='2004') or (yrfd=='2008') or (yrfd=='2012'):
    leap_year=1
    print "leap year !!!"
#-onset
if date_onset>=61 and date_onset <92: mno=3
if date_onset>=92 and date_onset <122: mno=4
if date_onset>=122 and date_onset <153: mno=5
if date_onset>=153 and date_onset <183: mno=6
print "date_onset: ", date_onset, "mon_onset: ", mno

#-withdraw
if date_wtdrw>=214 and date_wtdrw <245: mnw=8
if date_wtdrw>=245 and date_wtdrw <275: mnw=9
if date_wtdrw>=275 and date_wtdrw <307: mnw=10
if date_wtdrw>=307 and date_wtdrw <338: mnw=11
print "date_wtdrw: ", date_wtdrw, "mon_withdraw: ", mnw
date_lastpostms=337 #-end of november

else: #-for leap year
#-onset

```

```

print "common year !!!"

if date_onset>=60 and date_onset <91: mno=3
if date_onset>=91 and date_onset <121: mno=4
if date_onset>=121 and date_onset <152: mno=5
if date_onset>=152 and date_onset <182: mno=6
print "date_onset: ", date_onset, "mon_onset: ", mno

#-withdraw
if date_wtdrw>=213 and date_wtdrw <244: mnw=8
if date_wtdrw>=244 and date_wtdrw <274: mnw=9
if date_wtdrw>=274 and date_wtdrw <306: mnw=10
if date_wtdrw>=306 and date_wtdrw <337: mnw=11
print "date_wtdrw: ", date_wtdrw, "mon_withdraw: ", mnw
date_lastpostms=336 #-end of november

print 'premonsoon period: ','32 -',date_onset-1
print 'monsoon period: ',date_onset,'-',date_wtdrw-1
print 'postmonsoon period: ',date_wtdrw,'-', date_lastpostms

#-next save "results" to file
#-----
#-plot
# plt.plot(results[:,0],results[:,1],marker='o',markerfacecolor='blue', markersize=4, color='skyblue',
# linewidth=4, label="pentad mean rain")

output_path_fig=r'D:\Yang\1Research\0.2562/TRMM_PR_structurePrecp\1results\1fig_pentad_season
s'
os.chdir(output_path_fig) #-change dir
fig, ax = plt.subplots(figsize=(8,6))

#-set font size
#-https://stackoverflow.com/questions/3899980/how-to-change-the-font-size-on-a-matplotlib-plot
SMALL_SIZE = 15
MEDIUM_SIZE = 20
BIGGER_SIZE = 30

```

```

plt.rc('font', size=SMALL_SIZE)      # controls default text sizes
plt.rc('axes', titlesize=SMALL_SIZE)    # fontsize of the axes title
plt.rc('axes', labelsize=MEDIUM_SIZE)   # fontsize of the x and y labels
plt.rc('xtick', labelsize=SMALL_SIZE)    # fontsize of the tick labels
plt.rc('ytick', labelsize=SMALL_SIZE)    # fontsize of the tick labels
plt.rc('legend', fontsize=SMALL_SIZE)    # legend fontsize
plt.rc('figure', titlesize=BIGGER_SIZE)  # fontsize of the figure title

# Major ticks every 20, minor ticks every 5
major_ticks = np.arange(0, 75, 5)
minor_ticks = np.arange(0, 75, 1)
ax.set_xticks(major_ticks)
ax.set_xticks(minor_ticks, minor=True)
ax.set_yticks(major_ticks)
ax.set_yticks(minor_ticks, minor=True)
# ax.tick_params(axis="y",direction="in")
# ax.tick_params(which='minor', direction='in')
# ax.tick_params(which='major', direction='in')

plt.bar(results[:,0],results[:,1])
plt.axis([0, 75, 0, 25])
plt.axhline(y = p_mean, marker="", color='red', linewidth=3, linestyle='dashed', label="pentad annual mean")

#-plot month lines at pentad
if leap_year==0:
    xcoords = [1, 7.2, 12.8, 19, 25, 31.2, 37.2, 43.4, 49.6, 55.6, 62, 68.2, 74]
else:
    xcoords = [1, 7.4, 13.0, 19.2, 25.2, 31.4, 37.4, 43.6, 49.8, 55.8, 62.2, 68.4, 74]
for xc in xcoords:
    plt.axvline(x=xc, marker="", color='grey', linewidth=1, linestyle='dashed')

```

```

plt.xlabel('Pentad')
plt.ylabel('Rain [mm/Pentad]')
plt.title('Pentad mean rainfall year '+yrfd)
plt.show()

#pngfile = 'pentad_mean'+path[77:81]+'.png'
pngfile='pentad_mean'+yrfd+'.png'
if os.path.isfile(output_path_fig+pngfile):
    os.remove(pngfile) # Opt.: os.system("rm "+strFile)
#plt.savefig(strFile)

fig.savefig(pngfile, dpi=300)

```

```

 #-store parameters in array for each year
num_prem_date=date_onset-32+1 # -num of premonsoon dates starting from 1 february
num_monsn_date=date_wtdrw-date_onset+1 # -num of monsoon date
num_posms_date=date_lastpostms-date_wtdrw+1 # -num of post monsoon date until end of
november

output_para=np.vstack((output_para,[yrfd,p_mean,pt_os,pt_wd,date_onset,date_wtdrw,mno,mnw,lea
p_year, num_prem_date, num_monsn_date, num_posms_date]))
# -final output parameters will be used for screening PFs in next program
output_para=output_para[1,:]

#np.savetxt('output_monsoon_period.txt', output_para)
os.chdir(r'D:\Yang\Research\0.2562.TRMM_PR_structurePrecip\results')
np.savetxt('output_monsoon_period.txt', output_para, delimiter=" ", fmt="%s")

```



```
# -*- coding: utf-8 -*-

"""
Created on Thu Apr 18 07:44:47 2019
Calculate FlashCount frequency and Average
We use conditional PFs where flashcount>0. It means use PFs when it meet condition
#-read files from '20190414subsetSeasons.py'
#-all parameters
MAXHTEAR;MAXHTEON;MAXHT;NPIXELS_PR;BOOST;LANDOCEAN;MAXHT30;
NCONV_2A25;FLASHCOUNT;MIN85PCT;YEAR;MONTH;DAY;HOUR
@author: Nattapon Mahavik, Naresuan University, Thailand
"""

import gc
gc.collect()
import os
import matplotlib as mpl
import matplotlib.pyplot as plt
from mpl_toolkits.basemap import Basemap
import numpy as np

pf_path='D:/Yang/1Reseach/0.2562/TRMM_PR_structurePrecp/1data/1pfs_subset/1large_area_seas
on/'
os.chdir(pf_path)
#-----
#-find frequency of MAXHT
#https://stackoverflow.com/questions/33789379/netcdf-and-python-finding-the-closest-lon-lat-index-
given-actual-lon-lat-values
def geo_idx(dd, dd_array):
    """
    search for nearest decimal degree in an array of decimal degrees and return the index.
    np.argmin returns the indices of minium value along an axis.
    so subtract dd from all values in dd_array, take absolute value and find index of minium.
    """
    geo_idx = (np.abs(dd_array - dd)).argmin()
    return geo_idx
```

#-----

```

for filename in os.listdir(pf_path):
    if not filename.endswith('.bin'): continue
    print '--->',filename,'...'
    pfs=np.fromfile(filename,dtype=np.float32)
    row=pfs.shape[0]/14 #get number of row by number of col=14 by excluding mdz
    pfs=np.reshape(pfs,(row,14))

```

#-----

```

#-find frequency pfs
print '---->','calculate frequency map'
lons=np.array(range(88,122,1))
lats=np.array(range(-2,26,1))
freq=np.zeros((len(lats),len(lons)),dtype = "float")
for i in range(0,len(pfs[:,0])):
    if (pfs[i,0]>-2) & (pfs[i,0]<26.0) & (pfs[i,1]>88.0) & (pfs[i,1]<122.0):
        lat_idx = geo_idx(pfs[i,0], lats)
        lon_idx = geo_idx(pfs[i,1], lons)
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
    if pfs[i,8]>0:
        freq[lat_idx,lon_idx]=freq[lat_idx,lon_idx]+1
#    print lats[lat_idx],':',lons[lon_idx]

```

nm_freq=freq/np.max(freq)*100.0 #-normalized frequency

#-----

#-find average height of MAXHT

```

print '---->','calculate average FLASHCOUNT map'
lons=np.array(range(88,122,1))
lats=np.array(range(-2,26,1))
freq=np.zeros((len(lats),len(lons)),dtype = "float") #-sum number of MAXHT for each grid
sumh=np.zeros((len(lats),len(lons)),dtype = "float") #-sum MAXHT for each grid
for i in range(0,len(pfs[:,0])):
    if (pfs[i,0]>-2) & (pfs[i,0]<26.0) & (pfs[i,1]>88.0) & (pfs[i,1]<122.0):
        lat_idx = geo_idx(pfs[i,0], lats)

```

```

lon_idx = geo_idx(pfs[i,1], lons)
# sumh[lat_idx,lon_idx]+=pfs[i,8]
# freq[lat_idx,lon_idx]+=1
if pfs[i,8]>0:
    sumh[lat_idx,lon_idx]+=pfs[i,8]
    freq[lat_idx,lon_idx]+=1
# print lats[lat_idx],':',lons[lon_idx]

avg_FLCNT=sumh/freq #-average height of MAXHT
avg_FLCNT[np.isnan(avg_FLCNT)]=0.0 #-convert nan to zero for plotting

#-----
#-plot frequency map
# initialize basemap
# NOTE: TRMM data runs from 60N to 60S, 0E to 360E
fig, ax = plt.subplots(figsize=(12,7))
m = Basemap(projection='merc',llcrnrlat=0,urcrnrlat=25,llcrnrlon=-90,urcrnrlon=115,resolution='l')

# create lat lon meshgrid
# trmm array has a resolution of 480x1440, with each pixel at 0.25 degrees
lons = np.arange(88, 122, 1.0)
lats = np.arange(-2, 26, 1.0)
xs, ys = np.meshgrid(lons, lats)
x, y = m(xs, ys)

# generate meridians and parallels for plotting
meridians = np.arange(90, 120, 4.0)
parallels = np.arange(0, 30, 2.0)

# plot
cmap = plt.cm.jet
cmap.set_bad(color='white')
m.pcolormesh(x, y, nm_freq, cmap=cmap, vmax=100, vmin=0)
m.colorbar(label='normalized frequency [%]')
# m.drawcoastlines()

```

```

m.drawcoastlines(linewidth=1.25, color='black')
m.drawmeridians(meridians, labels=[1,0,0,1])
m.drawparallels(parallels, labels=[1,0,0,1])
plt.title('Frequency of Flash Count\n'+str(filename))

# save the figure and show it
plt.savefig('Frequency_MAXHT_'+filename+'.png', format='png', dpi=500, transparent=True)
plt.show()

#-----
#-plot average MAXHT
# initialize basemap
# NOTE: TRMM data runs from 60N to 60S, 0E to 360E
fig, ax = plt.subplots(figsize=(12,7))
m = Basemap(projection='merc', llcrnrlat=0,urcrnrlat=25,llcrnrlon=90,urcrnrlon=115,resolution='l')
# create lat lon meshgrid
# trmm array has a resolution of 480x1440, with each pixel at 0.25 degrees
lons = np.arange(88, 122, 1.0)
lats = np.arange(-2, 26, 1.0)
xs, ys = np.meshgrid(lons, lats)
x, y = m(xs, ys)
# generate meridians and parallels for plotting
meridians = np.arange(90, 120, 4.0)
parallels = np.arange(0, 30, 2.0)
# plot
cmap = plt.cm.jet
cmap.set_bad(color='white')
m.pcolormesh(x, y, avg_FLCNT, cmap=cmap, vmax=20.0, vmin=0)
m.colorbar(label='Average flash count [#/min]')
# m.drawcoastlines()
m.drawcoastlines(linewidth=1.25, color='white')
m.drawmeridians(meridians, labels=[1,0,0,1])
m.drawparallels(parallels, labels=[1,0,0,1])
plt.title('Average of Flash Count\n'+str(filename))

# save the figure and show it

```

Greater Mekong Subregion Academic and Research Network (GMSARN)

Asian Institute
of Technology

RMIT
University
of
Technology

Ho Chi Minh City
University of
Technology

Institute of
Technology
Cambodia

Khon Kaen
University

Kunming
University of
Science and
Technology

April 1, 2019

No. GMSARNJ 2019/06

Nattapon Mahavik
Department of natural resources and environment,
Faculty of agriculture natural resources and environment,
Naresuan University
Phitsanulok 65000
Thailand ,

Dear Nattapon Mahavik,

Subject: Acceptance Letter (Paper ID: GMSARN-2019-44-SD)

Title of the Journal: GMSARN International Journal
Paper Title: Developed Radar Quality Index of Mosaicked Weather Radars over The Chao Phraya River Basin, Thailand
Authors: Nattapon Mahavik and Sarintip Tantanee
Corresponding Author: Nattapon Mahavik

Thank you very much for your submission to our journal. We are pleased to inform you that your paper has been reviewed, and accepted for publication in Volume 13, Number 4. In case you have not submitted copyright form; please send scanned copy shortly through e-mail: gmsarn@ait.ac.th. Thank you for making the journal a vehicle for your research interests.

Best wishes,

Prof. Weerakorn Ongsakul, PhD, CFA
Editor-in-Chief
GMSARN International Journal

National
University
of Laos

Royal University
of Phnom Penh

Thammasat
University

Yangon
Technological
University

Yunnan
University

GMSARN Office: Asian Institute of Technology

Postal Address: P.O. Box 4 Klong Luang Pathumthani 12120 Thailand   **Street Address:** Km. 42 Paholyothin Highway Klong Luang Pathumthani 12120 Thailand   **Tel:** (66-2) 524-5437
Fax: (66-2) 524-6589
(for local calls, dial 02 before the tel/fax nos.)
E-mail: gmsarn@ait.ac.th
Internet: <http://www.gmsarn.org>

Developed Radar Quality Index of Mosaicked Weather Radars over The Chao Phraya River Basin, Thailand

Nattapon Mahavik* and Sarintip Tantanee

Abstract—The weather radar is one of the tools that can provide spatio-temporal information for Nowcast which is useful for hydro-meteorological disasters warning and mitigation system. The ground-based weather radar can provide spatial and temporal information to monitor severe storm over the risky area. However, the usage of multiple radars can provide more effective information over large study area where single radar beam may be blocked by surrounding terrain. Even though, the investigation of the sever storm physical characteristics needs the information from multiple radars, the mosaicked radar product has not been available for Thai researcher yet. In this study, algorithm of mosaicked radar reflectivity has been developed by using data from ground-based radar of Thai Meteorological Department over the Chao Phraya river basin in the middle of Thailand. The Python script associated with OpenCV and Wradlib libraries (Heistermann et al., 2013) are used in our investigations of the mosaicking processes. The radar quality index (RQI) field has been developed by implementing an equation of a quality radar index to identify the reliability of each mosaicked radar reflectivity pixels. First, the percentage of beam blockage is computed to understand the radar beam propagation obstructed by surrounding topography in order to clarify the limitations of the observed beam on producing radar reflectivity maps. Second, the elevation of beam propagation associated with distance field has been computed. Then, these two parameters and the obtained percentage of beam blockage are utilized as the parameters in the equation of RQI. Finally, the detected radar flare, non-precipitating radar area, has been included to the RQI field. Then, the RQI field has been applied to the extracted radar reflectivity to evaluate the quality of mosaicked radar reflectivity to inform end user in any application fields over the Chao Phraya river basin.

Keywords— Radar mosaicking, Quality index, Thailand, Chao Phraya river basin, Python.

1. INTRODUCTION

The developing countries including Thailand, people still have suffered from disaster since they are lacking adequate information to cope with disaster. Well preparedness for disaster management is one of the most important responsibilities of the governments all over the world. However, appropriate information is needed to cope with spatial and temporal variations of destructive disaster. The deployment of the weather radar network from Thai Meteorological Department (TMD) has provided meteorologists with critical information toward the issuance of warning for severe weathers, severe storms and flash flood. In addition, the information of moving precipitation derived only from the single radar has provided information to public over the radar coverage. The disadvantage of using single radar has been addressed such as spatial differences in the sampling properties for both horizontal and vertical, beam blockage, range-dependent biases [1]. However, the mosaicking of multiple radars will provide more information for meteorologists to observe an evolution of

severe storm which can increase the accuracy on forecasting and warning system.

In developed countries such the United State, the algorithm of the national mosaicking of multiple radar has been developed by using the operational WSR-88D for producing real time radar-derived rainfall product to support the warning and forecasting mission of the National Weather Service more than 20 years [2]. Recently, the national mosaic integrating radar, rain gauge, satellite and numerical weather prediction data have been fused into a seamless national 3D radar mosaic product [3]. The depiction and rendering of storm structure from the 3D radar mosaic products can provide more insightful information which US meteorologists can apply to their warning systems. This can help reducing the losses from the hydro-meteorological disasters. However, in the developing countries including Thailand, official mosaicked radar products are unavailable to be used for research purpose and real-time monitoring of severe weather.

Several factors affect to radar reflectivity observed by the weather radar leading to uncertainty of the radar measurements. Zhang et al. (2011) [4] have introduced the Radar Quality Index (RQI) by a combined measure for beam blockage and the vertical profile of reflectivity (VPR) effects in a national radar mosaic network. The quality of the next-generation multi-sensor quantitative precipitation estimation (QPE) varies in both space and time due to a number of factors, which includes: (1) errors in measuring radar reflectivity; (2) segregation of precipitation and non-precipitation echoes; (3) uncertainties in Z-R relationships; and (4) variability in VPR. The RQI field is developed to describe the radar

Nattapon Mahavik (corresponding author) is with Naresuan University, Thailand. He is now with the Department of Natural Resources and Environment, Faculty of Agriculture Natural Resources and Environment, 65000, Thailand (Phone: 66-94-927-4488; E-mail: nattaponmj@nu.ac.th)

Sarintip Tantanee is with Naresuan University, Thailand. She is now with the Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering and also with the Centre of Excellence on Energy Technology and Environment, Naresuan University, E-mail: sarintipt@nu.ac.th

QPE uncertainty associated with VPRs. The RQI field accounts for radar beam sampling characteristics (blockage, beam height and width) and their relationships with respect to the freezing level. However, the VPRs information is hard to derive from TMD data due to limitation of elevation angles used in the operational observation. In fact, the radar network over the middle of Indochina Peninsula mainly in Thailand is quite densely distributed, but rainfall products derived from these radars are not yet publicly available. In addition, these radars are not unified in terms of their set parameters, scheduling of observation times, and data formats [5]. Apart from radar observation products, Friedrich et al. (2006)[6] have proposed the first quality control concept for radar reflectivity, polarimetric parameters and Doppler velocity based on a pixel-pixel basis. The quality-index field is transferred together with the radar data to end user who chooses the amount of data and the level of quality used for further processing.

In this study, the RQI for TMD radar mosaicking product has been developed. First, we develop simple method to obtain mosaicked radar reflectivity over the Chao Phraya River basin which locates in the middle of Thailand. The developed RQI field has been integrated with detected radar flares which are the non-precipitating rain pixel before applying to the mosaicked radar reflectivity.

2. DATA AND STUDY AREA

Radar reflectivity data of two stations, which are Phitsanulok and Chainat, has been used in mosaicking process to find radar flares. The Phitsanulok and Chainat weather radar stations are located in the Chao Phraya river basin, Thailand (Figure 1).

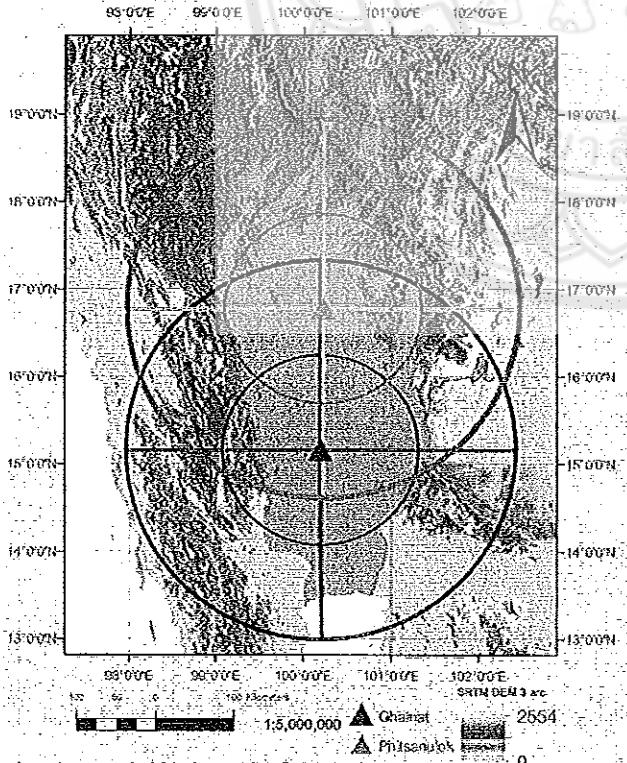

Figure 1 Study area over Chao Phraya River basin (shown in blue area) located in the middle of Thailand. Radar observation radius at Phitsanulok and Chainat stations with two observation ranges of 120 and 240 km, respectively, in the mode of 1st PPI (0.5°) provided by Thai Meteorological department.

The Phitsanulok radar site is located at latitude of 16°46'30.358"N and longitude of 100°13'4.312"E over the height of 47 m above mean sea level with tower height of 30 m. The Chainat radar is located in the middle of Chao Phraya River basin over the height of 18 m above mean sea level at latitude of 15°9'27.898"N and longitude of 100°11'24.242"E which is in relative flat area comparing to Phitsanulok radar. Both radar data are observed by Thai Meteorological Department (TMD) at four time per hour, while the data has been archived as images by Hydro and Agro Informatics Institute (HAI) at frequency of once per hour in format of GIF. The observation radius of the Phitsanulok and Chainat radar is 240 km observing in C-band frequency with beam width of 1°. In this study, the Plan Position Indicator (PPI) image of the first elevation at 0.5° from horizontal line have been collected and used in the analysis and radar data during influencing period of Sonca tropical storm on 26th July 2017 according to TMD warning announcement has been processed and investigated to develop RQI.

3. METHODOLOGY

The workflow of this study is shown in Figure 2. Quality index of mosaicked radars is developed to describe the quality of mosaicked radar reflectivity pixels. Three factors have been considered to develop the radar quality index (RQI). Python script was used during the development process for this study. An open source library of weather radar written in python, i.e. Wradlib [10], has been used in the analysis of beam-blockage fraction to simulate terrain obstructed for propagating beam. We have developed a method to detect the radar flares using Digital Image Processing (DIP) in computer vision technique by employing OpenCV (Open Source Computer Vision Library) using Python script interface.

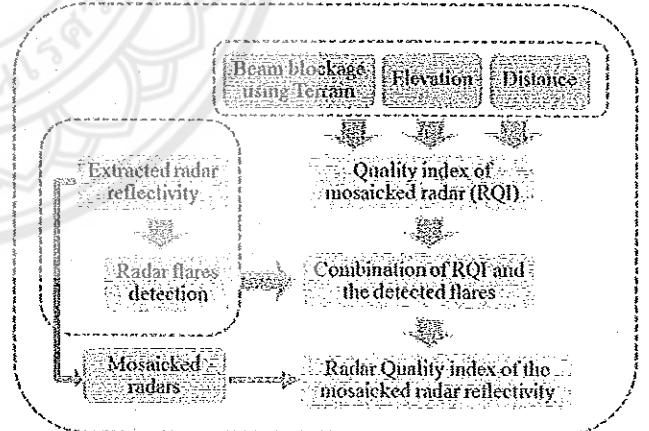

Figure 2 Flowchart of the developed radar quality index in assessment of the mosaicked reflectivity of two radars.

To reconstruct of the propagating radar beam through the atmosphere, the spherical coordinate radar reflectivity was considered with the elevation above mean sea level (MSL) obtained from the SRTM Digital Elevation Model (DEM) V4 with resolution of 3 arc second [7] for each range bin at resolution of 1 km. The height of each range bin was calculated using the standard refraction relation from [8]:

$$H = \sqrt{r^2 + R'^2 + 2rR' \sin \theta} - R' + H_0 \quad \dots (1)$$

where r is the range from the radar to the point of interest, σ is the elevation angle of the radar beam, H_0 is the height of the radar antenna, $R' = 4/3R$, and R is the earth's radius (approximately 6374 km).

First factor is the geometry of radar beam propagation which has been used to find area where beam blockage over 50% of beam width by considering with terrain data from SRTM DEM as equation (1). Second factor is the elevation of center radar beam as propagating through the air which has been included to the RQI calculation. The last factor is the distance of propagating radar beam which is also considered to realize the beam range to the end users. The combination of those mentioned three factors are simply integrated in the linear equation with initial weight based on reviews as shown in equation (2). Kajewski et al. (2005)[9] has concluded that using DEM in the prediction of radar beam occultation is a viable tool, as indicated by the good agreement of the calculated patterns of power loss with the actual long-term radar data. It is needed to quantify the beam blockage to realize the uncertainty of radar-rainfall products associated with the current scanning strategy and to design of future radar networks. Therefore, the beam blockage has been considered as the highest weights compared to the other two factors because the beam blockage can diminish the returned radar reflectivity and it may increase uncertainty of radar rainfall estimates. The computation of those three factors is done on the basis of single station afterward mosaicking the calculated factors.

$$RQI = (0.25 * \text{Distance}) + (0.25 * \text{Elevation}) + (0.5 * \text{Beam blockage}) \quad \dots(2)$$

The additional information of radar flares has been included to the RQI to inform the strong affected areas of radar reflectivity. The flares are not rain areas, but it occurs because of the interfering from other signal in communication sectors. The locations of radar flares usually change in both space and time. However, the radar flares are obviously detected over the Phitsanulok radar and the permanent flare location in the west of radar site is also detected after the radar beam crosses over the mountain in Sukhothai province.

To detect the radar flares, there are two main steps in the python script developing. First, the morphological transformations have been applied to the extracted reflectivity to detect the flares. The extracted reflectivity is, then, converted to grey scale image to be ready to apply kernel convolution window. To eliminate small holes inside foreground objects, the morphological close is applied following with application of erosion morphology to separate each possible flare apart from the group of rain pixels. Second, in order to apply the process of flare detection, the eroded image in greyscale has been scanned for delineating the contour of the pixel objects. The contoured image is used as the main input in the next process. Before the flare detection, it is needed to identify rain coverage area for classifying the instantaneous scan of radar reflectivity into two classes which are small rain and large rain classes. The threshold is set at the rain area of 15% of radar coverage area. If the rain area is greater than this threshold, it will be classified as large rain class;

otherwise, it will be classified as small rain class. The small rain class is applied to the automated flare detection later. After that, regional of interests has been applied to detect those flares in the small rain class. Eventually, the computed radar flares of the Phitsanulok radar have been included with the RQI.

4. RESULTS AND DISCUSSION

Mosaicked radars

To study of rainfall characteristics in mesoscale, the mosaicked multiple radars is needed because of the high spatiotemporal information. This information can be used in rainfall analysis over large watershed such the Chao Phraya river basin. However, the mosaicked radar product is not available for research in Thailand. Therefore, the public accessible radar reflectivity is used in this study. The Reflectivity data from two stations are simply mosaicked using maximum value of extracted radar reflectivity as shown in Figure 3a.

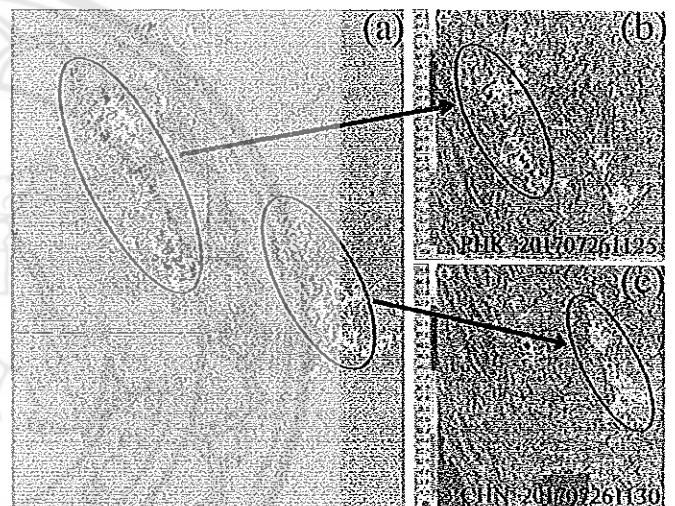
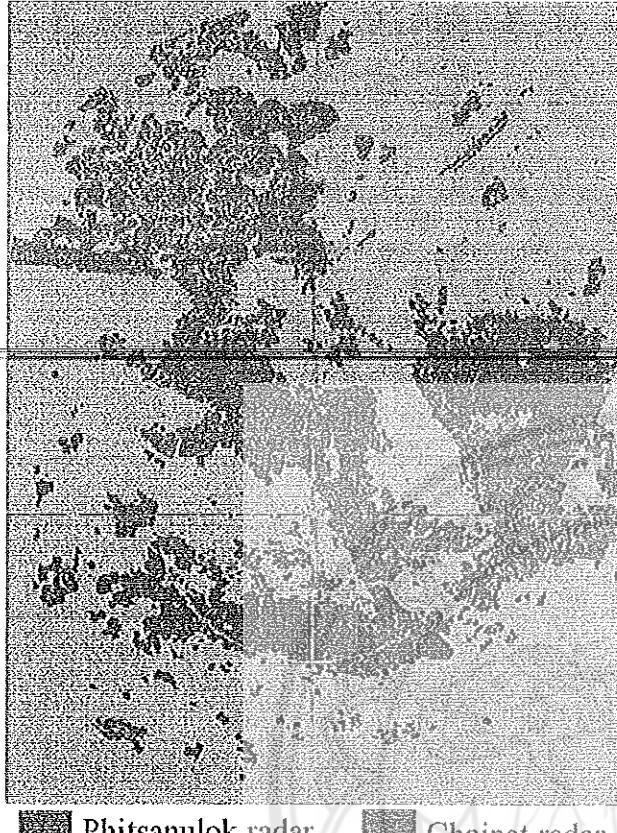

Figure 3 Results of mosaicked radar reflectivity of the 1st PPI on 26 July 2017 at 11.30. (a) the mosaicked map of the extracted radar reflectivity using Phitsanulok and Chainat stations (b) the original image of radar reflectivity at Phitsanulok (c) the original image of radar reflectivity at Chainat,

The two areas of mesoscale moving clouds of stratiform and convective clouds are obviously shown. Those reflectivity data are observed at 5 minutes of time difference (11:25 and 11:30 AM) of local time as shown in Figure 3b and 3c. In addition, the information of used cloud pixels in the mosaicking process has also been provided on pixel based basis in the Figure 4. The index map of used radar varies in time depending on the criteria of maximum intensity of considering pixels. It can be concluded that the reliability of mosaicked radar reflectivity is not yet provided in the index map of used radars. Therefore, the radar quality index must be further developed for end user.

Figure 4 shows the usage of radar reflectivity for both radar sites on the pixel-based basis. The method on mosaicked radar has been developed by using maximum value of reflectivity on 26 July 2017 at 11.30. This method can provide the information of used reflectivity in pixel location that informs the reflectivity in the overlapping area of these two radars. The results of the

mosaicked radar reflectivity that provide to end user are varied in spatio-temporal dimension. We realized that the mosaicked results are subjected to the calibration of the weather radar instruments. Thus, TMD need to consider by including the standardization in their calibration procedures for the construction of radar composite products over the Thailand in the near future.

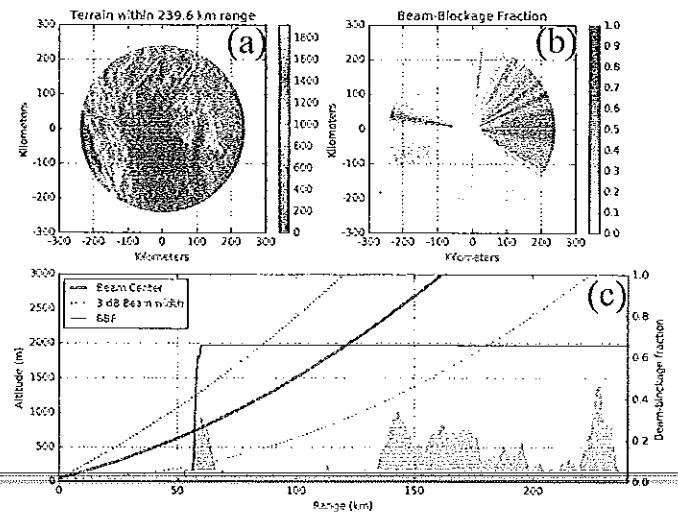

Figure 4 Results of used radar on pixel-based location in the mosaicked radar reflectivity of the 1st PPI on 26 July 2017 at 11.30.

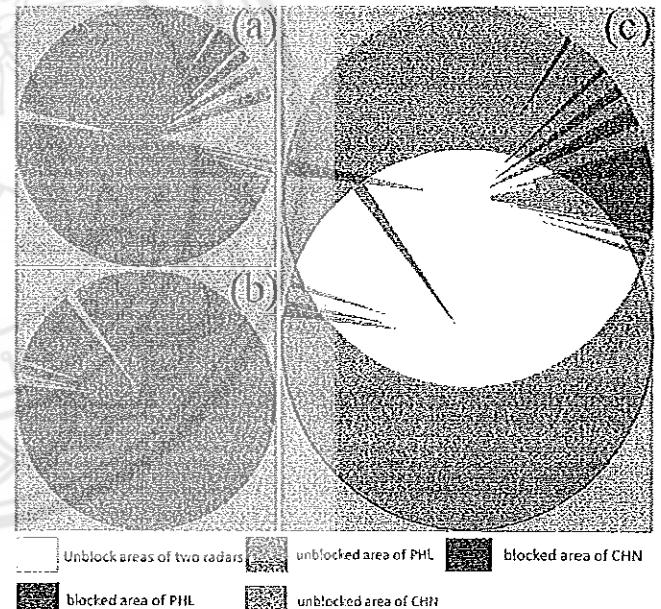
Beam blockage Analysis

In step of calculation PBB using Wradlib library in Python script [10], simulation of beam propagation has been generated over the terrain of Phitsanulok radar coverage using 0.5° of elevation angle as shown in Figure 5. The strong affected beam on the west side of radar observation has been found with percent of blockage over half of beam width while it is propagating through the atmosphere as shown in Figure 5a, 5b and 5c. The isolate mountain named Khao Luang in Sukhothai province (Figure 5c) which is higher than 800 m.MSL, obstructs the propagating beam led to deteriorate the observation in the azimuth range of around 280° as shown in Figure 5a and 5c. In addition, the beam-blockage fraction (BBF) has also shown over 50% in the east of Phitsanulok radar (Figure 5b). The simulated BBF over the east of the Phitsanulok radar caused by Phetchabun mountain range, which is prolongation of the southern end of the Luang Prabang Range, affecting the beam propagation over the 50% of beam width as shown in Figure 5b. The usage of the first elevation radar observation over the eastern side of Phitsanulok, therefore, should be cautiously. By using multiple radar beams from the other radar sites located in

the west and east sides of the Phitsanulok radar in the mosaicked procedure, the beam-blockage effects over the observed area can be mitigated.

Figure 5 simulation of beam-blockage fraction using beam propagation equation implemented in Wradlib library over the terrain surrounding Phitsanulok radar of elevation angle at 0.5° deg. (a) terrain over the observed area and pointing azimuth direction shown in red line (b) beam-blockage fraction of each radar observation range (c) simulated result of propagating beam at azimuth of 280° .

Figure 6 Beam blockage analysis with the surrounding terrain from SRTM DEM using threshold at 50% of beam width (a) Phitsanulok (b) Chainat (c) The mosaicked map of beam blockage from two radars.

Therefore, the highest impact factor for the radar quality index is the beam blockage information. In this study, the area of beam blockage at 50% by terrain information from SRTM DEM has been computed at pixel-based basis for each single radar as shown in Figure 6. The blocked beam by terrain for the first elevation at 0.5° is clearly shown over the west and east of Phitsanulok radars in Figure 6a, while the Chainat radar has small areas of blocked beam over the west side of radar coverage as shown in Figure 6b. The index map of beam blockage after mosaicking the two radars as shown in Figure 6c can be used to identify the unaffected area of

beam blockage for both radars. The large area of beam blockage in the east of Phitsanulok site cannot be corrected by the mosaicking. In the east of Phitsanulok radar, several pixels indicate the unreliable returned radar reflectivity. This mosaicked beam blockage map is useful to fill the gap of beam blockage for increasing the reliability of mosaicked radar products.

Radar Flares Detection

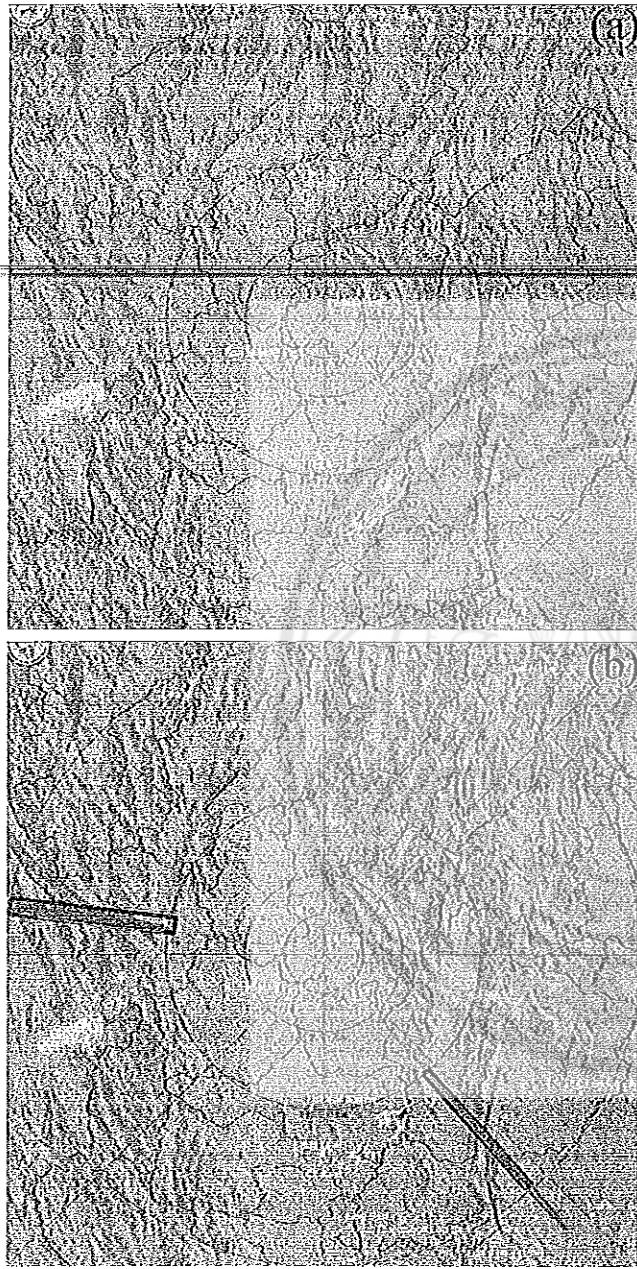

Figure 7 detection of radar flares (a) original radar reflectivity images from TMD on 23 June 2018 at 12:25 a.m. (b) detected radar flares by best-fitting ellipses and best-fitting rectangles.

The development of automated radar flare detection has been applied on clearly seen flare on 23 June 2018 at 12:25 a.m. as shown in Figure 7a. Using the best-fitting ellipse criteria and best-fitting rectangles, the automated radar flare detection is detected in the west and south east of Phitsanulok radar as shown in Figure 7b. However, the radar flares will change from time to time of the observation due to the interfering on radar signal. Because the C-band frequency which is the main frequency usage

for the meteorological observation, has also been used by other sectors.

Radar Quality Index Fields

The beam distance and elevation have been repeatedly computed for each radar site and following by mosaicking of two radar coverage as shown in Figure 8. The far range from radar station may be either underestimate or overestimate rainfall when it is validated by gauge data at ground level. This two information are important for radar quality during the mosaicking process as weighting factors in the radar quality equation.

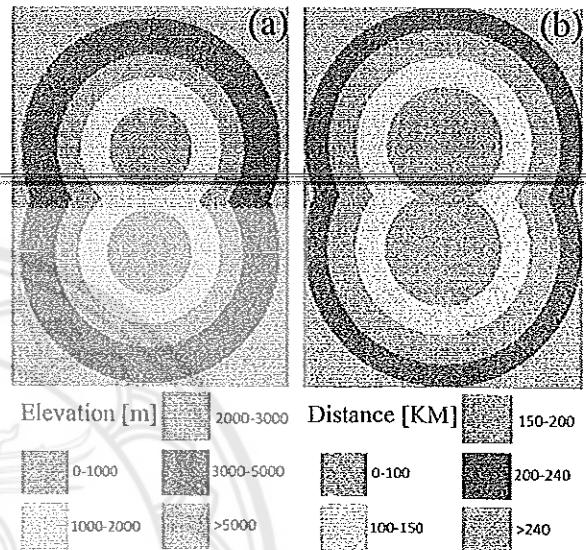

Figure 8 The mosaicked radar map for (a) elevation of radar beam propagation (b) distance of radar beam

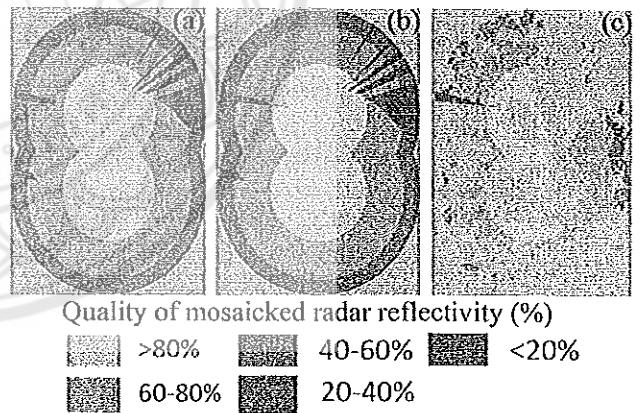

Figure 9 Radar quality index of (a) Quality index (QI) from the three factors (b) including the detected radar flares to the QI (c) results of applied the QIF to the extracted radar reflectivity on 26 July 2017 at 11:30.

The three factors are combined into the linear equation of the radar quality index using initial weighting and it is defined as the RQI as shown in Figure 9a. The interval of quality index indicates the reliability of mosaicked radar reflectivity in the sample scanning time. The west side of Phitsanulok radar is obviously recognized the low reliability at less than 20% due to beam blockage. However, the majority of the radar reflectivity pixels are in higher reliability at greater than 60%.

Finally, RQI which is the combination of the detected radar flares, has been processed to include the strong

influence of radar flares as shown in Figure 9b. The result after applying RQI to the extracted radar reflectivity is recognized by the extended triangle toward the radar station of Phitsanulok as shown in Figure 9c. However, the RQI varies from scan to scan due to unpredictable flare in their locations except the permanent flare located in the west of Phitsanulok radar. To understand the behavior of typhoons after their landing on the Indochina, Satomura et al. (2013)[5] have attempted to create Numerical model of mosaicked multiple radars from radar operated by national meteorological services of countries. The mosaicked multiple radars are very useful information to validate the simulated decaying stage of typhoon. The understanding of typhoon behavior can support the mitigation plan of meteorological disasters over the developing countries. The observed behavior of dissipating typhoon over the land of Indochina is so crucial as being pointed out by Asian Disaster Preparedness Center (ADPC) (2006) [11]. ADPC had observed flashflood/landslide in Uttaradit and Sukhothai provinces, northern region of Phitsanulok radar coverage, after low pressure caused by severe tropical storm named Chanchu on 21-23 May 2006. The provision of high spatio-temporal information of the dissipating typhoon is needed to monitor damaged area over the river basins.

It should be noted that the 1st PPI depends on several deteriorate factors of precipitation measurement. The overshoot of cloud in the far observation radar range normally occurs as shown in simulated beam propagation in Figure 5c. Radar rainfall estimates also depends on beam overshooting as comparing to observed rainfall at near surface [12]. The information of multiple elevation angles is usually used to observe severe storm to delineate the area of convective clouds (i.e. [13][14]). The usage of Constant altitude plan position indicator (CAPPI) provides radar rainfall closed to the observed rain at ground during rainy season over the middle of Indochina by extracting raw information of weather radar in Vientiane, Lao PDR [15]. To process CAPPI, the reflectivity derived from multiple elevation angles of observed weather radars are needed over the region.

Furthermore, the observation from the mosaicked radar products needs to deliver with RQI to end user in order to be more accurate information for the decision maker. In the future work, the multiple weather radars of TMD will be included to correct data over the area of low quality based on RQI. In addition, the implementation of RQI in the Geographic Information System would improve the design of radar network to reduce uncertainty of radar observation as done in the US [9][16].

5. CONCLUSION

A radar quality index (RQI) of mosaicked radar reflectivity has been developed in this study over area of Chao Phraya River basin, Thailand. The radar data from Phitsanulok and Chainat radar of Thai Meteorological Department has been used in the study. The geometry of beam propagation has been considered with the digital elevation model to find the beam blockage area. The beam blockage area is the highest influence factor to the developed linear radar quality equation. The elevation and distance of beam propagation has been calculated gridded

Cartesian system to include initial weighting factors in the radar quality equation. The initial weight of the equation can be used to assess each returned radar reflectivity of a particular scanning time. The extracted radar reflectivity has been used as input information to detect a radar flare, non-precipitating area, over the single radar. Then, the radar flare can be added into the RQI field as the lowest reliability of mosaicked radar areas. From scan to scan, the RQI is repeatedly computed for each scanning data that is identical field due to the changing in space and time of the detected radar flares. The result of applied RQI field indicates the reliability of the mosaicked radar reflectivity for each pixel. In addition, the RQI field indicates radar coverage voids which is for the future process of gap-filling radars.

Future work will be the including the validation process using a gauge network to assess the mosaicked radar products as one of factors. The developed radar quality equation will also be investigated on sensitivity analysis of each factor. The error-related RQI field will provide more information to the mosaicked radar product toward the real-time operation and reanalysis data implementation over the Chao Phraya river basin.

ACKNOWLEDGMENT

This research was supported by National Research Council of Thailand (NRCT) through the Naresuan University R2561B062 and R2561B063. We are really appreciated to “Advancing Co-design of Integrated Strategies with Adaptation to Climate Change in Thailand (ADAP-T)” supported by the Science and Technology Research Partnership for Sustainable Development (SATREPS), JST-JICA for providing research fund to support the project. Special thanks to the Thai Meteorological Department and Hydro and Agro Informatics Institute for providing free downloadable radar reflectivity images. In addition, we gratefully thank to developer of OpenCV and Wradlib libraries for providing source codes used in Python script to be adapted in the processing of radar reflectivity images.

REFERENCES

- [1] Mcroberts, D. B. and Nielsen-Gammon, J. W. 2017. Detecting Beam Blockage in Radar-Based Precipitation Estimates. *Journal of Atmospheric and Oceanic Technology*, 34, 1407–1422.
- [2] Fulton, R., Breidenbach, J., Seo, D.-J., Miller, D. and O'Bannon, T. 1998. The WSR-88D Rainfall Algorithm. *Weather and Forecasting*, 13, 377–395.
- [3] Zhang J. et al., 2011. National Mosaic and multi-sensor QPE (NMQ) system: Description, results, and future plans. *Bulletin of the American Meteorological Society*, 92, 1321–1338.
- [4] Zhang, J., Youcun, Q. I., Carrie, L. and Kaney, B. 2011. Radar Quality Index (RQI) – a combined measure for beam blockage and VPR effects in a national network. *Weather Radar and Hydrology (IAHS Proceeding and Reports)* 351, 2011.
- [5] Satomura, T., Katsumata, M., Mori, S., Yokoi, S., Matsumoto, J., Ogino, S. and Kamiyama, Y. 2013. To understand typhoons' behavior over Indochina. *Journal of Disaster Research*, 8, 153–154.
- [6] Friedrich, K., Hagen, M., and Einfalt, T. 2006. A

- quality control concept for radar reflectivity, Polarimetric parameters, and doppler velocity. *Journal of atmospheric and Oceanic technology*, 23, 865-887.
- [7] Rabus, B., Eineder, M., Roth, A. and Bamler, R. 2003. The shuttle radar topography mission—a new class of digital elevation models acquired by spaceborne radar. *ISPRS Journal of Photogrammetry & Remote Sensing*, 57, 241–262.
- [8] Rinehart R.E., 1999: Radar for meteorologists 3rd ed, Rinehart publication, P.O.Box6124, Grand Forks, ND 58206-6124, USA, 428 pp.
- [9] Krajewski, W.F., Ntelekos, A A., and Goska, R. 2006. A GIS-based methodology for the assessment of weather radar beam blockage in mountainous regions: two examples from the US NEXRAD network. *Computers & Geosciences*, 32, 283–302.
- [10] Heistermann, M., Jacobi, S., and Pfaff, T. 2013. Technical Note: An open source library for processing weather radar data (wradlib). *Hydrology and Earth System Sciences*, 17, 863–871.
- [11] Asian Disaster Preparedness Center, 2006: Rapid assessment: flashflood and landslide disaster in the provinces of Uttaradit and Sukhothai, Northern Thailand, May 2006, *Urban Disaster Risk Management*, 19 pp.
- [12] Seo, D.-J., Breidenbach, J., Fulton, R., and Miller, D. 2000. Real-Time Adjustment of Range-Dependent Biases in WSR-88D Rainfall Estimates due to Nonuniform Vertical Profile of Reflectivity. *Journal of Hydrometeorology*, 1(3), 222-240.
- [13] Johnson, J. T., MacKeen, P. L., Witt, A., Mitchell, E. D., Stumpf, G. J., Eilts, M. D., and Thomas, K. W. 1998. The Storm Cell Identification and Tracking algorithm: An enhanced WSR-88D algorithm. *Weather Forecasting*, 13, 263–276.
- [14] Mosier, R. M., C. Schumacher, R. D. Orville, and Carey, L. D. 2011. Radar nowcasting of cloud-to-ground lightning over Houston, Texas. *Weather Forecasting*, 26, 199–212.
- [15] Mahavik, N., Satomura, T., Shige, S., Sysouphanthavong, B., Phonevilay, S., Wakabayashi, M. and Baimoung, S. 2014. Rainfall pattern over the middle of Indochina Peninsula during 2009–2010 summer monsoon. *Hydrological Research Letters*, 8, 57–63.
- [16] Kucera, P.A., Krajewski, W.F., Young, C.B., 2004. Radar Beam Occultation Studies Using GIS and DEM Technology: An Example Study of Guam. *Journal of Atmospheric and Oceanic Technology*, 21, 995-1005.

[EASR] Editor Decision

Prof.Dr. Sujin Bureerat via Thai Journals Online (ThaiJO) <admin@tci-thaijo.org>

a 9/7/2019 15:15

ถึง: Nattapon Mahavik <nattaponm@nu.ac.th>

Dear Authors,

We have reached a decision regarding your submission to Engineering and Applied Science Research, "Convective systems observed by ground-based radar during seasonal march of Asian summer monsoon in the middle of Thailand".

Our decision is to: The paper can be accepted for publication in Engineering and Applied Science Research.

The acceptance date of your paper is July 9, 2019.

Thank you for submitting your work to Engineering and Applied Science Research.

Yours sincerely,

Editorial Office

Engineering and Applied Science Research

Faculty of Engineering,

Khon Kaen University, 40002 Thailand

kku.enjournal@gmail.com

Convective systems observed by ground-based radar during seasonal march of Asian summer monsoon in the middle of Thailand

Nattapon Mahavik (1*), Sarintip Tantanee (2, 3)

¹Department of Natural Resources and Environment, Faculty of Agriculture Natural Resources and Environment, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

²Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

³Centre of Excellence on Energy Technology and Environment, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

Email: nattaponm@nu.ac.th

Abstract

Understanding the characteristics of clouds is essential to support disaster mitigation and improvement of cultivation planning. The convective system (CS) is a major contributor to the total number of rain system populations over the tropics. In this study, the spatio-temporal characteristics of CS extracted from instantaneous ground-based radar observations in Phetchabun, in central Thailand, were investigated during the seasonal march of Asian summer monsoons from July to September of 2010. The Open Source Library for Weather Radar Data Processing (Wradlib) (Heistermann et al. 2013) was used to create gridded radar reflectivity of instantaneous observed time at a constant altitude of 3 km above the mean sea surface level. The geometric properties of the largest CS, such as echo size, fitted ellipse, and centroid, were also extracted and analyzed by applying OpenCV library in a python environment. CS classification produces two classes based on its speed: stationary and propagating. Propagating CSs are most frequent in August, accounting for 20% of the total number. In addition, the propagating CS in August cover relatively larger areas and produce stronger radar echo than others, while the stationary CS in August have relatively more elongated forms. Classifying CS based on direction, previous instantaneous scans show that the westerly class dominates across the study area, especially in August. Moreover, the westerly class is associated with stronger radar echo compared to the easterly class. In addition, the average speed of the easterly class has a tendency to decrease toward the end of the rainy season. The hotspot area with regard to CS severity has been identified as being in the southwest part of the study area.

35   1. Introduction

36   In order to understand future climate change, the present characteristics and variability of
37   precipitation systems must be known (Pritchard et al. 2011). However, it has become clear
38   that Global Climate Models are unable to effectively capture mesoscale rainfall
39   characteristics. The rainfall amount of the inland tropics is almost entirely influenced by
40   mesoscale convective systems (MCSs) (Nebitts et al 2006). There have been several research
41   studies focusing on MCSs from the field observations and simulation models over the mid-
42   latitude regions and tropics, reported with the use of radar, satellite observations and field
43   experiments (i.e. Laing and Fritsch 2000; Coniglio 2006; Nebitts et al. 2006; Lang et al.
44   2007; Liu and Zipser 2013). However, when it comes to the inland of the Indochina
45   Peninsula (ICP) there have been very few studies of the characteristics of mesoscale
46   precipitation systems. Therefore, this study focuses on the characteristics of convective
47   systems in the center of the ICP during the rainy season.

48   Based on observations over South Asia from the Tropical Rainfall Measuring Mission
49   (TRMM), a large mountain range in South Asia is a key factor in the formation and behavior
50   of the precipitation systems (Romatschke and Houze 2011). Near the mountain range, the
51   convective cloud is small in size and weak intensity. Farther east, along the foothills, systems
52   are more stratified. Storm morphology characteristics result in differences in rainfall modes
53   regionally. Nebitts et al. (2006) applied an ellipse-fitting technique to TRMM PR near-
54   surface reflectivity in order to better understand storm morphology. In addition, Lang et al.
55   (2007) found that MCSs were responsible for up to 90% of rainfall in selected land regions.
56   The application of the ellipse-fitting technique to ground-based radar has also been used to
57   document storm morphology characteristics in the southern Gulf of California (Lang et al.
58   2007). The study focused on characteristics of convective clouds over India, which is located
59   in the Asian summer monsoon region, to understand precipitating clouds over rain-shadow
60   regions, using only one season of radar data in c-band mode. Additionally, the results of the
61   study of cloud characteristics based on the 2D background classification method of Steiner et
62   al (1995) has been useful for planning cloud seeding over drought-hit regions of India
63   (Morwal et al. 2017).

64   Understanding precipitation systems is essential for cultivation planning and disaster
65   mitigation in the developing countries located in the ICP. The complex terrain in the ICP
66   plays a critical role in rainfall patterns and characteristics (Xie et al. 2006). The ICP is a
67   tropical region influenced by both prevailing easterly and westerly winds during the rainy
68   season (e.g., Matsumoto 1997, Ohsawa et al. 2001, Wang and Ho 2002). The monsoon break
69   during the seasonal march of the Asian summer monsoons is notable in that the rainy season
70   is divided into two periods due to the movement of the intertropical convergence zone
71   (Takahashi et al. 2010). Therefore, the forcing synoptic systems are major influences on
72   mesoscale precipitation systems over the central ICP.

73   In the center of the ICP, studies on the characteristics of precipitation systems at the
74   mesoscale at range of 100-1,000 km are very limited. Satomura (2000) used a two-
75   dimensional, nonhydrostatic, and cloud-resolving numerical model to simulate squall lines
76   triggered over the extrusion of strong southwesterly prevailing winds during rainy season.
77   His results corresponded to the geostationary satellite images that showed persistent diurnal
78   propagating precipitation occurring in this region. These were responsible for maximum
79   rainfall during evening and night time, which corresponded to previous observations (Ohsawa
80   et al. 2001; Okumura et al. 2003; Takahashi et al. 2010). However, the spatio-temporal
81   characteristics of the CS have not been well described during the seasonal march of the Asian
82   Peninsula (ICP).

85 summer monsoons in the central ICP. Ground-based radar is one of the methods of fine-
86 resolution observation that can reveal the spatial and temporal structure of MCSs. Therefore,
87 in this study, the authors intended to describe the characteristics of the largest CS influencing
88 spatial rainfall patterns over the area of radar observation coverage of the Phetchabun radar
89 station, Thailand, which is in the middle of the ICP. In addition, spatial clustering of the CS
90 was also investigated to identify locations across the study area where the most severe
91 weather systems are found. The ellipse-fitting technique has been applied to find the
92 geometry of the CS in order to enhance the analysis of the precipitation systems.
93

94 This paper is organized as follows: The study area and radar data are described in section 2.
95 Section 3 describes the analysis of precipitating cloud types and spatial hotspots. Section 4
96 provides the results and discussion, and section 5 provides the summary.

97 2. Study area and radar data

98

99 [Figure 1]

100

101 In this study, radar echo data from the weather radar operated by the Thai Meteorological
102 Department (TMD) has been used. Data was gathered by Phetchabun radar, located in central
103 Thailand, and located in the middle of the ICP (Figure 1) at the geographic coordinates of
104 latitude $15^{\circ} 39' 24''$ and longitude $101^{\circ} 6' 29''$, among important Thai river basins such as
105 Pasak, Nan, Yom, Chao Phraya, Mun and Chi. Located on a plain of the Pasak river basin,
106 the radar is installed on a tower, 74 meters above the mean sea level (MSL). It is capable of
107 observing up to a range of 240 km in C-band frequency at resolution range of 500 meters
108 with a beam width of 1 degree. The scanning occurs continually at a rate of three scans per
109 hour, at the minutes of 00, 30 and 45 in the volume scanning mode of 10 elevation angles
110 ($0.0^{\circ}, 1.3^{\circ}, 2.9^{\circ}, 4.9^{\circ}, 7.3^{\circ}, 10.2^{\circ}, 13.8^{\circ}, 18.2^{\circ}, 23.5^{\circ}, 30.0^{\circ}$).
111

112

113 Because the radar site is surrounded by mountainous ranges in the west, east and southwest
114 which are the West Phetchabun, East Phetchabun, and Dong Phraya ranges, respectively, the
115 lower radar beam is shielded by the surrounding mountain ranges due to the beam blockage
116 effect. Therefore, in this study, the observation ranges have been limited to the range of 120
117 km, which is sufficient for the task of observing the rain systems over the radar coverage
118 area. This study involved analysis of 6,233 files compiled over three months (July–
119 September of 2010) in a part of rainy season within the ICP. This huge volume radar scans
120 required effective data manipulation in order to do an effective spatio-temporal analysis for
rain system classification.
121

122

123 In order to observe the rain systems near the lower troposphere, the constant altitude plan
124 position indicator (CAPPI) at an altitude of 3 km above MSL was constructed as a radar
125 reflectivity map in dBZ units at a horizontal resolution of 1 km. A CAPPI was created for
126 each instantaneous radar scanning time using an open source library for manipulating the
127 radar data written in a python script environment, the Open Source Library for Weather
128 Radar Data Processing (Wradlib) (Heistermann et al. 2013). Therefore, the radar reflectivity
129 in the form of raster grid map was able to be easily manipulated and analyzed in the
Geographic information system.
130

131 **3. Methods**132 **a. The classification of precipitating clouds**133
134 [Figure 2]

135 To obtain an objective result of the largest CS from an instantaneous radar scan, an
 136 automated method to classify CS from a huge dataset of radar volume scans is required. In
 137 the algorithm part of separation CS, the extraction CS developed by Steiner et al. (1995) (as
 138 shown in Figure 2) has been mainly adopted and implemented in Python script. The mean
 139 background reflectivity curve was invented by Steiner et al. (1995) to separate convective and
 140 stratiform clouds. This curve represents the difference between the reflectivity at a grid point
 141 and the background reflectivity, which must be exceeded for the grid point to be designated
 142 as a convective center. The curve is given by

$$\Delta Z = \begin{cases} 10, & Z_{bg} < 0 \\ 10 - Z_{bg}^2 / 180, & 0 \leq Z_{bg} < 43 \\ 0, & Z_{bg} \geq 43 \end{cases} \quad (1)$$

144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153 Where ΔZ is the difference between reflectivity at a grid point in decibels and radar
 154 reflectivity (Z_{bg}) in dBZ. The reflectivity difference of the given radar echo must exceed the
 155 background intensity by following the peak criteria curve in Figure 7 of Steiner et al. (1995).
 156 The classification cloud scheme has been widely used in research in many monsoon regions,
 157 including India (Morwal et al. 2017). Naturally, the convective and stratiform rain types
 158 differ in physical characteristics such as structure, intensity, and microphysics. Therefore, the
 159 radar echo at a height of 3 km with resolution at 1 km was used to separate convective areas
 160 from the background echo in dBZ. To avoid bright band signature from stratiform clouds, the
 161 CAPPI radar is limited to a range of 120 km, at an approximate altitude of 3km. To separate
 162 CS from background echo, horizontal intensity of radar echo is simply used to detect the
 163 initial center peak of minimum CS at 43 dBZ of radar reflectivity (Rigo and Llasat, 2007;
 164 Rigo and Llasat, 2007). After the initial convective center peak was detected, the circular
 165 shape with the radius of 10 km was applied by using the convective center peak as the center
 166 point. The equation addressed by Steiner et al. (1995) was used to check whether the pixels
 167 surrounding the center are convective or not.

168
169 [Figure 3]

170 Based on the intensity of horizontal reflectivity (Figure 3a), the radar echoes during the MCS
 171 overpass of the study area were classified into two classes, which are convective and non-
 172 convective (Figure 3b). The implemented program in python script can classify both types of
 173 radar echoes from the CAPPI created from the volume scan mode during the whole
 174 observation period. This study focuses on understanding the characteristics of the largest CS
 175 appearing on instantaneous radar scanning. The algorithm to detect the CS was implemented
 176 by using OpenCV library (OpenCV, 2019).

179 OpenCV, the open source library for digital image processing, is used within interface of
 180 python script to delineate the convective area and non-convective precipitating clouds (Figure
 181 3c). After detection of the largest CS, the fitellipse function in OpenCV is applied to the CS
 182 to realize its ellipse aspect ratio through major and minor ellipse axes (Figure 3c). Before the
 183 application of the fitellipse function, the closing morphology function in OpenCV,
 184 MORPH_CLOSE, is applied with a 10 x 10 km kernel to eliminate the small holes inside the
 185 foreground objects. If the ratio between major and minor ellipse (hereafter ratio) is far from
 186 1.0 that means the shape of the CS is a more elongate form.
 187 Since the ellipse axes are extracted from the fitted ellipse, the centroid and area of the fitted
 188 ellipse for each radar instantaneous scan is also extracted to further investigate the CS
 189 characteristics. The propagating criteria of CS are set by using the extracted information from
 190 the fitted ellipse of the CS to classify whether the CS is propagating or stationary class. The
 191 overlapping percentage of the ellipse area and propagating speed of the CS, based on centroid
 192 between the particular CS of the present radar scan and three continuous previous radar
 193 scans, are calculated. The propagating CS is assigned to this CS when the overlapping
 194 percentage and propagating speed of the CSs exceed 50% and 1 m s⁻¹, respectively.
 195

196 b. Hotspot analysis

197 To evaluate the spatial cluster of the convective centroids, Hot Spot Analysis (Getis-Ord Gi*)
 198 is carried out based on (Getis and Ord, 1992) by using the Hot Spot Analysis function in
 199 ArcGIS. To be identified as a statistically significant CS hot spot, the convective centroid
 200 must have a high value and be surrounded by other centroids with high values as well. The
 201 Getis-Ord local statistics are given as:

$$202 G_i^* = \frac{\sum_{j=1}^n w_{i,j} x_j - \bar{X} \sum_{j=1}^n w_{i,j}}{S \sqrt{\frac{[n \sum_{j=1}^n w_{i,j}^2 - (\sum_{j=1}^n w_{i,j})^2]}{n-1}}} \quad (2)$$

$$203 \bar{X} = \frac{\sum_{j=1}^n x_j}{n} \quad (3)$$

$$204 S = \sqrt{\frac{\sum_{j=1}^n x_j^2}{n} - (\bar{X})^2} \quad (4)$$

205 Where x_j is the convective centroid feature attributing value for convective feature j , $w_{i,j}$ is the
 206 spatial weight between convective i and j , and n is equal to total number of convective
 207 features. The G_i^* statistic is a z-score; no further calculation is required.

208 In order to detect hotspot (coldspot) areas where statistically significant hotspots (coldspot)
 209 are located, the Getis-Ord local statistic (Getis and Ord, 1992) was applied to the detected CS
 210 centroid dataset. Each of the CS centroids will be calculated using the Gi* statistic, as shown
 211 in equation (2), which will return z-scores and p-value. The resultant z-scores and p-values
 212 identify where convective centroids, with either high or low values, cluster spatially. The
 213 statistically significant positive or negative z-scores of the CS centroid mean that the relevant
 214 CS is surrounded by CSs of relatively larger or smaller values.

216 c. Easterly and Westerly Classifications

217 During the boreal summer monsoon march, ICP is affected by the interconvergence zone of
 218 the two main wind systems, which are southwesterly and easterly from the western North
 219 Pacific (WNP).

220 The MCS characteristics generated over the study area by these two synoptic wind sources
 221 need to be well understood. The westerly and easterly classes of CS were classified in this
 222 study through the use of radar capability. Firstly, after the centroid of each CS was detected,

223 the bearing azimuth where the radar echo coming from was derived for each pair of the
224 considered radar scans, as well as the previous three instantaneous scans.

225 Next, the average of bearing azimuths for these three pairs of radar scans was calculated. The
226 determination of the average bearing azimuth was carried to 8 meteorological directions.
227 Finally, the majority of the meteorological directions were obtained and used for each scan in
228 the analysis.

229 **4. Results and Discussion**

230 **a. Overall characteristics of convective systems**

231 [Table 1]

232 The overall characteristics of the CS are summarized in Table 1. Average area of the CS is
233 similar to the echo size observed by Vientiane radar, Lao PDR (Satomura et al. 2010) during
234 the boreal monsoon season in the ICP. However, obtained standard deviation (S.D.) shows
235 larger variation during the seasonal march. In addition, the CS's average speed also
236 displayed large variations during the observation period. The strong radar echo in units of
237 dBZ indicates reflectivity of the detected MCSs convective core. There has been a great deal
238 of previous research on determining the minimum threshold in units of dBZ for using
239 convective reflectivity. In this study, we have used the radar echo at 43 dBZ as the minimum
240 threshold to detect CS, following the research of Steiner et al. (1995). Variation in surface
241 heating is the main reason for mesoscale variation, as it causes more intense convection over
242 continents and large islands compared to oceans (Robinson et al. 2011).

243 Taking a further step, the geometry of the fitted ellipse over the CS was used in CS shape
244 investigation. Using the ratio between the majority and minority axes of the fitted ellipse can
245 inform the described shape of the CS. If the ratio of the fitted ellipse is near 1.0, that means
246 the CS's shape is rather circular; otherwise, the shape is a more elongated form. It was found
247 that the elongated shapes were the most common in the study area during the studied seasonal
248 monsoon march.

251 **b. Propagating and stationary convective systems**

252 [Table 2]

253 In order to compare CS characteristics, the CSs have been classified into two classes, which
254 are propagating and stationary, based on the propagating criteria mentioned in the
255 methodology part, and shown in Table 2. Propagating and stationary class CSs were found in
256 2,120 and 1,816, instantaneous scans, respectively. The average area of the propagating class
257 is larger than that of the stationary class. Furthermore, a larger variation in the size of the
258 propagating CS area was noted compared to that of the stationary class.

259 Conversely, radar intensity, shown by dBZ, of the stationary class shows high variation
260 compared to the propagating class. This finding may explain why the internal dynamic of
261 MCSs during the evolution stage of the propagating class is more stable in rainfall intensity
262 than that of the stationary class. Based on the fitted ellipse, the shapes of the two CS classes
263 are generally not different.

264 [Figure 4]

265

266

267

268

269 To understand the distribution of spatial CS, Hot Spot Analysis (Getis-Ord Gi*) (Getis and
270 Ord, 1992) was applied to detected locations of the CS. The spatial statistics in the clustered
271 CS hotspots (cold spot) of the area indicate concentration of high larger (smaller) area of CS
272 centroids. It was found that clustered hotspot areas were located in the upper part of the study
273 area, along the Pasak basin (Figure 4a). Compared to hotspot areas of propagating CSs, the
274 clustered hotspot areas of all CSs were largely influenced by the hotspot areas of the
275 propagating convective (Figure 4b) rather than those of the stationary convective (Figure 4c).
276 The spatial clustering of hotspots (coldspots) in the case of radar echoes was clearly
277 delineated. Clustered stronger (weaker) radar echoes were detected in the lower (upper part)
278 of the study area (Figure 4c). Specifically, the stronger and weaker radar echoes were
279 generated by both propagating (Figure 4e) and stationary class CSs (Figure 4f) over the lower
280 and upper parts of the study area, respectively.

281
282 [Figure 5]

283
284 In order to understand the distribution of both propagating and stationary class CSs across the
285 area during the seasonal march, normalization of the area with respect to the total number of
286 the CS scans is shown in Figure 5. The large number of propagating CS contributes to the
287 total CS number during the observed period. Among three months of July, August and
288 September, both the highest percentage of propagating CSs and the lowest percentage of
289 stationary CSs occurred in August.

290
291 [Figure 6]

292
293 In order to understand the contribution of the average areas of the CS for both propagating
294 and stationary classes during the seasonal march, the CS area has been classified into four
295 levels during three months of the observed period. In the case of propagating CSs, the small
296 size CSs, at $1,000 \text{ km}^2$ dominated the observed area, except during August, when CSs of
297 $1000-5000 \text{ km}^2$ were most prevalent, as shown in Figure 6a. Specifically, the size of the CSs
298 found during August was relatively larger than those in other months. The stationary class, on
299 the other hand, are relatively smaller in size and widely distributed in large proportion over
300 the months of the scanning radar reflectivity, as shown in Figure 6b.

301 **c. The influence of propagating convective systems on easterly and westerly
302 classes**

303
304 [Figure 7]

305
306 In order to understand the contribution of the propagating CSs during the observed period,
307 frequency of propagating directions, that is, where radar echoes come from, have been
308 summarized in Figure 7. These are normalized with respect to the total number of convective
309 cloud populations. The largest number of coming echo directions identified during each one
310 hour period is counted as the coming direction for that hour. To observe a coming direction
311 of the CS, eight meteorological directions were used (1-8). All of the CSs observed during
312 July-September, 2010 are shown in Figure 5. Unclear direction means that no single direction
313 was identified by the count; direction 0 is used to represent those unclear directions in a given
314 hour.

315 Although unclear direction of propagating class comprise the largest number, Figure 9 shows
316 the result when he coming echoes were grouped into easterly and westerly. The result shows
317 that the southwest direction is dominant, followed by south, and southeast. In order to

318 determine the influence of the two dominant wind directions, the wind directions were
319 grouped into easterly and westerly by excluding southerly and northerly coming echoes. It
320 should be noted that the resulting number is not the total number of CSs; rather, it is the
321 number of available instantaneous scans of the CS findings.

322
323 [Figure 8]
324

325 Characteristics of the propagating and stationary classes of CS were investigated monthly
326 comparison between the two classes (Figure 8). The propagating class was found to be
327 stronger than stationary class in every month (Figure 8a). The strongest radar reflectivity was
328 ~~found in July for the propagating class, while it was found that the stationary class does not~~
329 vary much from month to month. Additionally, the average area of the propagating CSs was
330 found to be larger than that of the stationary class in every month. The largest area of the
331 echo size in August varied among the propagating class CSs, while it did not much vary in
332 the stationary class CSs by month (Figure 8c). Comparing the propagating class
333 characteristics in this study with the study of Satomura et al. (2010), which used data from
334 Vientiane radar, Lao PDR, it is found that the echo sizes of returning rain systems in July
335 2008 were relatively similar. However, the investigation of stationary class in July 2010
336 provided additional information about MCSs that showed a difference in area size.

337 In contrast to other CS characteristics, the shape of the fitted ellipse indicates high variation
338 between stationary class and propagating class by month. The stationary class in August
339 shows the highest value of ratio ellipse axis, which means a more elongated form (Figure 8d).
340 The relatively unvarying form of the CSs in the propagating class corresponds to the
341 propagating speeds of this class (Figure 8b).

342
343 [Figure 9]
344

345 In order to understand the characteristics of the largest propagating convective system for
346 each scan, the bearing direction of the returning echo was classified into easterly and westerly
347 classes as shown in Figure 9. The directions of NE, E and SE were grouped into easterly
348 classes, while the directions of NW, W and SW were grouped into westerly classes. The
349 investigation of these classes was separated into months and normalized with respect to the
350 total number of convective cloud populations.

351 The largest total number of propagating class CSs occurred in August, indicating the
352 dominance of the easterly class. An abrupt decrease in the number of propagating westerly
353 class CSs was found in September, when an increase in the number of the easterly class CSs
354 occurred. In the latter half of the monsoon season, the disturbance from WNP dominates the
355 ICP and introduces easterly rain systems during the second active period of the rainy season
356 (Takahashi and Yasunari, 2006).

357
358 [Figure 10]
359

360 Radar echoes have shown different characteristics during seasonal march, as illustrated in
361 Figure 10. In July, the elongated shape and relatively smaller size of the westerly class
362 dominates the observation area. Also, the echo intensity of the westerly class is usually
363 stronger than that of easterly class, as shown in Figure 10a. Decreasing trends of average
364 speed are found in the easterly class toward the retreat of the monsoon season, as shown in
365 Figure 10b. Generally, the largest mean area size of the westerly class is found in August, as
366 shown in Figure 10c. The westerly class provided the strongest radar echoes in all studied
367 months compared to the easterly class. Furthermore, the strongest average radar echo appears

368 in the westerly class during August. In contrast to the average propagating speed, the average
369 shape of the easterly class becomes a more elongated form, as shown in Figure 10d. Both
370 convective lines with trailing stratiform precipitation and with leading stratiform precipitation
371 have potential to create flash flooding (Parker and Johnson, 2004). Previously, Fritsch et al.
372 (1994) also used radar and satellite data to detect the size of slowly propagating mesovortices
373 that triggered heavy rain with localized flash flooding in the midlatitude regions of the United
374 States.

375 **d. Frequency occurrence of the convective systems in easterly and westerly
376 classes**

377 [Figure 11]

378 In order to understand the characteristics of propagating convective systems on the frequency
379 of occurrence during the seasonal march of the summer monsoon, normalization of the total
380 number of relevant characteristics of the easterly and westerly classes has been undertaken, as
381 shown in Figure 11. In general, the frequency of the smaller CS of less than 1000 km^2
382 dominates over the period in both classes, as shown in Figure 11 (a-b). However, in August,
383 CSs of greater than $1,000 \text{ km}^2$ tend to dominate the area in both classes.
384 Generally, it is found that the ratio of the fitted ellipse is mostly in range of 1.0-2.0 for both
385 classes throughout the studied period, as shown in Figure 11 (c-d). In particular, this is mostly
386 found in July for the easterly class, while it is mostly found in August for the westerly class.
387 More elongated forms of the propagating class at the fitted ellipse of greater than 2.0 are
388 found mostly in August for the easterly class, while those elongated CSs are mostly found in
389 July for the westerly class. The more elongated CSs at the ratio of the fitted ellipse greater
390 than 2.0 in westerly class decreases in frequency toward the end of September.
391

392 [Figure 12]

393 Generally, strong radar echoes greater than 55 dBZ were found to be the most common over
394 the study area for all studied months, as shown in Figure 12(a-b). Specifically, stronger radar
395 echoes were found more frequently in the westerly class than in the easterly class, and the
396 strongest radar echoes were found in July in case of the easterly class, and in August for the
397 westerly class. The very strong radar echoes of greater than 60 dBZ tend to decrease in
398 frequency toward the end of September.
399

400 In general, propagating class CSs with speeds of $5\text{-}10 \text{ m s}^{-1}$ are frequently found in both
401 classes, as shown in Figure 12(c-d). Remarkably, the frequency of CSs with speeds faster
402 than 15 m s^{-1} decreases toward the end of September for the easterly class, while the
403 frequency of those with speeds slower than 5 m s^{-1} increases toward the end of September for
404 the westerly class.
405

406 **e. Discussions**

407 [Figure 13]

408 To understand the spatial distribution of the easterly and the westerly classes over the study
409 area, we have investigated the clustered CSs using hotspot analysis, as shown in Figure 13.
410 The clustered size of the CS area has shown hotspot areas in the center and upper parts of the
411 study area (Figure 13a). Specifically, the center and upper parts of the area are covered by
412 hotspots related to the easterly class (Figure 13b), while the westerly class hotspot area is
413

416 located near the west side of the radar station (Figure 13c). In case of both classes in
417 combination, the stronger radar echoes identify clustered areas in the south and southwest of
418 the study area, while the weaker radar echoes occur in the northern and northeastern parts of
419 the area (Figure 13d). The clustered stronger radar echoes located in the south and southeast
420 of the area are related to the easterly and the westerly classes, respectively (Figure 13e and
421 13f). In addition, the clustered weaker radar echoes located in the northwest and northeast of
422 the area are related to both the easterly and the westerly classes.
423

424 [Figure 14]

425

426 Interestingly, in the case of both classes in combination, the clustered hotspot of strong radar
427 echoes, more elongated form, and high speed of CSs have shown their collocated locations to
428 be over the southwest of the study area (Figure 14a and 14b). Detection of these
429 corresponding locations implies the severity of the CS over the study area.

430 With the highest statistical significance at 99%, the elliptical shape of MCSs has been
431 investigated to better understand the time of occurrence of the more elongated form of MCSs.
432 Most of the CSs have been found in all easterly-westerly cases during evening and night
433 times, supported by observations of diurnal variation of propagating convective systems over
434 the tropic land mass by TRMM (Johnson 2011). In addition, this clustered CS is also
435 supported by the findings of Satomura (2000), in which the mesoscale numerical model
436 was used to simulate diurnal variation of propagating eastward MCSs over the middle of the
437 ICP. Additionally, Takahashi et al. (2010) identified the diurnal pattern, and also found large
438 quantities of rainfall in the evening and night time over the middle of the ICP. To describe
439 diurnal variation of convective systems, infrared sensors on geostationary satellites were also
440 used to detect late night/early morning maximum rainfall over the windward areas of the
441 mountains, basins valleys, and coastal areas (Ohsawa et al. 2001).

442

443 [Figure 15]

444

445 Figure 15 shows a squall line, one of the MCSs types, in the shape of a bow echo propagating
446 over the southwest portion of the radar area. The convective system was initiated outside the
447 radar observation range by propagating toward the Dong Phraya range, as shown in Figure 1.
448 While it was propagating, their convective and stratiform cloud areas were enhanced. The
449 more elongated forms of the CS shape were detected in the form of squall lines propagating
450 over the radar in both easterly and westerly cases. As discussed by Houze (2014), there are
451 four stages of MCS evolution, which are formative, intensifying, mature and dissipating.
452 However, the radar used in this study does not cover a broad enough area to observe and
453 describe all of the MCSs stages. The study of MCS evolution above the landmass of the ICP
454 will be more complete when multiple radar composites are combined for study in the future,
455 similar to research done by Carbone et al. (2002) and Carbone and Tuttle (2008), using a
456 radar mosaic over the United States.

457

5. Summary

458 In order to describe characteristics of the largest convective systems (CS) during the
459 monsoon march of the rainy season over the middle Indochina in 2010, the gridded
460 reflectivity was created from instantaneous ground-based radar, at Phetchabun in middle of
461 Thailand, at height of 3 km by using an open source radar library called Wradlib. In addition,
462 the classifying scheme used for the convective region was adopted from Steiner et al. (1995)
463 based on a 2D classifying background method implemented in a Python environment. The

464 results show that propagating CSs comprise the major population contributing to the total
465 rainfall during the rainy season of the monsoonal march. It was found that, in August, the
466 highest number of the propagating CS were associated with relatively larger echo sizes. The
467 classification of propagating directions of the propagating CS demonstrated that the variation
468 in temporal characteristics was affected by the two prevailing synoptic winds. The speed of
469 the easterly CS decreases toward the end of rainy season, while the shape of the system
470 becomes more elongated. In addition, larger and stronger echo sizes occurred in August in the
471 case of the westerly classes. When considering the spatial analysis of the clustered hotspot
472 CVs, the southwest of the study area is identified as the most severe propagating CS class
473 based on the collocated area of the easterly and westerly classes.

474 There were two major limitations in this study. The first limitation was the time span of only
475 three months, which is too short to provide concrete conclusions for a climatological study.
476 The second limitation was the limited radar observation area, covering only 120 km due to
477 the beam blockage effect. Further study should be done to create a radar mosaic using
478 ~~multiple ground-based radar stations to extend the study area for better understanding of the~~
479 rain systems and the spatio-temporal characteristics of the extreme convective system. In
480 addition, inter-seasonal variations of the convective systems should also be investigated.

481 **Acknowledgements:**

482
483 This research was supported by National Research Council of Thailand (NRCT) through the
484 Naresuan University R2561B062, R2561B063 and R2562B031. We are really appreciated to
485 “Advancing Co-design of Integrated Strategies with Adaptation to Climate Change in
486 Thailand (ADAP-T)” supported by the Science and Technology Research Partnership for
487 Sustainable Development (SATREPS), JST-JICA for providing research fund to support the
488 project. The data was supported through project of Integrated Study Project on Hydro-
489 Meteorological Prediction and Adaptation to Climate Change in Thailand (IMPAC-T).
490 Special thanks to the Thai Meteorological Department for providing radar reflectivity data. In
491 addition, we gratefully thank to developer of OpenCV and Wradlib libraries for providing
492 source codes used in Python script.

493

494

References

- [1]Carbone, R. E., and J. D. Tuttle, 2008: Rainfall occurrence in the U.S. warm season: the diurnal cycle. *J. Climate.*, 21, 4132–4146.
- [2]Carbone, R. E., J. D. Tuttle, D. Ahijevych, and S. B. Trier, 2002: Inferences of predictability associated with warm season precipitation episodes. *J. Atmos. Sci.*, 59, 2033–2056.
- [3]Coniglio, M. C., D. J. Stensrud, and L. J. Wicker, 2006: Effects of upper-level shear on the structure and maintenance of strong quasi-linear mesoscale convective systems. *J. Atmos. Sci.*, 63, 1231–1252.
- [4]Fritsch, J. M., R. J. Murphy, and J. S. Kain, 1994: Warm core vortex amplification over land. *J. Atmos. Sci.*, 51, 1781–1806.
- [5]Getis, A. and J.K. Ord, 1992: The Analysis of Spatial Association by Use of Distance Statistics, *Geographical Analysis*, 24(3), 189-206.
- [6]Heistermann, M., Jacobi, S., Pfaff, T., 2013. Technical Note: An open source library for processing weather radar data (wradlib). *Hydrology and Earth System Sciences* 17, 863–871.
- [7]Houze, R. A., Jr., 2014: Cloud Dynamics, 2nd Ed., Elsevier/Academic Press, Oxford, 432 pp.
- [8]Johnson, R. H., 2011: Diurnal cycle of monsoon convection. The global monsoon system: research and forecast, World Scientific Publishing Co., 257-276.
- [9]Lang, T. J., A. A. David, S. W. Nesbitt, R. E. Carbone, 2007:Radar-Observed Characteristics of Precipitating Systems during NAME 2004, *J. Climate.*, 20, 1713–1733.
- [10]Lau, K.-M., and S. Yang, S. 1997: Climatology and interannual variability of the south-east Asian summer monsoon. *Adv. Atmos. Sci.*, 14, 141–162.
- [11]Laing, A. G., and J. M. Fritsch, 2000: The large-scale environments of the global populations of mesoscale convective complexes. *Mon. Wea. Rev.*, 128, 2756–2776.
- [12]Liu, C. and E. Zipser, 2013: Regional variation of morphology of organized convection in the tropics and subtropics. *J. Geophysical Research: Atmospheres*, 118, 453–466, doi:10.1029/2012JD018409.
- [13]Matsumoto, J., 1997: Seasonal transition of summer rainy season over Indochina and adjacent monsoon region. *Adv. Atmos. Sci.*, 14, 231–245.
- [14]Morwal, S. B., Narkhedkar, S. G., Padmakumari, B., Maheskumar, R. S., and J. R. Kulkarni, 2017: Characteristics of precipitating monsoon clouds over rain-shadow and drought-hit regions of India using radar. *Climate Dynamics.*, 9, 1-24.
- [15]Nesbitt, S. W., R. Cifelli, and S. A. Rutledge, 2006: Storm morphology and rainfall characteristics of TRMM precipitation features. *Mon. Wea. Rev.*, 134, 2702–2721.
- [16]Ohsawa, T., H. Ueda, T. Hayashi, A. Watanabe, and J. Matsumoto, 2001: Diurnal variations of convectivity and rainfall in tropical Asia. *J. Meteor. Soc. Japan.*, 79, 333–352.
- [17]Okumura, K., T. Satomura, T. Oki, and W. Khantyanan, 2003: Diurnal variation of precipitation by moving mesoscale systems: radar observations in northern Thai-land. *Geophys. Res. Lett.*, 30.
- [18]OpenCV (2019, June 23) Retrieved from https://docs.opencv.org/trunk/d0/de3/tutorial_py_intro.html
- [19]Parker, M. D., and R. H. Johnson, 2004c: Simulated convective lines with leading precipitation. Part II: Evolution and maintenance. *J. Atmos. Sci.*, 61, 1656–1673.
- [20]Pritchard, M. S., M. W. Moncrieff, and R. C. Somerville, 2011: Orogenic propagating precipitation systems over the United States in a Global Climate Model with embedded explicit convection. *J. Atmos. Sci.*, 68, 1821–1840.

- 545 [21]Rigo, T. and M. C. Llasat, 2004: A methodology for the classification of convective
546 structures using meteorological radar: Application to heavy rainfall events on the
547 Mediterranean coast of the Iberian Peninsula. *Natural Hazards and Earth System*
548 *Sciences* (2004) 4: 59–68.
- 549 [22]Rigo, T. and M. C. Llasat, 2007: Analysis of mesoscale convective systems in
550 Catalonia using meteorological radar for the period 1996–2000. *Atmospheric*
551 *Research* 83 (2007) 458–472.
- 552 [23]Romatschke, U., and R. A. Houze Jr., 2011: Characteristics of Precipitating
553 Convective Systems in the South Asian Monsoon. *J. Hydrometeorology*, 12, 3-26.
- 554 [24]Robinson, F. J., S. C. Sherwood, D. Gerstle, C. Liu, and D. J. Kirshbaum, 2011:
555 Exploring the land-ocean contrast in convective vigor using Islands. *J Atmos Sci*
556 68:602–618.
- 557 [25]Satomura, T., 2000: Diurnal variation of precipitation over the Indo-China Peninsula:
558 two-dimensional numerical simulation. *J. Meteor. Soc. Japan.*, 78, 461–475.
- 559 [26]Satomura, T., K. Yamamoto, B. Sysouphanthavong, and S. Phonevilay, 2011:
560 Diurnal variation of radar echo area in the middle of Indochina. *J. Meteor. Soc.*
561 *Japan.*, 89a, 299-305.
- 562 [27]Steiner, M., Houze, R.A., JR, Yuter, S.E.,1995. Climatological Characterization of
563 Three-Dimensional storm structure from operational radar and rain gauge data.
564 *Journal of Applied meteorology* 34, 1978–2007.
- 565 [28]Takahashi, H. G., H. Fujinami, T. Yasunari, and J. Matsumoto, 2010: Diurnal rainfall
566 pattern observed by Tropical Rainfall Measuring Mission Precipitation Radar
567 (TRMM-PR) around the Indochina peninsula. *J. Geophys. Res.*, 115, 1–10.
- 568 [29]Takahashi, H., and T. Yasunari, 2006: A climatological monsoon break in rainfall
569 over Indochina—A singularity in the seasonal march of the Asian summer monsoon.
570 *J. Climate*, 19, 1545–1556.
- 571 [30]Wang, B., and L. Ho, 2002: Rainy season of the asian-Pacific summer monsoon. *J.*
572 *Climate.*, 15, 386–397.
- 573 [31]Xie, S.-P., H. Xu, N. Saji, and Y. Wang, 2006: Role of narrow mountains in large-
574 scale organization of Asian monsoon convection. *J. Climate.*, 19, 3420–3429.
- 575
- 576

577 Figures and Tables

578 **Figure 1:** Map of the study area within range of the Phetchabun radar (represented as a
579 triangle) at a radius of 60 and 120 km represented as dash lines. The boundary of river basins
580 under the radar observation area is represented as blue lines.

581 **Figure 2:** Schematic diagram of convective grid points adopted from Steiner et al. (1995).
582 The lightly shaded circular area indicates the area within the background radius surrounding a
583 given grid point. The darker-shaded area represents the area around the convective center, if
584 identified as such that is included as convective area. The radius of this convective area is a
585 function of the average reflectivity within the background radius.

586 **Figure 3:** classified rain cloud types on September 3, 2010 at 13:00 (a) original radar
587 reflectivity shown in dBZ (b) classified_convective_and_stratiform_clouds, shown as red and
588 green colors, respectively (c) classified convective clouds shown in different colors (d) the
589 fitted ellipse superimposed on the largest convective cloud after application of smooth kernel.

590 **Figure 4:** hotspot analysis of the largest convective clouds from July to September 2010 (a-c)
591 hotspots of area for all centroids, propagating and stationary class (d-f) hotspots of echo
592 intensity for all centroids, propagating and stationary classes. Contour lines shown in gray
593 represent elevation at interval of 100 meters. Triangle represents location of the radar station.
594 Radar observation ranges are represented in circles at distances of 60 and 120 km from the
595 radar station. Gi bin is a group of z-score calculated from Gi^* shown in equation 2.

596 **Figure 5:** Normalization of the number of the largest convective clouds for both propagating
597 and stationary class. The numbers above each bar indicate the total number of convective
598 clouds for each class.

599 **Figure 6:** Normalization of frequency radar echo area of the largest convective cloud for both
600 (a) propagating and (b) stationary classes

601 **Figure 7:** Normalization of the frequency of classified coming directions of the largest
602 propagating convective cloud. "0" indicates unclear coming direction (see text for details).
603 The patterns of vertical and horizontal filled bars indicate easterly and westerly classes,
604 respectively. The numbers above each bar indicate the total number of the convective clouds
605 for each class.

606 **Figure 8:** Characteristics of the largest convective cloud between propagating and stationary
607 class (a) echo intensity (b) moving speed of propagating class (c) echo area (d) ratio of the
608 axes of the best fitted ellipse. Standard errors are represented by error bars.

609 **Figure 9:** Normalized frequency of the two most dominant classified coming directions of
610 the largest propagating convective cloud. The numbers above each bar indicate the total
611 number of convective clouds for each class.

612 **Figure 10:** Characteristics of the largest convective cloud between easterly and westerly
613 classes (a) average echo intensity (b) average speed of convective cloud (c) area average of
614 radar echo (d) average ratio of the axes of the best fitted ellipse. Standard errors are
615 represented by error bars.

616 **Figure 11:** Normalized frequency of radar echo area for the largest convective cloud (a)
617 easterly class (b) westerly class; normalized frequency of the axis ratio between major and
618 minor axes of the fitted ellipse (c) easterly class (d) westerly class (see text for details).

619 **Figure 12:** Normalized frequency of radar echo characteristics for the largest convective
620 cloud (a) echo intensity of easterly class (b) echo intensity of westerly class; normalized
621 frequency of the convective cloud speed (c) easterly class (d) westerly class.

622 **Figure 13:** Hotspot analysis of the largest convective clouds from July to September 2010 (a-
623 c) hotspot of echo area for all centroids, easterly and westerly classes (d-f) hotspot of echo
624 intensity for all centroids, easterly and westerly classes. Contour lines represent elevation at
625 interval of 100 meters. Triangle represents the location of the radar station. Radar observation

626 ranges are represented in circles at distances of 60 and 120 km from radar station. Gi bin is a
627 group of z-score calculated from Gi^* shown in equation 2.

628 **Figure 14:** Hotspot analysis of the largest convective clouds in case of combination between
629 easterly and westerly classes from July to September 2010 (a) hotspot of the ratio of the axes
630 of the best fitted ellipse (b) hotspot of the speed of the convective cloud. Contour lines
631 represent elevation at intervals of 100 meters. Triangle represents the location of the radar
632 station. Radar observation ranges are represented in circles at distances of 60 and 120 km
633 from the radar station. Gi bin is a group of z-score calculated from Gi^* shown in equation 2.
634 **Figure 15:** Squall line evolutions during (a-f) at 13:00 - 1445 UTC on 13 August 2010 over
635 the study area (indicated by red arrows) displaying expansion of convective area during
636 dissipation stage of mesoscale convective systems. Color bar is radar intensity in dBZ.

637

638

639

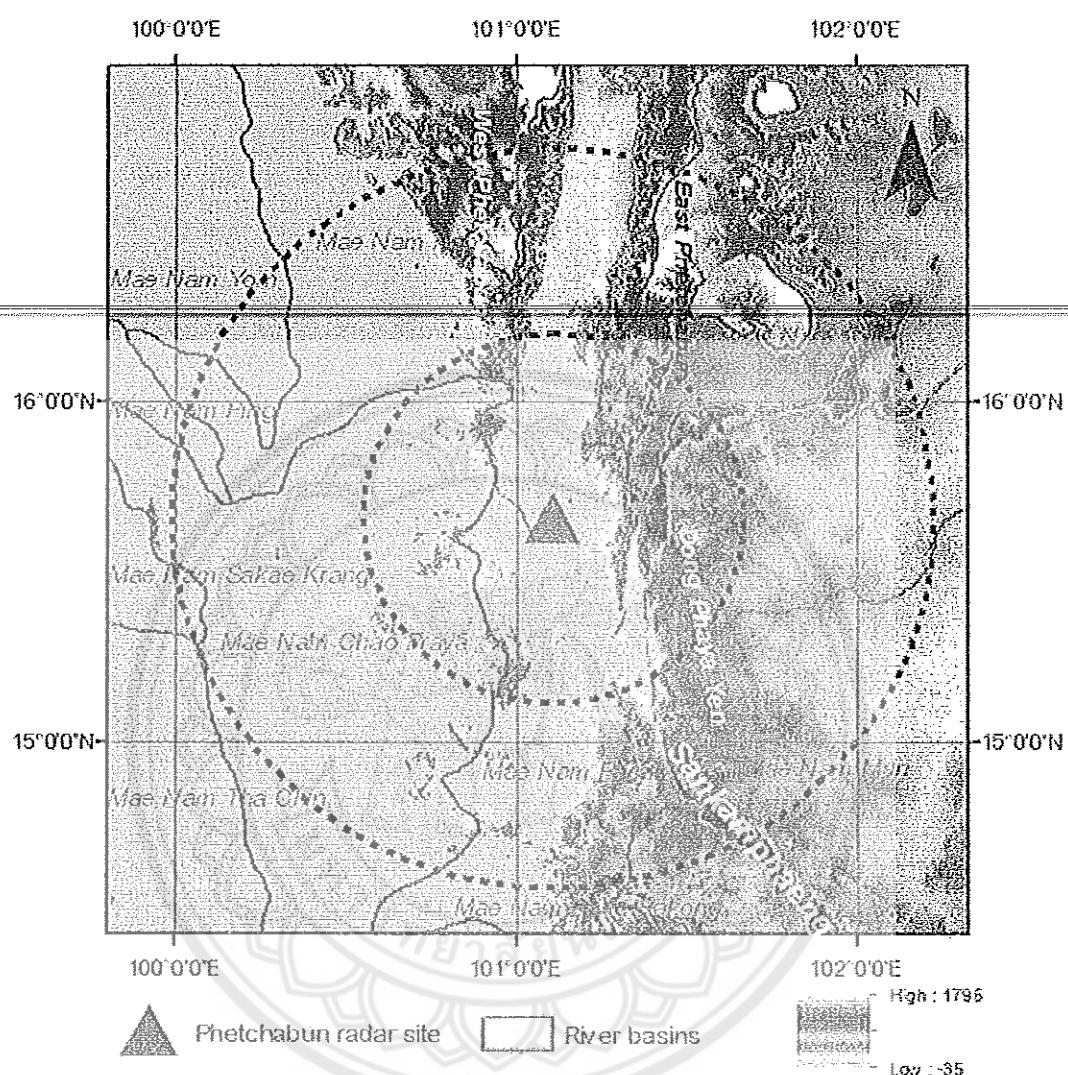
640

641

642

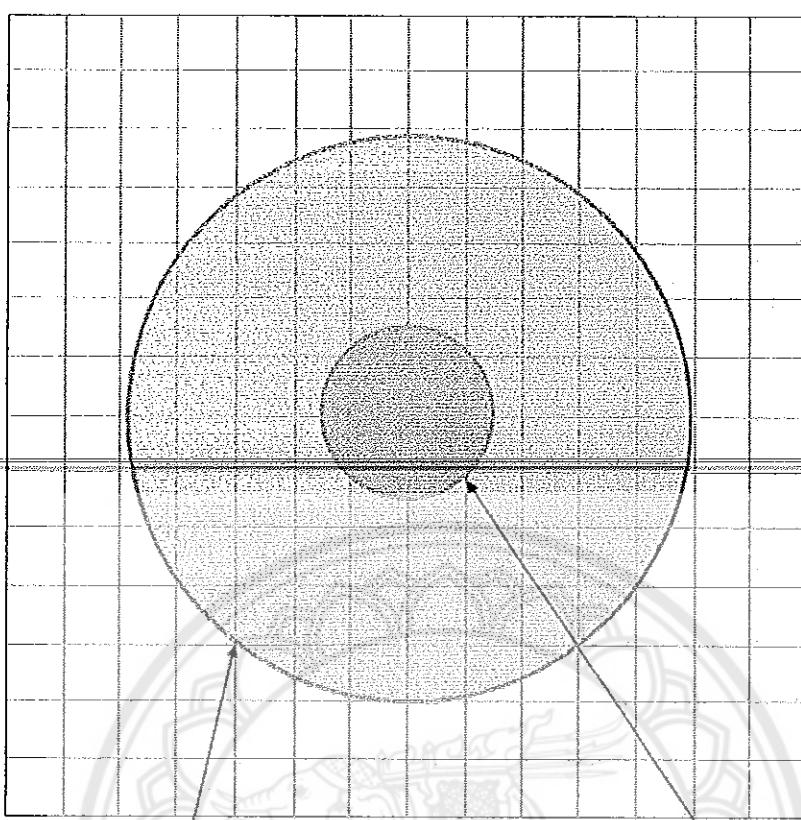

643
644
645
646
647
648
649
650
651
652

671
672
673
674
675
676
677
678   Figure 1
679

680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709

Background Radius = 10 km   Convective radius

Figure 2

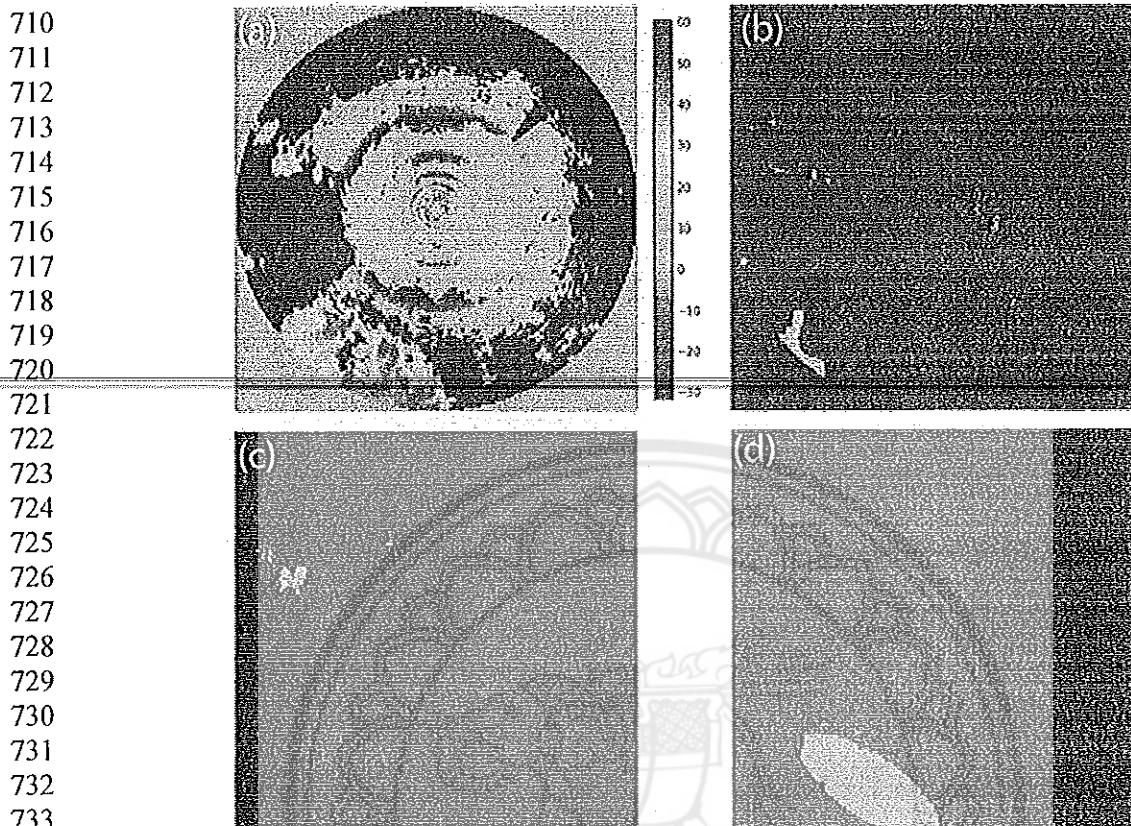

Figure 3

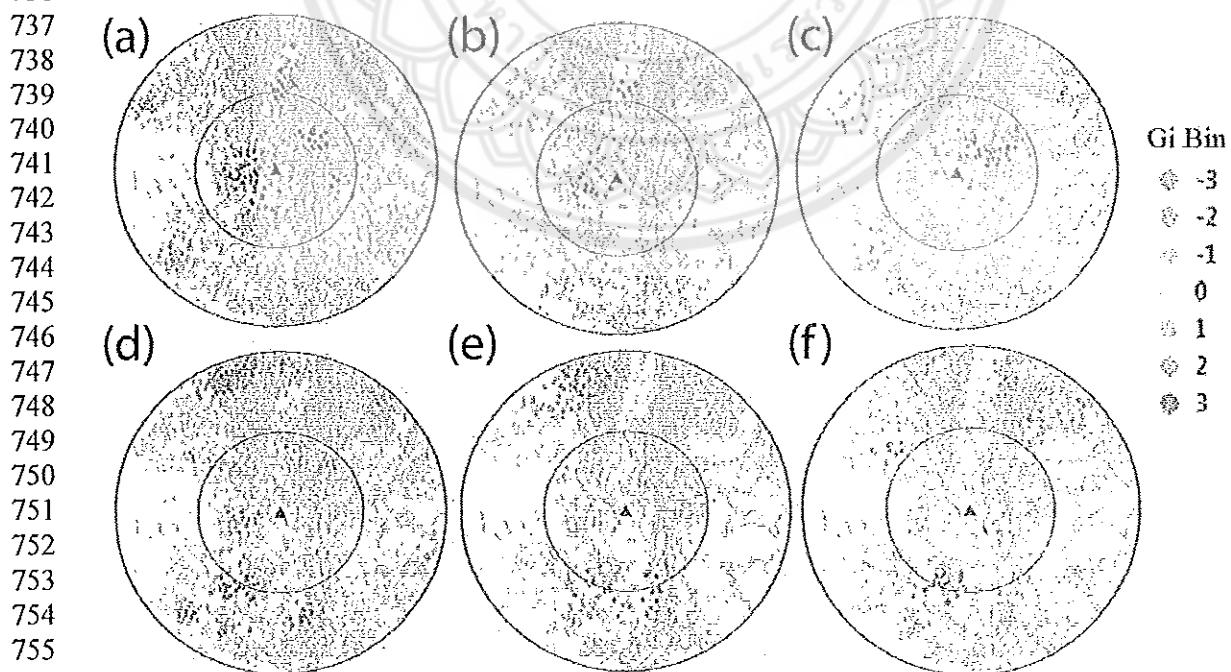

Figure 4

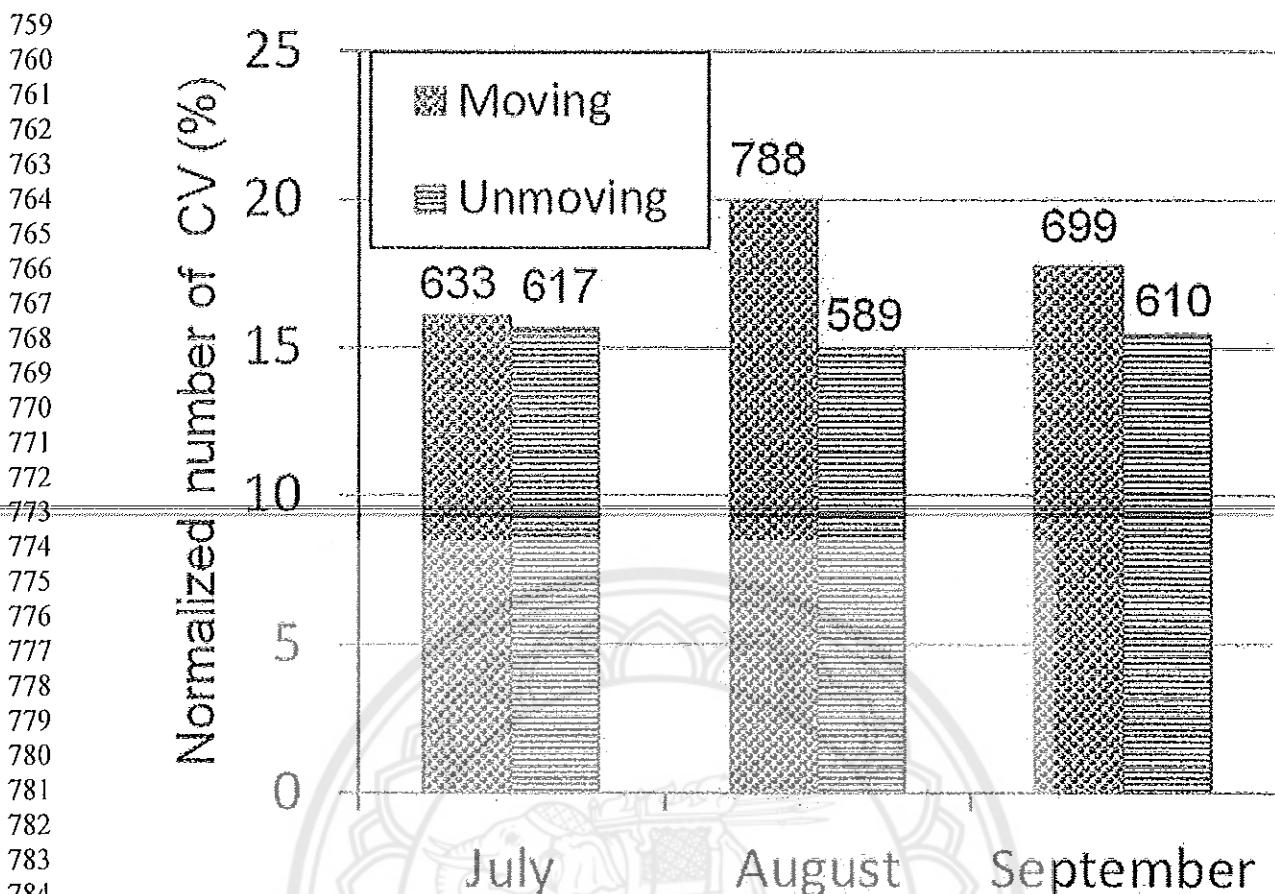

Figure 5

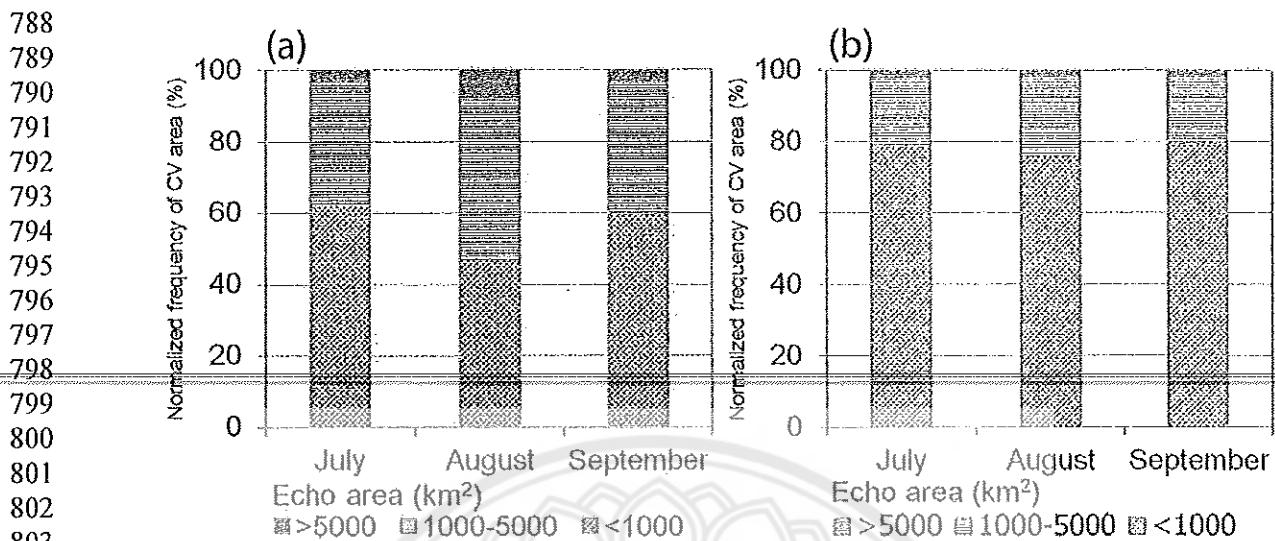

Figure 6

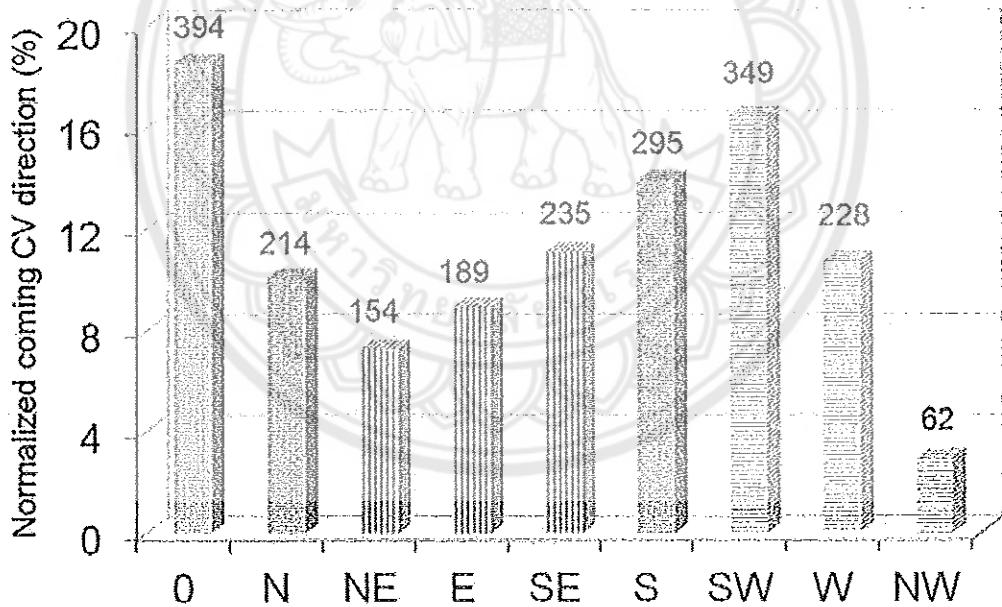

Figure 7

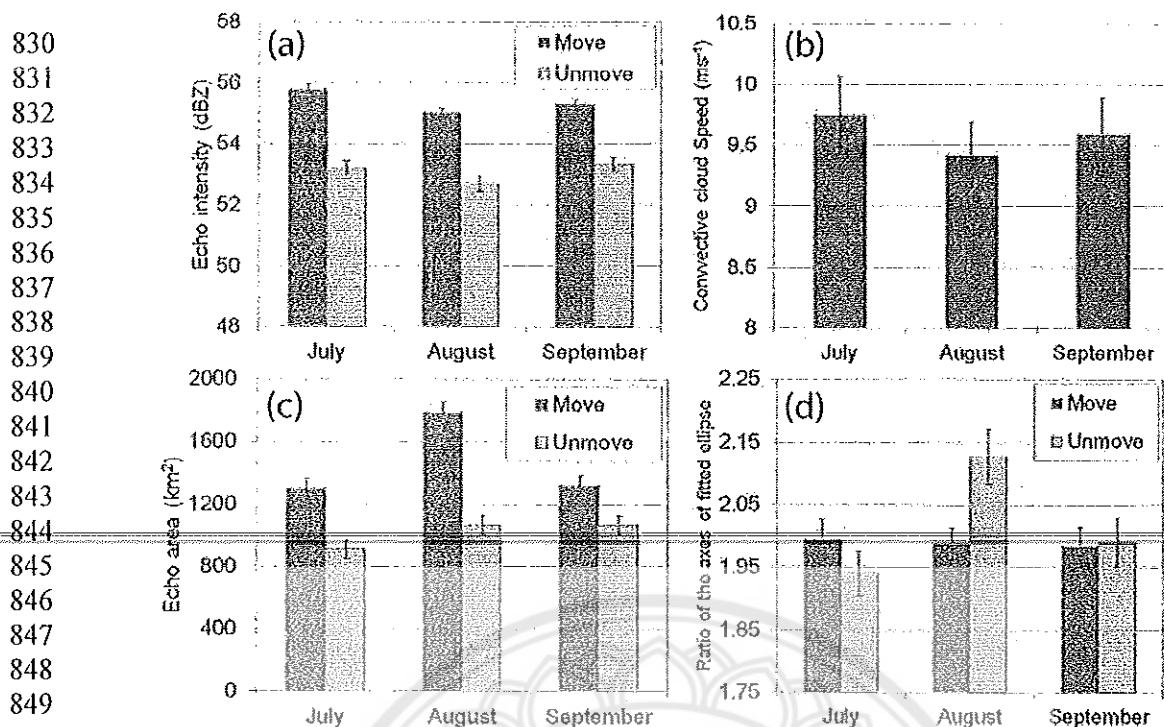

Figure 8

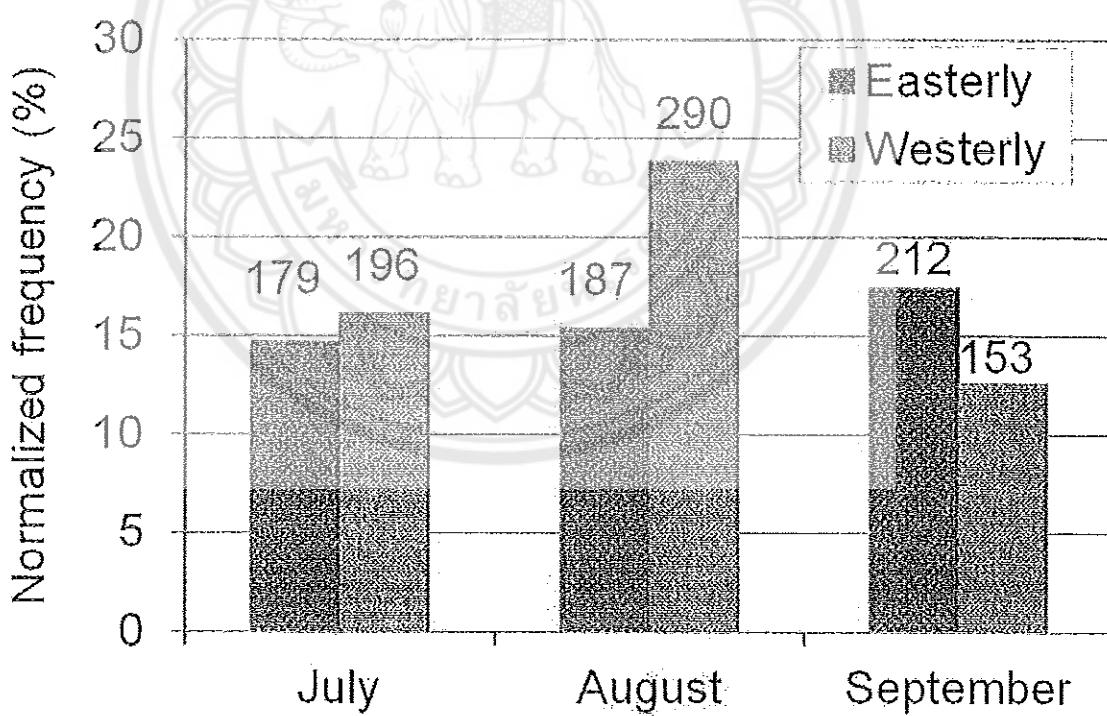

Figure 9

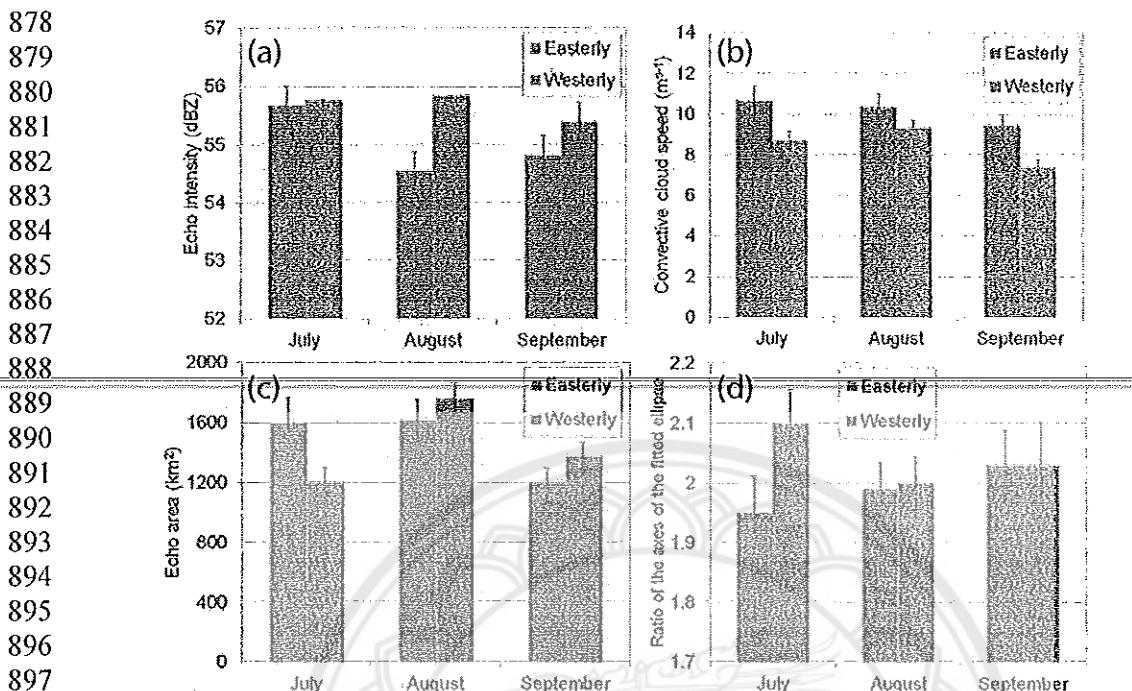

Figure 10

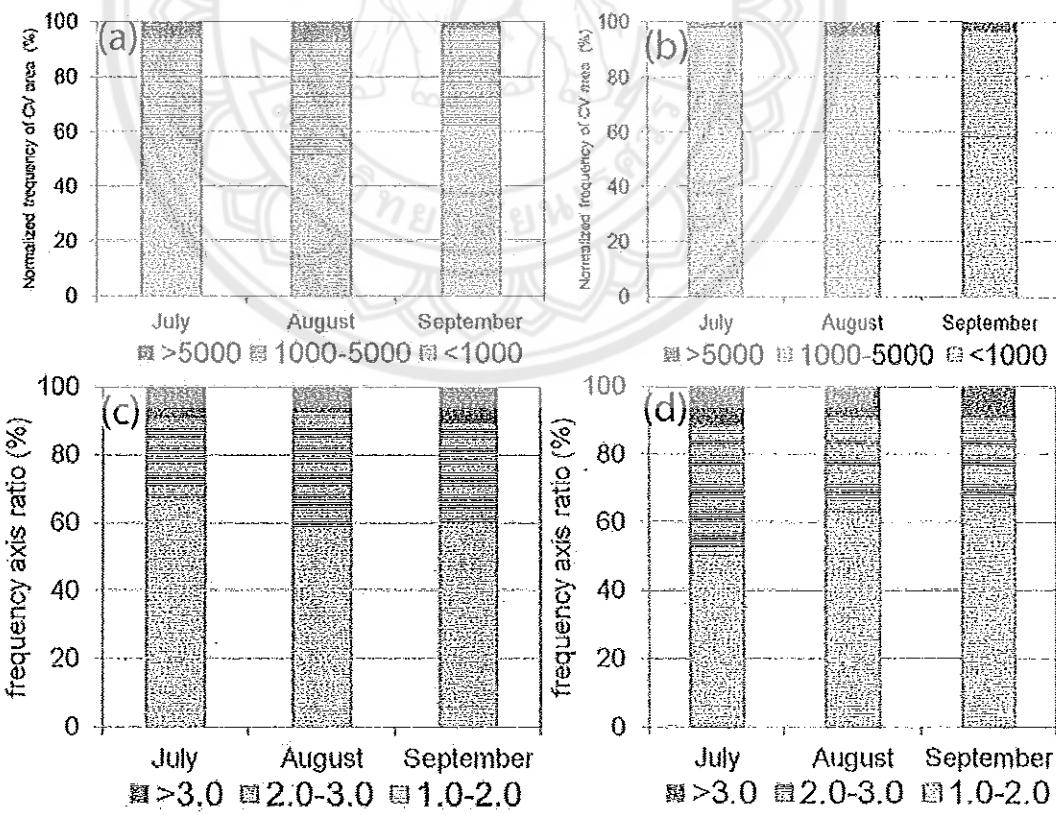

Figure 11

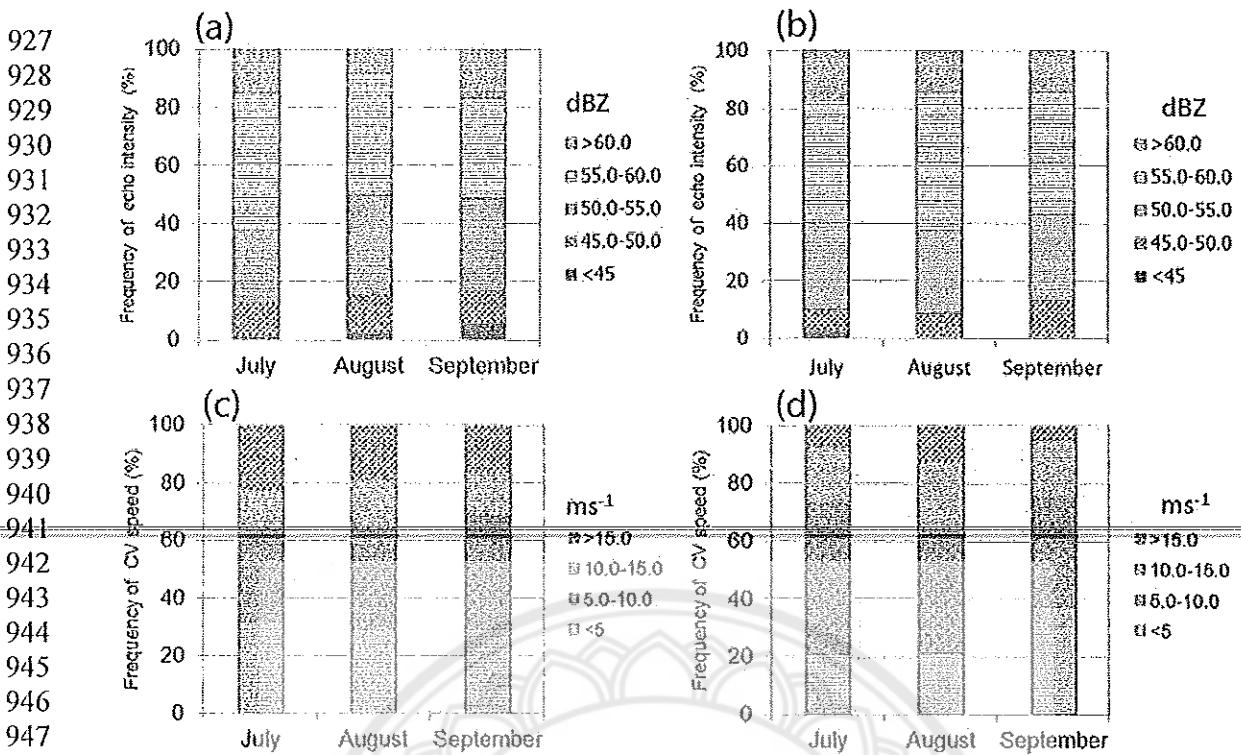

Figure 12

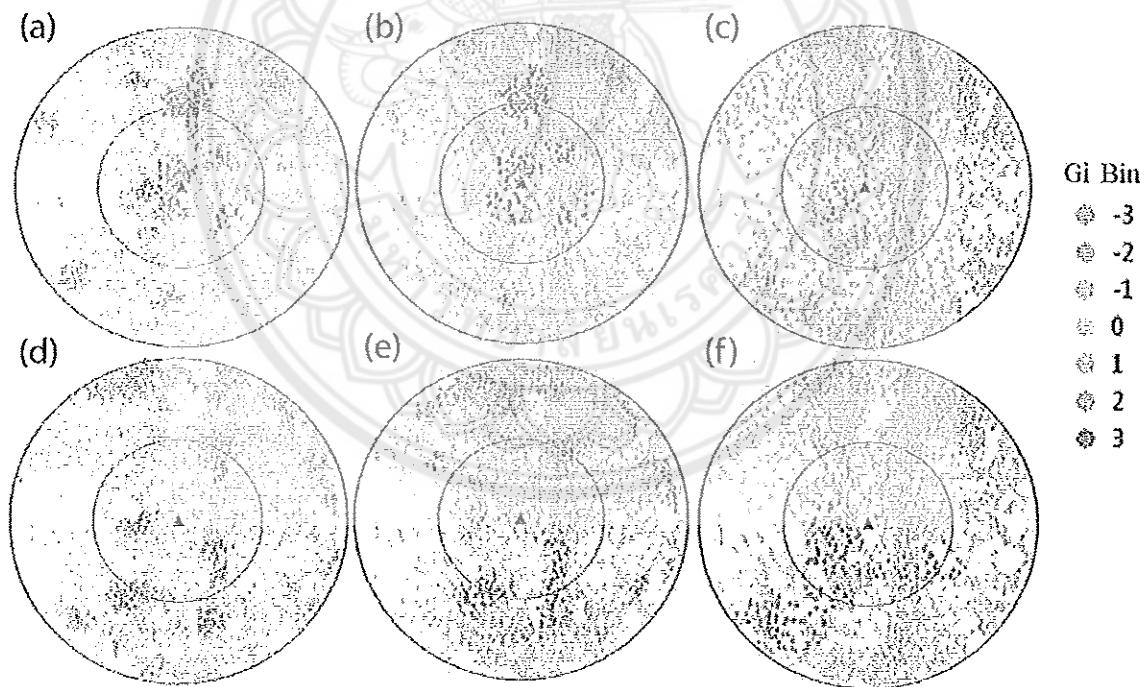

Figure 13

972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000
1001
1002
1003
1004
1005
1006
1007
1008
1009
1010
1011
1012
1013
1014
1015

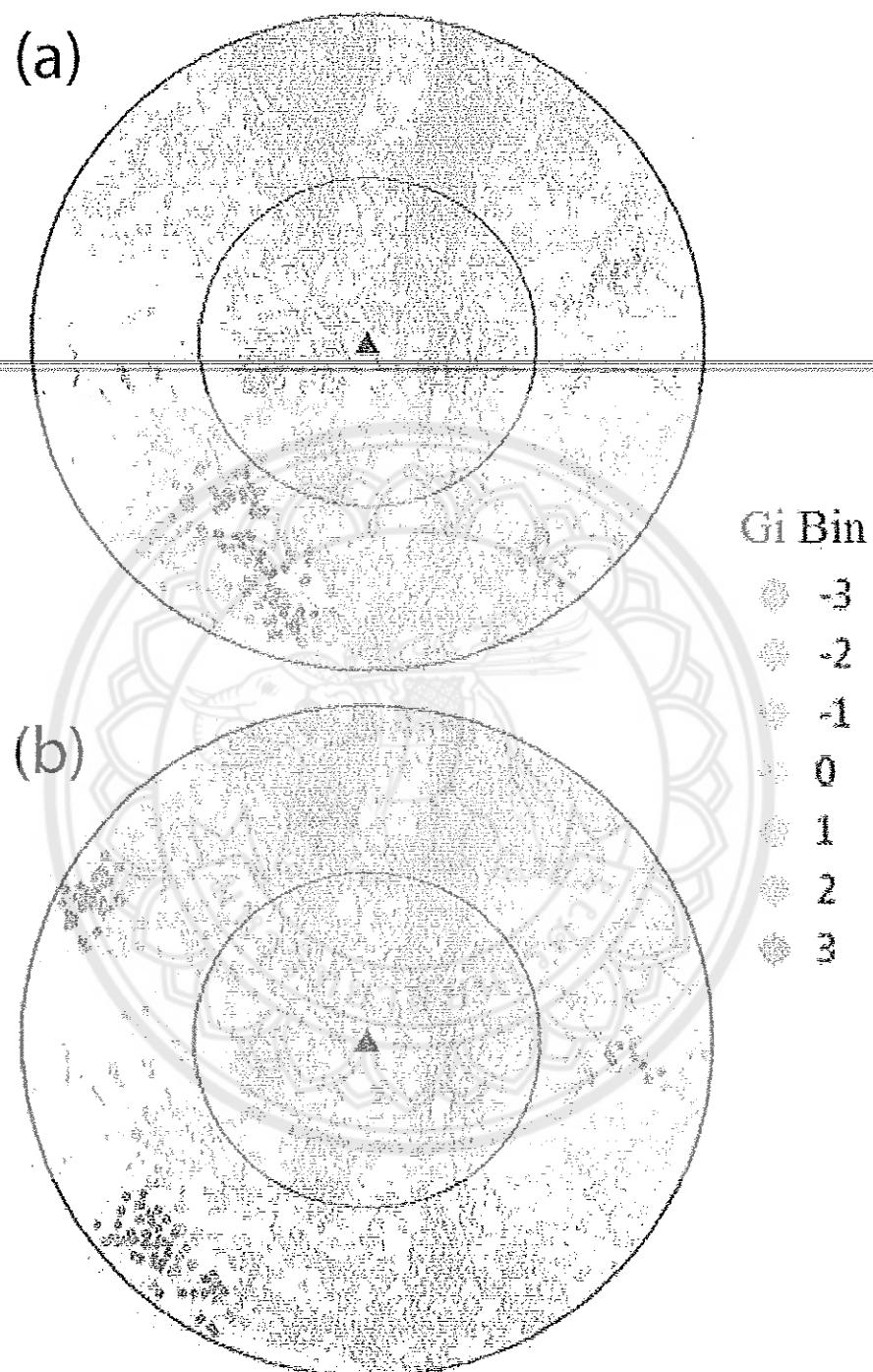

Figure 14

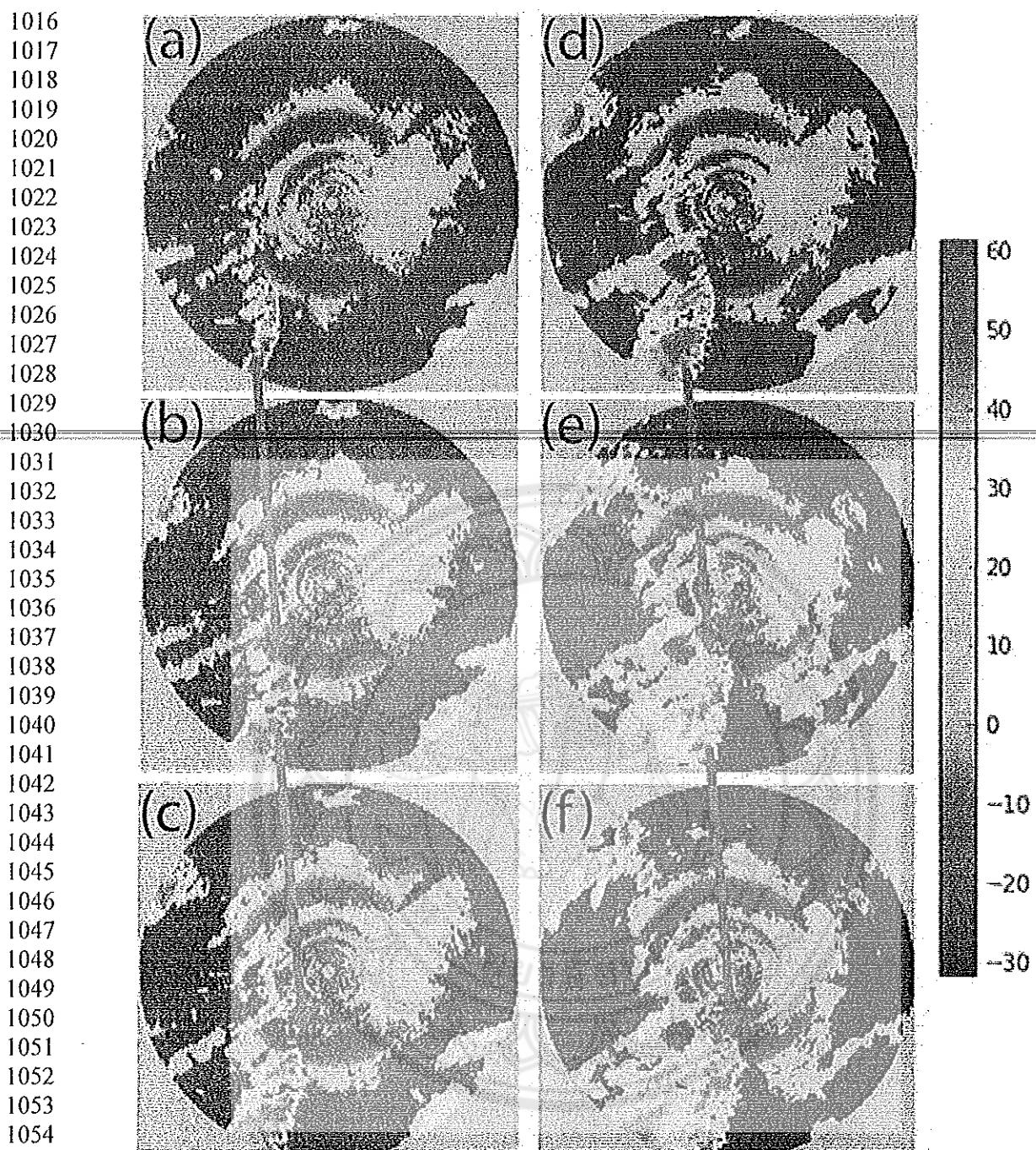

Figure 15

1059

1060 **Table 1:** overall statistics for the convective clouds

	Mean	Standard Deviation (S.D.)
Area (km^2)	1184.23	1650.59
Speed (m s^{-1})	9.58	7.75
Ellipse shape	1.99	0.83
Echo intensity (dBZ)	54.29	5.31

1061

1062 **Table 2:** overall statistics for propagating and stationary class

	Propagating class		Stationary class	
	Mean	Standard Deviation (S.D.)	Mean	Standard Deviation (S.D.)
Area (km^2)	1485.33	1838.03	832.53	1315.71
Ellipse shape	1.988	0.773	1.996	0.883
Echo intensity (dBZ)	55.33	4.59	53.07	5.82

1063

1064

1065

1066

1067

1068

Comparison of spatial error structures between TRMM products and APHRODITE over the Indochina Peninsula

Nattapon Mahayik (1*), Sarintip Tantance (2)

¹Department of Natural Resources and Environment, Faculty of Agriculture Natural Resources and Environment, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

²Department of Civil Engineering, Faculty of Engineering, Naresuan University, Phitsanulok, 65000, Thailand

Email: nattaponm@nu.ac.th

Abstract

Precipitation is essential factor to drive agricultural activities in the tropical region including Indochina peninsula (ICP). Natural hazards triggered by precipitation extremes such as drought, floods, and landslides have increased in the region over the past decade. Precipitation/rainfall estimates products from satellites occupying such high spatial and temporal resolution can be one of solutions for the disaster prevention and mitigation processes. However, the products need to be validated as well as understood in the spatial error structures prior to the application in the fields. In this study, we developed the method to validate the two products from TRMM Multi-satellite precipitation Analysis (TMPA) which are TRMM3B42 and TRMM342RT. The validating data as ground-based rainfall is derived from Asian Precipitation-Highly Resolved Observational Data Integration Towards Evaluation of Water Resources (APHRODITE). Python script and BaseMap library have been used in this study to find spatial structure errors. We have found that both the spatial errors and detection of performance statistics such as POD, CSI and FAR have shown significant difference for both products in comparison between dry and wet seasons over the ICP for the selected year of 2004. During wet season, the TRMM products have shown well performance to detect rain compared to dry season by providing the relative bias less than three times. Spatial bias of the gauge-correction procedure for TRMM3B42 has shown better performance compared to TRMM3B42RT. For the middle of ICP, it has been clearly seen that there is the least spatial bias compared to over Tenasserim hills or Peninsular Malaysia. The performance of TRMM products may subject to the quality of validated surface data the source surface data used to validate because over the plain of ICP, where there is dense of rain gauge distribution, it indicates better performance of rain detection than over the mountainous regions.

Keywords: Satellite Rainfall Estimates, Indochina peninsula, Validation, Python, BaseMap

1. Introduction

Precipitation represents the net heating from condensation in the atmosphere which is the key exchange process within the hydrological cycle. Precipitation measurement is the essential process to provide input information for hydrologic, climatologic, and agricultural studies, especially for those natural hazards linked with precipitation extremes, such as droughts, floods and landslides (Guo et al., 2015). Therefore, there are several attempts to measure precipitation precisely using several methods respected to spatial and temporal variability. Although the rain gauge accurately provides point rain measurement at the surface level, there are limitations to study and apply for regional and global scale due to small sampling area and inhomogeneous distribution of gauges installation. Ground-based radar network is one of the effective instruments to observe the quantitative precipitation. However, the inherent errors of the radar itself such as surface backscatter, attenuation and extinction of signal, bright band effects, and uncertainty of the reflectivity–rainrate ($Z-R$) relationship (Iguchi et al. 2000, 2009; Yang et al. 2006; Wolff and Fisher 2008; Kidd et al. 2012) cause the limitation on the usage of radar advantages over the regional scale. In addition, radar network does not coverage over the developing countries due to its expensive cost.

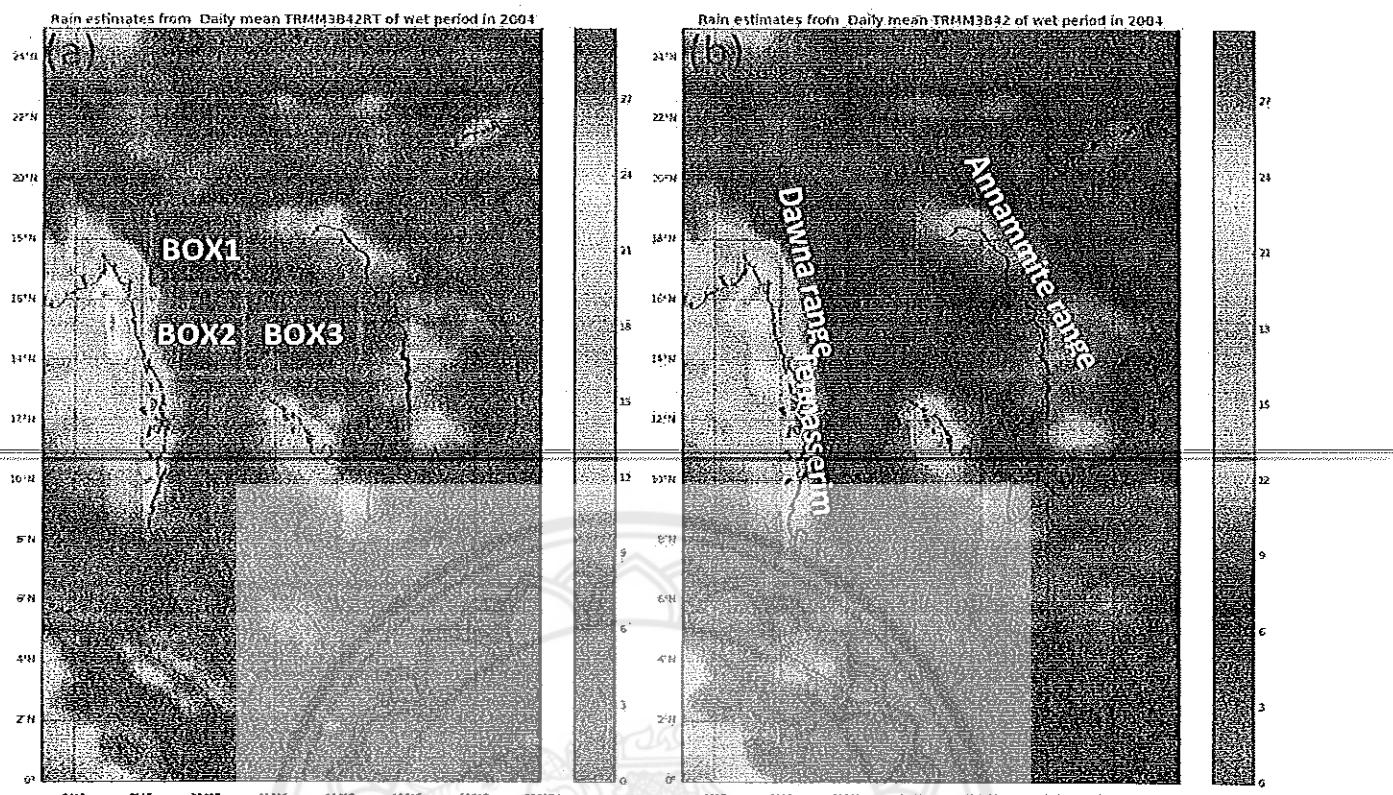
Satellite-based quantitative precipitation estimates (QPE) algorithms have been developed in recent years to be an alternative method to estimate precipitation dynamics at regional and global scale (Guo et al., 2015). The QPE has been produced by using sophisticated techniques to combine the geosynchronous infrared (IR) sensors on geostationary (GEO) satellites with high sampling frequency and polar-orbiting microwave sensors (PMW) on low-Earth-orbiting (LEO) satellites with less-frequent temporal sampling (Huffman et al. 2007). IR data are derived from the measurements of cloud-top temperature and cloud height, which may not directly relate to lower-level rainfall rates compared to PMW sensors (Sapiro and Arkin 2009). However, the error sources associated with these satellite products have not been clarified yet. The quantification of uncertainties and inherent errors in satellite precipitation data are needed to address before applications (Hong et al. 2006; Mehran et al. 2014; Tian et al. 2009; Sorooshian et al. 2011). In addition, the performance of the data can vary significantly among different seasons, regions and precipitation type (Ebert et al. 2007, Dinku et al. 2009; Gebregiorgis and Hossain, 2011; Veerakachchen et al. 2014).

In this study, TRMM products have been validated with observed rain at ground surface. TRMM product is the satellite precipitation product produced by the algorithms combining PMW and IR data to estimate precipitation with spatial resolution of 0.258° latitude/longitude and temporal resolution of daily level integrated from 3 hour. The algorithm not only integrates IR and PMW data but also includes the TRMM Multisatellite Precipitation Analysis (TMPA) of real time (3B42-RT) and research version 7 (3B42-V7) (Huffman et al. 2007, 2010). The primary objective of this paper is to identify the strengths and weaknesses of TRMM products over Indochina Peninsula (ICP). Explicitly, the error structures are characterized in terms of spatial distribution and, spatial and temporal variations over dry and wet seasons.

2. Study area, data and statistics

2.1. Study area

In this study, the term of Indochina Peninsula (ICP) refers to land historically under the cultural influence of India and China corresponding to the lands of Myanmar, Thailand, Laos, Cambodia, Vietnam and Peninsular Malaysia. The ICP is located among two oceans which are Indian and Pacific oceans. The southwesterly inflow is predominant wind during wet season, while the northeasterly wind dominates during winter seasons affecting some areas of ICP to receive a huge of precipitation. The topography of different altitudes governs the climatic conditions of the ICP. The mountain range such as Arakan Mountains, Dawna range, Tennasserim hills and Annamite range determines the rainfall pattern over the mainland of the ICP. Over the windward side of the ranges, annual rainfall is larger than 2,000 mm such as in the west side of Tennasserim hills. Tropical cyclones has been active during wet season of boreal summer originating and moving from the northwest Pacific Ocean from June to October whereas September being the most active month for the tropical cyclones. As shown in Figure 1, the difference of rainfall pattern of two TRMM products has been illustrated as daily mean of rainfall during wet season (May to October 2004).

Figure 1 The daily rain estimates shown in color shade in unit of mm during wet season of boreal summer of study area over Indochina peninsula over latitude of 0-25°N and longitude of 95°E-110°E. Three red boxes indicate investigating area (see text for details): (a) The daily rain estimates from TRMM3B42RT (mm) (b) The daily rain estimates from TRMM3B42 (mm).

2.2 Datasets

2.2.1 Ground reference dataset

Product of the Asian Precipitation-Highly Resolved Observational Data Integration Towards Evaluation of Water Resources (APHRODITE's water resources) project has been used as a ground reference dataset (Yatagai et al., 2009). APHRODITE data has been produced from observed daily rain-gauge precipitation from meteorological agencies over the Asian monsoon region. The original spatial resolution is 0.05° grid size, and then the data have been interpolated into 0.5° and 0.25° grid size. The algorithm techniques have been developed for APHRODITE to interpolate using distance-weighting interpolation considering sphericity (Willmott et al., 1995) and orography based on sphere map (Schaake et al., 2004). In this study, the product with 0.25° daily resolution has been used as the ground reference data. The spatial distribution of rain gauge locations used to produce APHRODITE varies from location to locations based on Topography and sources of the gauge data.

2.2.2 Satellite-based precipitation dataset

The satellite rainfall products from National Aeronautics and Space Administration (NASA), TRMM products at 0.25° daily gridded resolution have been validated with ground reference of APHRODITE. TRMM3B42V7 and TRMM3B42RT have been selected to find spatial error of the product over the ICP. NASA Goddard space flight center (GSFC) has developed TMPA algorithm which is combination of the two products: the PMW and PMW calibrated IR. In the algorithm, the PMW data are calibrated by the combined TMI and precipitation radar (PR) products, and then used to calibrate the IR input data. The difference of two products is that 3B42RT is the real time products, while 3B42 is post-real-time research product that has been applied Global Precipitation Climatology Center (GPCC) products and Climate Assessment and Monitoring System (CAMS) gauge data to adjust spatial bias.

2.3 Statistical Evaluation Metrics

Bias, Relative bias (RB), root mean square error (RMSE) and Pearson linear correlation coefficient (CC), probability of detection (POD), false alarms ratio (FAR) and critical success index (CSI) are used to evaluate the performance of the two satellite rainfall products. RB, RMSE and CC are defined as followings.

$$RB = \frac{\sum_{i=1}^N (S_i - G_i)}{\sum_{i=1}^N (G_i)} \quad (1)$$

$$RMSE = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{i=1}^N (S_i - G_i)^2} \quad (2)$$

$$CC = \frac{Cov(S - G)}{\sigma_S \sigma_G} \quad (3)$$

Where S means TRMM products and G means gauge-based reference dataset. RB and CC are dimensionless. RMSE is in mm day⁻¹. Cov( ) in Equation (3) refers to the covariance, and σ denotes the standard deviation. RB indicates the degree of overestimation or underestimation in percentage. All above statistics have been computed on a grid-by-grid basis over ICP.

Table 1. Contingency table comparing precipitation detection by TRMM products and APHRODITE.

	Gauge ≥ Threshold	Gauge < Threshold
QPE ≥ threshold	H	F
QPE < threshold	M	Z

Where, H is the number of hits, F is the number of false alarms and M is the number of miss alarms.

To evaluate a relative performance of satellite products based on APHRODITE, these categorical statistical indices are computed based on a contingency table of the number of rainfall events detected correctly by the satellite products to the number of rainfall occurrence observed by reference data; FAR is the proportion of rainfall recorded by satellite but reference data does not exist; CSI denotes the overall proportion of rainfall events correctly recorded by satellite. POD, FAR and CSI range from 0 to 1, with 1 indicating a perfect performance for POD and CSI, and 0 being a perfect performance for FAR. These evaluation metrics are calculated as followings.

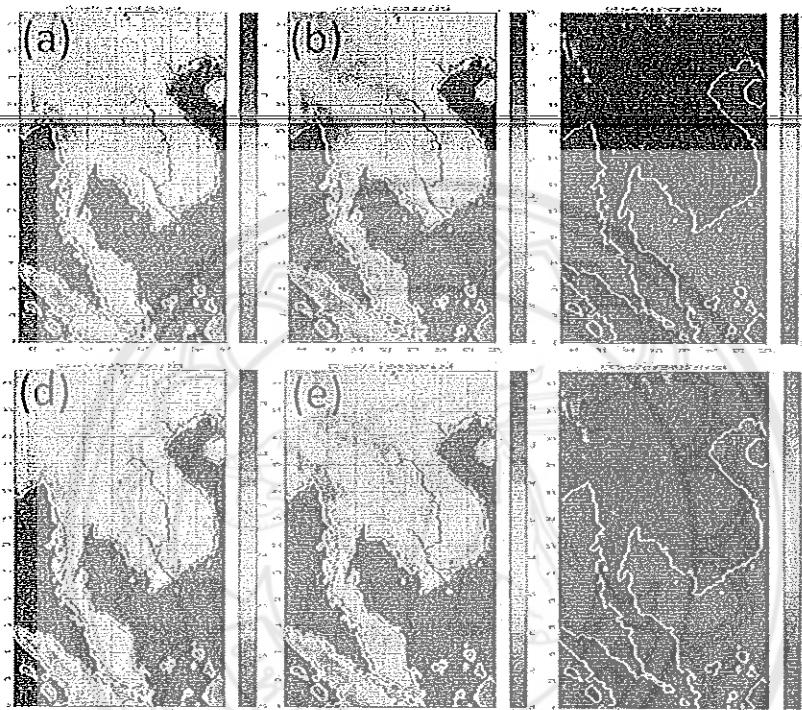
$$POD = \frac{H}{H + M} \quad (4)$$

$$FAR = \frac{F}{H + F} \quad (5)$$

$$CSI = \frac{H}{H + M + F} \quad (6)$$

3. Results and Discussions

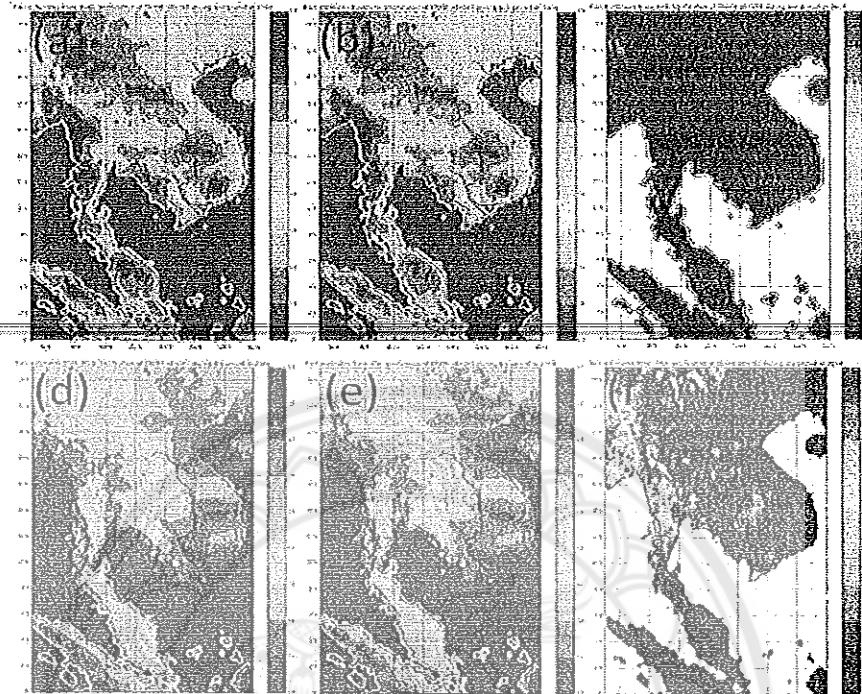
Python script and BaseMap library have been used in this study to find spatial structure errors using statistical matrices. POD, FAR and CSI can be used to clarify the nature of the occurrence errors (Ebert et al., 2007). The contingency statistics (POD, FAR and CSI scores) between TRMM products and APHRODITE have been evaluated spatially shown in Fig.2. Spatial variations of these contingency statistics have been clearly shown over the study year of over 2004. In general, the gauge-corrected product of TRMM3B42 provided better performance compared with TRMM3B42RT as apparently shown of POD and CSI over the Tennasserim hills as shown in Figure 2a and 2b. In addition, over plain of the middle ICP, the obtained POD and CSI have shown relatively lower than over the mountain ranges for both products. However, FAR (Figure 2c and 2f) shows higher over mountain ranges compared to over plain area.

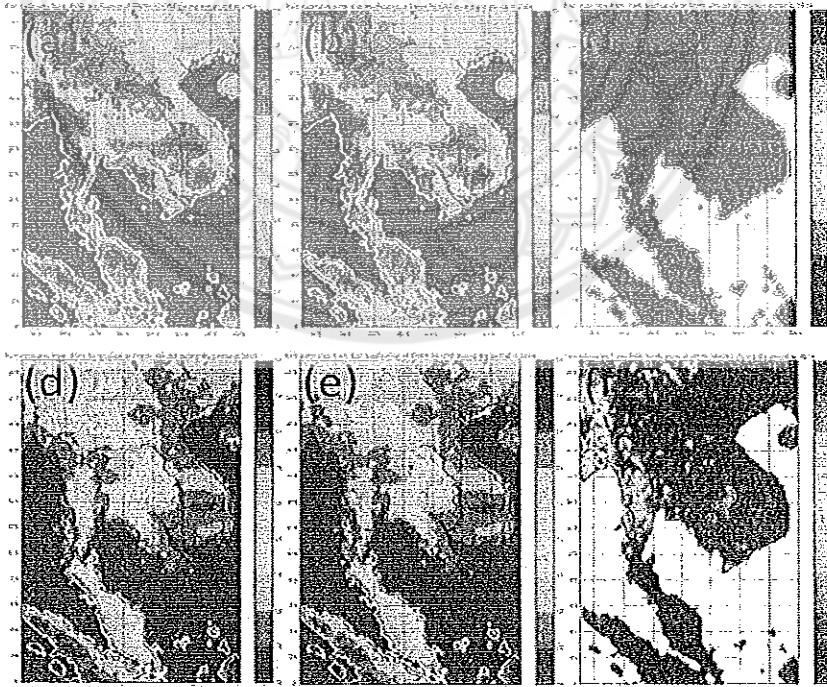
Figure 2 Verification of relative performance of TRMM3B42 and 3B42RT against with APHRODITE in 2004: Figure (a), (b) and (c) are POD, CSI, and FAR of TRMM3B42; figure (d), (e) and (f) are POD, CSI, and FAR of 3B42RT.

As there should have spatial variation between dry and wet season due to difference in sampling and rain characteristics, therefore, dry and wet seasons of the contingency statistics have been investigated as shown in Figure.3. The wet season ranges from May to October over the main land of ICP, while the dry season ranges from November to December and from January to April of 2004. Spatial and temporal variations of the two products can be observed from Figure 3 and Figure 4.

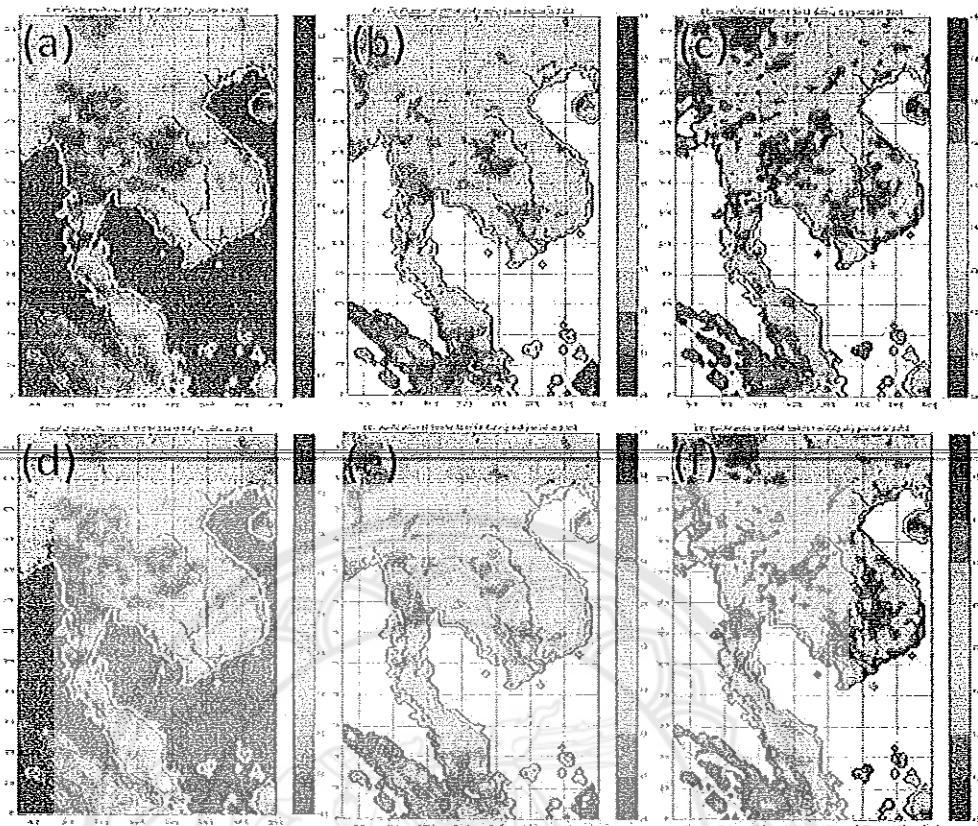
In dry season, the obtained POD and CSI are low for both products (Figure 3a, 3b, 4a and 4b) and FAR is high (Figure 3c and 4c). This means that the performances of these products are poor during dry season. It is probably caused by the effect of evaporation and high clouds. However, during wet period, it shows the better performance for both products as shown in Figure 3d, 3e, 3f, 4d, 4e and 4f. In addition, over the mountainous area, where is better performance of rain detection, the spatial variations of satellite products are clearly seen (Figure 3d, 3e, 4d and 4e). The obtained FAR index during wet season is low over the ICP with the spatial variation over mountainous area. Therefore, the satellite products provide the good performance on detecting rain during wet season.

Figure 3 Verification of relative performance of TRMM3B42 against with APHRODITE for wet and dry periods in 2004: figure (a), (b) and (c) are POD, CSI, and FAR of wet season; figure (d), (e) and (f) are POD, CSI, and FAR of dry season.

Figure 4 Verification of relative performance of TRMM3B42RT against with APHRODITE for wet and dry periods in 2004: figure (a), (b) and (c) are POD, CSI, and FAR of wet season; figure (d), (e) and (f) are POD, CSI, and FAR of dry season.

Figure 5 Spatial correlation of TRMM3B42 and 3B42RT against with APHRODITE for both wet and dry periods in 2004: figure (a) and (d) are spatial correlation for 2004 TRMM3B42 and 3B42RT; figure (b) and (c) are spatial correlation for wet and dry of TRMM3B42; figure (e) and (f) are spatial correlation for wet and dry seasons for 3B42RT.

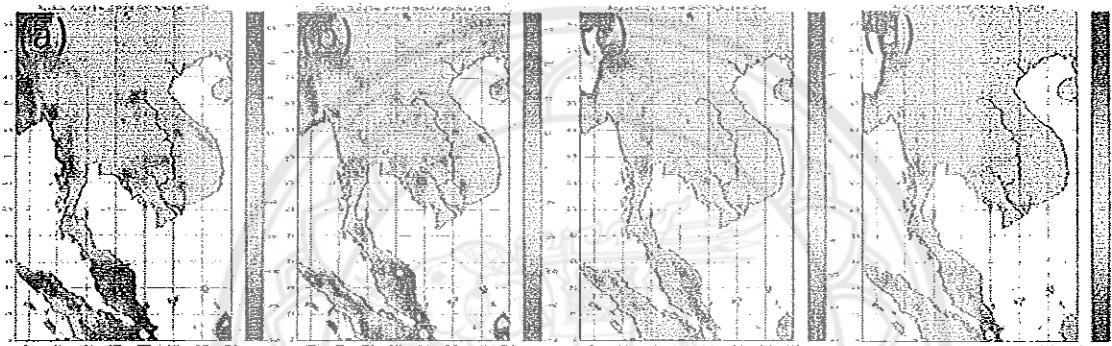
To understand more in the spatial performance of satellite detection to rainfall, spatial correlation (CC) of TRMM products against with APHRODITE has been computed in 2004 as shown in results of Figure 5. Spatial correlation maps have shown high positive correlation over the middle of ICP, in particular, Thailand, where the dense of gauge distributed over the plain as shown in Figure 5a and 5d. However, TRMM3B42 provides better performance for CC than 3B42RT. Performance of TRMM, considering the temporal differences, has been observed by between dry and wet season. It's hard to justify whether dry or wet season perform the best of spatial correlation by consideration of visualization from Figure 5b, 5c, 5e and 5f. However, the spatial pattern of good positive correlation value also occurs over the middle of the ICP.

We examined spatial bias of the two products in 2004 to investigate the distribution of spatial error structure over the study area as shown in Figure 6. Spatial bias of the gauge-correction procedure for TRMM3B42 has shown better performance (Figure 6a) compared to TRMM3B42RT (Figure 6b). Over the middle of ICP, there is least spatial bias compared to over Tenassscrin hills or Peninsular Malaysia. Spatial relative bias results in Figure 6c and 6d have also shown the consistency with the spatial bias of results from the satellite rainfall which overestimates the observed rain by APHRODITE. Gao et al. (2015) have also found that 3B42RTV7 overestimates precipitation significantly with large Relative Bias (RB) (128.17%) when against with APHRODITE over the central Asia.

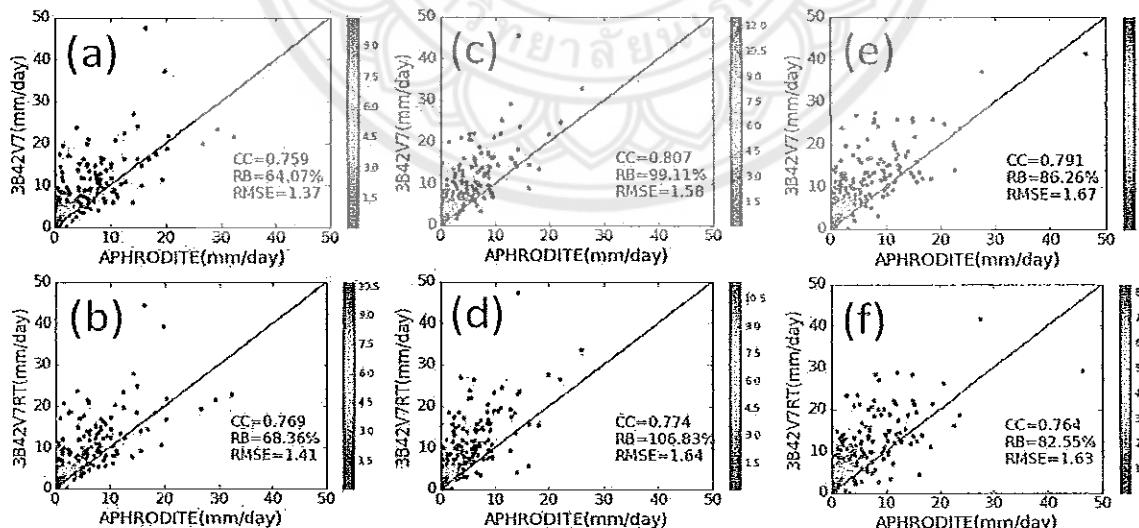
Figure 7 shows the relationship between APHRODITE and TRMM products as scatterplot over the three boxes distributed over the middle of ICP. The overestimation of rainfall detection by TRMM products has been clearly seen over the three boxes when compared to APHRODITE's estimation. The conditional daily rain rate over 0.0

mm has been used to find correlation (CC), relative bias (RB) and Root mean square error (RMSE) by using area average of rainfall for both surface rain and TRMM products over these three boxes. There are not much different in correlation among these boxes. However, relative bias over box 1 (Figure 7c and 7d) demonstrates quite large meaning of TRMM overestimation on rainfall compared to the other boxes.

Temporal variations over spatial distribution in the middle of ICP have been investigated as shown in table 2. The data has been separated into dry and wet seasons producing some interesting statistics for performance valuation of the satellite rainfall detection. There is higher correlation of TRMM products and APHRODITE during wet season than dry season for both 3B42 and 3B42RT. The relative bias of wet season is less than dry season about three times for TRMM3B42 compared to APHRODITE. TRMM3B42RT has mostly higher relative bias compared to TRMM3B42.

Figure 6 Figure (a) and (b) are spatial bias of TRMM3B42 and 3B42RT against with APHRODITE in 2004; figure (c) and (d) are percent of spatial relative bias of TRMM3B42 and 3B42RT against with APHRODITE in 2004.

Figure 7 Scatter plot of three boxes (as shown in Figure 1) over the main land of ICP representing the daily conditional rainfall statistics between TRMM 3B42V7/Real time and Aphrodite in 2004; figure (a) and (b) represent box 1; figure (c) and (d) represent box 2; figure (e) and (f) represent box 3.

Table 2 statistics of comparison daily conditional rain estimates for both wet and dry season from TRMM3B42/real time and Aphrodite over the three boxes in 2004

TRMM3B42			TRMM3B42RT		
CC	RB (%)	RMSE (mm)	CC	RB (%)	RMSE (mm)
<i>Wet Season</i>					
Box1	0.697	51.52	1.63	0.691	59.11
Box2	0.766	85.96	1.93	0.76	100.73
Box3	0.772	67.99	1.91	0.714	77.21
<i>Dry Season</i>					
Box1	0.64	164.33	1.04	0.717	142.28
Box2	0.693	184.31	1.12	0.394	146.35
Box3	0.682	179.96	1.38	0.648	109.98

The poor agreements between TRMM products and APHRODITE are attributed to several factors. Duan et al. (2016) pointed out the error from evaluation results including satellite sampling error, errors in algorithms for estimation of precipitation from individual platform, errors in algorithms for combining individual estimates (Shen et al., 2010), errors in bias correction. In the southern part of the ICP, the northeast monsoon is dominated over the winter monsoon where peninsular Malaysia is located. Tan et al. (2015) evaluated Six High-Resolution Satellite and Ground-Based Precipitation Products over Malaysia. 3B42RT and 3B42V7 are also evaluated against with 342 rain gauges over Malaysia. They found during flood events which occurred in late 2006 and early 2007 were estimated the best by 3B42RT and 3B42V7, as shown by an R^2 value ranging from 0.49 to 0.88 and 0.52 to 0.86. Compared to our spatial correlation shown in Figure 5c and 5f during dry period of the ICP, the poor correlation has been found over peninsular Malaysia with correlation less than 0.4 of daily analysis. Therefore, the assessment of uncertainties satellite rainfall products is needed to be validated with high quality of near surface rain data to consider of both spatial and temporal variations. In addition, peak of monsoon periods varies spatially that could be considered in the validation processes for improved rainfall estimation and thus improved water management.

4. Conclusion

Satellite rainfall products are the important sources to study rainfall variations over the global and regional scale. Developing countries can use the satellite products for their operational applications as alternative data source that can be freely accessed. Therefore, the spatial errors and bias need to be quantified. In this study, TRMM products of 2004 (TRMM3B42 and 3B42RT) at daily basis have been validated by surface gridded data named APHRODITE. The statistical matrices have been used to quantify the spatial and temporal variations over the Indochina Peninsula (ICP). All of the investigations for this study have been done by using Python script and Base Map library. The major findings of this study are summarized as follows:

1. TRMM3B42 has mostly shown better performance of rain detection compared to 3B42RT with mostly overestimate surface rain. The metrics of POD and CSI shows spatially high value and FAR shows relatively low for 3B42 compared to 3B42RT over the main land of ICP, in particular.
2. Spatial bias of the gauge-correction procedure for TRMM3B42 has shown better performance compared to TRMM3B42RT. Over the middle of ICP, there is least spatial bias compared to over Tennasserim hills or Peninsular Malaysia.
3. During wet season, the TRMM products provide better performance to detect rain than dry season with three times less relative bias.

The next research should be done by expanding data to longer period and investigating the performance detection of other satellite rainfall products such as GSMap, CMORPH, PERSIANN.

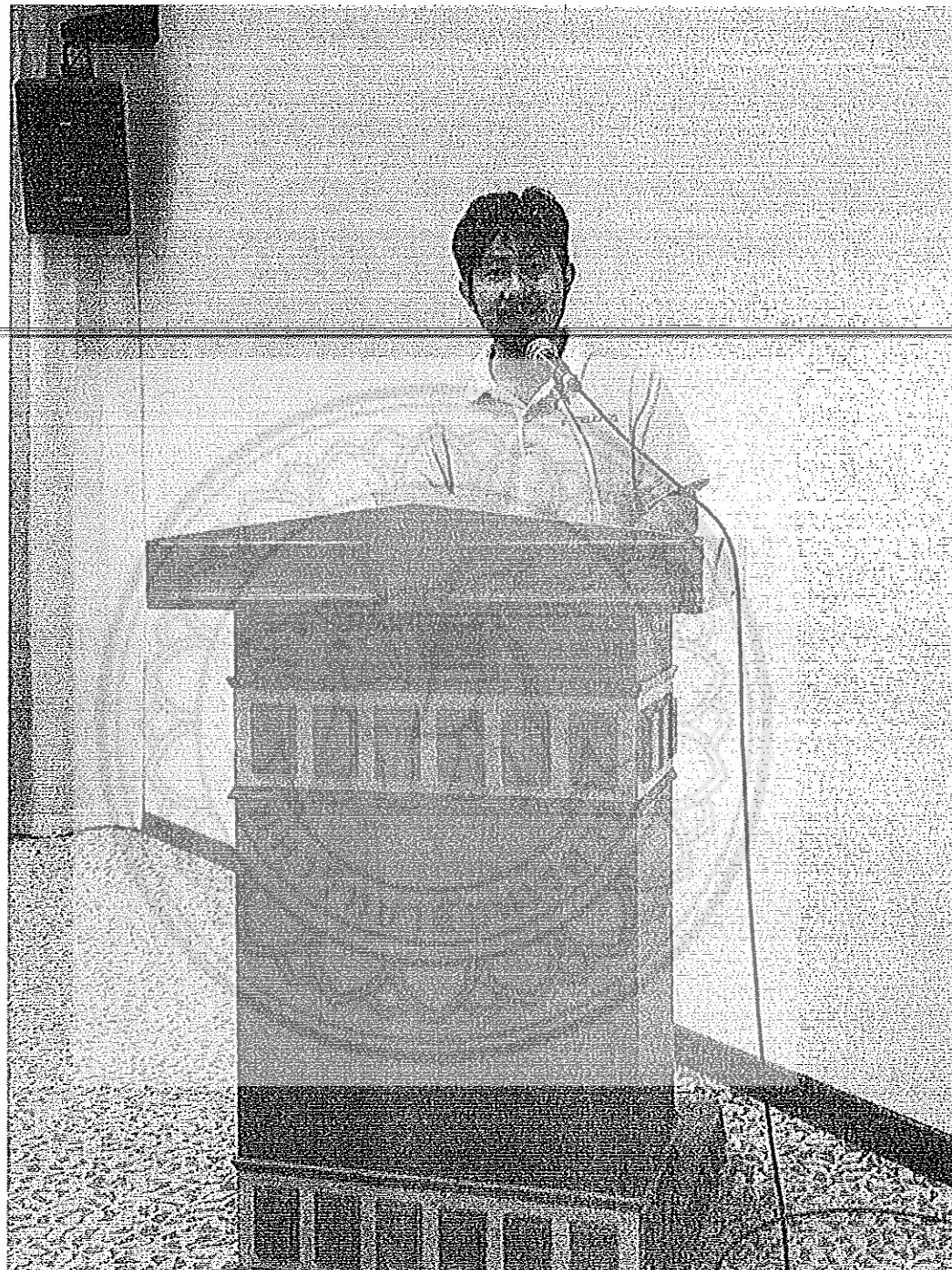
Acknowledgements

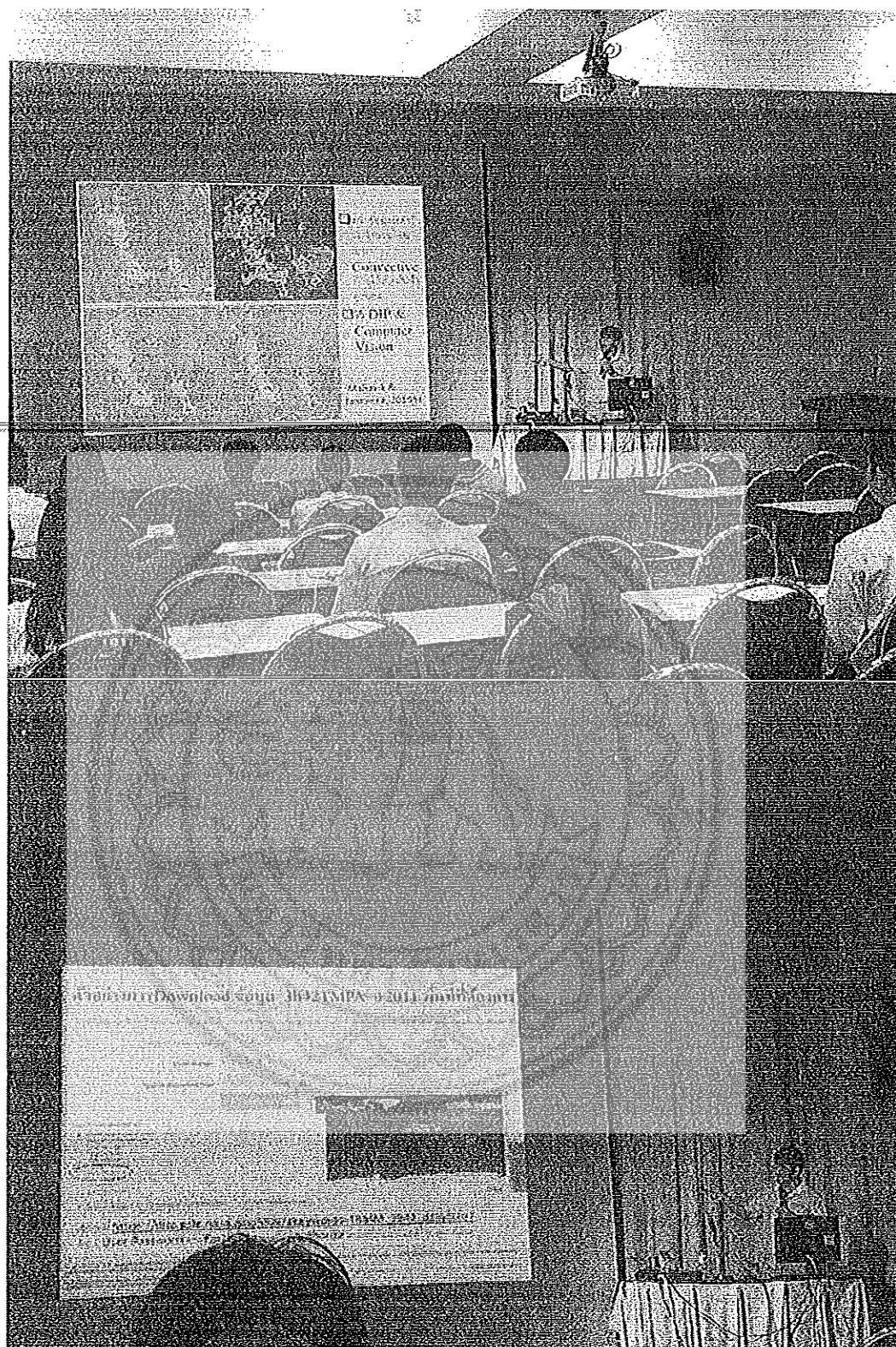
This research was supported by National Research Council of Thailand (NRCT) through the Naresuan University R2561B062 and R2561B063. We are really appreciated to Advancing Co-Design of Integrated Strategies with Adaptation to Climate Change in Thailand project (ADAP-T) in ST2-W1 group supported by JICA for providing additional fund to support the project. Special thanks to the original producers of TRMM and PHRODITE for providing free downloadable precipitation products.

References

- Dinku, T., E. N. Anagnostou, and M. Borga, 2002: Improving radarbased estimation of rainfall over complex terrain. *J. Appl. Meteor.*, 41, 1163–1178, doi:10.1175/1520-0450(2002)041,1163:IRBEOR.2.0.CO;2.
- Duan Z., J. Liu, Y. Tuo, G. Chiogna and M. Disse, 2016: Evaluation of eight high spatial resolution gridded precipitation products in Adige Basin (Italy) at multiple temporal and spatial scales, *Science of the Total Environment*, 573, 1536–1553.
- Ebert, E.E. J.E. Janowiak, and C. Kidd, 2007: Comparison of near-real-time precipitation estimates from satellite observations and numerical models. *Bull. Am. Meteorol. Soc.*, 88, 47–64.
- Gebregiorgis, A.S. and F. Hossain, 2011: Understanding the dependency of satellite rainfall uncertainty on topography and climate for hydrologic model simulation. *IEEE Trans. Geosci. Remote Sens.*, 51, 704–718.
- Guo, H., S. Chen, A. Bao, J. Hu, A. S. Gebregiorgis, X. Xue, and X. Zhang, 2015: Inter-comparison of high-resolution satellite precipitation products over central Asia. *J. Remote Sens.*, 7, 7181–7211, doi:10.3390/rs70607181.
- Hong, Y., K.-L. Hsu, H. Moradkhani, and S. Sorooshian, 2006: Uncertainty quantification of satellite precipitation estimation and Monte Carlo assessment of the error propagation into hydrologic response. *Water Resour. Res.*, 42, W08421.
- Huffman, G. J., and Coauthors, 2007: The TRMM Multisatellite Precipitation Analysis (TMPA): Quasi-global, multiyear, combined-sensor precipitation estimates at fine scales. *J. Hydrometeor.*, 8, 38–55, doi:10.1175/JHM560.1.
- Huffman, R. F. Adler, D. T. Bolvin, and E. J. Nelkin, 2010: The TRMM Multi-satellite Precipitation Analysis (TMPA). *Satellite Rainfall Applications for Surface Hydrology*, M. Gebremichael and F. Hossain, Eds., Springer, 3–22.
- Iguchi, T., T. Kozu, R. Meneghini, J. Awaka, and K. Okamoto, 2000: Rain-profiling algorithm for the TRMM Precipitation Radar. *J. Appl. Meteor.*, 39, 2038–2052, doi:10.1175/1520-0450(2001)040,2038:RPAFTT.2.0.CO;2
- Kidd, C., and G. Huffman, 2011: Global precipitation measurement. *Meteor. Appl.*, 18, 334–353, doi:10.1002/met.284.
- Maggioni, V., P. C. Meyers, and M. D. Robinson, 2016: A review of merged high-resolution satellite precipitation product accuracy during the Tropical Rainfall Measuring Mission (TRMM) era. *J. Hydrometeor.*, 17, 1101–1117, <https://doi.org/10.1175/JHM-D-15-0190.1>
- Mehran, A. and A. AghaKouchak, 2014: Capabilities of satellite precipitation datasets to estimate heavy precipitation rates at different temporal accumulations. *Hydrol. Process.*, 28, 2262–2270.
- Schaake, J., A. Henkel, and S. Cong, 2004: Application of PRISM climatologies for hydrologic modeling and forecasting in the western U.S. In Proceedings of 18th Conference on Hydrology, Seattle, WA, USA, 15 January 2004.
- Shen, Y., A.Y. Xiong, Y. Wang, and P.P. Xie, 2010: Performance of high-resolution satellite precipitation products over China. *J. Geophys. Res.-Atmos.*, 115.
- Sorooshian, S., A. AghaKouchak, and P. Arkin, 2011: Eylander, J.; Foufoula-Georgiou, E.; Harmon, R.; Hendrickx, J.M.H.; Imam, B.; Kuligowski, R.; Skahill, B.; et al. Advanced concepts on remote sensing of precipitation at multiple scales. *Bull. Am. Meteorol. Soc.*, 92, 1353–1357.
- Tan, M.L., A. Ibrahim, Z. Duan, A. P. Cracknell, and V. Chaplot, 2015: Evaluation of six highresolution satellite and ground-based precipitation products over Malaysia. *Remote Sens.*, 7, 1504–1528.
- Tian, Y., C.D. Peters-Lidard, J.B. Eylander, R.J. Joyce, G.J. Huffman, R.F. Adler, K.-L. Hsu, F.J. Turk, M. Garcia, and J. Zeng, 2009: Component analysis of errors in satellite-based precipitation estimates. *J. Geophys. Res.: Atmos.* 2009, 114, D24101.
- Veerakachen, W., M. Raksapatcharawong, and S. Seto, 2014: Performance evaluation of global satellite mapping of precipitation (GSMap) products over the Chaophraya river basin, Thailand. *Hydrol. Res. Lett.*, 8, 39–44.
- Willmott, C.J. and K. Matsuura, 1995: Smart interpolation of annually averaged air temperature in the United States. *J. Appl. Meteorol.*, 34, 2577–2586
- Wolff, D. B. and B. L. Fisher, 2008: Comparisons of instantaneous TRMM ground validation and satellite rain-rate estimates at different spatial scales. *J. Appl. Meteor. Climatol.*, 47, 2215–2237, doi:10.1175/2008JAMC1875.1.
- Yang, S., W. S. Olson, J. J. Wang, T. L. Bell, E. A. Smith, and C. D. Kummerow, 2006: Precipitation and latent heating distributions from satellite passive microwave radiometry. Part II: Evaluation of estimates using independent data. *J. Appl. Meteor. Climatol.*, 45, 721–739, doi:10.1175/JAM2370.1.
- Yatagai, A., O. Arakawa, K. Kamiguchi, H. Kawamoto, M.I. Nodzu, and A. Hamada, 2009: A 44-year daily gridded precipitation dataset for Asia based on a dense network of rain gauges. *Sola*, 5, 137–140.

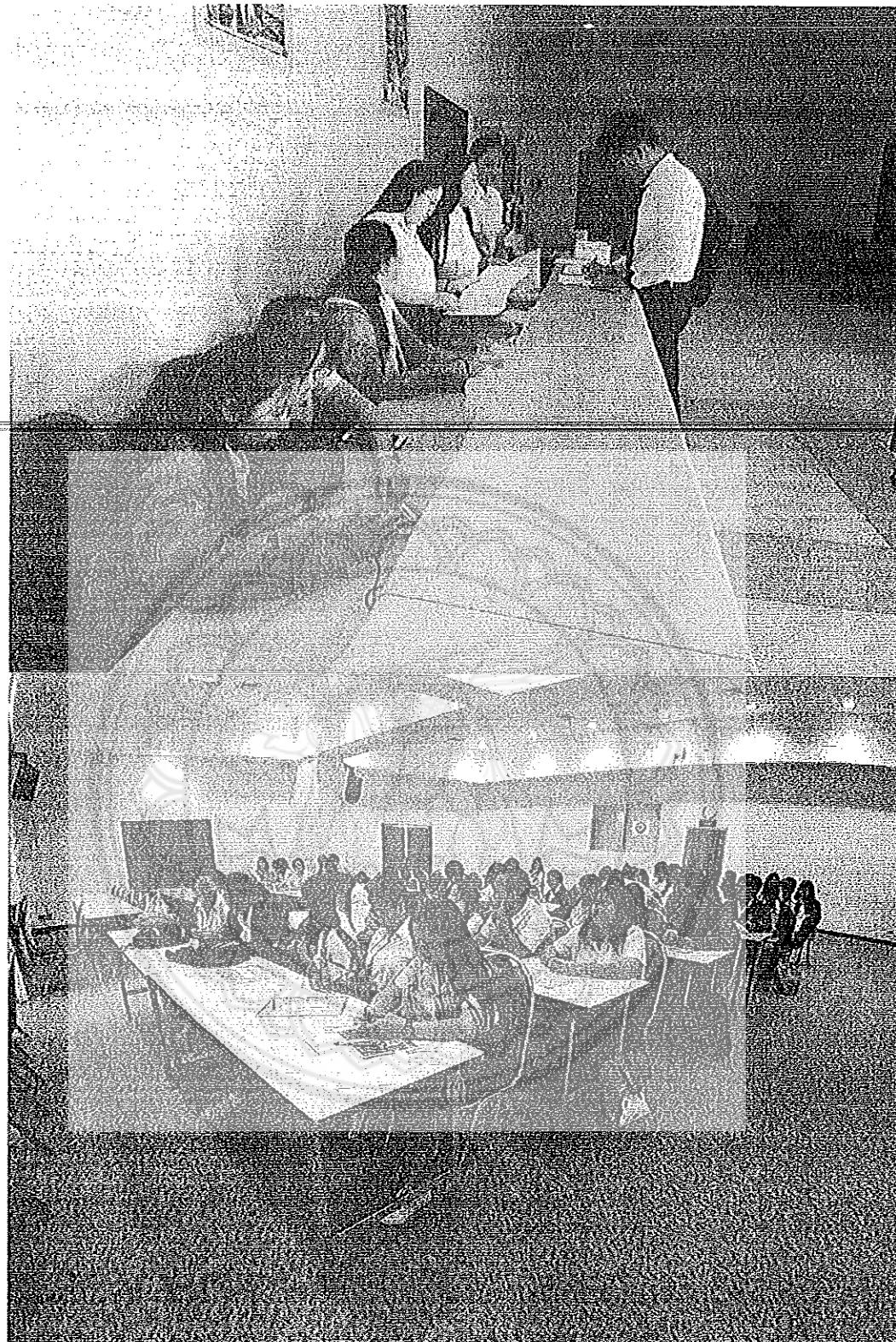

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณบดีคณะเกษตรศาสตร์ฯ ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โทร. 2757

ที่ อว 0603.07.01/

วันที่ มิถุนายน 2562

เรื่อง ขออนุมัติจัดโครงการอบรมมีดโครงการวิจัยบนแผ่นดินรหัสโครงการ R2561B062

เรียน คณบดีคณะเกษตรศาสตร์ฯ

ตามที่มหาวิทยาลัยนเรศวรได้อนุมัติจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2561 ให้แก่สัญญาเลขที่ R2561B062 โครงการวิจัยเรื่อง “ความผันแปรโครงสร้างภายในภาระเบ็ดจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีนตอนกลาง” โดยมี ดร.นรรพล มหาวิค สำกัดภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าโครงการนี้ บัดนี้โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว

ดังนั้น ข้าพเจ้า ดร.นรรพล มหาวิค จึงครรช่อนุมัติโครงการอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ ในวันพุธที่ 10 กรกฎาคม 2562 ตั้งแต่เวลา 09.00 – 16.00 น. ณ ห้องประชุมมนคอนเฟอร์เรนซ์ อาคาร CITCOM โดยขอเบิกค่าใช้จ่ายดังนี้

1. ค่าอาหารผู้เข้าร่วมโครงการ (200บาทx40 คน)	8,000 บาท
2. ค่าอาหารว่าง (50บาทx2มื้อx40คน)	4,000 บาท
3. ค่าวัสดุสำนักงาน	4,400 บาท
4. ค่าวิทยากร (600บาทx2คนx3ชั่วโมง)	3,600 บาท
รวมเป็นเงิน	20,000 บาท

หมายเหตุ ถ้าจ่ายได้ทุกรายการ

ทั้งนี้โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖1 โครงการความผันแปรโครงสร้างภายในภาระเบ็ดจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีนตอนกลาง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ

(ดร.นรรพล มหาวิค)

หัวหน้าโครงการฯ

**โครงการอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยา
และการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ
ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
คณะเกษตรศาสตร์ หรือพยากรณ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร**

ชื่อโครงการ :

อบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ

หลักการและเหตุผล

ตามที่มหาวิทยาลัยนเรศวรได้อ้อนนี้ตัดสินใจจัดระบบประมวลผลแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ 2561 ให้แก่สัญญาเลขที่ R2561B062 โครงการวิจัยเรื่อง “ความผันแปรโครงการสร้างกิจกรรมระบบfunจากข้อมูลดาวเทียม TRMM บริเวณอินโดจีนตอนกลาง” โดยมี ดร.นัฐพล มหาวิค ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยฯ เป็นหัวหน้าโครงการนี้ บัดนี้โครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในสัญญาแล้ว เพื่อให้มีการเข้าใจและทราบถึงองค์ความรู้ทางด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ คณะผู้วิจัยจึงได้จัดการอบรมเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ในชื่อโครงการอบรมเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากกรมอุตุนิยมวิทยามาเป็นวิทยากรในการบรรยายให้กับผู้เข้าประชุม

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ

รูปแบบการจัดประชุม

บรรยายองค์ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติ รวมถึงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานที่เข้าร่วมอบรม

ผู้เข้าประชุม

เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลกและสุโขทัยและนิสิตที่สนใจ จำนวน 40 คน

ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผลผลิต

ผู้เข้าประชุมมีความเข้าใจด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลเดตรีในการวิเคราะห์สภาพอากาศ
ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- (1) ร้อยละของผู้เข้าประชุม : ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- (2) ร้อยละของผู้เข้าประชุมที่ผ่านการประเมิน : ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ผู้เข้าประชุมเข้าใจด้านอุตุนิยมวิทยาและการประยุกต์ใช้ข้อมูล TRMM ในการวิเคราะห์สภาพอากาศ
- (2) ผู้เข้าประชุมเข้าใจสภาพอากาศผ่านกรณีตัวอย่างในการใช้ข้อมูล TRMM

หน่วยงานและผู้รับผิดชอบโครงการ

ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร

ดร.นรรษา นาววิค

ระยะเวลาในการจัดอบรม

วันพุธที่ 11 กรกฎาคม 2562

สถานที่ดำเนินโครงการ

ห้อง ห้องเม่นคอนเฟอร์เรนซ์ อาคาร CITCOM มหาวิทยาลัยนเรศวร

การฝึกอบรม

การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านอุตุนิยมวิทยาและการใช้ข้อมูลดาวเทียมในการวิเคราะห์สภาพอากาศ
ภาควิชาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
วันพุธที่ 10 กรกฎาคม 2562

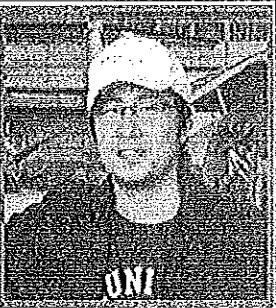
08.30-09.00 น.	ลงทะเบียน (ห้องเมมคอนเพอร์รันท์ อาคาร CITCOM)
09.00-10.45 น.	การบรรยายเรื่อง หลักการอุตุนิยมวิทยาและการปฏิบัติงานในด้านพยากรณ์อากาศ วิทยากร: อาจารย์ประพุติ ยอดไพบูลย์ ผู้อำนวยการสถานีอุตุนิยมวิทยาจังหวัด พิษณุโลก
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ หลักการและการเก็บข้อมูลทางอุตุนิยมวิทยา ▪ เครื่องมือทางอุตุนิยมวิทยา ▪ หลักการพยากรณ์เพื่อการเตือนภัยในงานอุตุนิยมวิทยา ▪ ตัวอย่างกรณีศึกษาจากภาคปฎิบัติ
10.45-11.00 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
11.00-12.00 น.	การบรรยายเรื่อง ลักษณะสภาพอากาศภาคเหนือตอนล่าง วิทยากร: อาจารย์ประพุติ ยอดไพบูลย์
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ การปฏิบัติงานและกรณีศึกษาตัวอย่างภาคเหนือตอนล่าง ▪ ภารกิจเฝ้าระวัง เตือนภัยและพยากรณ์ไฟป่า ภัยแล้ง ฝนจากร่องมรสุม ฝนจากพายุ พายุฤดูร้อน ลูกเห็บ พื้นที่ภาคเหนือตอนล่าง ▪ ปัญหาและโจทย์งานวิจัยที่ต้องการพัฒนา (ตาม-ตอบอภิปราย)
12.00-13.00 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-14.30 น.	การบรรยายเรื่อง ข้อมูลดาวเทียม TRMM วิทยากร: ดร. นัฐพร มหาวิค
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ▪ การประยุกต์ใช้และตัวอย่างการพัฒนากระบวนการวิเคราะห์
14.30-14.45 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
14.45-16.00 น.	การบรรยายเรื่อง ข้อมูลดาวเทียม TRMM วิทยากร: ดร. นัฐพร มหาวิค
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ปัญหาและโจทย์งานวิจัยที่ต้องการพัฒนา (ตาม-ตอบอภิปราย)
16.00-16.30 น.	สรุปผลการฝึกอบรมและมอบประกาศนียบัตร

ภาคผนวก ๗

ประวัตินักวิจัย (Curriculum Vitae)

ประวัติและผลงานทางวิชาการ [update June 13 , 2019]

	<p>Dr. Nattapon Mahavik</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ D.Sc. in Atmospheric Science, Kyoto University, 2015 , Japan [MEXT] ทุนรัฐบาลญี่ปุ่น ▪ M.Sc. in Photogrammetry and Geoinformatics, Stuttgart University of Applied Sciences, 2009, Germany [DAAD] ทุนรัฐบาลเยอรมัน ▪ สาบ. ภูมิศาสตร์ (เกียรตินิยม), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545 <p>+66(55)962752, natapon@nu.ac.th</p>
Research interests	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ground-based radar rainfall estimation ▪ Remote sensing in Urban Heat Island ▪ Rainfall estimation from satellite products

Awards and Honour

- 2018 Shunji Murai Award for best paper on Asian Conference on Remote Sensing 2018 for the title "*The convective cloud properties extraction from weather radar reflectivity during SONCA tropical storm over the Lower Northern Thailand*"
- 2010-2013 Japanese government scholarship (monbukagakusho: MEXT) ทุนนักศึกษาวิจัยญี่ปุ่น
- 2007-2009 German Academic Exchange Service (DAAD) ทุนปริญญาโท
- 1999-2001 The Shell Company of Thailand Limited

Work experiences

Date	Position	Organization
25 May 2009 - Present	Lecturer responsible for Geography and Geoinformatics Curriculum	Department of Natural Resources and Environment, Naresuan University

Specialization skills

- Ground-based weather radar and Satellite rainfall product processing
- Fortran, Python Scripting Language, GrADS Scripting Language, NCL Scripting Language, R Scripting Language
- Linux systems (Centos, Ubuntu)
- ArcGIS, QGIS, ENVI, ERDAS IMAGINE, MATLAB
- Drone photogrammetry (DJI, Syma) for mapping

ผลงานทางวิชาการ

บทความวิจัย/บทความวิชาการที่ตีพิมพ์

ระดับนานาชาติ

1. Mahavik, N., Tantanee, S., (2019). Developed Radar Quality Index of Mosaicked Weather Radars over The Chao Phraya River Basin, Thailand. *GMSARN International Journal*. (Accepted in Scopus)
2. Mahavik, N., Tantanee, S., (2019). Spatio-Temporal Analysis of Convective Cloud Properties Deriving from Weather Radar Reflectivity during the Decaying Stage of Tropical Storm over the Lower Northern Thailand, *International Journal of Geoinformatics* (Accepted in Scopus).
3. Mahavik, N., Tantanee, S., (2019). Precipitating clouds analysis based on the developed radar mosaic products over the Chao Phraya River basin (Submitted in Scopus).
4. Mahavik, N., Tantanee, S., (2019). Convective systems observed by ground-based radar during seasonal march of Asian summer monsoon in the middle of Indochina Peninsula, *Engineering and applied science research* (Accepted in Scopus).
5. Seejata, K., Yodying, A., Wongthadam, T., Mahavik, N., Tantanee, S., (2018). Assessment of flood hazard areas using Analytical Hierarchy Process over the Lower Yom Basin, Sukhothai Province. *Procedia Engineering*, 212, 340-347. (scopus)
6. Mahavik, N., (2017). Spatial Seasonal Distribution of Climatological Precipitation over the Middle of the Indochina Peninsula. *Applied Environmental Research*, 39(3), 63-76.
7. Mahavik, N., (2017). Extreme precipitation trends over the middle of Indochina Peninsula during the period from 1978-2007. *International Journal of Earth Sciences and Engineering*, 10(3), 595-603.
8. Mahavik, N., (2017). Bias Adjustments of Radar Rainfall during Seasonal March of the Summer Monsoon in the Middle of Thailand. *International Journal of Applied Environmental Sciences*, 12(4), 577-594.

9. Mahavik, N., T. Satomura, S. Shige, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, S. Baimoung (2014). Rainfall Pattern over the Middle of Indochina Peninsula during 2009–2010 Summer Monsoon. *Hydrological Research Letter*, 8, 57-63.
10. Mahavik, N., T. Satomura, S. Baimoung (2013). Radar rainfall analysis in the middle of Indochina peninsula. *J. Disaster Res*, 8, 187-188. (SCOPUS)

ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ระดับนานาชาติ

1. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: *Quality Assessment of mosaicked weather radars over the Chao Phraya river basin, Thailand*. Proceeding of GMSARN Int. Conf. on Energy, Environment, and Development in GMS, SD44, 1-4.
2. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: The convective cloud properties extraction from weather radar reflectivity during SONCA tropical storm over the Lower Northern Thailand. *Proceeding of Asian Conference on Remote Sensing 2018*, 3, 1604-1612.
3. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: Comparison of spatial error structures between TRMM products and APHRODITE over the Indochina Peninsula *Proceeding of Asian Conference on Remote Sensing 2018*, 3, 1754-1763.
4. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern observed by radar calibrated by rain gauges in Indochina. *Proceeding of The Third International MAHASRI/HyARC Workshop on Asian Monsoon and Water Cycle*, 44-49.

ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ระดับชาติ

1. มินตรา รอดจันทร์และนรรธพล มหาวิค. (2560). การวิเคราะห์หาวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดของฤดูมรสุมในพื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย. เรื่องเต็มการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมresearch ครั้งที่ 2, 15 ธันวาคม 2560, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 170-179.
2. ศศิธร ฉัตรสุดารัตน์และนรรธพล มหาวิค. (2560). การศึกษาและวิเคราะห์การปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกในพื้นที่ป่าลูกอ้อด้วย เทคนิคการจำแนกเชิงวัตถุจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม Landsat-8 กรณีศึกษา อำเภอไทรงาน จังหวัดกำแพงเพชร. เรื่องเต็มการประชุม

วิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 2, 15 ธันวาคม 2560, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 72-82.

3. อภินตรา เกลิมวัดและน้ำร้อน มหาวิค. (2560). การศึกษาและวิเคราะห์การตรวจพบไฟป่า ของข้อมูลความเที่ยมกรณีศึกษาอุทัยานแห่งชาติในเขตจังหวัดแม่ยองสอนและเชียงใหม่. เรื่อง เต็มการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 2, 15 ธันวาคม 2560, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 180-189.
4. กมลผัตรา ศรีจัตตะและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). การศึกษาความหนาแน่นของเมืองจากข้อมูลแบบจำลองความสูงไลดาร์ : กรณีศึกษาเขตดาวทawan และเขตสตรีปัต្រาเนนจิลวะเนีย ประเทศไทยรัฐอเมริกา. เรื่องเต็มการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 158-165.
5. เนตรนภา วงศ์ทองและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). การศึกษาเปรียบเทียบเทคนิคการจำแนก เชิงจุดภาพของพื้นที่การเกษตรจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเที่ยมไทยโซด : กรณีศึกษา อำเภอ พร้าว จังหวัดเชียงใหม่. เรื่องเต็มการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 92-98.
6. พิมพ์พกา อ่องแก้วและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). การศึกษาปฏิทินการเพาะปลูกพืชจาก ข้อมูลภาพดาวเที่ยมหลายช่วงเวลา : กรณีศึกษา จังหวัดอุตรดิตถ์. เรื่องเต็มการประชุม วิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 85-91.
7. ทับทิม วงศ์ทะคำและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). การวิเคราะห์พื้นที่เสี่ยงน้ำท่วมโดย กระบวนการจำดับชั้นเชิงวิเคราะห์ บริเวณลุ่มน้ำยมตอนล่าง จังหวัดสุโขทัย. เรื่องเต็มการ ประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 115-122.
8. ศิริกัตร เอี่ยมละอและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟป่าจากฐานข้อมูล ตำแหน่งไฟป่าปี 2547-2557 : กรณีศึกษา อุทัยานแห่งชาติน้ำหนาว. เรื่องเต็มการประชุม วิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อมนเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 174-182.
9. อภิญญา ยอดยิ่งและน้ำร้อน มหาวิค. (2559). การเปรียบเทียบปริมาณน้ำฝนรายวันระหว่าง ผลิตภัณฑ์น้ำฝนจากข้อมูลความเที่ยมกับข้อมูลน้ำฝนภาคพื้นดิน พื้นที่ภาคเหนือของประเทศไทย. เรื่องเต็มการประชุมวิชาการทรัพยากรธรรมชาติ สารสนเทศภูมิศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม นเรศวร ครั้งที่ 1, 3 พฤษภาคม 2559, มหาวิทยาลัยนเรศวร, หน้า 99-106.

การนำเสนอภาคบรรยาย (Oral presentation)

1. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: Quality Assessment of Mosaicked Weather Radars Over the Chao Phraya River Basin, Thailand. *The Grand GMSARN International Conference 2018 on “Energy, Environment, and Development in GMS”, 28-30 November 2018 at Ramada Encore Hotel Nanning, Nanning City, Guangxi Province, China.*
2. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: The convective cloud properties extraction from weather radar reflectivity during SONCA tropical storm over the Lower Northern Thailand. *Asian Conference on Remote Sensing 2018, 15-19 October 2018, Renaissance Hotel Kuala Lumpur, Kuala Lumpur, Malaysia.*
3. Mahavik, N., Tantanee, S. 2018: Comparison of spatial error structures between TRMM products and APHRODITE over the Indochina Peninsula. *Asian Conference on Remote Sensing 2018, 15-19 October 2018, Renaissance Hotel Kuala Lumpur, Kuala Lumpur, Malaysia.*
4. Seejata, K., Yodying, A., Wongthadam, T., Mahavik, N., Tantanee, S., (2017). Assessment of flood hazard areas using Analytical Hierarchy Process over the Lower Yom Basin, Sukhothai Province. *7th International Conference on Building Resilience Using scientific knowledge to inform policy and practice in Disaster Risk Reduction 27-29 November, 2018- Swissotel Le Concorde, Bangkok, Thailand.*
5. Mahavik, N., S. Shige, T. Hayashi, M. K. Yamamoto, 2015: Orogenic propagating rain systems over the middle of Indochina observed by gauge-calibrated ground-based radar data. *MAHASRI workshop, 4 March 2015, Nagoya, Japan.*
6. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Calibration of rainfall observed by

weather radars and rainfall pattern study in Indochina peninsular. IMPAC-T final workshop, 11-12 November 2014, Sendai, Japan.

7. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern in the middle of Indochina Peninsular during 2009-2010 summer monsoon. IGU regional conference, 4-9 August 2013, Kyoto, Japan.
8. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern in the middle of Indochina peninsular using Vientiane radar. MAHASRI/HyARC Workshop, 14 March 2013, Nagoya, Japan.
9. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern in the middle of Indochina peninsular. IMPAC-T workshop, 28-29 January 2013, Bangkok, Thailand.

การนำเสนอภาคโปสเตอร์ (Poster presentation)

1. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall Estimated by Radar Reflectivity Calibrated by Rain Gauges and Rainfall Patterns in Indochina. GCOE final symposium, 2-3 December 2013, Kyoto, Japan.
2. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Application of Ground Based Radar and TRMM Rainfall for Hydrological Analysis, Part of Calibration of rainfall observed by weather radars and rainfall pattern study in Indochina peninsular. IMPAC-T final workshop, 11-12 November 2013, Sendai, Japan.
3. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern in the middle of

Indochina Peninsular during 2009-2010 summer monsoon. DACA-13, 8-12 July 2013, Davos, Switzerland.

4. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2013: Rainfall pattern in the middle of Indochina Peninsula during 2009-2010 summer monsoon. JPGU 2013, 19-24 May 2013, Chiba, Japan.
5. Mahavik, N., T. Satomura and S. Baimoung, 2012: Z-R parameter variations using conventional weather radar in the middle of Indochina peninsular. Meteorological Society of Japan (MSJ), 3-6 October 2012, Hokkaido, Japan.
6. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2012: Radar rainfall analysis in the middle of Indochina peninsular. International symposium on GCOE ARS, 3-4 August 2012, Kyoto, Japan.
7. Mahavik, N., T. Satomura and S. Baimoung, 2012: Calibration of weather radar for analyzing precipitation distribution in Thailand. Meteorological Society of Japan (MSJ), 25-28 May 2012, Tsukuba, Japan.
8. Mahavik, N., T. Satomura and S. Baimoung, 2011: Investigation ZR relationship by using weather radar in Thailand. IMPAC-T Joint conference with SEA water 9th conference, 1-3 December 2012, Bangkok, Thailand.
9. Mahavik, N., T. Satomura, B. Sysouphanthavong, S. Phonevilay, M. Wakabayashi, and S. Baimoung, 2011: Precipitation characteristics in Thailand using weather radars and surface meteorological observations. Meteorological Society of Japan (MSJ), 16-19 May 2011, Tokyo, Japan.

ประสบการณ์ในงานวิจัย

1. 2558-2559 (หัวหน้าโครงการ) โครงการพัฒนาระบวนการทำแผนที่ข้อมูลน้ำฝน เซิงเลขจากเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินด้วยซอฟท์แวร์ระบบภูมิสารสนเทศที่สเปิด ทุน พัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยนเรศวร (งบประมาณ 220,000 บาท)
2. 2560-2561(หัวหน้าโครงการ) โครงการพัฒนาวิธีการทำแผนที่ไม้สักน้ำฝนประมาณค่า จากข้อมูลเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา ทุนงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัยนเรศวร (งบประมาณ 583,000 บาท)
3. 2560-2561(หัวหน้าโครงการ) โครงการความผันแปรโครงสร้างภัยภiculosระบบฝนจาก ช่องสูตรตามเทียบ TRMM บริเวณอินเดียตอนกลาง ทุนงบประมาณแผ่นดิน มหาวิทยาลัย นเรศวร (งบประมาณ 599,500.00)
4. 2562-2563(หัวหน้าโครงการ) โครงการกวิเคราะห์รูปแบบฝนบนพื้นฐานข้อมูลภูมิ สารสนเทศเรดาร์ตรวจอากาศภาคพื้นดินรายละเอียดสูงในลุ่มน้ำยมและปาน ทุนงบประมาณ แผ่นดิน วช. มหาวิทยาลัยนเรศวร (งบประมาณ 460,000 บาท)
5. 2560-2564(ผู้ร่วมวิจัย) โครงการ Advancing Co-design of Integrated Strategies with Adaptation to Climate Change in Thailand (ADAP-T) สนับสนุนโดย Science and Technology Research Partnership for Sustainable Development (SATREPS), JST-JICA (6,000,000 เยน)
6. 2553-2557 (ผู้ร่วมวิจัย) โครงการ Integrated Study Project on Hydro-Meteorological Prediction and Adaptation to Climate Change in Thailand (IMPAC-T) สนับสนุนโดย JICA/JST
7. 2559-2561 (ผู้ร่วมวิจัย) โครงการศึกษาความเป็นธรรมทางสุขภาพ สำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

การเข้ารับฝึกอบรม (Academic training)

1. Aerosol Modeling Workshop organized by National Astronomical Research Institute of Thailand (NARIT), University of Phayao (UP) & Hydro and Agro Informatics Institute (HAI), , February 19 – 21, 2019, Kantary Hills Hotel, Chiang Mai, Thailand.
2. Lidar data for biomass estimation by Silva Carbon supported by USAID, 5-11 Februry 2017, The Bazaar Hotel, Bangkok, Thailand

3. Landuse and Landcover change using remote sensing by SERVIR Mekong and ADPC supported by USAID, October 2015, Pak Nai Lert Hotel, Bangkok, Thailand.
4. Capacity building and brainstorming by SERVIR Mekong and ADPC supported by USAID, November 2015, Pak Nai Lert Hotel, Bangkok, Thailand.
5. IHP 22nd Precipitation measured by Satellite, 18 November – 1 December 2012 at Nagoya university, Nagoya, Japan.
6. Climate change downscaling approaches and applications, 9-14 November 2011 at United Nations University, Tokyo, Japan.
7. TRMM and GSMP training, 29 August-2 September 2011, by JAXA at Kyoto university and visited JAXA, Kyoto-Chiba-Tokyo, Japan

